

GazBir

Temmuz / July 2008

Doğal Gaz Dünyası
Natural Gas World

GAZBİR Marcogaz'a üye oldu
GAZBİR became a member of Marcogaz

Eurogas Genel Kurulu 2009'da Antalya'da
Eurogas General Assembly in Antalya at 2009

Selahattin Çimen

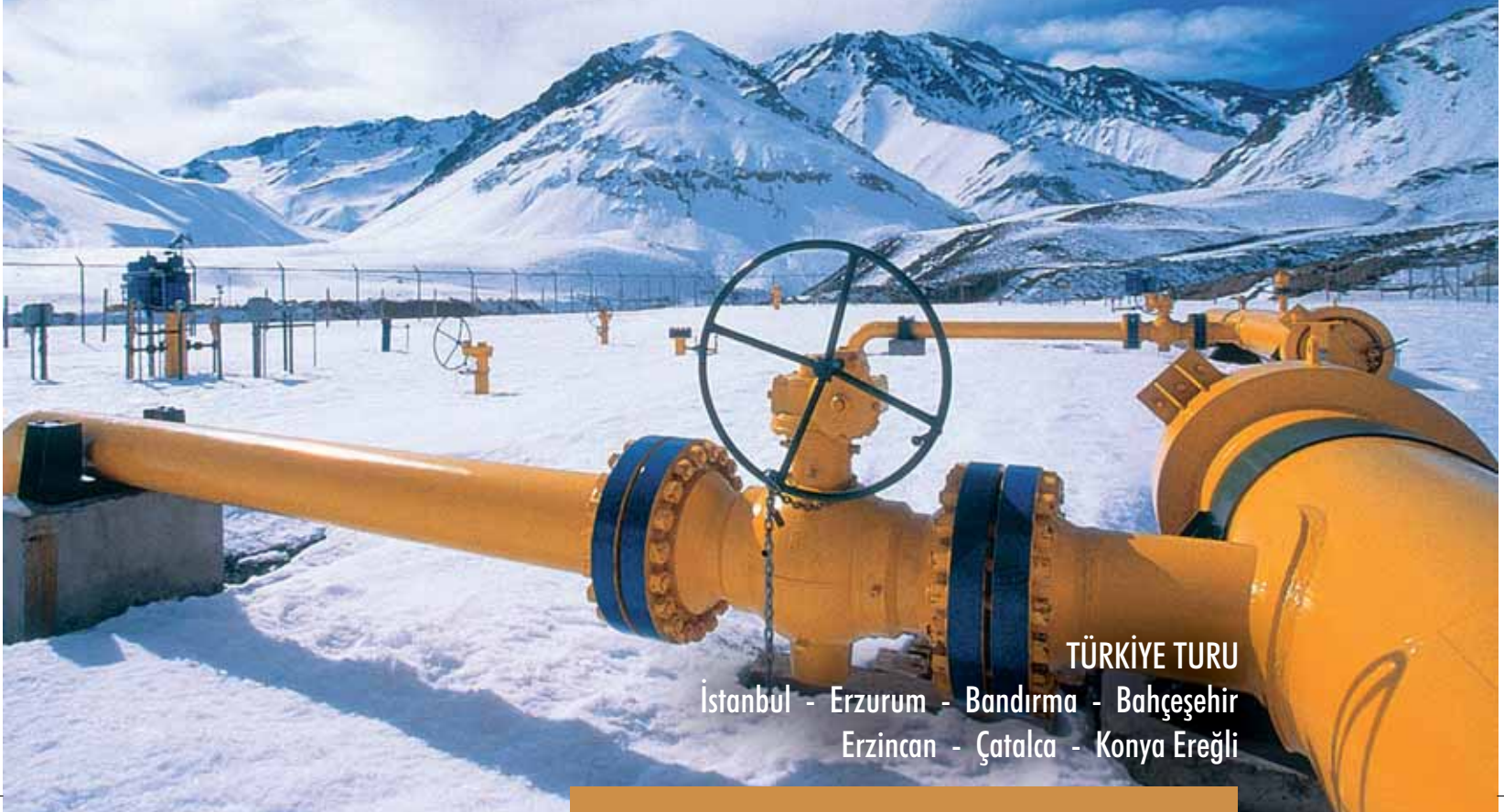
Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı
Undersecretary of the Ministry of Energy and Natural Resources

Erdinç Özen

BOTAŞ Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdür Yardımcısı
BOTAŞ Natural Gas Operations Region Deputy Manager

TÜRKİYE TURU

İstanbul - Erzurum - Bandırma - Bahçeşehir
Erzincan - Çatalca - Konya Ereğli

11 Eylül 2007 tarihi itibarıyla,
Enerco Enerji
Gazprom Export ile
Doğal Gaz Alım Sözleşmesini
imzalamış bulunmaktadır

Güvenilir, ekonomik
ve esnek enerji
temininde
Enerco Enerji
taleplerinizi
karşılamaya hazır

Liberalleşen doğal gaz sektöründe
Enerco Enerji yıllık 2,5 milyar metreküp gaz tedarik
ve ticaret hacmi ile hizmet vermeye başlıyor...

www.enercoenerji.com

AKFEL GROUP

Altyapı Mütahhitlerine, mühendislere... doğalgaz ve içme suyu tesisatlarında işini sağlama almak isteyenlere...

Çağdaş şehirlerin doğalgaz, içme suyu tesisatlarında akıllı sistem devri!

PLASSON® - Fusamatic
güvenilir çözüm... akıllı sistem!

PLASSON® - Fusamatic PE fittingleri gaz ve su tesisatında tam güvenlik sağlar.

Dünya çapında doğalgaz ve içme suyu fittingleri konusunda lider markalardan biri olan PLASSON® - Fusamatic, sızdırmazlık ve basınca dayanıklılıkta tam güvenlik sağlıyor.

PLASSON®: fusamatic fittingleri, ekipmanları ve elektrofüzyon makineleriyle doğalgaz ve içme suyu tesisatlarında eksiksiz bir elektrofüzyon seti sunuyor.

PLASSON®
Akıllı sistem

ÇAMLICA
İNŞAAT YAPISANAYI VE TİCARET A.Ş.

Defterdar Mahallesi Otakçılar Caddesi Kar İş Merkezi No:80 34050 Eyüp / İstanbul
Tel. : 0212 467 77 40 (pbx) Faks : 0212 467 77 44 www.camlicayapi.com.tr

GazBir

GAZBİR (DOĞALGAZ DAĞITICILARI BİRLİĞİ) ADINA İMTİYAZ SAHİBİ

FOUNDER
ON BEHALF O GAZBİR (UNION OF NATURAL
GAS DISTRIBUTION COMPANIES)

MEHMET KAZANCI

YAYIN DANIŞMA KURULU PUBLISHING COMMITTEE

Nusret ARGUN (GAZNET, NETGAZ, KENTGAZ)
İmad ERDOĞAN (İZGAZ)
Fatih ERDEM (AGDAŞ)
Yaşar ARSLAN (ANADOLU DOĞAL GAZ)
Recep ARSLANTAY (İZMİRGAZ)
Şeref EKİNCİ (GAZDAŞ, TRAKYA DOĞAL GAZ)

YAYIN DANIŞMANI PUBLISHING CONSULTANT

Erdoğan ARKIŞ

YAZI İŞLERİ MÜDÜRÜ PUBLISHING DIRECTOR

Yaşar ÇIKIŞ

YAYIN YÖNETMENİ CHIEF EDITOR

Sibel SAYINER

YÖNETİM MERKEZİ HEADQUARTERS

Bilkent Plaza A-3 Blok Kat-3 No:33 Bilkent-
ANKARA
(312) 266 67 69

REKLAMLAR İÇİN İRTİBAT FOR ADVERTISEMENT

Sevda YÜKEL
syukel@gazbir.org.tr

YAYINA HAZIRLAYAN PUBLISHER

TEKNİK YAYINCILIK TANITIM AŞ
info@teknikyayincilik.com
www.teknikyayincilik.com
Tel: (212) 275 83 59

Yerel-Sürelî Yayın

BASKI PRINTING

ÖZGÜN OFSET

BASKI TARİHİ PRINTING DATE

13 Temmuz 2008

GAZBİR Dergisi'nde yayınlanan yazı ve çizimlerin her hakkı mahfuzdur. İzin alınmadan, kaynak gösterilerek de olsa iktibas edilemez. Yayınlanan tüm yazıların sorumluluğu yazarlarına, ilanların sorumluluğu ilan sahiplerine aittir.

ÜYELER

MEMBERS

AFYONGAZ
AGDAŞ
AKSAGAZ
AKSARAYGAZ
ARMADAŞ
ARMAGAZ
BADAŞ
BAHÇEŞEHİRGAZ
BALGAZ
BAŞKENTGAZ
BEYGAZ
BURSAGAZ
ÇANAKKALEGAZ
ÇİNİGAZ
ÇORDAŞ
ÇORUHGAZ
ÇORUMGAZ
DERGAZ
ELAZİĞGAZ
ERZİNGAZ
ESGAZ
FINDIKGAZ
GAZDAŞ
GAZNET
GEMDAŞ
GÜRGAZ
İGDAŞ
İNGAZ
İZGAZ
İZMİRGAZ
KAPADOKYA DOĞAL GAZ
KARADENİZGAZ
KARAMANGAZ
KARGAZ
KAYSERİGAZ
KENTGAZ
KIRGAZ
MALATYAGAZ
MANİSAGAZ
NETGAZ
OLİMPOSGAZ
OVAGAZ
PALEN
PALGAZ
SAMGAZ
SİDAŞ
SÜRMEİGAZ
TAMDAŞ
TRAKYA DOĞAL GAZ
TRAKYADAŞ
UDAŞ
VANDAŞ

AFYON DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ADAPAZARI GAZ DAĞITIM A.Ş.
AKSA GAZ DAĞITIM A.Ş.
AKSARAY DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ARSAN MARAŞ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ARSAN MARMARA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
BANDIRMA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
BAHÇEŞEHİR GAZ DAĞITIM A.Ş.
BALIKESİR DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
BAŞKENT DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
BİLECİK-BOLU DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
BURSA ŞEHİR İÇİ DOĞAL GAZ DAĞITIM TİC. VE TAAH. A.Ş.
ÇANAKKALE DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ÇİNİGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
ÇORLU DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
GÜMÜŞHANE-BAYBURT-DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ÇORUMGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
DÜZCE-EREĞLİ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ELAZİĞ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ERZİNCAN DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ESKİŞEHİR ŞEHİR İÇİ DOĞAL GAZ DAĞITIM TİC. VE TAAH. A.Ş.
ORDU GİRESUN DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
GAZİANTEP DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
GAZNET ŞEHİR DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
GEMLİK DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
ŞANLIURFA DOĞAL GAZ DAĞITIM VE PAZARLAMA LTD. ŞTİ.
İSTANBUL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
İNEGÖL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
İZMİT GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
İZMİRGAZ ŞEHİR İÇİ DOĞALGAZ DAĞITIM TİC. VE TAAH. A.Ş.
KAPADOKYA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
KARADENİZ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
KARAMAN DOĞAL GAZ DAĞITIM LİMİTED ŞİRKETİ
KARGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
KAYSERİ DOĞAL GAZ DAĞITIM PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.
DENİZLİ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
KIRIKKALE-KIRŞEHİR DOĞAL GAZ DAĞITIM PAZARLAMA VE TİC. A.Ş.
MALATYA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
MANİSA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
NETGAZ ŞEHİR DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
OLİMPOS DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
M.KEMAL PAŞA-SUSURLUK-KARACABEY DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
PALEN ENERJİ DOĞAL GAZ DAĞITIM ENDÜSTRİ VE TİC. A.Ş.
PALGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM TİCARET VE SAN. A.Ş.
SAMGAZ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
SİVAS DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
SÜRMEİ DOĞALGAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
TOKAT AMASYA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
TRAKYA BÖLGESİ DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
TRAKYA DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.
UŞAK DOĞAL GAZ DAĞITIM SAN. VE TİC. A.Ş.
VAN DOĞAL GAZ DAĞITIM A.Ş.

SUNUŞ

EDITORIAL

Değerli Okurlar,

Ülkemizde 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun 2001 yılında yürürlüğe girmesini takiben piyasa serbestleşme süreci yaşanmaya ve bu çerçevede düzenlemeye tabi serbest piyasa modeli işletilmeye başlanmıştır. Bu kapsamda ülke çapında ilk doğal gaz dağıtım bölgesi lisans ihalesinin yapıldığı 2003 yılından bugüne kadar 800 milyon doları aşkın yatırım gerçekleştirilmiş yerli yatırımcılarımızın dağıtım sektörünün hızlı ve etkin gelişiminde oynadığı rolün önemi açıktır.

4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun öncelikli amacı, serbestleşmiş ve rekabete dayalı bir piyasada doğal gazın, tüketiciye en uygun şartlarda (kaliteli, emniyetli, sürekli, ucuz) sunulmasıdır. Bu amaçla kanunda yer alan ve bugüne kadar gerçekleştirilemeyen en önemli husus "BOTAŞ'ın, kanunun yürürlüğe girmesinden itibaren her yıl en az ulusal tüketimin yüzde onunun devrini gerçekleştirmek suretiyle, 2009 yılı sonunda yıllık ithalat miktarını ulusal tüketimin yüzde yirmisine düşürmesi" konusunda olmuştur. Dolayısı ile bugün gelinen noktada doğal gaz ithalatındaki serbestleşme oranı ulusal tüketimin sadece % 10'u mertebesinde kalmıştır. Diğer taraftan nihai tüketiciye kamu hizmeti sağlayan dağıtım şirketleri, yatırımlarını çok yakın gelecekte tamamlayacak noktaya gelmiş olup, bugün itibarı ile de ülke çapındaki hizmetleri oldukça ileri bir noktaya taşımış bulunmaktadır.

Sağlıklı bir serbest piyasadaki söz edilebilmesi için sektöre arz ve talep konularında hizmet veren oyuncular için her aşamada eşit koşullar yaratılması ve nihai tüketicilere "kaliteli, sürekli, emniyetli ve ekonomik" şartlarda doğal gaz kullanımının sağlanması gerekli olup, bu ortamın yaratılacağı düzenlemeyi oluşturmak ve bu koşulları korumak düzenleyici kurumun görevi, bu çerçevede faaliyet göstermek ise tüm sektör katılımcılarının yükümlülüğüdür.

Piyasanın serbestleşmesi konusunda yapılan çalışmalar ve sonuçta oluşturulan mevzuata rağmen, ülkemizde doğal gaz piyasası oyuncularının yaşamakta olduğu sıkıntılar, piyasada gelişme süreci yaşanıyor ve bu nedenle de faaliyetlerin, koşulları sıkça değişebilen bir ortamda yürütülüyor olması nedeni ile son derece doğaldır. Bu bağlamda mevzuatta öngörülen hususların hayata geçirilmesinde de aksamlar ortaya çıkabilmektedir. Benzer sıkıntılar Avrupa'daki piyasa serbestleşme sürecinde de yaşanmış ve halen yaşanmaya devam edilmektedir. Bu noktada yapılması gereken, gelişmeler ışığında gerekli yeniden düzenlemelerin zamanında hayata geçirilebilmesidir.

Doğal gaz piyasasının bugün içinde bulunduğu koşullarda, sektör katılımcıları ve otoritelerin görev ve yetkileri kapsamında yaratmak ve sürekliliğini sağlamakla yükümlü oldukları hususlar birbirini tamamlayıcı nitelikte öngörülmüş olmakla birlikte, tüm tarafların ortak sorumluluğunun her aşamada "adil, şeffaf, eşitlikçi" ve bu bağlamda "rekabetçi" piyasa koşullarında, serbest piyasanın tüm koşullarının yansıtılacağı nihai nokta olan konut tüketicilerine "kaliteli, emniyetli, sürekli ve ekonomik" yakıt temini sağlamak olduğu akıldan tutulmalıdır.

Bu bağlamda, mevcut koşullarda doğal gaz piyasasının tüm katılımcılarının menfaatleri korunarak, sistemin daha iyi işleyebilmesini sağlamak adına EPDK'ya düşen son derece önemli bir görev; doğal gazın arz tarafında çok aktörlü tam serbestleşmenin sağlanması için gerekenlerin acilen yapılmasıdır.

Saygılarımla,

Mehmet KAZANCI

Dear Readers,

Following the enactment of the Natural Gas Market Law No. 4646 in 2001, market liberalization process has been initiated and a regulated free market model has become operational within this framework. After the first natural gas distribution license tender in 2003, investments in this sector have exceeded 800 million dollars, also highlighting the important role played by domestic investors in the speedy and efficient development of the sector.

The major aim of Natural Gas Market Law No. 4646 is to provide natural gas to the consumers in the best possible way (being of high quality, secure, continuous and economic). Within this framework, the most important issue that has been put forward by the Law but has not yet been realized is that "BOTAŞ should reduce its share in the total annual natural gas imports to 25% by the end of 2009 by transferring at least 10% of national consumption every year following the enactment of this Law." As of today, the liberalization of natural gas imports remains at only 10%. On the other hand, the distribution companies, which are providing a public service to the final consumer, have almost completed their investments and reached an advanced stage in terms of the services provided on a nationwide basis.

In order to mention a free market, all the players in the sector should operate under equal conditions and provide "high quality, continuous, secure and economical" natural gas to the final consumers. It is the responsibility of the regulatory authority to establish the right regulatory environment for this purpose and it is the liability of the sector players to operate accordingly.

In spite of the efforts to establish a liberal market and the regulatory framework for this purpose, the problems being experienced by the natural gas market players in Turkey can be considered as normal due to the development process of the sector and the continuously changing conditions. In this context, problems are being experienced in the application of the relevant legislation. Similar problems have been and are being experienced during the liberalization process in Europe. It is necessary to make the necessary regulatory adjustments and put them into application in a timely manner.

Under the current conditions of the natural gas sector, sector players and authorities have a complimentary role in terms of their respective responsibilities. On the other hand, it should be kept in mind that the joint responsibility of all the parties is to provide "high quality, secure, continuous and economical" supply of gas to the final consumers under "fair, transparent, equal and competitive" market conditions.

Within this context, the most important mission of EMRA is to move forward rapidly to establish a completely liberalized market with a variety of players on the supply side with the aim of protecting the interests of all the participants and contributing to the progress of the system.

With my best regards,

Mehmet KAZANCI

Temmuz-July 2008 / Sayı-Issue 4

HABERLER - NEWS 6

SÖYLEŞİ - INTERVIEW

Selahattin Çimen- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı
Udersecretary of the Ministry of Energy and Natural Resources 22

Erdinç Özen - Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdür Yardımcısı
Deputy Area Manager of Botas Natural Gas Operations 32

GÜNCEL - ACTUAL

Üçüncü GAZBİR Stratejik Değerlendirme Toplantısı Antalya'da Düzenlendi
The third GAZBİR Strategic Review Meeting held in Antalya 40

GAZBİR Marcogaz'a üye oldu
GAZBİR became a member of Marcogaz 46

GAZBİR ve UGETAM işbirliği protokolü imzalandı
GAZBİR ve UGETAM signed a cooperation protocol 50

Eurogas Genel Kurulu gerçekleşti
Eurogas General Assembly was held 54

TSE EN 1856 Baca Semineri
TSE EN 1856 Chimney Seminar 58

TÜRKİYE TURU - TURKEY TOUR

İstanbul 64
Erzurum 76
Bandırma 86
Bahçeşehir 90
Çatalca 94
Erzincan 98
Konya Ereğli 102

KÜLTÜR - CULTURE

Pierre Loti'den Altın Boynuz'a
From Pierre Loti to Golden Horn 69

Erzurum'un siyah incisi Oltu Taşı
The Black Amber of Erzurum: "Oltu Stone" 81

Doğal gaz tarihi
Natural gas history 106 - 116

Uygulama Application
Sivas'ta bir kış deneyimi 110

AVRUPA RAPORU - EUROPEAN REPORT

Avrupa'ya enerji sağlamak
Energising Europe 118

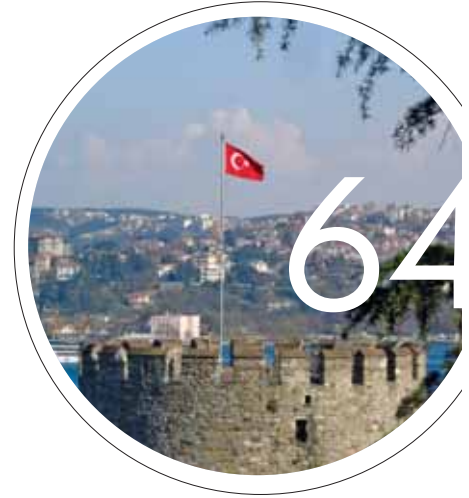
Yeni Teknolojiler
New Technologies 126

REKLAM İNDEKSİ - ADVERTISER'S INDEX 132

Dünyadaki gaz rezervleri pazarını, pazarlar doğal gazını arıyor
22 Global natural gas reserves are in search of a market and the markets are in search of natural gas

64 İGDAŞ, markalaşma yolunda ilerliyor
İGDAŞ is moving ahead to become a brand

32 Kontrat devirleri sonrasında rekabet arz güvenliği bağlamında oluşacak
Competition will be in place within the context of supply security following the contract transfers

90 Bahçeşehirgaz, örnek bir hizmet sunuyor
Bahçeşehirgaz is providing an outstanding service

98 Erzinca'n'da, 5 bin konuta ulaşıldı
5000 houses have been reached in Erzinca

76 Erzurum'da yatırımlar bitmek üzere
The investments in Erzurum are nearly complete

94 Trakya'da, Çatalca'da 40 bin abone hedefliyor
Trakya targets 40 thousand subscribers in Çatalca

86 BADAŞ, 10 bin abone hedefliyor
BADAŞ targets 10 thousand subscribers

102 Netgaz 17 bin aboneye ulaştı
Netgaz reached 17 thousand subscribers

EPDK, GAZBİR Yönetim Kurulu Üyeleri ile bir araya geldi

EPDK, came together with GAZBİR Board Members

EPDK, GAZBİR Yönetim Kurulu Üyeleri ile 11 Şubat tarihinde doğal gaz dağıtım sektörünün gündemdeki konuların değerlendirildiği bir toplantı gerçekleştirdi.

GAZBİR'in kuruluşu, amaç ve hedefleri, piyasadaki rolü, doğal gaz dağıtım şirketlerinin ihaleyi kazanmasından sonra yatırımların tamamlanmasına kadar olan süreç, doğal gaz dağıtım sektörünün ülke genelinde bugün geldiği nokta ve 2003-2008 yılları arası doğal gaz dağıtım sektörünün ülkemize sağladığı katkılar hakkında bilgilerin verildiği toplantıda; dağıtım şirketlerinin gündemdeki konuları ana hatları ile ele alınarak, bu çerçevede diğer hususların yanı sıra damga vergisi, denetim hizmetleri, iç tesisatların yaptırılması, LNG ve CNG iç tesisatları konularında da değerlendirmeler yapıldı.

Toplantıda uzun süredir GAZBİR'in ve sektörün önemli gündem maddelerinden biri olan damga vergisi ile ilgili olarak doğal gazın ülke içindeki alımı, taşınması, dağıtımı ve satışı işlemlerinde düzenlenen sözleşmelere ve her bir aşamadaki sözleşmenin "nüsha" sayısına bağlı olarak damga vergisi ödenmesinin ve bu kapsamda bugün nihai tüketicinin kullanımına kadar 3-4 anlaşma yapılmasının söz konusu olduğuna değinildi. Doğal gazın üzerine, nihai tüketiciye ulaşıncaya kadar muhatap olduğu bu sözleşmeler nedeniyle % 6 mertebesine kadar ulaşan damga vergisi yükü geldiği vurgulandı. Doğal gaz dağıtımının rekabetçi koşullarda yapılabilmesini teminen GAZBİR'in bu konuda Maliye Bakanlığı ve TBMM Enerji Komisyonu nezdinde mevcut "Doğal gazın Ülke İçinde Alımı, Taşınması, Dağıtımı ve Satışı İşlemlerinde Düzenlenen Sözleşmelerin Damga Vergisinden Muaf Tutulması" girişimlerine EPDK tarafından destek verilmesinin önemli olduğu ifade edildi.

Damga Vergisi konusunda ayrıca mal müdürlükleri üzerinden ödeme yapan kamu kuruluşlarının fatura ödemelerinde toplam fatura bedeli üzerinden belge vermeden %0.75 oranında Damga Vergisi kesintisi yaptığı, bu maliyetin dağıtım şirketleri için öngörülemeyen bir husus olduğu ve ilave yük getirdiği, bu bedelin çoğu dağıtım şirketinin birim hizmet amortisman bedelinin üzerinde olması nedeniyle, satılan doğal gaz miktarı arttıkça dağıtım şirketlerinin zararının arttığına da değinildi. Bu çerçevede dağıtım şirketleri tarafından ödenen Damga Vergisi'nin perakende satış tarifesine yansıtılması için gerekli düzenlemenin yapılması gerektiği vurgulandı.

Toplantıda ayrıca; denetim hizmetlerinin daha iyi yürütülebilmesi için denetim mekanizmasının rasyonel ve normatif hale getirilmesine imkan verecek denetim uygulamaları, doğal gaz kullanımının yaygınlaştırılması ve doğal gaza daha hızlı geçiş sağlanması için dağıtım şirketlerine iç tesisat yaptırma yetkisi verilmesi, CNG ve LNG kullanan tesislerin, daha sonra doğal gaza geçtiklerinde sıkıntı yaşanmaması ve teknik emniyet kurallarının önde tutulması için, tesisatlarının yapımı ve kontrol ve kabulünün nasıl yapılması gerektiği ile ilgili hususlar da görüşüldü.

On February 11th, EPDK held a meeting with GAZBİR Board members whereby the current agenda items of the natural gas distribution sector was evaluated.

Among the major topics of the meeting were; purpose of foundation of GAZBİR and its goals, the period after the natural gas distribution companies won the tender until the completion of the investments, the point that the natural gas distribution sector reached in Turkey, and the contributions of the natural gas sector to our country between 2003 and 2008 and the current agenda of the distribution companies were evaluated and other related issues like stamp tasks, inspection services, completion of the internal installations and LNG and CNG internal installation issues were assessed as well.

With regard to the stamp task issue which has been among the main agenda items of the sector for long, during the meeting it was noted that the current system whereby stamp tax is paid according to the agreements arranged at the time when natural gas is procured, transported, distributed and sold in the country needs to be changed because 4-5 agreements need to be made until the product reaches the final consumer. It was noted that this brought an additional 6% tax load on the final consumer. It has been mentioned that EPDK should support GAZBİR's application titled "Tax Exemption for the agreements made at the stage of procurement, transportation, distribution and sale of natural gas in Turkey" to the Ministry of Finance and TBMM Energy Commission.

It was also noted that the public institutions that made payments via the State Property Agencies applied a stamp tax of 0.75% over the total invoice amount without giving an invoice and this cost is underestimated by the distribution companies and brought additional burden and that because this amount is above the unit amortization cost of many distribution companies, the higher the amount of natural gas sold, greater the loss of the natural gas companies. It was noted that necessary legal arrangements that would help reflect the stamp tax paid by the distribution companies to the retail sales tariff need to be made.

Other issues discussed during the meeting included the following issues; inspection practices that would make the inspection mechanism rational and normative in order to make inspection tasks more effective, giving authorization to the natural gas distribution companies for making internal installations in order to would make natural gas more widespread and provide a faster transition to natural gas and issues related to minimizing the problems faced by the facilities moving from CNG and LNG to natural gas and issues related to give priority to the technical safety issues.

İGDAŞ'ın Yeni Genel Müdürü Bilal Aslan

İGDAŞ' new General Manager Bilal Aslan

Türkiye'nin en büyük doğal gaz dağıtım şirketlerinden biri olan İGDAŞ'ta Genel Müdürlüğü'ne Bilal Aslan atandı.

Nisan 2007 tarihinden bu yana Merkez Yayın Holding (ATV-Sabah) Mali İşler Grup Başkanlığı görevini sürdüren Aslan, İGDAŞ Genel Müdürlüğü'ne atanmasıyla ilgili olarak şunları söyledi: "İGDAŞ'ta geçtiğimiz yıllarda uzun bir dönem yöneticilik yaptım. Bu yüzden İGDAŞ'ı yakından tanıyorum. İGDAŞ, gerek yatırım miktarı ve gerekse abone sayısı açısından büyük mesafeler kat etti. İstanbul'un yüzde 95'ine doğal gaz hatları ulaştırılmış durumda. Altyapı çalışmaları neredeyse tamamlanmak üzere. İGDAŞ'ı bu noktalara getiren herkesi, başta çalışanlarımız olmak üzere tüm yönetici arkadaşlarımızı tebrik ediyorum."

Genel Müdür Bilal Aslan, yeni dönemdeki hedefleri ile ilgili olarak, "Yatırım olarak zaten çok iyi bir noktaya gelindi. Bundan sonraki önceliğimiz müşteri memnuniyeti olacaktır. İGDAŞ, bu konuda da zaten üst sıralarda, fakat daha iyi seviyelere çıkarmak için hep beraber çalışacağız. Müşteri memnuniyeti bizim mecburiyetimizdir. Ayrıca önem verdiğimiz diğer bir husus güvenlik. İGDAŞ'ın en güçlü yanlarından biri güvenlik. Riski yüksek bir sektörde hizmet veriyoruz. Dolayısıyla güvenlik de bizim vazgeçilmezlerimiz arasında. Güvenlik unsurunu daha iyi noktalara getirmek en önemli hedefimizdir. Üçüncü önceliğimiz ise insan kaynakları olacaktır. İGDAŞ bildiğiniz gibi 22 yıllık bilgi ve birikimiyle sektörde öncü konumunda. Ülkemizde doğal gaz dağıtımının hızla yayılmasıyla birlikte yeni kurulan özel gaz dağıtım şirketleri nitelikli personel ihtiyacını büyük oranda İGDAŞ'tan karşıladı. Birçok arkadaşımız halen bu şirketlerde genel müdür, yönetici ve çeşitli teknik konumlarda çalışıyor. Dolayısıyla bu alanda kendimizi biraz daha güçlendirmemiz gerekecek. İGDAŞ bugüne kadar eğitime zaten öncelik veren bir şirket oldu." dedi.

1964 Malatya doğumlu olan Bilal Aslan, İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Mezunu. İGDAŞ'ta 1995-2002 yılları arasında Mali-İdari Genel Müdür Yardımcılığı yapan Aslan, 2002-2007 yılları arasında ise özel sektörde üst düzey yöneticilik görevlerinde bulundu.

Bilal Aslan has been appointed as the General Manager of İGDAŞ- which is one of the leading natural gas companies of Turkey.

Aslan who has been serving as the Head of the Finance Department of Merkez Yayın Holding (ATV-Sabah) since April 2007 made the following statement about his appointment as İGDAŞ's general manager: "In the past I worked as a manager in İGDAŞ for a long time. Sol know the company closely. The company made great progress both in terms of the level of investments and the number of subscribers. 95%of İstanbul is covered by natural gas lines. Infrastructure works are about to be completed. I would like to congratulate all my manager colleagues and all those that brought İGDAS to this level"

About their goals in the coming term, General Manager Bilal Aslan said, "We have already reached a very satisfactory level in terms of investments. Our next priority would be customer satisfaction. İGDAŞ already ranks at the top in terms of customer satisfaction but we'll work together to carry it to upper levels. Another issue we place great emphasis is security. One of the strongest aspects of İGDAŞ is security. We are serving in a high risk sector. That's why security is one of the indispensable aspects of our business. Our major goal is to take security issue to the best level. Our third priority would be human resources. As you know, with its 22 years of experience İGDAŞ is a leader in the sector. The new natural gas distribution companies that proliferated after the natural gas distribution became widespread started supplying their labor need from İGDAŞ. Many of our friends still work as managers and in technical positions in these companies. So we need to be stronger in these areas. İGDAŞ already places great emphasis on training."

Bilal Aslan was born in Malatya in 1964 and is a graduate of İstanbul University's Department of Economics. Aslan, who served as the Assistant General Manager in İgdaş between 1995-2002, also took senior managerial positions in the private sector between 2002-2007.

Başkentgaz, Global-Energaz ortaklığının oldu

Başkentgaz purchased by Global-Energaz partnership

Başkent Ankara'nın 3 milyar 158 milyon metreküp gaz dağıtımının özelleştirilmesine ilişkin açılan ihaleyi; Global-Energaz Ortak girişimi kazandı. Ankara ANFA Belediye Evi'nde, 14 Mart 2008 tarihinde Başkent Doğal gaz Dağıtım A.Ş.'nin özelleştirilmesine ilişkin yapılan ihalede, Global-Energaz Ortak Girişim Grubu 1.610 milyar dolar ile en yüksek teklifi verdi. Global-Energaz ortaklığı yüzde 18 KDV ile birlikte toplam 1,9 milyar dolar ödeyecek.

İhalenin ardından Global Yatırım Holding'den yapılan açıklamada; "Türkiye'de doğal gaz talebi her yıl artıyor, ülkemizdeki enerji sektörüne katkıda bulunmak ve hedeflediğimiz noktaya ulaşabilmek için doğal gaz yatırımlarımıza devam edeceğiz" denildi.

İhalenin ardından, Energaz A.Ş. Genel Müdürü Gültekin Çınar ise yaptığı açıklamada, Ankara'nın yüzde 83 ile doğal gaz kullanım oranı en yüksek şehir olduğunu ifade etti. 1 milyonun üzerinde olan abone sayısını 10 yılda 2 milyona çıkaracaklarını belirten Çınar, BOTAŞ müşterileri ile birlikte yıllık 3 milyar metreküp olan doğal gaz miktarını da 5 milyar metreküpe çıkarmayı hedeflediklerini dile getirdi. Önümüzdeki yıllarda Ankara'nın havagazı şebekesinden kalma eski hatların yenileneceğini, mevcut şebekenin koruma ve bakımı yapılarak arz güvenliğinin artırılacağını, doğal gaz bulunmayan yerlere yeni hatların yapımına devam edileceğini belirten Çınar, doğal gaz tedariki konusunda yabancı ülkelerle görüşüklerini de vurguladı. Çınar, devirden sonra önceliklerinin arz güvenliği olacağını ve uzun vadeli doğal gaz temini için üreticilerle görüşmeler yaptıklarını kaydetti.

İhale sonucu Komisyon tarafından görüşülecek, daha sonra Rekabet Kurulu ve EPDK'dan görüş alınacak ve Büyükşehir Belediye Başkanı Melih Gökçek tarafından onaylanmasının ardından firma sözleşmeyi imzalamak üzere davet edilecek. Ankara Büyükşehir Belediyesi, ihaleden elde edilen gelirin 850 milyon doları ile BOTAŞ ve Hazine'ye olan borçlarını ödeyecek.

The tender that was started for the privatization of the 3 billion 158 million cubic meters of natural gas of Ankara has been won by Global-Energaz consortium. As a result of the tender organized at Ankara ANFA Municipality House for the privatization of Başkent Doğal Gaz Dağıtım A.Ş., Global-Energaz consortium made the highest bid with its bid of 1.610 billion dollars. Global-Energaz consortium will be paying a total of 1.9 billion dollars including the 18% VAT. After the tender, Global-Energaz consortium made the following statement: "Natural Gas demand has been gradually increasing in Turkey and we will continue to make investments in order to reach our goals."

After the tender, Energaz A.Ş. General Manager Gültekin Çınar made a statement and indicated that with its 83% ratio, Ankara consumers the highest level of natural gas. Çınar stated that they will be increasing their total number of subscribers which is over 1 million to 2 million within 10 years and that, they are planning to increase the total amount of natural gas which is 3 billion cubic meters to 5 billion cubic meters with BOTAŞ customers. Çınar indicated that the old gas lines of Ankara will be renovated next year and supply security would be improved after repair and new lines will be placed in locations without gas lines and that they have been negotiating with foreign countries for natural gas procurement. Çınar said that their priority after the transfer will be energy supply security and that they have been negotiating with suppliers for long terms procurement.

The tender results will be evaluated by the Commission and then EPDK's and Competition Board's views will be obtained and after the tender is approved by Ankara's Major Melih Gökçek the company will be invited to sign the agreement. Of the total revenue to be obtained from the tender 850 million dollars will be used by Ankara Metropolitan Municipality to pay its debts to BOTAS and the treasury.

Otto Energy, Edirne'de doğal gaz buldu

Otto Energy found natural gas in Edirne

Australyalı Otto Energy önderliğindeki bir konsorsiyum tarafından geliştirilen Edirne'deki Kuzey Arpacı-1 kuyusunda "tahmin edilenden iki kat fazla" potansiyele sahip doğal gaz bulundu. Otto Energy'den yapılan açıklamaya göre, 5 kuyuluk sondaj çalışmasından ikincisi olan Kuzey Arpacı-1'de 297 metre ve 505 metre derinliklerde 40 metreden daha büyük gaz katmanlarına rastlandı. Rezerve ilişkin bilgi yer almayan açıklamada söz konusu 5 kuyuluk sondajlardan üretimin 2009 ortalarında yapılmasının hedeflendiği belirtildi.

Otto Energy direktörü Jaap Poll yaptığı açıklamada, 'Bu sahadaki tüm kuyularda gaz bulundu. Bu küçük sahalar birbirlerine yakın olduğu için tek bir üs üzerinden gaz üretililecek' diye konuştu. Edirne gaz projesindeki konsorsiyumda Otto'nun yüzde 35, Incremental Petroleum'un yüzde 55, Türk ortak ile Petraco'nun ise toplam yüzde 10 payları bulunuyor. Konsorsiyum bu saha için lisansı 2004 yılında almıştı. Sahadaki diğer kuyular ise Batı Yağcı, Ortakçı, İkihöyük ve Arpacı 2 olarak biliniyor.

From the natural gas well named Kuzey Arpacı-1 located in Edirne, that was developed by the consortium led by Australian based Otto Energy natural gas that is double the amount that was previously estimated has been found. According to the statement made by Otto Energy, natural gas stratas larger than 40 meters at depths of 297 meters and 505 meters have been found at the Kuzey Arpacı-1 well which is the second of the five-well project. The statement that contains no information about the reserve it is indicated that the production from the five wells would start by the middle of 2009.

In his statement, Japp Poll- director of Otto Energy said, "Natural gas has been found in all wells in this field. Because these small fields are close to each other, it will be possible to produce natural gas through a single plant. In the consortium taking place at the gas project in Edirne, Otto has 35%, Incremental Petroleum has 55% and Turkish partner Petraco has 10% share. The consortium had obtained the license for this field in 2004. The other wells in the field are Batı Yağcı, Ortakçı, İkihöyük and Arpacı 2.

Doğal gaz Ekim'de Van'da

Natural gas to arrive in Van in October

Van'da başlatılan doğal gaz çalışmalarını kapsamında şimdiye kadar 3 kilometre hat döşendi. Şehirde gerçekleştirilen çalışmalar hakkında basın mensuplarına bilgi veren Belediye Başkanı Burhan Yenigün,

Aksa Enerji Grubu'na bağlı Vangaz Şirketi tarafından yürütülen şehir merkezindeki kazı çalışmalarına 4 Nisan günü başladığını ve İskele Caddesi İpekyolu bağlantısından şehir merkezine doğru büyük bir hızla devam ettiğini ifade etti.

Yüzüncü Yıl Üniversitesi (YYÜ) Zeve Kampüsü'ne ocak ayında gaz verilmeye başladıklarını da aktaran Başkan Yenigün, şehir merkezindeki yapılan çalışmalar neticesinde yılsonuna kadar birçok bölgeye gaz verileceğini söyledi. Doğal gazla birlikte Van'ın çehresinin değişeceğini kaydeden Başkan Yenigün, öncelikle şehrin hava kirliliğinden arınacağını ve vatandaşların daha az bir para ile ısınacağını söyledi.

Vangaz Müdürü Gürkan Belgütay ise kentte doğal gaz çalışmasıyla birlikte konutlara gaz vermek için en az 70 sertifikalı firmanın çalışma başlatacağını söyledi. Belgütay, "Vatandaşlarımız doğal gaz konusuna yabancı oldukları için belirli süreler içerisinde bilgilendirme toplantıları yapacağız. El ilanları ile doğal gazın kullanımı konusunda bilgiler vereceğiz" dedi. Belgütay, ekim ayında şehir merkezinin bir kısmına gaz vereceklerini sözlerine ekledi.

A total of 3 kilometers of lines were laid as part of the natural gas works started in Van. Major Burhan Yenigün who provided information about the work undertaken in the city, stated that the excavation works undertaken by Vangaz Company which is an affiliate of Aksa Energy Group were started on April 4th and has been continuing in full throttle towards the city center via the İskele street connection.

Major Yenigun also stated that they have started supplying gas to Yüzüncü Yıl University Zeve Campus in January and that as a result of the work undertaken at the city center they will be supplying gas to many locations in the city. Major Yenigün who stated that, after natural gas, the whole image of Van would change, indicated that first of all the city would be cleaned from air pollution and the citizens would have to pay less for heating.

On the other hand, Vangaz General Manager Gürkan Belgütay stated that, with the natural gas work undertaken at the city, at least 70 certified companies will start working. "Because our citizens are not familiar with natural gas we will organize information sessions from time to time." We will deliver leaflets containing information about natural gas usage." He also added that, starting with October, they will be supplying gas to a certain portion of the city center.

DOSİDER'de yeni görev dağılımı

New allocation of responsibility at DOSİDER

Doğal gaz Cihazları Sanayicileri ve İşadamları Derneği (DOSİDER)'nin Mayıs ayı Yönetim Kurulu Toplantısı, 28 Mayıs tarihinde gerçekleştirildi. Toplantıda, Yönetim Kurulu Başkanı B.Lütfü Kızıltan'ın Türk DemirDöküm Fabrikaları A.Ş.'deki görevinden ve DOSİDER üyeliğinden ayrılması nedeniyle, yeni Yönetim Kurulu görev dağılımı yapıldı.

DOSİDER Yönetim Kurulu Başkanlığı'na Viessmann Genel Müdürü Dr. Celalettin Çelik, Yönetim Kurulu Başkan Vekilliğine de Vaillant Genel Müdürü Levent Taşkın getirildi.

Yönetim Kurulu Toplantısında yapılan seçimle oluşturulan yeni Yönetim Kurulu ve görev dağılımları şöyle:

Dr. Celalettin Çelik	Yönetim Kurulu Başkanı (Viessmann Genel Müdürü)
Levent Taşkın	Yönetim Kurulu Başkan Vekili (Vaillant Genel Müdürü)
Süleyman Bulak	Genel Sekreter (Teknik Yayıncılık Yön. Kur. Bşk.)
Cahit Köse	Sayman Üye (ECA-EMAS Genel Müdürü)
H. Önder Şahin	Üye (Alarko Carrier Genel Müdürü)
Ali Eren	Üye (Erensan Murahhas Azası)
Duran Önder	Üye (Önder Mühendislik Yön. Kur. Bşk.)
Önder Kıratlılar	Üye (Baymak Genel Müdürü)
Çetin Çakmakçı	Üye (Ferroli Genel Müdürü)

The Board Meeting of Natural Gas Equipment Manufacturers and Businessmen Association (DOSİDER) for May was held on may 28th. During the meeting, a new allocation of responsibility was made due to resignation of Chairman B.Lütfü Kızıltan from his position at Türk DemirDöküm Fabrikaları A.Ş. and from DOSİDER membership.

Viessmann General Manager Dr. Celalettin Çelik has been appointed as DOSİDER Chairman of the Board and Vaillant General Manager Levent Taşkın has been appointed as the Vice Chariman of the Board.

The new allocation of responsibility in the Board as a result of the elections held at the Board Meeting is as follows:

Dr. Celalettin Çelik	Chariman of the Board (Viessmann General Manager)
Levent Taşkın	Deputy Chariman of the Board (Vaillant General Manager)
Süleyman Bulak	Secretary General (Teknik Yayıncılık Chariman of the Board.)
Cahit Köse	Member-Bookeeper (ECA-EMAS General Manager)
Önder Şahin	Member (Alarko Carrier General Manager)
Ali Eren	Member (Erensan-Managing Director)
Duran Önder	Member (Önder Mühendislik Chairman)
Önder Kıratlılar	Member (Baymak General Manager)
Çetin Çakmakçı	Member (Ferroli General Manager)

Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde değişiklik

An amendment to the Natural Gas Market Licensing Bylaw

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Doğal Gaz Piyasası Lisans Yönetmeliği'nde değişikliğe gitti. Resmi Gazete'de yayımlanarak, yürürlüğe giren düzenlemeye göre, üretim şirketleri ürettikleri gazı toptan satış lisansı almak kaydıyla; toptan satış şirketlerine, ithalat, ihracat ve dağıtım şirketleri ile kuyu başından olmak kaydıyla CNG (sıkıştırılmış doğal gaz) satış şirketleri, iletim ve dağıtım şirketlerine pazarlayabilecek. Pazarlama işlemi, serbest tüketicilere de yapılabilecek.

Üretici şirketler, satış miktarının kurumca cari yıla ilişkin olarak belirlenecek ulusal tüketim tahmininin yüzde 20'sini geçmemek kaydıyla doğrudan serbest tüketicilere, geri kalan doğal gazı ise ithalat ve dağıtım şirketleri ya da toptan satış şirketleri aracılığıyla piyasaya sunabilecek. Üretim şirketleri, ihracatçı lisansı almak kaydıyla, ürettikleri gazı ihracat da edebilecek.

Bu arada sıkıştırılmış haldeki doğal gazın özel vasıtalarla şehirlerarasında taşınması, CNG satış istasyonlarından temin edilen veya üretim yapan toptan satış şirketlerinden kuyu başında satın alınarak taşıma vasıtası üzerindeki sıkıştırma ekipmanlarıyla sıkıştırılan ve basınçlı kaplara doldurulan sıkıştırılmış doğal gazın iletim şebekelerinin ulaşamadığı yerlerde basıncının düşürülerek satışı da CNG lisansı sahibi şirketlerin hak ve yükümlülükleri arasında sayıldı. Yeni düzenlemede sıkıştırılmış doğal gaz satışı, iletimi ve dağıtımı ile tedarikçiye de yeni tanım getirildi.

EPDK (Energy Markets Regulatory Board) made an amendment to the natural Gas Markets Licensing Bylaw. According to the amendment that became effective after being announced in the official newspaper, the production companies will be able to market the gas they produced, to wholesale companies, to export and distribution companies, CNG (compressed natural gas) sale, transmission and distribution companies with the condition that they obtain a wholesale license. They will also be able to market the natural gas to independent consumers as well.

Natural gas production companies will be able to market their products to independent consumers with the condition that this level of sales would not exceed 20% of the national consumption estimate. They will be able to market the remaining amount to the import or distribution companies or to the market via wholesale companies.

Also, the following issues are included among the rights and responsibilities of the license owner companies; transportation of compressed natural gas between cities via special vehicles, sale of the CNG after decreasing its compression level when CNG is to be sold at points where natural gas transmission lines do not reach. The amendment also changes the definition of the supplier with regard to natural gas sale, transmission and distribution.

3.000 km.'lik Güven Hattı...

50 yıllık çelik boru üreticisi olarak dünya çapındaki projelere imzamızı atıyoruz!

Bugün müşterilerimiz hem ulusal hem de uluslararası projelerini yürütmek için bizimle el sıkışıyorsa, bu bizi biz yapan değerlere güvenmelerinden kaynaklanıyor. Gerçekleştirdiğimiz doğal gaz ve petrol boru hattı projelerinin her kilometresinde finansal-lojistik gücümüz ve mükemmelliği hedefleyen kalite anlayışımız yatıyor. Biz, "yaptığımız her işte bir adım önde olmak" felsefesiyle hareket ediyor, referans listemize her geçen gün yeni projeler ekliyoruz.

Referanslar

Müşteri	Proje Adı	Ülke
SONATRACH	NK1 Petrol Boru Hattı	Cezayir
BOTAŞ	Mavi Akım Doğal Gaz Boru Hattı	Rusya-Türkiye
BOTAŞ	Şahdeniz Doğal Gaz Boru Hattı	Azerbaycan-Türkiye
BOTAŞ	Türkiye-Yunanistan Doğal Gaz Boru Hattı	Türkiye-Yunanistan
BP	Bakü-Tiflis-Ceyhan Petrol Boru Hattı	Bakü-Tiflis-Ceyhan
NIGC	İran-Türkiye Doğal Gaz Boru Hattı	İran
STEG	Tunus Doğal Gaz Boru Hattı	Tunus

• Son 10 yılda, büyük petrol ve doğal gaz projeleri için toplamda 3.000 km.'lik boru sağlandı. • Spiral SSAW 16"-100" • Boyuna kaynaklı ERW 1/2"-12"

**BORUSAN
MANNESMANN**
50.yıl

E-Posta: bmb@borusan.com
www.borusanmannesmann.com

UGETAM Genel Müdürlüğü'ne Serkan Keleşer atandı

Serkan Keleşer appointed as UGETAM General Manager

İGDAŞ bünyesinde kurulan Uluslararası Gaz Eğitim Teknoloji ve Araştırma Merkezi (UGETAM) İGDAŞ bünyesinden ayrılarak ayrı bir şirket olarak hizmetlerine devam edecek. UGETAM A.Ş. Genel Müdürlüğüne İGDAŞ eski Eğitim Müdürü Makine Yüksek Mühendisi Serkan KELEŞER atandı. UGETAM'ın kurucularından Prof. Ümit Doğay ARINÇ ise Yönetim Kurulu Başkanlığı görevini sürdürecektir.

UGETAM A.Ş. Genel Müdürü Serkan Keleşer, doğal gaz dağıtım sektöründe edindiği bilgi ve kullandığı teknolojiyi diğer doğal gaz dağıtım şirketleri ile etkin bir şekilde paylaşmak için kurulan UGETAM'ın enerji ve özellikle doğal gaz sektöründe eğitim, denetim, test ve laboratuvar ile kalibrasyon hizmetleri konusunda ülkemiz ve çevre ülkelere hizmet sunduğunu ve hizmetlerinin hız kesmeden devam edeceğini belirtti.

Serkan Keleşer Kimdir?

1972 yılı Malatya doğumlu olan Serkan Keleşer 1994 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi, Makine Fakültesi, Makine Mühendisliğini bitirdi. Aynı üniversiteden 2000 yılında Yüksek Mühendis ünvanını aldı. Halen Yıldız Teknik Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü, Makine Mühendisliği Anabilim Dalında Doktorasını yapmaktadır. 1996 yılında çalışma hayatına İGDAŞ' da (İstanbul Gaz Dağıtım A.Ş.) başladı. Aynı kurumda Uzman, Eğitim Uzmanı, Şef ve Müdür olarak çalıştı. UGETAM'ın İGDAŞ bünyesinden ayrılması ile beraber, UGETAM A.Ş. Genel Müdürü olarak atandı. Keleşer'in yanma, yakıcılar, sanayilerin ve konutların doğal gaz dönüşümleri, doğal gazda kullanılan yeni teknolojiler, yenilenebilir enerji konularında çalışmaları bulunmaktadır. Keleşer ayrıca, yurt içi ve yurt dışı birçok teknik eğitim almış olup, ulusal ve uluslararası makaleler yazmıştır.

UGETAM (International Gas Training Technology and Research Center) established as an affiliate of İGDAŞ, got separated from İGDAŞ and will continue to serve as a separate company. Serkan KELEŞER the former Training Manager of İGDAŞ has been appointed as UGETAM A.Ş.'s new General Manager. Also, Prof Ümit Doğay ARINÇ will continue to serve as the Chairman.

UGETAM A.Ş.'s General Manager Serkan Keleşer stated that, UGETAM, which was formed with the aim of sharing the experience it gained in the natural gas distribution sector with the other companies in the sector, provided services mainly in the energy and natural gas sectors related to the areas of training, inspection, testing and laboratory calibration and that these services will be continuing without interruption.

Who is Serkan Keleşer?

Serkan Keleşer who was born in Malatya in 1972 graduated from the department of Mechanical Engineering of the School of Mechanics of Istanbul Technical University in 1994. He obtained a graduate degree from the same university in 2000. He still pursues his PhD degree at School of Mechanics of Yıldız Technical University. He started his professional career at İGDAŞ (Istanbul Gaz Dağıtım A.Ş.) in 1996. He served as a Specialist, Training Specialist, Chief and Manager at the same institution. He has various studies in the areas of burning, natural gas transformation for residential and industrial buildings, new technologies used for natural gas, and renewable energy types. Keleşer also received various technical trainings in Turkey and abroad and wrote various national and international articles.

Eurogas değişiklik önerileri

Eurogas amendment proposals

Eurogas doğal gaz iç piyasası ile ilgili kuralları içeren 2003/55/EC sayılı Direktif revize teklifi ile doğal gaz iletim ağlarına erişim ile ilgili 1775/2005 sayılı revize mevzuata ilişkin bazı değişiklik önerileri hazırladı. Değişiklik önerileri, Şubat ayı sonlarında Avrupa Parlamentosu raporörleri Romano La Russa ve Atanas Paparizov ile diğer önde gelen parlamento üyelerine gönderildi. Bu değişikliklerin amacı şöyle özetlenebilir:

- Düzenleyici görevlerin emtia (doğal gaz) üzerinde değil, düzenlenen altyapı üzerinde odaklanması gereğinin açıklığa kavuşturulması,
- Ulusal düzenleyici yetkili kuruluşlar ile rekabet otoriteleri arasında net sınırların çizilmesi,
- Yeni ana altyapılar üzerindeki istisnaların vaka bazında değerlendirilmesinin sağlanması; örneğin, altyapı inşaatı, zamanlama ve operasyonların son düzenleyici karar kapsamındaki zaman cetvelinde ele alınması gerekir, direktif tarafından değil,
- Bölgesel piyasa yapıcı öğelerin güçlendirilmesi,
- Sınır ötesi yatırımlar ve teknik konularda daha güçlü bir karar verme rolü de dahil olmak üzere Enerji Düzenleyicileri İşbirliği Ajansına sınır ötesi konulara daha fazla odaklanmış bir görev verilmesi,
- ENTOSOG'un sorumluluk alanının teknik konular ve kurallar ile sınırlandırılması,
- Kural koyma sürecinde kullanıcılara daha etkin bir şekilde danışılması,
- Sınır ötesi perakende piyasalara yönelik zamansız ifadelerin ortadan kaldırılması.

Eurogas prepared amendments to the proposed revised Directive 2003/55/EC on rules for the internal market for natural gas and the revised regulation 1775/2005 on access to natural gas transmission networks. The amendments were sent late February to the European Parliament's rapporteurs Romano La Russa and Atanas Paparizov and to other key MEPs. These amendments have the following objectives:

- to clarify that the focus of regulatory duties should be on the regulated infrastructure not on the commodity (natural gas),
- to draw clearer lines between the powers of the national regulatory authorities and the competition authorities,
- to ensure that exemptions on major new infrastructures are handled on a case by case basis, i.e. infrastructure building, timing and operation should be addressed in a time scale within the final regulatory decision, but not in the directive itself,
- to strengthen regional market building elements,
- to give the Agency for the Cooperation of Energy Regulators a role more focused on cross-border issues, including cross-border investment and with a stronger decision-making role on technical rules,
- to restrict ENTOSOG's responsibilities to technical codes and rules,
- to ensure stronger user consultation in the rule-making process,
- to delete premature references to cross-border retail markets.

EPDK'dan, BOTAŞ'ın yatırım programına onay

Approval from EPDK for BOTAŞ' investment program

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK), Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.'nin (BOTAŞ) Ulusal İletim Şebekesi Yatırım Programı'nı onayladı.

EPDK'nın aldığı, BOTAŞ'ın 2008 yılı transit doğal gaz iletimi dahil Ulusal İletim Şebekesi Yatırım Programı onay kararı, 24 Nisan 2008 tarihli Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. Buna göre, BOTAŞ 2008 yılında proje bazında tahsis edilen yatırım projeleri tavanı 281,139 milyon YTL'yi geçemeyeceği gibi programda yer almayan herhangi bir proje için de harcama yapamayacak.

Doğal gaz şehir içi dağıtım faaliyetine ilişkin yatırım faaliyetinde bulunamayacağı da belirtilen BOTAŞ, 2008 yılı Ulusal İletim Şebekesi Yatırım Programı'nda yapacağı her türlü değişikliği EPDK'nın onayına sunacak.

Kurul Kararı BOTAŞ'a, yatırım programı gelişimini 4 dönem halinde, proje bazında harcama tutarları ve gelecek üç aylık harcama projeksiyonlarını da belirterek, dönem sonlarını takip eden 30 gün içinde EPDK'ya bildirme zorunluluğu da getiriyor.

EPDK (Energy Markets Regulatory Board) approved the investment program of Petrol Taşıma A.Ş. (BOTAŞ).

EPDK decision for approval as to the National Transmission Network that includes the natural gas transmission for 2008 as well, became effective after being announced in the official newspaper dated April 24th 2008. Accordingly, the maximum level of investments to be undertaken by BOTAŞ in 2008 is 281,139 million YTL and no expense will be made for a project that is not included in the program.

It is also noted that BOTAŞ can not get involved in investment activities related to intra city natural gas distribution and BOTAŞ will have to submit to EPDK approval any change it will make to the National Transmission Network Investment Program.

The Board decision also mandates that BOTAŞ notify EPDK within 30 days after the end of periods, about the progress of the investment project for every four period. This information has to include the amount of money spent for each project as well as quarterly projections.

IGU'ya üye olan yeni organizasyonlar

New organisations affiliated with the IGU

Enerji Delta Enstitüsü (Energy Delta Institute-EDI) ve Uluslararası Boru Hattı ve Offshore Müteahhitler Birliği (International Pipeline & Offshore Contractors Association -IPLOCA) IGU'ya üye oldu.

Merkezleri Groningen, Hollanda'da olan Enerji Delta Enstitüsü (EDI) ile Cenevre, İsviçre'de olan IPLOCA IGU ile işbirliği anlaşması imzalandı.

Enerji Delta Enstitüsü, doğal gaz ile petrol üzerinde odaklanmış, enerji konusunda eğitim veren uluslararası bir iş idaresi okuludur. EDI'nin ana amacı mevcut ve geleceğin enerji yöneticilerinin yetiştirilmesidir. Bu amaçla EDI, doğal gaz ile petrol değer zincirinin tüm ekonomik, yönetsel, yargısal ve jeopolitik açılarını ele alan araştırma programlarını koordine eder ve eğitim programları düzenler.

Uluslararası Boru Hattı ve Offshore Müteahhitler Birliği (International Pipeline & Offshore Contractors Association - IPLOCA)

IPLOCA'nın (Uluslararası Boru Hattı ve Offshore Müteahhitler Birliği- International Pipeline & Offshore Contractors Association) misyonu fikir alışverişinde bulunulabilecek bir forum yaratmak, sanayi ve yatırımcıları bir araya getirmek, iş fırsatları yaratmak ve boru hattı sanayinde en yüksek standartlara ulaşılmasını sağlayarak üyelerine değer yaratmaktır. Kırtan fazla ülkede faaliyet gösteren üyeleri ile IPLOCA dünya çapında yurtiçi ve yurtdışı boru hattı inşaatı sanayinin 250'den fazla önde gelen oyuncusunu temsil etmektedir.

Energy Delta Institute (EDI) and the International Pipeline & Offshore Contractors Association (IPLOCA) have both now become affiliated with IGU.

Energy Delta Institute (EDI) located in Groningen, Netherlands and IPLOCA, headquartered in Geneva, Switzerland, have now signed cooperation agreements with IGU qualifying them for affiliation with IGU.

***Energy Delta Institute** is an international business school for energy, with a focus on natural gas and oil. The main objective of EDI is to contribute to educating the current and future energy managers. Therefore, EDI therefore coordinates research programmes and organises training programmes, focused on all economical, managerial, juridical and geopolitical aspects of the gas & oil value chain.*

The International Pipeline & Offshore Contractors Association:

IPLOCA's mission is to provide value for its members through a forum for sharing ideas, engaging the industry and its stakeholders, facilitating business opportunities and promoting the highest standards in the pipeline industry. With members in more than 40 countries, IPLOCA represents some 250 of the key players in the onshore and offshore pipeline construction industry worldwide.

Alman enerji şirketi EWE, Kayserigaz'ın yüzde 39,9 oranındaki hisselerini satın aldı. Kayserigaz ile Alman enerji şirketi EWE arasında ön süreçleri tamamlanan anlaşma; 16 Mayıs 2008'de Kayseri Hilton Otel'de yapılan törenle imzalandı. Düzenlenen imza törenine; Çalık Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çalık, Çalık Holding Yönetim Kurulu Üyesi Ertuğrul Gürler, Kayserigaz Genel Müdürü Ahmet Hakan Tola, EWE Grubu'ndan; EWE Yönetim Kurulu Üyesi Heiko Harms, Frank QUANTE ve Arzu Utku katıldı. İmza töreninde Kayseri Valisi adına Vali Yrd. Fahri Oluk, Kayseri AKP Millet Vekili Ahmet Öksüzkaya, Belediye Başkanları, Başkan Yardımcıları, Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreter Yardımcıları, Kayseri'nin önde gelen simaları ve basın mensupları da hazır bulundu.

Çalık Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Çalık EWE ile yapılan ortaklık anlaşmasına ilişkin olarak, "Enerji ve Telekom sektöründe Almanya ve Avrupa'nın öncü şirketlerinden biri olan EWE ile Kayserigaz'ın ortaklık kurmasından dolayı büyük mutluluk duyuyoruz. Bir ortaklıktan öte, stratejik işbirliği boyutu taşıyan bu anlaşma ile amacımız, her iki şirketin enerji ve telekomünikasyon alanlarında işbirliğini geliştirmek ve birlikte büyümektir. Bu anlaşma ile stratejik ortağımız EWE'nin çok önemli deneyimlerini ülkemize aktarmış olacağız" dedi.

EWE Yönetim Kurulu Üyesi Heiko Harms, Kayserigaz ile imzaladıkları ortaklık anlaşmasının stratejik bir önem taşıdığını, bu ortaklıkla yeni imkanlar ve fırsatlar oluşturacağına inandıklarını belirterek şöyle konuştu: "Bu ülkenin ve pazarlarının dinamikliği her yerde fark edilmektedir. Kayserigaz'ın profesyonel yönetimi ve iş yapış tarzındaki heyecanı beni oldukça etkiledi"

Kayserigaz Genel Müdürü Ahmet Hakan Tola ise Kayseri doğal gaz dağıtım işini devir aldıkları bir yıllık süreçte abone sayılarını %53, gaz kullanıcı sayılarını %56 arttırdıklarını ifade ederek sözlerine şöyle devam etti: "Çalık Holding olarak devraldığımız Kayseri Doğal gaz dağıtım işine başlarken, Kayserigaz'ı uluslararası düzeyde bir şirket haline getirmeyi ilke edinmiştik. EWE ile yapılan bu anlaşma hedefimize ulaşmış olduğumuzu kanıtıyor. EWE ortaklığı, bize uluslararası tecrübeye doğrudan ulaşma imkanı sağlayacak. EWE'nin desteğiyle Kayserigaz'ın daha da yükseleceğine, hizmet kalitesinde çitayı daha yükseklere çıkaracağına, Türkiye enerji dağıtım piyasasında öncü ve örnek alınan bir firma olma özelliğini pekiştireceğine inanıyorum."

Alman Ewe, Kayserigaz'a ortak oldu

German Ewe, became a partner of Kayserigaz

German energy company EWE purchased 39.9% of the shares of Kayserigaz. The preliminary phases of the agreement to be signed between Kayserigaz and German Energy company EWE have been completed and the agreement has been signed during a ceremony held at Kayseri Hilton Hotel on May 16th 2008. Among the participants of the ceremony were; Çalık Holding Chairman of the Board Ahmet Çalık, Çalık Holding Board Member Ertuğrul Gürler, Kayserigaz General Manager Ahmet Hakan Tola, and from EWE Group; EWE Board Member Heiko Harms, Frank QUANTE and Arzu Utku. The other participants of the ceremony included Deputy Governor of Kayseri Fahri Oluk, Kayseri AKP Representative Ahmet Öksüzkaya, Majors, Deputy Majors, Deputy Secretary General of the Metropolitan Municipality, leading figures of Kayseri and press members.

With regard to the partnership agreement entered into with EWE, Çalık Holding Chairman of the Board Ahmet Çalık made the following statement "We are very happy that Kayserigaz has entered into a partnership with EWE which is one of the leading Energy and Telecom companies of Germany and Europe. Sour goal with this agreement, which is more of a strategic partnership, is to take the level of cooperation of the two companies in the areas of energy and telecommunications to a new level and to grow together. Via this agreement, we will be importing the valuable experiences of EWE-our strategic partner to Turkey."

EWE Board Member Heike Harms stated that the partnership agreement they have signed with Kayserigaz has a strategic value and this partnership would yield new opportunities and options and continued as follows, "The dynamism of this country and its markets are acknowledged everywhere. Kayserigaz's professional management and its level of excitement with regard to doing business impressed me a lot."

Kayserigaz General Manager Ahmet Hakan Tola indicated that during the one year period since they took on the natural gas distribution task, their total number of subscribers increased by 53% and their number of natural gas users increased by 56% and continued as follows "When we started the natural gas distribution task which we took on as Çalık Holding, our mission was set as turning Kayserigaz into an international company. This agreement we have entered into with EWE proves that we have reached our goal. Partnership with EWE, will give us access to international experience. I believe that with EWE's support, Kayserigaz would rise further more, and would take quality to a whole new level and strengthen its position as a pioneering company in the Turkish energy distribution market."

İzgaz'dan sanayiciye ücretsiz denetim hizmeti

İzgaz to provide free inspection service for the industrial establishments

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi bünyesinde yer alan İZGAZ Genel Müdürlüğü, Scada adı verilen güvenlik hizmetini web üzerinden sanayiciye ücretsiz olarak verecek. Scadaweb Sistemi'nin sanayicilere tanıtımı amacıyla İZGAZ tarafından Seka Park Otel'de düzenlenen toplantıya, Kocaeli Büyükşehir Belediye Başkan Vekili İlyas Şeker, İZGAZ İdari İşler Genel Müdür Yardımcısı Muhammed Saraç, İZGAZ İşletmeden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Suat Olğun, Yatırımlar Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Nurettin Erikçi, Scada ve Otomasyon Şefi Mevlüt Gökçe ve bölgede faaliyet gösteren sanayi kuruluşlarının temsilcileri katıldı.

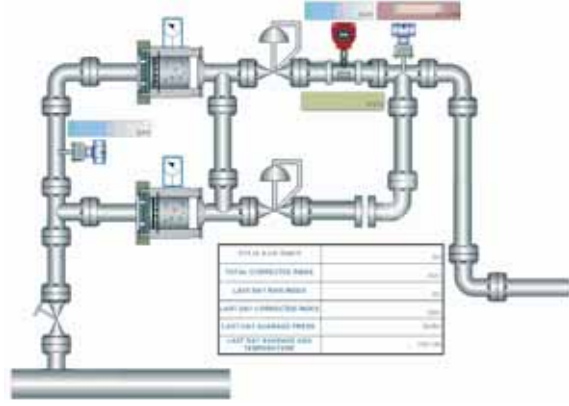
İZGAZ İdari İşler Genel Müdür Yardımcısı Muhammed Saraç konuyla ilgili yaptığı konuşmasında İZGAZ'ın teknolojik anlamda sürekli olarak kendisini geliştirmeye odaklandığını Scadaweb projesinin de bu anlayışın bir yansıması olarak ortaya çıktığını dile getirdi.

Saraç, şunları söyledi:

"Şu anda burada Scada sistemini ilk kullanan İZGAZ'ın bu sistemi son 1-1,5 yıl içinde yaptığı iyileştirmelerle bölgedeki sanayicilerimizin kullanımına ücretsiz olarak açtığını anlatmak için toplanmış bulunmaktayız. Siz sanayicilerimiz Scada sistemimize sizlere verilecek kullanıcı adı ile web üzerinden giriş, günlük istediğiniz tüketimleri, basınç, sıcaklık ve gaz bileşenleri gibi bütün değerleri görebileceksiniz. Biz sanayicilerimizin enerji anlamında ne kadar hassas olduklarını biliyoruz. Günlük tüketimlerini üretimleri ile karşılaştırdıklarını verimlilik ölçüklerini ve enerji etkinliklerini ölçtüklerini biliyoruz. Biz de İZGAZ olarak bölgemizde bulunan sanayi kuruluşlarımıza ne katkıda bulunabiliriz diye yaptığımız çalışmalar sonucunda Scada sistemimizin sizlere ücretsiz açılması yoluyla sizlere yardımcı olabileceğimizi düşündük. Sonuç olarak bütün sistemler kullandıkça geliştirilir. Bizim yaptığımız çalışmalarla ortaya çıkmış bir temel sistem var. Bundan sonra sizin önereceğiniz değişiklikler, istediğiniz parametreler veya grafiklerde sisteme eklenebilir. Dolayısıyla sistemi hep birlikte geliştireceğiz ve yararlarını da hep birlikte göreceğiz."

Yatırımlardan Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Nurettin Erikçi de konuşmasında, İZGAZ'ın vizyonu ve misyonuna değindi. Erikçi ayrıca İZGAZ'ın yatırım, abone, yazılım altyapısı, gerçekleştirdikleri çalışmalar, İzgabis, Scada sistemi, doğal gaz tüketim grupları, doğal gaz satış fiyatları, sanayi şirketlerine verdikleri hizmetler, istasyon ve şebeke güvenliği için yapılan çalışmalar, modifikasyon çalışmaları, hot-tap ve Dipos hakkında katılımcılara bilgiler vererek 2008 yılında belirledikleri yatırım hedeflerini anlattı.

Erikçi'nin ardından söz alan Scada ve Otomasyon Şefi Mevlüt Gökçe, katılımcılara merkezi kontrol veri toplama hakkında açıklamalarda bulundu. Daha sonra 1996 yılından beri kullandıkları Scada sisteminin son 1,5 yıldır yapmış oldukları çalışmalar neticesinde Scadaweb adıyla sanayicilerin hizmetine ücretsiz sunduklarını belirterek sistemin nasıl işlediği hakkında katılımcılara da bir sunum yaptı.

İzgaz General Management which is an affiliate of Kocaeli Metropolitan Municipality, will be providing to the industrial establishments the security service named Scada via the internet. Among the participants of the meeting organized by İZGAZ with the aim of introducing the Scadaweb system to the industrialists, were Kocaeli Deputy Major İlyas Şeker, İZGAZ Deputy General Manager for Administration Muhammed Saraç, İZGAZ Deputy General Manager responsible from facility management Suat Olğun, Deputy General Manager responsible from investments Nurettin Erikçi, Scada and Automation Chief Mevlüt Gökçe and the representatives of the industrial establishments operating in the region.

In his statement about the issue, İZGAZ Deputy General Manager for Administration Muhammed Saraç indicated that İZGAZ has focused itself continuously on developing itself technologically and that Scadaweb project is a reflection of this notion.

Saraç continued as follows:

"We have gathered here to announce that İZGAZ has opened this system to the industrial establishments in the region free of charge. You will be able to access the system via username to be given to you and will be able to analyze daily values such as consumption levels, pressure, temperature and gas components. We are aware of the sensitivity of our industrialists about energy issues. We know that they meet their daily consumption through their daily production and that they measure their energy effectiveness. And as a result of the research about how we can improve our service to the industrial establishments we realized that making Scada system available to you free of charge would be quite beneficial. As a result, all systems would develop as they are used. We have a system that emerged from our studies. After this point the changes you recommend, parameters you desire or the graphics might as well be added to the system. So we will be developing the system together and we will see the benefits all together."

And in his speech, Deputy General Manager responsible from investments Nurettin Erikçi talked about İZGAZ's mission and vision. Erikçi also provided information about İZGAZ's investment, subscriber, software infrastructure, projects undertaken, İzgabis, Scada system, natural gas consumption groups, natural gas sales prices, services provided to industrial establishments, project for station and network security, modification works, hot-tap and Dipnos projects. He also talked about the investment goals for year 2008.

Scada and Automation Chief Mevlüt Gökçe who made a speech after Erikçi gave information about central control and data collection. Then, after mentioning that they have been able to offer the Scada system which they have been using since 1996, to the industrial establishments as a result of their work for the last 1,5 years and made a presentation about the system.

İGDAŞ, Dünya Çevre Günü'nü kutladı

İGDAŞ, celebrated the World Environment Day

İGDAŞ, çevreci misyonunun gereği olarak 5 Haziran Dünya Çevre Günü'nde bir dizi etkinlik düzenledi. Çalışanlar, özel olarak hazırlanan ve üzerinde Dünya Çevre Günü'ne ilişkin mesajlar yer alan özel kıyafetlerle hizmet verdiler. Tüm İGDAŞ binaları, Dünya Çevre Günü ile ilgili afişlerle donatıldı. Ayrıca 5 Haziran'da abone olmaya gelenlere, işlemlerinin tamamlanmasının ardından, birer fidan hediye edildi.

Dünya Çevre Günü'nü değerlendiren Genel Müdür Bilal Aslan şunları söyledi: "Doğal gaz çevre dostu bir yakıt. Doğal gaz kullanımının yaygınlaşmasıyla birlikte İstanbul'un hava kalitesi hızla iyileşti ve bugün artık dünyanın havası en temiz metropollerinden biri haline geldi. Biz çevreci bir şirket olarak hava kalitesini artırmanın yanı sıra çevre konusunda elimizden geldiği kadar her türlü faaliyetin yanında olmaya çalışıyoruz. Çevre duyarlılığını insani bir vazife olarak görüyoruz. Bu bizim hem bireysel hem de kurumsal olarak önceliğimizdir. Şirketimizde ISO 14001 Çevre Yönetim Sistemi'ni kurduk. Atık Yönetimi ile kâğıt, plastik ve cam atıklarımızı kaynağında ayrı topladık. Böylece 2007 yılında 54 ton kâğıt atığını geri dönüşüme kazandırarak; 918 ağaç, 221.400 kwh enerji, 1431 m3 suyun tasarrufunu sağlamış olduk. Yine 2007 yılı içinde 11 ton atık camı geri dönüşüme kazandırarak 1100 litre benzin tasarrufu sağlamış olduk."

Aslan, Dünya Çevre Günü kapsamında düzenledikleri etkinliklerle ilgili olarak "Bu yıl çevre konusundaki duyarlılığı arttırmak amacıyla personelimiz ve müşterilerimize yönelik 5 Haziran'da bir dizi etkinlik yaptık. Öncelikle tüm çalışanlarımız çevre günü ile ilgili mesaj içeren özel kıyafetler giydiler ve müşterilerimiz bu şekilde karşıladılar. Tüm hizmet birimlerimize Dünya Çevre Günü ile ilgili mesaj içeren afişler astık. Dünya Çevre Günü'nde abone olan her abonemize bir fidan hediye ettik. Gerek çalışanlarımız, gerekse müşterilerimiz nezdinde, çevre bilincini güçlendirmeyi amaçlıyoruz. Geçmişin mirasını geleceğe en iyi şekilde taşıyabilmek, çocuklarımıza daha temiz bir dünya bırakmak istiyoruz." dedi.

As part of its environmentalist mission, İGDAŞ organized a series of activities on World Environment Day. The employees served with special uniforms designed for that day. The uniforms carried special messages on them. All İGDAŞ buildings were decorated with posters related to World Environment Day. Also, those customers who came to subscribe on June 5th were given a sapling as a reward.

General Manager Bilal Aslan who evaluated the World Environment Day stated as follows "Natural gas is an environmental friendly fuel. As natural gas usage become widespread, air quality in Istanbul improved and turned into one of those world metropol with the cleanest air. As an environmentalist company, we are trying to support all environmentalist initiatives. Environmental sensitivity is a humanitarian obligation for us. This is our priority both as individuals and as companies. We established the ISO 14001 Environment Quality System in our company. Via the waste management system, we separated our paper, plastic and glass wastes. We helped recycle 54 tons of paper products in 2007 and saved 918 trees, 221,400 kwh energy and 1431 m3 of water. We also helped recycle 11 tons of glass and saved 1100 liters of benzene in 2007."

As to the activities they have organized as part of the World Environment Day, Aslan said, "This year we organized an event on June 5th with the aim of increasing environmental awareness of our employees and customers. Our employees were dressed in uniforms carrying messages about the day and served the customers in this way. We also decorated all service buildings with posters related to the World Environment Day. We gave as present to each customer that subscribed on this day. Our goal is to further increase environmental awareness of both our employees and customers. We want to carry the heritage of the past to the future and leave a cleaner world to our children."

Deloitte, Türkiye Doğal Gaz Piyasası Raporu'nu yayımladı

Deloitte, published the Turkish Natural Gas Market Report

Deloitte tarafından hazırlanan "Türkiye Doğal Gaz Piyasası" raporu "Gelişmeler 2008" alt başlığıyla yayımlandı. Doçent Dr. İzak Atiyas ve Sinan Ülgen tarafından kaleme alınan rapora göre, Türkiye 2001 yılından bu yana enerji sektöründe liberal bir piyasanın kurulması yolunda kayda değer mesafeler kat etti.

Ancak bu sürecin tamamlanması ve Türkiye'nin enerjideki uluslararası konumunu güçlendirebilmesi için, toptan piyasanın serbest rekabet koşullarına taşınması önem kazanıyor. Raporunda Türkiye'nin doğal gaz kaynaklarını çeşitlendirebildiği oranda bu alanda ilerleme kaydedeceği, bu bağlamda Türkmenistan ve İran ile doğal gaz bağlantılarını güçlendirmesi gerektiği kaydediliyor.

Rapor, şu ana kadar 53 bölgede doğal gaz dağıtım ihalelerinin başarıyla gerçekleştirildiğini ifade ederek, izlenen özelleştirme modelinin başarısına dikkat çekiyor. İhaleleri kazanan özel firmaların, ihale şartnamesinde belirlenen yükümlülükler paralelinde dağıtım şebekesi yatırımlarını yaptığını ve kullanıcılarını bir an önce şebekeye bağlayacak adımları attıklarını ifade eden çalışma bunu sektörün sağlıklı gelişiminin bir kanıtı olarak gösteriyor.

Öte yandan rapor, toptan satış piyasasında etkin rekabet koşullarının BOTAŞ'ın piyasadaki hakim konumu nedeniyle olgunlaşmadığını da belirtiyor. Bu durum doğal gaz üreticisi ülkelerle uzun vadeli anlaşmalar yapmakta karşılaşılan zorluklar ve BOTAŞ'ın sözleşme devri programında yaşanan gecikmelerden kaynaklanıyor.

"Turkish Natural Gas Market" report prepared by Deloitte, has been published under the sub-title of "Developments 2008". According to the report prepared by Dr. İzak Atiyas and Sinan Ülgen, Turkey has come along way in terms of establishing a liberal energy market since 2001.

However, in order to complete this process and in order for Turkey to establish its international position, it is important to bring free market conditions to the wholesale market. The report mentions that Turkey's progress in this area is directly proportional to its ability to diversify its natural gas resources and that Turkey needs to strengthen its natural gas relations with Iran and Turkmenistan.

The report indicates that until now, natural gas distribution tenders have been completed successfully in 53 regions and draws attention to the success of the privatization model followed. The report also mentions that the tender winner private companies made distribution network investments in line with the liabilities set forth in the tender specifications and took the steps necessary to connect the users to the network immediately, and indicates that this is a sign of the healthy growth of the sector.

On the other hand, the report also indicates that the effective competition conditions in the wholesale market have not yet been formed due to the dominant position of BOTAŞ in the market. This situation arises from the difficulties faced in making long-term agreements with natural gas producer countries and from the delays in the agreement transfer program of BOTAŞ.

Doğalgaz sektöründeki İGDAŞ'lılar biraraya geldi Previous employees of İGDAŞ still working in the natural gas sector came together

İGDAŞ 4 Temmuz 2008 tarihinde düzenlenen "Sektördeki İGDAŞ'lılar Günü"nde, Türkiye'nin dört bir köşesindeki doğalgaz dağıtım şirketlerinde çalışan eski İGDAŞ'lıları bir araya getirdi.

İstanbul Alibeyköy'deki İGDAŞ Sosyal Tesisleri'nde bir araya gelen İGDAŞ'lılar, gerek İGDAŞ'ta çalışırken yaşadıklarını, gerekse yeni çalıştıkları şirketlerde yaşadıkları tecrübeleri birbirleriyle paylaştılar. Bursa, Çanakkale, Erzincan, Afyon, Çorum, Mersin, Van, Kütahya, Diyarbakır, Kırşehir, K.Maraş, Kayseri, Denizli, Konya, Samsun, Yalova, İzmit, Adapazarı ve daha Türkiye'nin birçok il ve ilçesinin yanı sıra Özbekistan'da görev yapan İGDAŞ'lılar, onlar için bir okul olan İGDAŞ'ta adeta mezuniyet günü tadında bir buluşma gerçekleştirdiler.

Duygusal anların yaşandığı programda yurdun dört bir köşesinden gelen eski çalışma arkadaşlarına "Evinize hoş geldiniz" diyerek sözlerine başlayan İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan, "Doğalgaz sektörüne İGDAŞ'lıların yön verdiğini görmek lokomotif şirket olarak bizleri gururlandırıyor" dedi.

İGDAŞ brought together the previous employees of the company now working in the natural gas sector all around Turkey on 4 July 2008 on "İGDAŞ Staff Day".

The previous personnel of İGDAŞ came together in the Social Facilities of İGDAŞ in Alibeyköy, Istanbul and shared their old memories at İGDAŞ and current experiences in their new companies.

For the İGDAŞ personnel now scattered around Turkey in Bursa, Çanakkale, Erzincan, Afyon, Çorum, Mersin, Van, Kütahya, Diyarbakır, Kırşehir, K.Maraş, Kayseri, Denizli, Konya, Samsun, Yalova, İzmit, Adapazarı and many other cities, İGDAŞ has been like a school and their get together was like an alumni homecoming. The program was sentimental at times. Welcoming his old colleagues from all around Turkey by saying "Welcome home", İGDAŞ General Manager Bilal Aslan said "We, as the locomotive company of the sector, are honored to see that ex-employees of İGDAŞ are now directing the natural gas sector in Turkey."

Adriyatik'ten Çin Seddi'ne Kadar Her Yerde İGDAŞ'ın İzi Var

Genel Müdür Bilal Aslan İGDAŞ'ın sektörün lideri ve aynı zamanda okulu olduğunu bir kez daha hatırlatırken, "Sizleri medeni cesaretinizden dolayı tebrik ediyorum. Şu anda bir çoğunuz sektörün üst düzey yöneticisi konumundasınız. Sektörün gelişip büyümesinde büyük payınız var. Zaten patronlar bizzat itiraf ediyorlar İGDAŞ olmasaydı biz bu kadar rahat gelişemzedik diyorlar. Bugün baktığımız zaman Türkiye'nin tamamında hatta Adriyatik'ten Çin Seddi'ne kadar her yerde İGDAŞ'ın imzası var. Bu bizim için büyük gurur" dedi.

Programda söz alan davetlilerden AKSA Gaz Genel Müdürü Burhan Özcan, UGETAM Genel Müdürü Serkan Keleşer, Arşangaz Genel Müdürü Yaşar Çıkış İGDAŞ anılarını anlatırken hem güldürdüler hem de duygulandırdılar. Kürsüye gelen konuşmacıların hepsi İGDAŞ'ın kendileri için bir okul olduğunu söylerken, hayatları boyu unutamayacakları anılarının olduğunu vurguladılar ve şu anda kendilerini okulun geleneksel bir etkinliğindeymiş gibi hissettiklerini söylediler. Tes-İŞ Sendikası 3 Nolu Şube Başkanı Hüseyin Ozil de konuşmasında "Bugün çok güzel bir günü yaşıyoruz" derken, "Eski çalışma arkadaşlarımızı görmek bizleri mutlu etti. Yurdun neresine giderseniz gidin artık rahatlıkla yanına gidip çay içebileceğimiz bir arkadaşımız var" dedi. Ozil sözlerinin devamında sektördeki gaz şirketlerinin da bir an evvel sendikalarını kurmalarını umut ettiklerini ifade etti.

UGETAM Yönetim Kurulu Başkanı Prof. Ümit Doğay Arıncı, yıllarca İGDAŞ bünyesinde doğalgaz sektörüne hizmet verdiklerini ifade ederken, şimdi UGETAM olarak aynı şevkle sektöre hizmet vermeye devam edeceklerini söyledi.

İGDAŞ Sosyal Tesisleri'ndeki programın ardından tüm davetliler otobüslerle Kabataş'a geçerek kendilerini bekleyen tekneyle doyumsuz bir boğaz turu yaşadılar.

There are the signs of İGDAŞ everywhere from the Adriatic to the Great Wall of China

Reminding once more that İGDAŞ is the leader and the school of the sector, General Manager Bilal Aslan said "I congratulate you for your courage. Most of you have become the top-level executives of the sector. You play a significant role in the development of the sector. In fact, the entrepreneurs of the companies are confessing that they would not be able to progress so rapidly if it was not for İGDAŞ. There is a signature of İGDAŞ all over Turkey as well as everywhere from the Adriatic coast to the Great Wall of China. We are greatly honored."

Sharing their memories of İGDAŞ days, AKSA Gaz General Manager Burhan Özcan, UGETAM General Manager Serkan Keleşer, Arşangaz General Manager Yaşar Çıkış made the audience laugh as well as feel emotional. All the speakers stressed that İGDAŞ was like a school for them with the unforgettable memories and felt themselves at an alumni homecoming event. TES-İŞ Labor Union Branch 3 Manager Hüseyin Ozil said "It is a very happy day today. It is so nice to see our old friends. We now have many friends all around Turkey where we can just drop by and have a cup of tea." Ozil also noted that they are looking forward to the establishment of a labor union by the gas companies soon.

UGETAM President of Board Professor Ümit Doğay Arıncı said that they have been serving the natural gas sector as part of İGDAŞ until recently and now they will continue to serve with the same enthusiasm as UGETAM.

After the program at the Social Facilities, the participants were taken over to Kabataş by buses and had an unforgettable boat tour of the Bosphorus.

Değerli Okurlar,

GAZBİR Dergisi'nin üçüncü sayısında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sayın Dr. M. Hilmi Güler ile yaptığımız röportajda yayınlanan;

"Ülkemizin enerji terminali olma adına yaptığı anlaşmalara GAZPROM da yeni anlaşmalarla karşılık veriyor. Bu konuda düşünceleriniz nelerdir? Bu rekabet GAZPROM ile ilişkilerimizi hangi noktaya getirmektedir?"

ve

"GAZPROM ile ENI arasında imzalanan Güney Akım Doğal Gaz Boru Hattı Anlaşması'nın Nabucco Projesi'ni engellemek için ortaya atıldığı fikri savunuluyor. Bu anlaşmanın mahiyeti ve ülkemize etkileri konusundaki yorumlarınız nelerdir?"

soruları Avrupa'da arz güvenliğini inceleyen bir çalışmamızda değerlendirilmek üzere bir sivil toplum kuruluşundan bilgi edinme amaçlı olarak hazırlanmıştır. Sayın Bakanımızla yapılan söyleşide yer almayan bu sorular ve söz konusu sivil toplum kuruluşumuzun bu sorulara ilişkin değerlendirmeleri bir grafik hatası sonucu yazımızın içinde yer almıştır. Bu yanlışlık için Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanımız Sayın Dr. M. Hilmi Güler ve okuyucularımızdan özür dileriz.

Bu konulara açıklık getirebilmek adına, tedarikçi ülkelerle ülkemiz arasındaki ilişkileri irdelemek ve ortaya çıkan yanlışlığı düzeltmek amacıyla, bu sayımızda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı Sayın Selahattin Çimen'in görüşlerine başvurulmuştur.

GAZBİR Dergisi

Dear Readers,

The following questions in our interview published in the third edition of GAZBİR magazine, with the Minister of Energy and Natural Resources Dr. M. Hilmi Güler

"GAZPROM is responding by making new agreements, to our country's efforts for turning into an energy terminal. What do you think about it? Where do you think this competition would take our relations with GAZPROM?"

and

"It is alleged that the South Current Natural Gas Pipe Line Agreement signed between GAZPROM and ENI is aimed at offsetting the Nabucco Project. What are your views as to the scope of this agreement and its possible impact on our country?"

were aimed at obtaining information from a NGO, which would be utilized in a study of ours designed to analyze supply security in Europe. These questions that were not asked to the Minister and the views of the particular NGO about these issues were placed in our article by mistake due to a graphical error. We apologize from our Minister of Energy and Natural Resources Dr. M. Hilmi Guler and our readers for this mistake.

With the aim of finding answers to these questions and to shade light on our relations with supplier countries and to correct for our mistake, we obtained the views of Minister of Energy and Natural Resources Undersecretary Mr.Selahattin Çimen in this edition of our magazine.

GAZBİR Magazine

ÖLÇMEDE SON TEKNOLOJİ!

➤ KÖRÜKLÜ SAYAÇLAR

Dünyadaki son teknolojilerle üretilen E.C.A. ve ELSTER sayaçlarıyla, doğalgaz ve LPG uygulamalarında akıllı, doğru ve güvenilir çözümler... Her sisteme uygun ölçme ve bilgi toplama imkanı...

ENDÜSTRİYEL TİP SAYAÇLAR <

> REGÜLATÖRLER

- KONUT TİPİ VE TİCARİ TİP KÖRÜKLÜ SAYAÇLAR
- ELEKTRONİK ÖN ÖDEMELİ SAYAÇLAR
- RADYO VERİCİLİ ELEKTRONİK ÖN ÖDEMELİ SAYAÇLAR
- ENDÜSTRİYEL TİP SAYAÇLAR
- KORREKTÖRLER VE AKIŞ BİLGİSAYARLARI
- GAZ KROMATOĞRAFLARI
- DÜŞÜK VE ORTA BASINÇ REGÜLATÖRLERİ
- *TC UYGULAMALI SAYAÇLAR

*Temperature Compansation
Sıcaklık değişimlerinin getirdiği ölçme farklarını giderici sistem

ELSEL

Gaz Armatürleri San. ve Tic. A.Ş.

Çavuşoğlu Mah. Barbaros Hayrettin Paşa Cad. No:83 81430 Kartal/İST.
Tel: (0216) 306 48 60 (4hat) Faks: (0216) 374 51 53
e-mail: elsel@elsel-elster-group.com
www.elster-instromet.com

E.C.A.®

Dünyadaki gaz rezervleri pazarını, pazarlar doğal gazını arıyor

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Müsteşarı Selahattin Çimen ile dünyada ve Türkiye'de doğal gazın durumunu inceledik. Selahattin Çimen, ülkemizin Avrupa ile ortak çıkarları bulunduğunu ve bu anlamda yeni projeler üretilmesinin de normal karşılanması gerektiğini dile getirdi.

Global natural gas reserves are in search of a market and the markets are in search of natural gas

With the Undersecretary of the Ministry of Energy and Natural Resources Mr. Selahattin Çimen, we discussed the current situation of natural gas in Turkey and in the world. Selahattin Çimen indicated that, our country has common interests with Europe and that it is quite normal to come up with new projects in this area.

Doğal gaz alanında her geçen gün yeni projeler geliştiriliyor ve anlaşmalar imzalanıyor. Doğal gaz konusunda yeni anlaşmaların yapılmasını nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu anlaşmaların ülkelerin arz güvenliğine ne gibi etkileri olmasını bekliyorsunuz?

Dünyadaki doğal gaz rezervlerinin önemli bir kısmı Türkiye'ye komşu bir coğrafyada yer alıyor ve bu gaz rezervleri pazarını arıyor. Dolayısıyla Türkiye, bu yöndeki yatırımların ne şekilde cereyan ettiğine, arza hazır hale getirilebilecek durumda olan rezervlerin ne yönde gelişim gösterdiğine daha fazla önem göstermek, içinde bulunduğu coğrafya itibarıyla bölgedeki gelişmeleri ve doğal gaz konusunda gündeme gelen ve gelecek olan projeleri yakından takip etmek zorundadır. Türkiye gaz rezervlerine sahip olan ülkelerin hedefledikleri tüketim pazarlarına oldukça yakın bir coğrafyada yer alıyor ve bu özelliği sayesinde arz ve talep arasında bir rol üstlenme konumuna sahip.

Bugün ülkemiz; gerek Ortadoğu, gerekse Rusya ve Hazar bölgesindeki doğal gaz kaynakları için önemli bir tüketim merkezi durumundadır. Diğer taraftan da Avrupa Birliği önemli bir tüketim pazarı halindedir. Bugün tüm Avrupa'nın uzun vadeli enerji arz güvenliğini sağlamak konusunda ciddi arayışlar içine girdiklerini görüyoruz. Enerji sektörleri doğal gaza bağlı olan ülkeler, enerji arz güvenliğini sağlamanın yollarından bir tanesi olarak kaynak çeşitliliğini sağlama yoluna gidiyorlar. Örneğin Avrupa Birliği ülkeleri şu an itibarıyla Kuzey Denizi'nden, Cezayir'den ve Rusya Federasyonu'ndan ağırlıklı olarak gaz tedarik ediyorlar.

Güvenliği sağlamanın bir diğer yöntemi ise birden fazla hattan gaz almak şeklinde kendini gösteriyor. Yani güzergah çeşitliliği... Örneğin Türkiye 2 ayrı hat kullanarak Rusya'dan gaz alıyor. Bir tanesi "Batı Hattı" dediğimiz Ukrayna üzerinden Trakya'ya gelen hat, diğeri ise Mavi Akım. Hava şartları, doğal felaketler vs. gibi herhangi bir olumsuzlukla karşı karşıya kalındığında birden fazla hattan gaz kullanmanın yararları da ortaya çıkıyor. Geçen senelerde Ukrayna'da yaşanan sorunlar düşünüldüğünde hat çeşitliliğinin arz güvenliği açısından ne denli önemli olduğunu hepimiz gördük. Dolayısıyla AB açısından da kaynakları hem ülkeler hem de hat bazında çeşitlendirmek politik bir tercih olarak ortaya çıkıyor.

Diğer taraftan gelecek 15-20 yıl ve sonrasında doğal gazdaki arz talep gelişimine şöyle bir göz attığımızda da; özellikle Avrupa'da, Kuzey Denizi'ndeki rezervlerin artık tükenme noktasına doğru gidiyor olması arz güvenliğine dair sorgulamaları ve önlem alma çabalarını daha da artırıyor. Önümüzdeki dönemde de artan talebe karşılık mevcut kaynakların limitli bir şekilde artacak olması ister mevcut kaynaklarından - Kuzey Denizi dışındaki- isterse ilave kaynaklardan Avrupa ülkelerinin mutlaka ilave gaz ihtiyaçları olacağı anlamına geliyor. Dolayısıyla böylesine çekici bir pazarın var olması elbette ki Rusya, Türkmenistan, İran, Irak ve Ortadoğu ülkeleri gibi gaza sahip ülkelerin bu pazara erişmek arzularını da gündeme getiriyor.

Elbette ki projelerin teknik ve fiziki yapılabirliği mutlaka ön planda olmalı. Ancak bu projelerin ülkelerarası ilişkiler boyutu da önemli. Dolayısıyla bir projeye imza atılacaksa projenin politik fizibilitesi de mutlaka göz önünde bulundurulmalıdır. Sonuç itibarıyla liberalleşen piyasada bu projelerin daha çok özel

Everyday, new projects are being developed and new agreements are being signed in the area of natural gas. What do you think about these new agreements in the area of natural gas? What kinds of an impact do you think; these investments would have on supply security of various countries?

A great portion of the world natural gas reserves lies in a geography that is so close to Turkey and these natural gas reserves are in search of their market. Thus, Turkey should concentrate more on the investment trends in this area and on the direction to which the reserves that are ready to be used for supply are heading. Turkey should also closely follow the developments in its region as well as the newly developed current and future projects. Turkey's location is very close to the consumption markets which the countries that own the gas reserves target and due to this advantage, it has a potential role as a mediator between supply and demand.

Today our country is an important consumption hub for the natural gas reserves in Middle East and Russia and the Caspian region. On the other hand, European Union constitutes a serious consumption market. We see that, today, all European countries are in search for providing supply security in the long term. Those countries, whose energy sectors depend heavily on natural gas, have started to emphasize diversification of energy resources as an alternative solution to provide supply security. For example, European Union companies are currently buying natural gas heavily from the North Sea, Algeria and Russian Federation.

Another method to ensure supply security is obtaining natural gas from more than one source, which means route diversification... For example Turkey utilizes two separate routes and buys natural gas from Russia. One of these routes is the so called "West Route" which reaches Trakya via Ukraine and the other is the so called "Blue Stream". The advantages of route diversification become obvious when faced with certain problems such as climate conditions, natural disasters etc. Considering the problems faced in Ukraine in recent years, it is seen that route diversification is crucial in terms of providing supply security. As a result, diversification of both the resources and the routes comes up as a dominant alternative for EU as well.

On the other hand, when the forecasted trend of the supply and demand of natural gas for the following 15-20 years, is taken into account, the issue of supply security and the need to take precautions becomes more and more important for European countries whose resources - North Sea- are vastly depleted. Also, the fact that existing resources would grow only to a limited extent despite the steadily increasing demand, indicates that European countries will need additional resources -other than the North Sea -or form other sources. As a result, the existence of such an attractive market, of course boosts the desire of producer countries such as Russia, Turkmenistan, Iran, Iraq and Middle East countries to have access to this market.

Of course the emphasis should be to a great extent, on the technical and physical feasibility of the projects. However,

SÖYLEŞİ | INTERVIEW

şirketlerin iştiraki ve öncülüğünde yapılacağını dikkate almakla birlikte, politik fizibiliteyi aklımızın bir kenarında mutlaka tutmamız gerekir. Ancak politik fizibilitesi olan projeler yapılsa bile onlar eğer ekonomik ve teknik açıdan fizibil değilse zaten uygulamada sorunlarla karşılaşılıyor. Mesela Karadeniz'e petrol getiren bazı boru hatlarına baktığımız zaman ya tam kapasite ile çalışmıyor ya da boş oluyor; bu durum başka arayışlara yönelmeyi beraberinde getiriyor.

Dolayısıyla politik fizibilitesi olan projeler de öyle bir şekilde dizayn edilmeli ki bu projeler hem ekonomik hem de teknik açıdan anlamlı olsun ve fiiliyatta da işleyebilsin. Bu açıdan baktığımızda şu anda ülkemiz tarafından gündeme getirilen projeler bu perspektifle gündeme gelmiş projelerdir. Bugüne kadar Türkiye üzerinden geçmesi gündeme gelen projeler, özellikle Türkiye'nin öncülüğünde gündeme gelen projeler, çok titiz bir çalışma ile ele alınan, teknik ve ekonomik açıdan yapılabilir projeler olmuştur. Bu bağlamda baktığım zaman boru hatlarına ilişkin gündeme getirilen diğer projelerdeki gelişmeleri de izliyorum. Teknik ve ekonomik yapılabilirlik kriterleri ile değerlendirdiğimde o projelerin sorunları olduğunu görüyorum.

Nabucco projesinin enerji pazarı ve ülkemiz için anlamı nedir?

Nabucco'nun kapasitesi 31 milyar m³ olarak düşünülüyor. Türkiye gaz açısından bölgede çok büyük bir pazar ve bu pazarın ihtiyaçlarını karşılamak üzere yaptığımız anlaşmaların kapasitelerine baktığımızda, hiç de küçümsenmeyecek bir hacim olduğu açıkça görülebilir. Ayrıca AB'nin uzun vadedeki gaz ihtiyacı göz önünde bulundurulduğunda Nabucco için telaffuz edilen kapasitenin daha da artabileceğini söylemek yanlış olmaz. Belki ilerleyen süreçte Nabucco 2, Nabucco 3 gibi yan yana başka boru hatlarının yapımı da gündeme gelebilecek. Tabii ki bunu önümüzdeki dönemdeki gelişmeler gösterecek. Bir projenin büyüklüğünü ya da önemini birçok faktör ile izah edebilirsiniz. Ancak bu projenin, yani Nabucco projesinin teknik ve ekonomik açıdan yapılabilirliğini görmek bile bu projeyi umutla bakılan bir proje mertebesine yükseltmeye yeter.

Avrupa Birliği enerji arz güvenliğini sağlama noktasında bu projeye büyük bir önem atfediyor. Bu proje tüm ülkeler için nefes almak kadar önemli, çünkü işler olurunda gittiğinde fark etmiyoruz ama herhangi bir sıkıntı yaşandığında aslında ne denli önemli olduğunu fark edebiliyoruz. Örneğin İran'dan gelen gaz kesildiği zaman bizim burada teyakkuz haline geçtiğimizi hatırlarsak bu projelerin önemini daha iyi kavrayabiliriz. Dolayısıyla Nabucco bizim de, Avrupa ülkelerinin de enerji arz güvenlikleri bakımından önem attıkları bir proje. AB gibi önemli bir birliğin hem ekonomik, hem coğrafi, hem de arz güvenliği açısından önem attığı bir projenin tabii ki bu denli dikkat çekmesi son derece doğal. Kapasite, teknik boyut ve yatırım büyüklüğü gibi birçok faktöre baktığımız zaman dünyanın neresinde olursa olsun bu büyüklükteki bir proje tabii ki dikkat çeker.

Nabucco Projesi'nin niteliği nedir? Türkiye Nabucco Projesi'nde hangi rolü üstlenmiştir? Bu projenin Türkiye için öneminden bahsedebilir misiniz?

Türkiye başından beri önce proje fikrini gündeme getirerek, sonrasında da bu konuda gerçekleştirilen gelişmelerin içerisinde

international relations dimension of these projects are important as well. As a result, if a project is to be undersigned, political feasibility of the project as well should be taken into account. Thus, without forgetting the fact that such projects would largely be undertaken and led by private companies, political feasibility issue should be kept in one corner of our minds. But, even if a project is politically feasible but is not feasible both economically and technically, there would already be some problems at the execution stage. For example, when we look at certain pipelines that carry oil to Black Sea, we see that they operate at below-capacity or idle; this situation prompts one to look for alternatives.

As a result, political projects should be designed in such a way that, they are meaningful both in the economic and technical sense as well and are executable. In this regard we can say that, all the projects proposed until today in Turkey are in line with such perspective. Until today, the projects which are planned to pass through Turkey, particularly those that are brought up under Turkey's leadership, have been those projects that were prepared carefully and that are feasible both in technical and economic sense. When I look from this perspective, I also monitor the other projects related to pipelines as well. I see that those projects have problems both in technical and economic aspects.

What do you think is the meaning of the Nabucco project both for the energy market and our country?

Nabucco's capacity is estimated to be around 31 BCM. Turkey constitutes a huge natural gas market in the region and when we look at the capacities of the agreements we made to meet the demands of this market, we see that it is an amount that should not be underestimated. Also, when the long-term natural gas need of EU is taken into account, it would not be wrong to say that the capacity of Nabucco might be higher. Maybe in recent future, other pipeline projects such as Nabucco 2 and Nabucco 3 might be developed as well. Of course this will be shaped by the developments in the market in the coming terms. You can explain the size or significance of a project using various factors. However, even seeing the technical and economical feasibility of this project, namely the Nabucco project, is worth to conceive this project among the top promising projects in the area.

In terms of providing supply security, European Union places great emphasis on this project. This project is as important as breathing for many countries because when things run smoothly we are not aware of anything, but whenever a problem occurs, we can realize how important that is. For example, remembering how much we were alarmed when Iran decided to cut natural gas, we can appreciate the importance of such projects. Thus, Nabucco is a crucial project both for us and European countries. And it is quite normal for such a project valued by an important union such as EU, because of its economic and geographical significance and its importance with regard to supply security, to attract so much attention. Looking at various factors such as technical size, and capital required, one would accept that it is normal for such a project to attract attention anywhere in the world.

What is the main feature of Nabucco project? What is Turkey's role in Nabucco project? Could you please tell us about the significance of this project for Turkey?

Since the beginning, both by bringing up the whole idea of this

aktif bir şekilde yer alarak, bu projede bugüne kadar hep öncü rol üstlenmiştir.

Çoğu altyapı projesinde görüldüğü gibi ancak proje bittiğinde çalışmaların hangi büyüklükte bir ölçekte gerçekleştirildiğini fark edersiniz. Nabucco Projesi de böyle nitelendirilebilecek bir projedir. Bu projelerde de aynen altyapı yatırımlarında olduğu gibi bazen gözle görülmeyen çalışmalar yapılır ve bunlar çok zaman aldığı gibi pek çok sıkıntıyı da beraberinde getirir. Bu projenin ortakları olarak pek çok ülke ve pek çok firma da bu projeye imza atıyor. Dolayısıyla bunlardan da sorunsuz bir takım çalışmasını gerçekleştirmeleri beklenir. Bazen bu zor bir süreçtir. Çalışmalar oldukça zaman alır. Ancak dışarıdan takip eden birinin çıkardığı tek sonuç ne kadar zaman geçtiğidir. Bana göre bu projenin de niteliği böyle.

Türkiye tabii ki Nabucco Projesi'ni destekliyor. BOTAŞ, bu projede Türkiye kanadını temsil ediyor ve netice itibarıyla BOTAŞ bir kamu iktisadi teşebbüsüdür ve ticaret kanununa göre kurulmuş şirkettir. Bu açıdan bakıldığında elbette ki ticari bir şirket olma esasına göre çalışan bir kurum kar ve zarar hesabını yapmak ve kendi iş plan ve stratejisini uygulamak durumundadır. Dolayısıyla BOTAŞ'ın da her şeyden önce bu projeye ekonomik açıdan yaklaşması son derece doğal. Bu kriterlere göre Nabucco Projesi'ni değerlendirdiğimizde yani yatırım miktarı, işletme masrafları, ortakların kompozisyonu, hattın uzunluğu vs. baktığımız zaman ekonomik açıdan karlı bir proje olarak görünüyor.

Bu proje AB ülkelerinin arz güvenlikleri açısından oldukça önem verdikleri bir proje. AB Türkiye'nin de üyelik müzakerelerini sürdürdüğü ve belli bir vadede üye olmayı hedeflediği bir birlik. Üye olmayı hedeflediği bir birliğin arz güvenliğini ilgilendiren bir projenin Türkiye tarafından desteklenmesi son derece doğal ve beklenen bir tutumdur.

Başka bir açıdan bakılırsa AB, Türkiye'nin dış ticaretinde en önemli partneri. Dolayısıyla Nabucco en önemli partnerinizin ekonomisinin en önemli girdisi olan enerji konusunda arz güvenliğine katkı sağlayacak bir proje. Yani ticari partnerinizin arz güvenliğine katkı sağlayacak bir projeye destek vermek ekonomik olarak ülkemizin de menfaatindedir.

Kaldı ki ilişkilerimizin bu boyutları olmasa bile AB gibi önemli bir küresel aktörün enerji arz güvenliğini ilgilendiren bir projenin Türkiye'nin üzerinden geçmesi Türkiye için önemlidir. Dolayısıyla, Türkiye'nin böyle bir projenin gerçekleşmesini desteklemesi veya arzu etmesi kadar doğal bir şey olamaz.

Diğer taraftan, kaynak ülkelerin ürettiği doğal kaynaklar uygun pazarı bulursa, bu ülkelerin de gelişmesi ve kalkınmasına son derece olumlu etkileri olur. Çünkü bir bölgedeki ekonomik gelişmeler o bölgedeki ülkelerin demokratikleşme süreçlerini yakından ilgilendiriyor. Demokratikleşme süreci bölgenin istikrarını olumlu yönde etkiliyor. Düşünün, bulunduğunuz bir coğrafyada istikrarı mı istikrarsızlığı mı istersiniz? Dolayısıyla bu tür projeler pazar ülkelerinin enerji ihtiyaçlarının karşılanması manasına geldiği gibi tedarikçi ülkeler için de bir gelir demek. Gelir demek istikrarlarının temini demek. Bu açıdan baktığımızda da Türkiye'nin menfaati var.

project and subsequently by being actively involved in the process, Turkey has always played the leading role.

As it is the case for many infrastructure projects, you see the size and importance of the project only when it is finished. Nabucco project as well, is such a project. In such projects as well, there are some hidden tasks going on, as there are in infrastructure investments as well, and these may be time consuming and problematic. As partners of this project, many countries and companies undersign this project. So what is asked from them is a smoothly operating and problem-free team work. Sometimes it is a difficult process. The work takes time. The only conclusion that someone observing from the outside is that so much time has passed. I think this is the case for this project as well.

Of course Turkey supports the Nabucco Project. BOTAŞ represents Turkey in this project and BOTAŞ is a state-owned enterprise and was established in accordance with the Code of Commerce. As being such a company, BOTAŞ has to make all kinds of profit and loss estimations and apply its strategy accordingly. So, it is quite normal for BOTAŞ to have an economic perspective about this project. When we evaluate Nabucco Project using such criteria, namely the investment level, operational costs, composition of the partners, length of the route etc, and the project seems to be a profitable one.

EU countries have placed great importance on this project in terms of supply security. EU is a union with which Turkey has continuing membership talks and of which Turkey plans to be a member in the long term. It is quite normal for Turkey to support a project which is very important for the supply security of a union of which Turkey aims to become a member.

Looking from another perspective, it can be argued that EU is an important foreign trade partner of Turkey. Nabucco project is a project that would contribute to the supply security issue of our most important partner. So, supporting a project that would contribute to the supply security of our commercial partner, serves our interests as well.

Also, leaving aside the above mentioned significance of the project for Turkey, the fact that a project that is important for the supply security of an important global player such as EU, passes through Turkey, is very important. As a result, there is nothing more natural than Turkey supporting this project.

Son, fakat önemli bir nokta, Türkiye'nin kendi orta ve uzun vadeli gaz ihtiyacının uygun maliyetlerle karşılanması; yani ülkemizin enerji arz güvenliğinin sağlanması konusudur. Nabucco projesi Türkiye'nin gaz ihtiyacına da cevap vermelidir ve bu yöndeki çalışmalarımız da kararlı bir şekilde sürdürülmektedir.

Gaz OPEC olabilir mi? Olursa ülkemizi nasıl etkiler?

Artık 10-20 yıl öncesinin dünyasında yaşamıyoruz. Mesela bundan 10 yıl öncesinde elektrik sektörü doğal monopol olarak adlandırılan bir sektördü. Bugün tüm dünya daha liberal ve rekabete dayalı piyasa mekanizmalarını geliştirmeye çalışıyor. Benzer durum doğal gaz piyasaları için de geçerli. Dolayısıyla ben önümüzdeki süreçte gerek ülkeler içinde gerekse bölgesel bazda rekabetçi piyasaların oluşturulması yönünde bir trend yaşanacağını ve böyle bir gelişmenin hem üretici hem de tüketici ülkelerin yararına olacağını düşünüyorum.

Türkiye'nin ticari ve teknik anlamda gaz merkezi olması hakkında ne düşünüyorsunuz?

Ticaret merkezleri olarak tabir edilen, yani üreticilerin kaynaklarını getirebildiği, fiyatların şeffaf bir şekilde oluştuğu, ülkelerin yaptıkları değerlendirme ve geleceğe yönelik analizlerine göre ihtiyaçlarını rekabet şartları altında temin edebildiği bir yapı doğal gaz piyasalarının gelişimi ve bölgesel ve küresel arz güvenliği bakımından elbette ki önemli. Şimdi düşünün, eğer Türkiye'nin bulunduğu coğrafyada bir tür gaz borsası oluşsa, eminim ki bu durum bu coğrafyada yer alan ister üretici ister tüketici olsun her ülkenin menfaatinidir.

On the other hand, the natural resources produced by the source countries find their markets, they also contribute to the development of these countries as well. Because economic developments in a region are closely related to the democratization process of the countries in that region. Today, the democratization process affects the stability of the region positively. Imagine, do you prefer stability or instability in the region where you live? So, because such projects also mean meeting the energy needs of the consumer countries, they also mean a source of revenue for the supplier countries. And revenue means stability. In this regard, these developments would serve Turkey's interests.

One final but important thing to mention is enabling Turkey meet its mid- and long-term natural gas demand at low costs; it means providing supply security. Nabucco project should meet Turkey's gas need as well and we are working on it in a determined fashion.

Is it possible to have an OPEC for natural gas? If yes, how do you think it would affect our country?

We are not living in the world of 10-20 years ago anymore. For example, 10 years ago, it was normal for electricity sector to be a natural monopoly. Today, the whole world is striving to develop more liberal market mechanisms based on competition. The same is true for the natural gas markets as well. Thus, I believe that, in the coming term, there would be a trend to form regional competitive markets and that such a development would benefit both the supplier and the consumer countries.

Örneğin bazen doğal gaz ihtiyacınızı karşılarken, bir kaynaktan aksama meydana geldiğinde alternatif başka kaynakları hemen devreye koyabiliyorsanız bu tüketici ülkeler için oldukça önemlidir. Benzer bir örnekleme üretici ülkeler için de yapmak mümkündür. Fakat birden fazla tüketici ve üreticinin buluşabileceği böyle bir adres yoksa bu durum malını satan için de ihtiyacını karşılayacak içinde bir sorun haline gelir. Bu açıdan baktığınızda bu tür merkezler tüketici ülkelerin menfaatine olmaz mı? Kendi ihtiyaçlarını karşılamak açısından elbette ki menfaatine olur. Üretici ülkelerin menfaatine olmaz mı? Kendi gaz kaynaklarını rekabetçi şartlarda pazarlama imkanları bakımından elbette olacaktır.

Bu tür borsaların üreticilere ve tüketicilere olan yararlarını dikkate aldığınızda elbette ki böyle bir merkezin oluşmasında herkesin menfaati var. Bizim için de, hem kendi ihtiyacımızı gidermek anlamında iyi bir adresimizin olması, ülkemizin enerji arz güvenliğinin sağlanması bakımından son derece önemli. Madem ki piyasaların liberalleşmesi ve rekabetçi piyasaların oluşmasına yönelik bir trend var, o halde bu tür merkezlerin olması ve yaygınlaşması da rekabetin sağlanabilmesinin zemini olacağı için son derece önemli.

Tabii ki ülkelerin böyle bir yapıyı geliştirebilmeleri için fiziki olarak uygun konumda olmaları gerekiyor. Mesela İstanbul Türkiye'nin ticaret merkezidir ve bölgede de önemli bir ticaret merkezi olarak kabul ediliyor. Şimdi gelip bir başka vilayetimizi Türkiye'nin veya bölgenin en önemli ticaret merkezi yapacağım deseniz acaba mümkün müdür? Bir şehrin böyle bir merkez olabilmesi için doğal bir takım şartlar da gerekiyor. Çok sayıda üreticinin ve tüketicinin bu bölgeye erişebilmesi bir merkez olabilmenin en önemli şartlarından birini oluşturuyor.

Mesela biz Ceyhan'ın bir enerji merkezi olabileceğini görüyoruz. Çünkü dünya tüketimi ile karşılaştırıldığında Bakü-Ceyhan'dan 50 milyon ton/yıl gibi çok önemli bir miktar akıyor. Önümüzdeki dönemde bu kapasite daha da artacak. Kerkük-Yumurtalık boru hattı 70 milyon ton kapasiteye sahip. Samsun-Ceyhan gerçekleştirildiğinde yaklaşık 50-70 milyon ton petrol bölgeye akacak. Kısaca dünyada ticareti yapılan petrolün önemli bir kısmı Ceyhan'da toplanacak. Üstelik tek bir kaynaktan da değil çok sayıda üretici ülke ve şirketin petrolü buraya erişecek. İleride doğal gaz da buna eklenecek ve bu bölgede LNG terminali ve rafineriler kurulacak. Bir enerji merkezinin sahip olması gereken doğal şartlar mevcut, olmaması için hiçbir sebep yok.

Aynı tablo doğal gaz için de geçerli. Bölgemizdeki tüm üretici ülkelerin ve/veya firmaların gazının bir şekilde ülkemize bağlandığını ya da bağlanacağını görüyoruz. Rus gazı, İran gazı, Azeri gazı şu anda ülkemize geliyor. Türkmenistan'la anlaşmamız var. Irak ve Ortadoğu ülkelerinden Avrupa'ya iletilecek gazın adresi de Türkiye. Bu kadar çok kaynaktan gelen gazın bir araya geldiği başka bir coğrafya sanırım bulunamaz.

Diğer taraftan ülkemiz başlı başına çok önemli bir tüketim merkezi. Avrupa pazarı bakımından da Ülkeler ve firmalar bazında Türkiye bu kaynaklara erişim açısından önemli bir noktada.

Bu haliyle bile haritada Türkiye'ye bakan biri, ülkemizin gaz ticaret merkezi olmanın doğal şartlarını taşıdığını rahatlıkla görebilir.

What do you think about Turkey being a natural gas center both in the commercial and technical sense?

A structure, which is termed as commercial hubs, where the producers can bring their resources, prices are formed transparently, and countries determined their needs based on analysis of future demands, is of course important both for the development of the natural gas markets and for global supply security. Imagine, if a natural gas exchange is formed in the region where Turkey is located, I am sure that, this would benefit every party in that geography be it a supplier or a consumer country.

For example, while meeting your natural gas demand, when there is a problem in one resource you can turn to another one and this is very important for consumer countries. It is possible to give the same example for the producer countries as well. But, if there is no such address where more than one producer and consumer can meet, this situation would constitute a problem both for the seller and the buyer. In this regard, wouldn't such hubs serve the interests of consumer countries? In terms of meeting their own demand, of course yes. Would it serve the interest of producer countries? In terms of marketing their natural gas resources at competitive conditions, of course yes.

When we take into account the benefits of such exchanges both to the producers and the consumers, we would realize that creating such a hub would be beneficial for everyone. And for us, having a reliable address to procure our gas would be very important in terms of supply security. Now that there is trend towards liberalization of the markets and creation of competitive markets, then, creation of such hubs and making them widespread is very important as they would form the basis.

Of course, in order for the countries to develop such a structure, they need to be in a physically appropriate position. For example, Istanbul is Turkey's commercial hub and is accepted as an important trade center in the region. Now, if I say that I will make another city of Turkey, the commercial hub, do you believe it would be possible? For this city to be such a trade hub, it needs to satisfy certain conditions. It should be possible for many producers and consumers to have access to that region and this is one of the main prerequisites for being a trade hub.

For example, we see that Ceyhan can be an energy hub. Because when compared with global consumption, a significant amount, 50 million tons/year, flows through Ceyhan. In the coming term, this capacity will increase further. Kerkük-Yumurtalık pipeline has a capacity of 70 million tons. When Samsun-Ceyhan is finalized, a total of 50-70 million tons of oil will flow to the region. Briefly, serious portion of the oil traded all around the world will be collected at Ceyhan. And it will flow not come only from a single source but the oil of many producer countries and companies will reach here as well. In the future, natural gas, as well, will be added to this and LNG ports and refineries will be established in the region. All the natural prerequisites that an energy hub should display exist here, there is no reason why they shouldn't be there.

The same rules apply to the natural gas sector as well. We see that natural gas of all producer countries and/or companies in the world has gotten or would get connected to our country. Russian gas, Iranian gas and Azeri Gas is currently coming to our country. We have an agreement with Turkmenistan. The

SÖYLEŞİ | INTERVIEW

Gerekli altyapıların tamamlanmasıyla, doğal gaz merkezi görünümüne zaten sahip olan Türkiye'nin, bir doğal gaz ticaret merkezi haline kolaylıkla dönüşebileceğini ve bu durumun hem Türkiye'nin, hem de bölgemizdeki üretici ve tüketici ülke ve firmaların yararına olduğunu düşünüyorum. Bu görüşlerim çerçevesinde, böyle bir yaklaşımın ve projenin gerek ülkesel gerekse bölgesel enerji arz güvenliği bakımından herkes tarafından da desteklenmesi gerektiği inancındayım.

Türkiye ile ilgili bir çok proje konuşuluyor. Bu tür yeni projelere nasıl yaklaşıyorsunuz?

İhtiyaç kaynağını, kaynaksa her zaman pazarını arar. Birincisi, bu tür fikirlerin gündeme gelmesi ve bu konuların Türkiye'de bizlerle ve BOTAŞ'la konuşuluyor olması bir bakıma Türkiye'nin bu konuda oynayabileceği rolleri teyit ediyor. İkincisi de elbette ki ihtiyacı olan ülkelerin ihtiyaçlarını karşılamak için arayışta bulunması son derece normaldir. İhtiyacı olanlar taleplerini her zaman gündeme getirirler. Kaynak olan ülkelere rekabet şartlarını, alternatifleri yaratabilirsenez bunu konuşurlar, değerlendirirler. Dolayısıyla elbette ki bu konudaki ihtiyaçlar gündeme geliyor, ilgili birimler ve taraflar nezdinde değerlendiriliyor. Bir tarafın ihtiyacı varsa, bir taraf satacaksa ve bir taraf da buna aracı olabileceksa ekonomik ve teknik açıdan da yapılabilirliği varsa niçin olmasın.

Türkiye'nin içinde bulunduğu coğrafyanın önemini hepimizin iyi idrak etmesi lazım. Her ülke kendisini merkeze koyuyor ve bu çok doğaldır. Fakat bunu global bir bakış açısıyla ve objektif olarak değerlendirdiğimizde Türkiye'nin bulunduğu coğrafyanın diğer ülkelerden farklı olduğunu görüyoruz. Bu nedenle, bugün artık Türkiye'nin de içinde olduğu çok sayıda fikirler ve projeler gündeme geliyor. Bu gelişmeleri, Türkiye'nin

address of the natural gas to be transmitted from Iraq and Middle East to Europe is again Turkey. I think there is no other location where natural gas from so many different sources meet.

On the other hand, our country in itself is an important consumption hub. Turkey also has an important location in terms of enabling Europe access to these resources.

Thus, when one looks at Turkey in the map, he can easily see that our country satisfies the conditions for being a natural hub for natural gas trade.

I believe that after the completion of necessary framework, Turkey, which already has a look of a natural gas hub, would easily turn into a natural gas trade hub and that this situation would benefit both Turkey and the producer and consumer countries in the region. In this regard, I believe that, in terms of both national and international supply security, such an approach and such a project should be supported by everyone.

There are many projects being discussed about Turkey. What is your approach to such new projects?

The need searches for resources and the resources search for its market. First of all, the fact that such issues are in the agenda and that they are being discussed both with us and BOTAŞ in Turkey, in a way, confirms the possible role of Turkey in this area. Secondly, it is quite normal for those countries that are in need, to look for resources to meet their needs. Those who have a need, would always bring it to the agenda. If you can provide the source countries with the competitive conditions and the alternatives, they would discuss and evaluate them. As a result, of course need arises in this area and this need is evaluated by relevant authorities. If a party has a need, and the other is supposed to meet this demand, and another party is to act as a mediator, and if the transaction is technically and economically

oynayabileceği rollerin artması ve bu manadaki öneminin anlaşılması olarak okumak gerekiyor.

Dünyadaki doğal gaz fiyatlarının seyrini nasıl görüyorsunuz?

Yılların getirdiği metodolojik alışkanlık ile doğal gaz petrol fiyatlarına endeksli. Dolayısıyla petrol fiyatlarındaki trende bakıp doğal gazdaki trendi de tahmin edebilmek en kestirme yaklaşım haline alıyor. Son dönemde petrol fiyatları epeyce yükseldi. Uzun dönemli projeksiyonlar petrolün belirli bir bant aralığında dalgalanmakla birlikte yüksek düzeyini koruyacağını gösteriyor. Çünkü dünyanın bilinen petrol rezervleri tükenme eğiliminde. Bunun yanında bir de bilinen ama üretilmesi ekonomik olmayan rezervler var.

Talep hızla artıyor ve siz arzı o ölçüde arttırmadığınız zaman arz talep dengesi fiyatların yükselmesine neden oluyor. Bu açıdan baktığınızda basit bir yaklaşımla doğal gaz fiyatları da ilerleyen dönemde yukarıya doğru bir eğilim izleyecek gibi gözüküyor. Fakat petrole endeksli olmanın dışında özellikle doğal gaz fiyatlandırması konusunda yeni yaklaşımların gündeme gelebileceğini düşünüyorum. Herhangi bir emtiaya bağlı olmayan, daha gerçekçi maliyetlerle, piyasadaki sattığınız malın önemi yansıtan yeni fiyat ve modellerin olması gerektiğine inanıyorum.

Ayrıca, fiyatlardaki olağandışı ani yükseliş ve düşüşlere karşı hem tüketicilerin, hem de üreticilerin pazar risklerinden korunmasını temin edecek şekilde bir takım mekanizmaların, mesela "options" ve "future" piyasalarının yaygınlaştırılmasının veya "hedge" fon mekanizmalarının daha da önem kazanacağını düşünüyorum. Tabii tüm bunların temel şartı ülkeler bazında ve bölgesel ve global ölçekte rekabetçi piyasaların gelişmesidir. Türkiye'de bir gaz ticaret merkezinin oluşturulmasının bu çerçevede de ne kadar önemli olacağını, daha iyi anlayabiliriz.

possible, then why not.

We all should recognize the importance of the geography where Turkey is located. Every country puts itself in the center and it is very normal. However, when we evaluate it objectively from a global perspective, we see that the geography where Turkey is located is quite different than those of other countries. Thus, today, many projects and ideas involving Turkey are being brought up. We need to interpret these developments as Turkey's increasing role and acknowledgement of Turkey's importance in this area.

What do you think about the current trend of the global natural gas prices?

As a result of the methodological habits natural gas has been indexed to oil prices. As a result, the easiest way to forecast the trend of natural gas is to look at the trend of the oil prices. In recent years, oil prices have soared. Long-term projections, indicate that, oil prices will preserve their high levels while fluctuating in a certain range. Because the known oil reserves in the world display a decreasing trend. There are also, the reserves which are known but are not economically feasible to produce.

Demand is rapidly increasing and unless you increase supply at the same rate, demand-supply balance causes the prices to increase. In this regard, it seems that natural gas will have an increasing trend in the coming terms. However, I believe that, new approaches with regard to natural gas pricing, in addition to indexing prices to oil, would emerge. I believe that new pricing models that are not based on a certain commodity and that reflect the value of the good you are selling in the market by reflecting true costs, need to be developed. Also, certain mechanism, such as "options" and "future" markets need to be more widespread in order to protect both the consumers and suppliers from market risks. I also believe that "hedge" fund mechanisms would gain more importance as well. Of

SÖYLEŞİ | INTERVIEW

Elektrik üretiminin doğal gazdan sağlanması konusunda ne düşünüyorsunuz?

Doğal gazın daha çok sanayide ve evlerde yakıt olarak ön plana çıkması gerektiğini düşünüyoruz. Özellikle çevre kirliliğiyle mücadelede bu çağdaş yakıtın son derece önemli faydaları var. Temel önceliğimiz doğal gazın kullanımını bu doğrultuda yaygınlaştırmak. Ama netice itibarıyla biz elektrikte de liberal bir piyasa modelini geliştirmeye çalışıyoruz. Dolayısıyla bu yönde yapılacak bir yatırım ekonomik olduğu sürece önümüzdeki dönemde doğal gaz santralleri de yapılacaktır.

Önümüzdeki dönemde Türkiye'nin artan elektrik talebinin karşılanmasında yerli kaynaklarımızın, yenilenebilir enerji kaynaklarımızın, su ve kömür kaynaklarımızın daha çok ön plana çıkmasını arzu ediyoruz. Ama Türkiye'nin artan talebinin hangi kaynaklardan karşılanacağı elbetteki bu kaynakların ekonomikliği ile de ilişkili olacaktır.

Kontrat devirleri ile istenilen sonuca ulaşıldığını düşünüyor musunuz? Bundan sonraki süreçte neler olacağını öngörüyorsunuz?

BOTAŞ büyük bir hacim için ihaleye çıktı ancak mevcut kontratların yapısı, bu kontratların devri için kontratın diğer tarafı olan ülkelerin bir şekilde bu konuda mutabık kalması gereği ve bu görüşmelerin yarattığı bir takım kısıtlamalar nedeniyle küçük bir miktar için ihale gerçekleşti. Ama en azından bu deneyim kontratların devredilebileceğini gösterdiği gibi sorun ve sıkıntıları da göstermesi anlamında önemliydi.

Biz doğal gaz piyasasında rekabetçi bir piyasa yapısının oluşturulmasını hedefliyoruz. Doğal Gaz Piyasası Kanunu da bunu öngörüyor. Doğal gaz piyasasında rekabetçi bir piyasa oluşturmak açısından da kontrat devirleri ya da bir başka yolla özel sektörün Türkiye'de doğal gaz tedarikinde daha geniş bir şekilde rol almasının temin edilmesi gerekiyor. Kontrat devri bu yollardan bir tanesi idi. Bu anlamda bir tecrübe yaşadık. Yaşadığımız tecrübelerin ışığında önümüzdeki dönemde doğal gaz piyasasında, özel sektörün de daha geniş ölçüde tedarikçi olabildiği, rekabetçi bir piyasanın oluşturulabilmesi için ilave tedbirleri almamız gerekiyor. BOTAŞ kontrat devirlerinde gerçekleşen miktar üzerinde şu ana kadar üzerine düşen işlemleri yerine getirdi, getirmeye de devam ediyor. Kalan işlemler de önümüzdeki süreçte ümit ediyorum ki tamamlanır.

Yeni kanun değişikliği ile ilgili spot LNG alımı serbest bırakılıyor. Bu konudaki düşünceniz nedir?

Sadece BOTAŞ'ın spot LNG alımının serbest bırakılması söz konusu değil, Kanun Tasarısı ile LNG ithalatının tamamen serbest bırakılması öngörülüyor. Tasarı yasalarsa, özel sektör ve bu konu ile ilgilenecek diğer aktörler rekabetçi olarak piyasaya LNG arz edebilmeleri böylelikle mümkün hale gelmiş olacak. Ben rekabetçi bir piyasa oluşturmanın önemine her zaman inanıyorum. Türkiye'nin arz güvenliğine önemli derecede katkı sağlanması arzu edildiği için böyle bir tasarı gündeme gelmiştir. Tabii ki bu konu TBMM'nin takdirindedir.

course the main prerequisite of all these is the development of competitive markets both at the country and regional and global levels. We can now better understand how important it would be to form a natural gas trade hub in Turkey.

What do you think about electricity generation using natural gas?

We believe that natural gas should be used mainly as a fuel type for industrial purposes and for households. Particularly in terms of combating environmental pollution, we believe that this modern fuel type has significant benefit. Our main priority is to make natural gas usage wide spread in this direction. But we are also trying to develop a liberal market model for electricity as well. Thus, an investment made in this direction is economically feasible, natural gas power plants as well would be constructed in the coming term.

We hope that, with regard to meeting the increasing electricity demand of Turkey, our domestic resources, renewable energy resources, and our water and coal resources would be more at the forefront. But of course, from which sources Turkey would meet its demand also depends on the economic feasibility of each resource.

Do you think that the desired outcome has been reached with the contract transfers? What do you think would happen next?

BOTAŞ organized a tender for a very big volume but due various reasons like the structure of the existing agreements, obtaining the consent of the other parties of the contracts, and certain limitations created by these negotiations, the tender was organized for a small amount. But, because at least this experience proved that agreements could be transferred and it revealed certain possible problems, it was important.

Our goal is to have a competitive natural gas market. This is the objective of the Natural Gas Market Law as well. In order to create a competitive natural gas market, private sector should assume a bigger role via contract transfers or via some other way. Contract transfer was one of the methods. We experienced it to some degree. In light of this experience, we need to take the additional precautions to make the private sector assume greater role in supplying natural gas. Until now, BOTAŞ fulfilled its obligations with regard to the contract transfers and continues to do so. I hope that the remaining transactions would be finalized in the coming term.

With the new amendment, spot LNG purchase is being liberalized. What is your point about it?

It is not possible to liberalize only BOTAŞ's spot LNG purchase. The draft law foresees liberalization of LNG imports as a whole. If the law is passed, it will be possible for the private sector and the other actors who might be interested in this subject, to supply LNG to the market as competitors. I've always believed in the importance of creating a competitive market. Because it is hoped that creation of such a market would make significant contributions to the supply security of Turkey, such a draft has been brought to the agenda. Of course it is at the discretion of TBMM.

Akıllı regülatör

İhtiyacınız var mı...

- > sayaçsız akış ölçümüne?
- > çıkış basıncını uzaktan değiştirebilmeye?
- > Kapasite sınırlamaya?
- > gaz istasyonunu izlemeye ve kaydetmeye?
- > akışı uzaktan kesmeye?
- > daha fazlası için: www.fiorentini.com / www.fiogaz.com

 **Pietro
Fiorentini®**

 Fio Gaz

Kontrat devirleri sonrasında rekabet arz güvenliği bağlamında oluşacak

Competition will be in place within the context of supply security following the contract transfers

Botaş Doğal Gaz İşletmeleri Bölge Müdür Yardımcısı Erdinç Özen ile şebeke işleyiş düzenlemeleri (ŞİD) üzerine konuştuk.

We discussed about the Network Code with Erdinc Ozen, Deputy Area Manager of Botas Natural Gas Operations.

Erdinç Özen
Botaş Doğal Gaz
İşletmeleri Bölge Müdür
Yardımcısı

ŞİD hakkında sektörden gelen öneriler doğrultusunda yeni düzenlemeler gerçekleşti. Bu yeni düzenlemeler neleri içeriyor. Sektöre ne gibi kolaylıklar getiriyor. Bu konuda bilgi verebilir misiniz?

Bilindiği üzere ŞİD Resmi Gazete'de yayınlandığı 1 Eylül 2004 tarihinden bu yana yürürlükte olup, bu tarihten sonra ilk revizyon çalışması 2007 yılı içinde, sektörden gelen öneriler de dikkate alınarak yapılmış; bazı maddeler ile ilgili değişiklik önerileri BOTAŞ tarafından hazırlanarak, sektörün ilgili aktörlerinden gelen görüşlerle birlikte, 2007 yılı Mayıs ayında EPDK'nın değerlendirmesi ve onayı için sunulmuştur.

EPDK'nın değerlendirme süreci sonrasında uygun görülen değişiklikler 22-11-2007 tarih ve 1384 sayılı Kurul Kararı ile belirlenmiş ve 01-12-2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girmiştir.

Yeni düzenlemelerin getirdiği belirgin farklılıklardan bazıları şöylece özetlenebilir: Taşıtanların ŞİD hükümleri kapsamında, Günlük Dengesizlik Ücretleri ile Düzenleme Ücretleri ve Kapasite Aşım Ücretleri ile ilgili maruz kalabilecekleri mali risklerde, tolerans yüzdelerinin artırılması; söz konusu ücretlerin hesaplanmasına baz teşkil eden katsayılar ile referans bedellerin düşürülmesi sonucu kayda değer bir azalma olmuştur.

Nominaşyonlar ile ilgili olarak, elektrik sektörü tarafında DUY'un yürürlüğe girmesiyle birlikte başlayan uygulamalara bağlı olarak, enerji santrallerini besleyen Çıkış Noktaları için esneklik sağlanmıştır. İlk Tahsisat ve Son Tahsisatlar için hükümler kapsamlı olarak detaylandırılmış, Çoklu Çıkış Noktalarında Son Tahsisatların belirlenmesi için Dağıtım Şirketlerinin sürecin içinde yer almasına ilişkin hükümler konulmuştur. Ölçüm ile ilgili ihtilaflarda takip edilecek prosedür detaylı bir şekilde ortaya konulmuştur.

Taşıtanların gün sonrasında belirlenen Günlük Dengesizliklerini minimize edebilmeleri için kendi aralarında anlaşmalarına imkan veren hükümler ile, Taşıyıcının ayın muhtelif zamanlarında yapılan hesaplamalar sonucu, kümülatif dengesizliği belirgin şekilde artma veya azalma eğilimi gösteren Taşıtanların takip eden günlerdeki programlarına müdahale edebilmesini sağlayan hükümler getirilmiştir.

ŞİD'in mevcut hali ile hala geliştirilmesi gerektiğini düşündüğünüz bölümleri var mı? Bunlar için BOTAŞ'ta çalışma yürütülüyor mu? Bunlar içerisinde Doğal Gaz Sektörü ve/veya Dağıtım Sektörünün katkısı olabilecek hususlar var mı?

Halihazırda, ilgili ŞİD hükümleri (Bölüm 21 - Değişiklikler) gereği, BOTAŞ olarak 2008 yılı ilk altı aylık dönemine ilişkin piyasadana gelen değişiklik önerilerinin değerlendirilmesi ve Taşıyıcının kendi değişiklik önerilerini hazırlama süreci tamamlanmış ve EPDK'nın

New arrangements were implemented about the Network Code in accordance with the proposals coming from the sector. What do these arrangements cover? What level of convenience do they bring to the sector? Can you please elaborate?

As already known, the Network Code is effective since 1st September 2004, the date which it was published in the Official Gazette, and the first revision study was conducted in 2007 also considering the proposals coming from the sector; following this proposals for changes in some articles were prepared by BOTAŞ and was presented for EPDK evaluation and approval in May 2007 along with the comments from the relevant actors in the sector.

After EPDK's evaluation process, the approved changes were defined with the board decision #1384 dated 22.11.2007, and went into effect on 01.12.2007 by being published in the Official Gazette.

Some of the significant differences brought by the new arrangement can be summarized as below:

By increasing the tolerance percentages reducing the coefficients and reference costs used as a base in calculating the Daily Imbalance Charges, Scheduling Charges and Capacity Overrun Charges of the Shippers; the financial risks that the Shippers may face about these costs have been significantly reduced.

Regarding the nominations, following the applications started with DUY's coming into effect in the electricity sector, flexibility has been provided Exit Points that feed the power plants. Arbitraments have been detailed comprehensively for the Initial Allocations and the Final Allocations, and arbitraments relating to the Distributor Company to be in the process in determining the Final Allocations in the Multiple Exit Points have been placed. The procedure to be followed in case of disputes in the metering has been defined in detail.

Arbitraments have been placed that enable the Shippers to agree among themselves to minimize their Daily Imbalances; and in case of the cumulative imbalances of the Shipper showing significantly increase or decrease found out by calculations conducted in various times of the month, that enable the Transporter to interfere with the following days' schedules of the Shippers .

In your opinion, does the Network Code have still areas to be improved considering its current state? Is there any ongoing work in BOTAŞ for these? Are there any particular points among these that the Natural Gas Sector and/or Distribution Sector can contribute?

Currently, in accordance with the relevant Network Code arbitraments (Section 21 - Changes), the process for BOTAŞ to evaluate of the change proposals coming from the sector about

SÖYLEŞİ | INTERVIEW

değerlendirmesi için anılan Kurum'a gönderilmiştir. Malumunuz olduğu üzere, Taşıyıcı'nın (BOTAŞ) taslak değişiklik önerileri geçtiğimiz Mayıs ayı süresince BOTAŞ'ın web sitesinde yayınlanmış ve piyasadan görüşler alınmıştır. Yönetim Kurulumuzun onayını müteakip EPDK'ya gönderilen nihai değişiklik önerilerimiz büyük ölçüde Mayıs ayında web sitemizde yayınlanan taslak önerilerin aynısını içermektedir.

Bu kapsamdaki en önemli değişiklikleri özetleyecek olursak; Taşıtanların Gün öncesinde ve Gün sonrasında, dengesizliklerini telafi etmek amacıyla sanal bir nokta aracılığı ile ticaret yapmalarına imkan veren Ulusal Dengeleme Noktası ile üretici veya ithalatçıların şebekeye soktukları doğal gazın bir kısmını bir Giriş Noktasında bir Toptan Satış Şirketine devredebilmesiyle ilgili detayları ortaya koyan, Transfer Giriş ve Çıkış Noktaları kavramları tanımlanmıştır. Çoklu Çıkış Noktalarında Son Tahsisatların yapılmasında Dağıtım Şirketlerinin rolünün ne şekilde olacağı daha net bir şekilde ortaya konulmuştur. Atıl Kapasite Başvuruları, Kapasite Devri ve Kapasite Aktarımı ile ilgili

the first six months of 2008 and the process for the Transporter to prepare its own change proposals have been completed and sent to EPDK for evaluation. As you already know, draft change proposals by the Transporter (BOTAŞ) were published on the web site of BOTAŞ during last May, and the opinions were collected from the sector. Our change proposals sent to EPDK after the approval of our Board of Directors contain mainly the draft proposals published on our web site during May.

Summarizing the most important changes in this extent, the concept National Balancing Point, which enable the Shippers to trade by the help of a virtual point In the beginning of the Day and at the end of the Day to recover the imbalances; and the concept of Transfer Entry and Exit points that define the details of enabling the producers or importers to hand over a part of the natural gas that they input to the network to a Wholesaler Company have been defined. The role of the Distributor Company has been clearly defined in conducting the Final Allocations at the Multiple Exit Points. Calendar processes for applications of

başvuruların takvim süreçleri daha esnek hale getirilmektedir. Ölçüm ile ilgili ihtilaflarda takip edilecek prosedür, suistimalleri önlemek amacıyla daha da detaylanmıştır.

Geleceğe ilişkin muhtemel revizyonlar ise, mevzuatta meydana gelebilecek değişiklikler, Kontrat Devirleri ile ilgili sürece bağlı olarak BOTAŞ'ın ve diğer Taşıtanların pazar payları, İletim Şebekesinin işletiminde on-line veri transferi olanaklarının hangi düzeyde olduğu, Taşıtanların depolama olanakları, Türkiye üzerinden transit ile ilgili rejimin ortaya konması gibi hususlarla yakından ilgili olacaktır.

Dağıtım Şirketlerinin ŞİD Kapsamında en büyük rolü Ölçümleme ve Son Tahsisatların belirlenmesi ile ilgili hususlardır. Bilindiği üzere, az sayıdaki istisnalar dışında Son Kullanıcılara gaz arzı sağlayan istasyonların mülkiyeti ve işletme sorumluluğu Dağıtım Şirketlerine ait olmakta, Taşıyıcı konumundaki BOTAŞ'ın gaz sevkiyatına ilişkin sorumluluğu, yüksek basınçlı şebekeye doğrudan bağlı Basınç Düşürme ve Ölçüm İstasyonunun giriş vanasında (uygun basınçta olması kaydıyla) sona ermektedir.

ŞİD hükümleri bu istasyonlarda gerçekleştirilen ölçümleme işlemleri ve ölçüm güvenliğini tesis etme bağlamında Taşıyıcıya belli yetki ve sorumluluklar getirmektedir. Halihazırda ülkemizde 50'den fazla dağıtım Lisans Bölgesi ve Dağıtım Şirketi bulunduğu dikkate alınırca Ölçüm Güvenliği hususunun eşit taraflar arasında eşit yetki ve sorumluluklar verilerek sağlanması yönünde argüman geliştirmek yerine, Taşıyıcının Ölçüm Güvenliğini tesis etmek anlamında ağırlıklı bir yetki ve sorumluluğunun bulunduğu kabul edilmesi, olması gereken yaklaşımdır. Aksi takdirde oluşabilecek kaos ortamında, ihtilafların halli için Taşıyıcının maruz kalacağı külfet, normal işlevini yerine getirmesine büyük ölçüde engel teşkil edecektir. Taşıyıcının bu ortama düşmesinden ise tüm sektörün etkileneceği ve bundan dolayı hiçbir aktörün de bir fayda sağlayamayacağı dikkate alınmalıdır.

ŞİD'in sağlıklı işlemesi açısından gerekli olan TELECOM-SCADA alt yapısı ve boru hattı ve EBT gibi alt yapı çalışmalarında son durum nedir? BOTAŞ bu konularda ne gibi hazırlıklar yapıyor?

BOTAŞ'ın Ana İletim Şebekesinde yer alan istasyonların SCADA Sistemi üzerinden on-line olarak takip edilmesi temel hedef olup, gerekli alt yapının ilk adımı olan boru hatları boyunca fiber-optik kablo döşenmesi çalışmaları tüm hızıyla devam etmektedir. Muhtemelen üç yıllık bir süreç sonunda SCADA Merkezine data transferinin sağlanamadığı hiçbir istasyon kalmayacaktır. Bilindiği üzere, BOTAŞ'ın yüksek basınçlı Ana İletim Şebekesi dahilindeki boru hatlarının uzunluğu 10.000 km.'yi aşmış olup, ülke genelinde ana omurga tesis edilmiş durumdadır. Bundan sonraki dönemdeki yatırımların ağırlıklı olarak artan talebi karşılamak üzere gerekli lokasyonlara kompresör istasyonları ile loop hatları tesis edilmesi olacağını düşünüyorum. Elektronik Bülten Tablosu (EBT) ile ilgili

Available Capacity, Capacity Transfer and Capacity Switch have been modified to be more flexible. The procedure to be followed in case of disputes in the metering has been defined in detail to prevent corruptions.

Possible future revisions will be about changes that may occur in the regulations, market share of BOTAS and other Shippers related to the process of Contract Transfers, the level of on-line data transfer capabilities in operation of the Communication Network, storage capabilities of the Shippers, and the layout of framework about transit over Turkey.

The largest roles of the Distributor Companies within the context of the Network Code are matters related to Metering and determination of the Final Allocation. As already known, the responsibility ownership and operational liability of the stations that provide gas supply to the end users belongs to the Distributor Company - except a few exceptions, and the responsibility of BOTAS as the Transporter related to the gas delivery ends at the entry valve of the Pressure Reduction and Metering Station which is directly connected to the high pressure network (provided that it is at an appropriate pressure.)

Network Code arbitrations brings the Transporter certain authorizations and responsibilities to establish metering processes and metering security in these stations. Considering over 50 distribution License Zones and Distributor Companies currently available in our country, the necessary approach is to accept that the Transporter has a weighted authorization and responsibility to establish Metering Security instead of developing arguments about distributing the matter of Metering Security between equal sides with equal authorities and responsibilities. Otherwise, in the possible chaos environment that can occur, the inconveniences that the Transporter will be exposed to for the settlement of disputes will largely be an obstacle. It should be noted that the complete sector will be affected by the Transporter's defined state and no actor can gain benefit.

What is the current status of the infrastructure operations regarding the TELECOM-SCADA, pipeline and EBB which are necessary for the healthy operation of the Network Code?

On-line monitoring of the stations that are on BOTAS Main Transmission Network over SCADA system is the main target, and laying out the fiber-optic cables along the pipelines, the first step of the necessary infrastructure, is being continued with maximum speed. Probably within a three-year period, we will have no station that is not capable of transferring data to the SCADA Center. As already known, high-pressure Main Transfer Network of BOTAS has a length of more than 10.000 km and it is established as the main backbone throughout the country. I believe the investments in the following phase will be made to establish

SÖYLEŞİ | INTERVIEW

olarak ise, mevcut sistemin belirli bir süre kullanımda kalacağını, ancak birkaç yıllık dönem içinde ihtiyaçları karşılamak için yeni bir sistem kurulmasının zorunlu hale geleceğini öngörmekteyim. Yeni sistem, çeşitli platformlarda dile getirildiği üzere EPDK, BOTAŞ ve Taşıtanların işbirliği sağlanarak işlevleri belirlenmeli ve mutlaka BOTAŞ'ın SCADA sisteminden ve hatta Dağıtım Şirketlerinin lokal SCADA Sistemlerinden, Giriş ve Çıkış Noktalarındaki ölçüme ilişkin verilerin kendisine transferini gerçekleştirebilecek mahiyette olmalıdır. Yakın dönemde, muhtemelen EPDK'nın koordinasyonu çerçevesinde bu amaçlı çalışmalara başlanmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

ŞİD konusunda Avrupa'daki uygulamalar ne şekildedir? Bu konuda bilgi verir misiniz?

Sorunuzu, Avrupa Birliği üye ülkeleri özelinde irdelemek istiyorum. İlki 1993, ikincisi ise 1998 yılında Avrupa Komisyonu tarafından yayınlanan ve üye ülkeler genelinde liberal bir gaz piyasası hedefleyen Gaz Direktiflerinin gereğini yerine getirmenin ilk adımları, doğal gazla ilişkin iletim, depolama ve ticaret faaliyetlerinin ayrıştırılması ve iletim Şebekesi'ne Üçüncü Taraf Erişimi ile ilgili prensiplerin ortaya konulmasıdır.

compressor stations and loop lines in necessary locations to meet the increasing demand. About Electronic Bulletin Board (EBB), I foresee that the current system will be in operation for a certain time period, but in a few year's time a new system will have to be installed to meet the requirements. The specifications of the new system shall be defined by forming co-operation of EPDK, BOTAS and Shippers, as being spoken about in various platforms, and shall definitely be capable of transferring metering data from BOTAS SCADA systems and SCADA systems of Distributor Companies. I believe it will be beneficial to start working in this area with possible coordination of EPDK.

What are the applications in Europe about Network Code?

I would like to explicate your question in the window of European Union member countries. The first steps of fulfilling the requirement of the Gas Directives, which was published by the European Committee initially in 1993 and secondly in 1998, is the separation of the transfer, storage and trade actions related with natural gas and introducing the principles related with Third Party Access to the Transfer Network.

Farklı tarihlerde yürürlüğe girmiş olsalar da tüm üye ülkelerde Üçüncü Taraf Erişimi ile ilgili hukuksal alt yapı oluşturulmuş olup, genelde "Network Code" olarak refere edilen düzenlemeler bu hukuksal alt yapının en önemli unsurunu oluşturmaktadır. İletim Şebekesi Operatörlerinin hazırlamış olduğu bu düzenlemeler, "Düzenlemeye Tabi Erişim" (Regulated Access) prensibiyle Düzenleyici Kurumların onayı ile yürürlüğe girmektedir.

Anılan düzenlemelerde piyasadan gelen görüş ve talepler doğrultusunda sık sık revizyon yapılabilmesi de genel bir uygulama olarak görülmektedir. Buna göre, tüm düzenlemelerin olmazsa olmaz iki temel hüviyeti bulunmaktadır. Birincisi, İletim Şebekesine erişimi olan Taşıtanlar arasında hiçbir ayrımcılık yapılmaması; diğeri ise İletim Şebekesi Operatörünün sadece taşımacılık hizmetini gerçekleştirmesi, doğrudan veya dolaylı olarak ticaretin içinde yer almamasıdır. Doğal olarak, her ülke kendi gaz piyasasının yapısı ve özelliklerine göre bu düzenlemeleri oluşturmakla birlikte, Kapasite Rezervasyonu, Dengeleme İşlemleri ve Nominasyon Süreçleri ile ilgili detaylar bu düzenlemelerin temel vasıflarını ortaya koymaktadır. Özellikle Kapasite Rezervasyonu ile ilgili kurallar ve buna bağlı olarak İletim Tarife Metodolojisinin belirlenmesi en önemli unsurdur. Bu çerçevede, Giriş-Çıkış Sisteminin ağırlıklı olarak benimsenmiş olduğunu görüyoruz. Kapasite Rezervasyonunun ve Dengeleme işlemlerinin günlük bazda yapılması en yaygın uygulama olmakla birlikte, ilk olarak Hollanda örneğinde uygulandığı üzere, bu işlemlerin saatlik bazda yapılması, üzerinde tartışılan ve henüz yaygın kabul görmeyen bir husustur.

Burada Avrupa Komisyonunun nihai hedefinin, Elektrik ve Gaz Sektörleri için tüm üye ülkelerde harmonize edilmiş kuralların uygulandığı ve pratikte tek iç pazar hüviyetine kavuşmuş piyasa yapıları olduğunu hatırlatmak istiyorum. Bu doğrultuda, sınır ötesi ticaret açısından büyük önem taşıyan, doğal gazla ilişkin genel kabul görmüş kalite normları ve sevkiyat miktarları ile ilgili harmonize Nominasyon Süreçleri EASEE-gas tarafından hazırlanmış olup, zaman içinde zorunlu uygulama haline geleceği düşünülebilir. Hedeflenen tek iç pazar yapısının getireceği temel farklılığı bir örnekle kısaca ortaya koyabileceğimi düşünüyorum. Bir taşıtan Avrupa Birliği'ne dahil coğrafyadaki herhangi bir arz kaynağından (üretim sahası, depolama tesisi, LNG Terminali veya ithalat noktası) herhangi bir üye ülkedeki herhangi bir talep sahibine gaz temini için sadece bir operatör ile Taşıma Anlaşması yapması yeterli hale gelecektir. Diğer taraftan, sınır ötesi ticaretin kolaylaştırılması Energy Charter'ın temel hedefi olup, bu amaçla anılan organizasyon tarafından "Interconnection Agreement, Operational Balancing Agreement, Host Governmental Agreement" gibi tip dökümanların hazırlandığı ve uygulamalarda mümkün olduğunca yeknesaklığın sağlanması yönünde çabalar sarf edildiği de görülmektedir. Üye ülkelerin katılımı ile her yıl düzenli olarak gerçekleştirilen başta Madrid Forumu gibi diğer birçok platform dikkate alındığında yakın gelecekte Avrupa Birliği

Even though they went into effect in different dates, the legal infrastructure related with the Third Party Access is developed in all of the member countries, and arrangements generally referred as "Network Code" form the most important element of this legal infrastructure. These arrangements prepared by Transfer Network Operators go into affect with the approval of Regulating Associations by Regulated Access principle.

Being able to make frequent revisions on the said regulations in conformance with the opinions and demands coming from the market is considered as a general application. According to this, all arrangements have two fundamental sine qua non identifications. First of these, is that no discrimination will be done between Shippers that has access to the Transfer Network, and second is that the Transfer Network Operator shall only provide Transporting service, and shall not be in the trade directly nor indirectly. Naturally, countries develop these arrangements according to the structure and properties of their own gas market, but the details related with the Capacity Reservation, Balancing Operations and Nomination Schedules define the fundamental attributes of these arrangements. Especially the defining rules about the Capacity Reservation and the definition of the Transfer Tariff Methodology are the most important element. In this context, we see that Entry-Exit System is widely accepted. Operation of Capacity Reservation and Balancing processes on a daily basis is the most widely application, however, the operation of these processes on a hourly basis, initially applied on the Netherlands example, is a matter that is still being discussed on and is not widely accepted.

At this point, I would like to remind that the definitive target of the European Committee is application of harmonized rules for Electricity and Gas Sectors in every member country and practically market structures reaching Single Internal Market identity. In this direction, generally accepted quality norms and harmonized Nomination Schedules related with the shipping amounts are prepared for EASEE-Gas and it may be assumed that these will be mandatory applications with time. I believe I can state the fundamental difference that the targeted single internal market structure will bring with an example expressly. It will be sufficient for a Shipper to supply gas from any supply source (production field, storage facility, LNG Terminal or export point) in a location within the European Union to a demand owner in any member country by making a Transport Agreement with only one operator. On the other hand, fundamental target of Energy Charter is facilitation of cross-border trading, and type documents like "Interconnection Agreement, Operational Balancing Agreement, Host Governmental Agreement" are prepared for this purpose and effort is being put in to enable monotony in the applications as much as possible. Taking into consideration of the platforms, like Madrid Forum, realized by participation of member countries, one can foresee that the gas networks within the European Union geography will be considerably standardized in the close future in terms of technical norms and the legal infrastructure that they will be held subject to.

SÖYLEŞİ | INTERVIEW

coğrafyasında yer alan gaz networklerinin gerek teknik normlar, gerekse tabii olacakları hukuksal alt yapı bağlamında oldukça standardize hale geleceği öngörülebilir.

ŞİD'i kontrat devirlerinin ışığında değerlendirmemiz gerekirse, yüzde elli kontrat devrinin gerçekleştiği bir piyasa ve şu anki durumu kıyaslırsak, piyasa açısından arada ne gibi farklar oluşmaktadır?

Tedarikçi sayısının artmasıyla, piyasanın daha rekabetçi hale geleceği aşikardır. Ancak, ben bu rekabetin fiyatlarda düşüş olarak değil, arz güvenliği bağlamında oluşacağını düşünüyorum.

If we must assess the Network Code within the light of contract transfers, if we compare a market with fifty percent contract transfer and the current state, what are the differences in between in terms of the market?

It is quite obvious that the market will be more competitive with the increased number of suppliers. However, I believe that this competition will be formed in terms of supply security rather than a decrease in prices. Namely, elements like the stability of the supply source by the entry point of the Shipper and storage capabilities will be highly determining in terms of competition.

In a market like this, considering that the trade that the Shippers

Şöyle ki, bir Taşıtanın giriş yaptığı nokta itibarı ile arz kaynağındaki istikrar, depolama olanakları gibi unsurlar rekabet açısından çok belirleyici hale gelecektir.

Böyle bir piyasada Taşıtanların gün öncesinde ve gün sonrasında dengesizliklerini telafi etmek amacıyla yapacakları ticaretin çok daha fazlalaşacağı dikkate alındığında, arz güvenliği açısından avantajlı durumda olan Taşıtanların, fiyatlar bağlamında da avantaj elde edeceği düşünülebilir. Böyle bir piyasa yapısının ülkemizde özellikle Depolama Tesisleri'ne olan talebi yükselteceğini, konuya ilişkin yatırımların artacağı ve sonuçta arz güvenliği açısından çok daha tatminkar bir düzeye ulaşılmasına katkı sağlayacağını düşünüyorum.

ŞİD kapsamında, kontrat devirlerinin tamamlanması sonrasında piyasada ne gibi sorunlar yaşanabilir? Bunlar için ne tür çözümler mümkün olabilir?

Malumunuz olduğu üzere halihazırda, İletim Şebekesine erişimi olan üç Taşıtan (BOTAŞ dahil) bulunmakta olup, şu ana kadar edindiğimiz tecrübeler Çoklu Çıkış Noktalarında gün sonrasında Son Tahsisatların hakkaniyetli olarak belirlenmesinin büyük önem taşıdığı ve aynı zamanda büyük külfet getirdiği şeklindedir. Kontrat devirlerinin tamamlanması ve Taşıtanların sayılarının artmasıyla birlikte, Çoklu Çıkış Noktalarının sayısının çok fazlalaşacağı dikkate alındığında, bu noktalarda Son Tahsisat miktarlarının ŞİD'de belirtilen takvim içinde ve hakkaniyetle belirlenmesi Taşıyıcı olarak karşılaşıcağımız en büyük güçlük olarak karşımızda bekliyor. Bu problemin çözümünün büyük ölçüde Dağıtım Şirketlerinin lisans bölgelerinde ölçüm bilgilerini Taşıtanlar bazında, günlük takvimi geciktirmeksizin hazırlamaları ve bilgileri Taşıyıcı ve Taşıtanlara zamanında göndermelerine bağlı olduğunu düşünüyorum.

ŞİD konusunda yeni açılımlar getirmek adına EPDK'nın ne gibi çalışmaları olabilir. EPDK'nın bu sürece nasıl bir katkısı olabilir?

ŞİD kurallarının zaman içinde oluşan ihtiyaçlar çerçevesinde nasıl revize edilebileceği, bu süreçte EPDK'nın rolü ŞİD içindeki özel bölümde (Bölüm 21 Değişiklikler) detaylanmış olup, ben bu sürecin şu ana kadar tatminkar bir şekilde yürütüldüğü kanısındayım. EPDK'nın piyasada aynı zamanda hakem konumunun çok önemli olduğunu, taraflar arasındaki bazı ihtilaflarda, bir kaos oluşmasını önlemek üzere EPDK'nın tavrını net şekilde ortaya koymasının büyük önem taşıdığını ve piyasadaki beklentinin de bu yönde olduğunu düşünüyorum.

will make will increase to recover the imbalances in the beginning of the day and at the end of the day, the Shippers that have advantage in terms of supply security will gain benefit in terms of prices also. I believe that such a market structure will increase the demand for Storage Facilities, increase the investment done related with the subject and at the end will contribute to reach a much more satisfactory level in terms of supply security.

What type of problems can be faced after the completion of contract transfers within the context of the Network Code? What possible solutions are there for these?

As you already know currently there are three Shippers available (including BOTAS) that have access to the Transfer Network and our experience up to now show that determination of Final Allocations in the Multiple exit Points with equity carries high importance and it also brings high burden.

With the completion of contract transfers and the increase in the number of the Shippers, the number of Multiple Exit Points will increase considerably, and the determination of Final Allocations with equity and within the schedule stated in the Network Code awaits us as the biggest trouble ahead. I believe the solution of this problem lies in Distributor Companies preparing daily schedules of the metering information in terms of Shippers without any delay and sending the information to Transporters and Shippers on time.

What may EPDK do to create new expansions about the Network Code? How can EPDK contribute this process?

The way to revise the Network Code regulations in the context of requirements built up by time, and the role of EPDK in this process is detailed in a special section in the Network Code (Section 21-Changes), and my personal opinion is that this process is being handled satisfactorily up to now.

I believe that the status of EPDK also as the arbitrator in the market is very important, and to prevent a chaos forming in some disputes, EPDK to clearly state its attitude carries great importance and the expectations in the market is in a parallel direction.

Üçüncü GAZBİR Stratejik Değerlendirme Toplantısı Antalya'da Düzenlendi

The third GAZBİR Strategic Review Meeting held in Antalya

EPDK, GAZBİR ve Dağıtım Şirketleri arasında her yıl yapılmakta olan Enerji Piyasası ve Doğal Gaz Dağıtım Sektörü Stratejik Değerlendirme Toplantılarının üçüncüsü 7-8 Mart 2008 tarihlerinde Antalya Mirada Del Mar otelde yapıldı.

The third Energy Market and Natural Gas Distribution Sector Strategic Review Meetings attended by EMRA, GAZBİR and the distribution companies, was held at Antalya Mirada Del Mar hotel.

GAZBİR'in ev sahipliğinde, EPDK ve Dağıtım şirketlerinin geniş katılımıyla gerçekleştirilen Stratejik Değerlendirme Toplantısı'nda Türkiye doğal gaz piyasasındaki mevcut durum, sektör sorunları ve çözüm önerileri detaylı bir şekilde masaya yatırıldı. 3 gün süren toplantıya EPDK Başkanı Hasan Köktaş ve Kurul Üyeleri, Doğal Gaz Piyasası Uygulama Dairesi, Denetim Dairesi, Kamulaştırma Dairesi Başkanları, Doğal Gaz Piyasası Uygulama Dairesi personeli, GAZBİR Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kazancı ve Yönetim Kurulu üyeleri ile dağıtım şirketlerinin yöneticileri katıldı.

Toplantıda sektöre ilişkin konular oluşturulan 2 ayrı çalışma grubu tarafından ele alındı. Bu kapsamda toplantının ilk günü iç tesisat, sertifika ve raporlama ile ilgili konular birinci çalışma grubu tarafından ele alınırken ikinci çalışma grubu genel uygulama, denetlemeler ve tarifeler ile ilgili konuları değerlendirdi.

İkinci gün yapılan değerlendirme toplantısında GAZBİR Başkanı Mehmet Kazancı'nın açılış konuşmasından sonra Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Başkanı Hasan Köktaş yaptığı konuşmada, 5 yıl önce Türkiye'de ne özel sektör doğal gaz

At the Strategic Review Meeting hosted by GAZBİR and attended by EMRA and the distribution companies, the current status of the Turkish natural gas market, sector's problems and the recommended solutions were evaluated. Among the participants of the meeting that lasted for 3 days were, EMRA President Hasan Köktaş and Board Members, Heads of the Natural Gas Market Implementation Department, Audit Department, Expropriation Department, Personnel of the Natural Gas Market Application Department, GAZBİR Chairman Mehmet Kazancı and Board Members and the managers of the distribution companies.

The issues related to the sector were evaluated by two separate workshops during the meeting. During the first day of the meeting, issues related to indoor installations, certifications and reporting were discussed while during the second day, issues like general practice, audits and tariffs were evaluated.

At the evaluation meeting made on the second day, after the opening speech delivered by GAZBİR President Mehmet Kazancı, Energy Markets Regulatory Authority (EMRA)'s President Hasan Köktaş made a speech. In his speech, Köktaş stated that, it had

Mehmet Kazancı
GAZBİR Başkanı
GAZBİR President

Hasan Köktaş
EPDK Başkanı
EMRA President

dağıtım şirketlerinden söz etmenin ne de böyle bir sektörün stratejisini tartışmanın mümkün olmayacağını vurguladı. Köktaş, ayrıca doğal gaz piyasasının son 5 yıldaki değerlendirmesini yaparak, özelleştirme çalışmalarının ilk defa 2003 yılında Bursagaz ve Eskişehirgaz ile başladığını ve kendisinin de bu çalışmaların içinde bulunduğunu hatırlattı.

Hedeflere önemli ölçüde ulaşıldı

Kaydedilen gelişmeler sayesinde Türkiye'nin her geçen gün hızla gelişen güçlü bir doğal gaz dağıtım sektörüne kavuştuğunu aktaran Köktaş, sektörde belirlenen hedeflere önemli ölçüde ulaşıldığını, halen kamunun elinde olan İGDAŞ ve Başkent doğal gaz dağıtım şirketlerinin özelleştirme çalışmaları ile dağıtım piyasasındaki serbestleşme çalışmalarının sonuçlandırılacağını, bu amaçtan elde edilen hasılatın da sadece özel sektör dağıtım şirketlerinin değil, tüm Türkiye'nin kazancı sayılması gerektiğini sözlerine ekledi.

Köktaş, özel sektörün toplam tutarı 700 milyon doları aşan ve 60 bine yakın kişiye istihdam sağlayan yatırımları sayesinde 1 milyonun üzerinde konutta, asgari 4 milyon insanın doğal gazla tanıştığını ve EPDK ihaleleri sonrasında da, 37 adet özel sektör dağıtım şirketinin 40'ın üzerinde şehirde doğal gaz dağıtım hizmeti verdiğini dile getirdi. EPDK Başkanı Hasan Köktaş, bu şirketlerin müşterilerine 2,2 milyar metreküp doğal gaz sattığını ve 2,5 milyar metreküp doğal gazın taşınmasına da aracılık ettiklerini sözlerine ekledi.

Arz güvenliği riski

Köktaş, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'nun dağıtım ihaleleri modelini geliştirirken özel sektöre dikensiz bir gül bahçesi vaat

been impossible to talk about natural gas distribution via private companies or to discuss such a sector strategy. Köktaş also made an evaluation of the last five years of the natural gas market and reminded that privatization process started first with Bursagaz and Eskişehirgaz in 2003 and that he too was involved in that process.

Targets have been reached to a great extent

Köktaş, who stated that, as a result of the progress made, Turkey's natural gas distribution sector has been steadily getting stronger and targets have been reached to a great extent in the sector and that, after the privatization of İGDAŞ and Başkent natural gas distribution companies which are still owned by State, the liberalization process in the natural gas market would be finalized and the revenue obtained from this process should be considered a gain not only for the private sector distribution companies but also a gain for Turkey as a whole.

Köktaş stated that, as a result of the private sector investments that exceed 700 million dollars in value and provide employment for around 60 thousand people, a minimum of 4 million people in more than 1 million residents met natural gas and after EMRA tenders, 37 private sector natural gas distribution companies rendered natural gas distribution service in more than 40 cities. EMRA's president Hasan Köktaş, also stated that, this company has sold 2,2 billion cubic meters of natural gas to its customers and it served as a mediator for the delivery of 2,5 billion cubic meters of natural gas.

etmediğini, tüketiciye ucuz ve kaliteli hizmet vermeyi amaçlayan bu modelde tüm risk ve sorumluluğun özel sektör dağıtım şirketlerinin omuzlarında olduğunu önemle vurguladı. Köktaş, yüz binlerce tüketiciyi, sanayi tesisini, ticarethaneyi barındıran bölgelerde doğal gaz abonelerine hizmet verecek ve vatandaş ile doğrudan karşı karşıya gelecek olan dağıtım şirketlerinin yeni fırsat ve sorunları yaşamasının kaçınılmaz olduğunu ifade etti.

"Sektörde hem riskler hem de fırsatlar iç içe geçmiş durumdadır. Bu kapsamda sizlerin de yakından takip ettiğiniz bir hususu dikkatlerinize sunmak isterim. BOTAŞ yöneticileri ile yaptığımız toplantıda BOTAŞ Genel Müdürü şehirlerde doğal gaz dağıtımının özel sektör tarafından yapılmasından duyduğu memnuniyeti bizlere ifade etti. BOTAŞ yöneticileri son birkaç yılda şehirlerde doğal gaz dağıtım ağlarının kurulması sayesinde tüketim miktarlarının hızla arttığını bu nedenle BOTAŞ'ın al ya da öde yükümlülüklerinden dolayı tazminat ödemek gibi bir riskinde artık kalmadığını dile getirdiler. BOTAŞ'ın elinde ülke tüketiminden daha fazla miktarda doğal gaz kontratlarının olması bugüne kadar ülkemizde doğal gaz ithalatının serbestleşmesinin ve rekabetin artırılmasının önünde hep bir engel olarak görülmüştür. Hal böyle iken gelinen aşamada ülkemizin tazminat ödeme korkusundan kurtulmasının yanısıra gaz temininde özel sektör işletmeciliğini teşvik etme açısından son derece olumlu bir fırsat ortaya çıkmıştır. Ancak bir yandan ülkemiz için al ya da öde riski ortadan kalktı, diye sevinirken bu sefer karşımıza tam aksi yönde bir risk çıkmaktadır. Bu da ülkenin doğal gazsız kalabilmesi yani doğal gaz arz güvenliği riskidir."

Rekabetçi doğal gaz piyasasında mevcut durum

Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (EPDK) Başkanı Hasan Köktaş'ın yaptığı konuşmanın ardından Gaz Dağıtıcıları Birliği (GAZBİR) Başkan Yardımcısı Erdoğan Arkiş ise 'Rekabetçi Doğal gaz Piyasasının 5. Yılı' başlıklı bir sunum gerçekleştirdi

Arkiş, sunumunda Türkiye Doğal gaz Piyasası'nın mevcut durumu hakkında katılımcılara ve medya mensuplarına bilgiler verdi.

Erdoğan Arkiş
GAZBİR Başkan Yardımcısı
GAZBİR Vice President

"Türkiye'de şu anda ana hatlar itibariyle doğal gazın ne kadar yerleştiğini sizlere de aktarmak istiyoruz. Şu anda yapılan ihale 53, lisans alan şirket sayısı (ad.) 50 olarak kayıtlarda yer alıyor. 47 adet lisans sahibinin ise doğal gaz yatırımı devam ediyor. Şu

Supply security risk

Köktaş indicated that, while developing the natural gas distribution tender models, Energy Markets Regulatory Authority did not promise a rose without thorns to the sector and that in this model which aims to provide low cost and quality service to the consumers, all risk and responsibility lies on the shoulders of the private sector. Köktaş stated that, the natural gas distribution companies which will be serving natural gas subscribers in regions that encompass hundreds of thousands of consumers, industrial facilities, and commercial establishments, and will be in one-to-one contact with the citizens, will definitely face new opportunities as well as problems.

"In this sector, the opportunities and the risk are intertwined. In this regard, I would like to bring to your attention an issue which all of you are closely aware of. At the meeting held with BOTAŞ managers, BOTAŞ's general manager expressed his satisfaction that the natural gas distribution task will be undertaken by private sector companies in large cities. BOTAŞ managers indicated that, as a result of the expanding natural gas distribution networks in large cities, natural gas consumption levels have increases significantly and as a result, BOTAŞ no longer faces a risk to pay a compensation due to its "buy or pay" obligations. The fact that the number of natural gas agreements possessed by BOTAŞ exceed the amount required for meeting national demand, has always been seen as an obstacle for liberalization of natural gas imports and increasing competition. As a result, at this point, we have obtained a great opportunity to eliminate the fear for our country to pay compensation and to encourage natural gas distribution by private sector. However, while we are glad that the "buy or pay" risk has been eliminated for our country, this time we are faced with a risk in the opposite direction. This is the risk of lack of supply of natural gas or in other terms supply security risk."

Current status of the competitive natural gas market

After the speech delivered by Energy Markets Regulatory Authority (EMRA)'s President Hasan Köktaş, Union of Natural Gas Distribution Companies (GAZBİR) Vice President Erdoğan Arkiş made a presentation titled "5th year of the Competitive Natural Gas Market"

In his presentation, Arkiş provided information to the participants and the press members about the current status of the Turkish Natural Gas Market.

"We would like to tell you how widespread natural gas usage has become in Turkey. Currently the number of tenders completed is 53 while the number of companies given licenses is 50. Currently, in more than 40 cities natural gas is actively used. Total length of steel pipeline used is 1.475 km and the total length of polyethylene pipeline is 11.200 km while the total number of service boxes is 295.000. Total number of subscribers has reached 1.050.000 and 58.000 people have been employed as a result of these investments. A total of 2.5 billion (m3/year) natural gas has been transmitted. The amount of investment we undertook using our resources only, in regions granted license

anda 40'ı aşkın ilde fiili olarak gaz kullanılıyor. Kullanılan toplam çelik hat imalatı 1.475 km, toplam polietilen hat imalatı 11.200 km, toplam servis kutusu adedi ise 295.000. Toplam abone sayısı (BBS) ise 1.050.000'e ulaştı. 58.000 kişi ise bu yatırımlar sayesinde istihdam edildi. 2.5 milyar (m3/yıl) gaz taşındı. Sadece bizim ihale ile lisans alınan bölgelerdeki kendi imkanlarımız ile yaptığımız yatırım 870 Milyon \$ seviyesinde.

Şunu samimiyetle ifade etmek istiyorum ki bu rakamların hepsi gerçek, güncel ve minimum rakamlardır. Ayrıca buradaki rakamlar 4646 sayılı kanun öncesi yatırım yapmış olan Başkentgaz, İgdaş, Bursagaz, İzgaz, Esgaz, Agdaş, Bagdaş yatırımlarını kapsamamaktadır."

360 milyon dolar ek gelir

Arkış, yapmış oldukları çalışmalar sayesinde sektöre ve devlete çok büyük katkılar sağladıklarına da değindi.

"Şu anda bizim hesabımıza göre sadece yaptığımız faaliyetler ölçeğinde devletimize yılda 360 milyon dolardan fazla KDV gelirini ek olarak temin etmiş durumdayız. Bu rakam hassasiyetli bir çalışma ile en az iki katına çıkacaktır. Açıkçası bu bir başarıdır. Bu başarı attığımız her adımda üstümüze sorumluluk yüklüyor ve bu sorumluluk bizim üzerimize daha dikkatli, daha verimli ve daha başarılı olma zorunluluğunu yüklüyor."

Mehmet Kazancı:

Sektör, 15 milyar dolarlık değer yarattı

Erdoğan Arkış'ın konuşmasının hemen ardından söz alan GAZBİR Yönetim Kurulu Başkanı Mehmet Kazancı da yaptığı konuşmada, doğal gaz sektörünün bugün bulunduğu nokta ile geçmişini kıyaslayarak değerlendirmelerde bulundu.

"2003 yılında 21 milyar metreküp kapasite ile yola çıkan doğal gaz sektörünün bugün geldiği nokta 40 milyar metreküp. Bu oran 4 yılda yüzde yüzlük bir kapasite artışı olduğu anlamına geliyor.

Bizler yerli sermayeyi temsil edenler, değişik rakamlarla Kurula ifade ettiğimiz gibi 1 milyar dolara yakın bir yatırım yaptık. 58 bin kişiye istihdam sağladık. Devletin üzerinden aldığımız yük miktar olarak baktığımızda 18 katrilyona geliyor. Yani hükümetimizin 58 bin kişi istihdam edebilmesi için 15 milyar dolar yatırım yapması gerekiyordu. Bizler özel sektör olarak 1 milyar dolarlık yatırımla 58 bin kişiye istihdam sağladık. Bugün geldiğimiz nokta bir sektörün bize yarattığı değer 15 milyar dolardır. Bu sektörü bugünlere getiren EPDK'ya, Enerji Bakanlığı'na, BOTAŞ'a arkadaşlarım adına teşekkür ediyorum."

Sektörün geleceğinin kararmaması adına denetlenmekten ve takip edilmekten yana olduklarını ama bu denetlemelerin müşteriye verilen hizmetin kalitesinin artırılması yönünde olması gerektiğini vurgulayan Kazancı, statükocu yapının, demoklesin kılıcı gibi olmak yerine kaydedilen aşamaya ve gelişmeye bakarak yapılanların özüne inmesi gerektiğini kaydetti.

Bu çerçevede uygulamalarda ortaya çıkan teknik ve idari sorunlara zamanında müdahale edilerek çözüme gidilmesi ve geriye dönük müdahalelerin ortaya çıkaracağı sorunların önünün kesilmesi gerektiğini vurguladı.

via tenders is 870 million dollars.

I would like to tell frankly that, all these numbers are real, up to date and minimum figures. Also the figures mentioned here, do not include the investments made by Başkentgaz, İgdaş, Bursagaz, İzgaz, Esgaz, Agdaş, Bagdaş which made their investments before the law numbered 4646"

An additional revenue of 360 million dollars

Arkış stated that, as a result of the agreements they have signed, they have made great contribution to the national economy and the sector as a whole.

"Currently, according to our estimations, we contributed more than 360 million USD in the form of VAT revenue solely as a result of our activities. We expect to double this amount as a result of hard work. It is a true success. This success brings us additional responsibilities with every step we take and this responsibility brings the requirement to be more careful, more efficient and more successful.

Mehmet Kazancı:

Sector created a total value of 15 billion dollars

Right after Erdoğan Arkış's statement, GAZBİR Chairman Mehmet Kazancı as well delivered a speech and compared the past and today of the natural gas sector.

"The natural gas sector which started its journey with a capacity of 21 billion cubic meters in 2003 has reached a capacity of 40 billion cubic meters. This means a 100% capacity increase in four years.

We, as the representatives of local capital, made around 1 billion USD worth of investments as we previously declared to the Board. We provided employment for 58 thousand people. When we look at it as the burden removed from the State, it is equal to 18 quadrillions. Which means that, our Government has to spend 15 billion dollars in order to create employment for 58 thousand people. We, as the private sector, created employment for 58 thousand people by making investments worth 1 billion dollar. Today, the value that this sector created for us is 15 billion dollars. On behalf of my colleagues, I would like to thank EMRA, The Ministry of Energy and Natural Resources and BOTAŞ for bringing the sector to this level."

Kazancı mentioned that they support active inspections and monitoring in the sector in order to avoid problems in the future, but that this control should serve increasing the quality of the service rendered to the customers and added that the status-quo supporter structure should not act like Damocles' sword but rather try to reach the essence of the problems by taking into account the progress made and the point reached.

Kazancı also mentioned that, in this regard, technical and administrative problems should be dealt with in a timely manner and the problems that might be caused by interventions to the past practices should be avoided.

Stratejik Değerlendirme Toplantısı Sonuçları

Toplantıda sektöre ilişkin konular oluşturulan 2 ayrı çalışma grubu tarafından ele alındı.

1. Grup (İç tesisat sertifika ve raporlama ile ilgili konular) tarafından;

- Tek tip iç tesisat teknik esasları uygulamasında gelinen son durum
- LNG/CNG tesislerinin kontrol esaslarındaki düzenlemeler
- Sertifika yönetmeliği değişen taslağın değerlendirilmesi (Kaynakçı Sertifikaları)
- İç tesisatlarda baca kontrolünün düzenlenmesi
- Raporlama formatının düzenlenmesi
- İç tesisat yapımında dağıtım şirketlerinin aracılık yapabilmesi konuları ele alınırken,

2. Grup (Genel uygulama, denetlemeler ve tarifeler);

- Bugüne kadar yapılan denetimler sonucunda belirlenen hususların görüşülmesi
- Servis kutularının yerleşimi konusunda sektör temsilcileri tarafından belirtilen mücbir sebep sayılabilecek hallerin görüşülmesi
- Teminat iadesi konusunda yapılabilecek uygulama hakkında görüş alış veriş
- ABB (Abone Bağlantı Bedeli) uygulamalarındaki sorunlar
- BOTAŞ ile ilişkiler hakkında bilgi verilmesi konularını değerlendirdi.

EPDK - GAZBİR Stratejik Değerlendirme Toplantısının dikkat çeken bölümleri şunlar:

Doğal Gaz Uygulama Dairesi Başkanlığı; uygulamalarla ilgili bilgilendirmelerde bulundu. Bunlardan bazıları;

- Müşteri şikayetlerinin cevaplandırılması amacı ile müşteri hizmetleri birimleri ile web sayfalarının etkin hale getirilmesi gerekmektedir.
- Müşterilerin bilgilendirilmesi amacı ile dağıtım şirketlerinin "Mahalle Bazlı Yıllık Yatırım Programları"nın, her takvim yılının Ocak ayı sonuna kadar Kuruma bildirilmesi ve dağıtım şirketi web sitesinde yayınlanmalıdır.
- İç tesisatlarda yakıcı cihaz ve armatürlerin kullanımlarına ilişkin olarak piyasadan gelen talepler doğrultusunda; her şirkette

Results of the Strategic Evaluation Program

During the meeting, the issues related to the sector have been reviewed by two separate workshops.

Issues dealt with by the 1st group (Issues related to indoor installation certificates and reporting):

- The current status of the uniform indoor installation technical basics project
- Arrangement related to the procedures applied to the control of LNG/CNG facilities
- Evaluation of the draft law whose certification bylaw has been amended (Supplier Certificates)
- Regulation related to pipe control of indoor facilities
- Arrangement of the reporting format
- Possible intermediary role of the distribution companies for indoor installation construction

Issues dealt with by the 2nd group (usual practice, inspections and tariffs):

- Discussion of the issues defined as a result of the inspections done until today
- Discussion of the conditions that might be considered extraordinary reasons by sector representatives with regard to installation of service boxes
- Exchange of ideas about the application to be adopted with regard to refund of advance payments
- Problems related to Subscription Fees
- Providing information with regard to relations with BOTAŞ.

The issued that attracted attention during the EMRA-GAZBİR Strategic Review Meeting are as follows:

Department for Natural Gas Projects provided information about current practices. Some of them are as follows:

- Customer services units and web pages should be made active with the aim of responding to customer complaints.
- Neighborhood Based Annual Investment Programs of the distribution companies, that aim to provide information to the customers, should be communicated to the Board until the end of January every calendar year and should be announced on the web site of the distribution company.
- In line with the requests coming from the domestic market with regard usage of burner equipment and armatures in indoor

ayrı ayrı yapılan belgelendirme hizmetinin GAZBİR bünyesinde yapılarak dağıtım şirketlerine tek elden hizmet sunulması piyasa açısından rahatlatıcı ve faydalı olacaktır.

- o Dağıtım şirketlerinin muhasebe sisteminin, sektör için tek düzen hesap planı oluşturulacak şekilde düzenlenebilmesi için; EPDK tarafından yürütülen çalışmalara paralel olarak, dağıtım şirketleri tarafından da çalışma yürütülmelidir. Bu düzenleme, yakın gelecekte yapılacak tarife belirleme çalışmalarının çok daha sıhhatli olmasını sağlayacaktır.

Çalışma grupları ile ilgili olarak;

1. Kaynakçı sertifikalarına ilişkin, Sertifika Yönetmeliği Değişiklik Taslağının;

- Çelik boru kaynakçı belgesinin sadece akredite kuruluşlar tarafından verilmesi,
- Sertifika ve vize başvurularında, 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununa göre düzenlenmiş Kaynakçılık Ustalık Belgelerinin belli bir tarihten sonra kabul edilmemesi
- Bu tarihten sonra akredite edilmiş kuruluşlar tarafından verilen belgelerin geçerli olması hususlarında görüş birliği oluşmuştur.

2. İç Tesisatlarda Baca Kontrolünün Düzenlenmesi

- İç tesisatlarda baca uygulamaları ile ilgili olarak GAZBİR'in, sektörün temsilcisi konumunda olan BACADER ile ortak çalışma yürütmesi konusunda görüşülmesi,
- Bu çerçevede bacaların tasarımı, yapımı, bakım ve onarımı konusunda sınav ve belgelendirme yapmak üzere onaylanacak kuruluşların belirlenmesi için çalışma yapılması buna bağlı olarak bacaların uygunluğunun bağımsız bir kuruluş tarafından belgelenmesi ve dağıtım şirketlerinin bu belgeye dayanarak işlem yapmasının uygun olacağı konusunda görüş oluşmuştur.

3. Raporlama Formatının Düzenlenmesi

- o Dağıtım şirketleri raporlama formatı konusundaki sıkıntıları ortaya koymuşlardır.
- o EPDK tarafından doğal gaz piyasası faaliyetlerine ilişkin olarak oluşturulmakta olan veri tabanında yer almak üzere Dağıtım şirketlerinin faaliyetlerinin izlenmesi ve istatistik verilerin temini konusundaki çalışmaların devam etmekte olduğu ve dağıtım şirketlerinden gelecek görüşler çerçevesinde sonuçlandırılacağı belirtilmiştir.

4. Servis Kutularının Yerleşimi

İç tesisatların binaya en kısa yoldan ulaşması temel prensibine göre servis kutusunun bina duvarına yapıştırmama ve/veya bahçe duvarına koymak için zorunlu hallerin tespiti için değerlendirmeler yapılmış ve belli hususlarda görüş birliğine varılmıştır.

5. Denetimler

GAZBİR ve Dağıtım Şirketleri tarafından, denetimler esnasında "4628 sayılı kanunun 5. maddesinin e fıkrasına göre ticari sırlar ve gizli rekabet bilgileri de dahil olmak üzere ticari açıdan hassas olan her türlü bilginin açıklanmasını engelleyecek usul ve esasları belirlemek ve uygulamak" konusunun göz ardı edilmemesi hususu vurgulanmıştır.

installations; it would be correct to undertake the documentation tasks under the roof of GAZBİR, which are currently being undertaken separately. This would facilitate the process and allow servicing of the distribution companies via a single contact.

- o In order to arrange the accounting system of the distribution companies in a way that would ensure a single account plan, in addition to the work undertaken by EMRA, distribution companies should as well undertake some work. This arrangement would make sure that the tariff creation activities in the future are done in a healthy way as well.

With regard to the work groups;

1. Supplier certificates, Draft Amendment for the Certificate Bylaw:

- Steel pipe welder certificate can only be granted by the accredited agencies,
- For the certificate and visa applications, Welder Craftmanship Documents arranged in line with the Occupational Training Law numbered 3308, will not be valid after a certain date,
- A consensus has been reached as to accepting the documents given by institutions accredited after this date as valid

2. Arrangement related to Chimney Control for indoor installations

- It has been decided to have GAZBİR to act in cooperation with BACADER which is the representative of the sector, with regard to chimney applications for indoor installations,
- It has been decided to start a work to determine the institutions to be given licenses for organizing examinations and giving licenses with regard to chimney design, construction, maintenance and repair and to have an independent agency inspect the compatibility of the chimneys and it has been decided that it would be appropriate for the distribution companies to do their transactions based on this document.

3. Arranging the reporting format

- o Distribution companies discussed the problems they faced with regard to reporting format.
- o It has been noted that the work related to monitoring of the operations of the natural gas distribution companies and collection of statistical data in order to help EPDK create a database for natural gas market activities and that this work will be finalized in line with the views to be obtained from the distribution companies.

4. Location of the Service Boxes

Review sessions have been held to determine the mandatory conditions for not placing the service box on the building wall based on the principle that indoor installations should follow the shortest route to the building, and/or for placing them on the garden wall

5. Inspections

GAZBİR and Distribution companies emphasized the fact that, the basics and procedures that would prevent disclosure of all kinds of confidential information including the commercial secrets and secret competitive information in line with subtitle "e" of article 5 of law numbered 4628, during the inspections, should not be ignored.

GAZBİR Marcogaz'a üye oldu

GAZBİR became a member of Marcogaz

GAZBİR, doğal gaz sektörü gelişmelerinin uluslararası boyutta takibi, bu çerçevede ülkemiz sektör gelişimine katkıda bulunacak çalışmalar yapılması için işbirliği ve kaynak sağlanması amaçları ile Avrupa doğal gaz endüstrisinin teknik çalışmalar yürüten organizasyonu Marcogaz'a üye oldu.

GAZBİR became a member of Marcogaz to follow up the sectoral developments on an international level and make cooperation and create resources to further develop the natural gas sector in Turkey. Marcogaz is the organization in Europe that is undertaking technical activities for the natural gas industry.

GAZBİR Yönetim Kurulu'nun üyelik konusundaki kararına istinaden, Dernek Müdürü Sibel Sayiner Marcogaz'ın 19 Mart 2008 tarihinde Viyana'da gerçekleştirilen GAZBİR üyeliğinin görüşüleceği Yönetim Kurulu toplantısına katıldı. Konuyla ilgili açıklama yapan Sibel Sayiner, GAZBİR'in ülkemiz doğal gaz sektör gelişimine katkıda bulunmak için son derece gerekli olduğunu düşündüğü ve bu bağlamda önem verdiği bir hususun, sektöre ilişkin uluslararası gelişmeleri takip etmek ve bu çerçevede ülkemiz sektörü için artı değer sağlayacak eğitim, seminer, bilgilendirme amaçlı çalışmalar yürütmek olduğunu dile getirdi. Bu kapsamda 1 yılı aşkın süredir devam etmekte olan Marcogaz-GAZBİR çalışma ve temaslarında Marcogaz'ın ülkemiz doğal gaz sektörü, özellikle de dağıtım sektörünün bilgi ihtiyacı olan konularda çeşitli çalışmalar yürüttüğünü ve bu anlamda Avrupa'da kabul görmüş bir teknik organizasyon olduğunun gözlemlendiğini belirten Sayiner şunları söyledi:

"Bu süreç içerisinde Marcogaz Genel Sekreteri Mr. Daniel Hec'in GAZBİR ve ülkemiz doğal gaz piyasasını tanıma fırsatı bularak, bu bağlamda GAZBİR'i Marcogaz çalışmaları hakkında bilgilendirme ve ortak çalışma konularının neler olabileceği konusunda öneri, tavsiye ve teşvik edici girişimlerde bulunma anlamında son derece olumlu katkıları olmuştur. Yürüttüğü çalışmaların kapsam ve niteliği itibarı ile Marcogaz'ın GAZBİR'in daha önce üyesi olduğu IGU ve EUROGAS çalışmalarını tamamlayıcı nitelikte olduğu görüldüğünden, GAZBİR olarak Marcogaz bünyesinde yer alınmasının gerekli olduğu düşünülmüştür.

Bu çerçevede alınan Marcogaz'a üyelik kararı kapsamında 19 Mart 2008 tarihli Marcogaz Yönetim Kurulu toplantısına katılmış, toplantıda üyelere ülkemiz doğal gaz piyasası, dağıtım sektörünün gelişimi, GAZBİR faaliyetleri ve Marcogaz ile işbirliği konularında bilgi veren bir sunum yapılarak serbestleşme öncesi ve sonrası ülkemiz doğal gaz piyasası, bu süreçte dağıtım sektöründe kaydedilen ilerlemeler, dağıtım sektörünün ve bu kapsamda özel sektörün piyasaya katkıları ve büyüklüğü, GAZBİR'in kuruluşu, yapısı, misyon ve vizyonu, bu çerçevede bugüne kadar yürüttüğü faaliyetler ve hedefleri, Marcogaz ile işbirliğinden beklentiler konularında bilgi verilmiştir. Toplantı katılımcıları tarafından ülkemiz doğal gaz piyasası serbestleşme süreci ve özellikle dağıtım sektörünün gelişimi ile ilgili konulara oldukça yoğun ilgi gösterilmiştir. Bu toplantı sonucunda GAZBİR'in Marcogaz'a üyeliği gerçekleşmiş ve tüzük gereği Marcogaz Genel Kurulu'nun 16 Mayıs 2008 tarihli toplantısında onaylanmıştır.

GAZBİR'in Marcogaz'a üyeliği ile; Türk ve Avrupa doğal gaz piyasalarının entegrasyon sürecine katkıda bulunmak, ülkemiz doğal gaz dağıtım şirketleri ve dağıtım sektörünü Avrupa'da temsil etmek, Avrupa doğal gaz endüstrisinin gelişimini yakından takip ederek ülkemiz serbest piyasa oluşumuna katkıda bulunmak, bilgi, teknoloji, deneyim paylaşımı ve kaynakların etkin kullanımı açısından ülkemiz doğal gaz sektörüne artı değer sağlamak,

In line with the Board decision of GAZBİR to become a member of Marcogaz, Association Manager Sibel Sayiner participated in the Board meeting of Marcogaz on 19 March 2008 in Vienna where the membership of GAZBİR would be discussed. Sayiner said that GAZBİR gives great importance to follow up the international developments in the sector and create opportunities for education, training and seminars, which will add value and contribute to the progress of the sector. For this reason, Marcogaz and GAZBİR have been in contact for over a year and during this period Marcogaz has undertaken various studies on topics concerning the natural gas sector and especially the distribution sector. In this respect, Marcogaz is a well-established and accepted technical organization in Europe. Sayiner said the following:

"In this process, Marcogaz General Secretary Mr. Daniel Hec had the chance to get to know more about our natural gas sector, informed us about the activities of Marcogaz and made positive contributions by providing valuable comments, suggestions and encouragements about possible cooperation between the two organizations.

As the Marcogaz, IGU and EUROGAS have complimentary features in terms of the scope and characteristics of their activities and GAZBİR is a member of these institutions, it has been regarded as necessary that GAZBİR become a member of Marcogaz as well.

Within this context, I participated in the Board meeting of Marcogaz on 19 March 2008 and gave a presentation about the natural gas sector in Turkey, the development of the distribution sector, GAZBİR's activities and possible cooperation with Marcogaz. In this presentation, I gave information about the pre- and post-liberalization period of the natural gas sector in Turkey, the developments achieved in the distribution sector, the scale and contributions of the distribution sector and the private sector from this perspective, the organization, structure, mission and vision of GAZBİR, its activities and targets and expectations from a cooperation with Marcogaz. The participants showed great interest in the liberalization process of the natural gas sector in Turkey and especially the development of the distribution sector. At the end of this meeting, GAZBİR became a member of Marcogaz and its membership has been approved in the General Assembly of Marcogaz on 16 May 2008.

The membership of GAZBİR to Marcogaz aims at contributing to the integration of the Turkish and European natural gas markets, representing the natural gas distribution companies in Europe, closely following up the development of the European natural gas sector and contributing to the establishment of the liberal gas market in Turkey, adding value to our sector by sharing knowledge, information, technology, experience and achieving an efficient use of resources and encouraging the technical and economical development of the sector. It is without doubt that the European countries will also benefit from the experience

piyasanın teknik ve ekonomik gelişimini teşvik etmek amaçlanmıştır. Şüphesiz ki işbirliği sürecinde Avrupa ülkelerinin de ülkemiz doğal gaz sektörü gelişim sürecinde yapılan çalışma ve kazanılan deneyimlerden faydalanması da söz konusu olacaktır."

Diğer taraftan, GAZBİR'in uluslararası organizasyonlarda yer almasının; doğal gaz sektörünün uluslararası boyutta tanıtımına katkıda bulunarak, ülkemiz enerji piyasasının önemli bir bileşeni olan doğal gaz sektörünün Avrupa ve dünya konjonktürü ile paralellik gösterdiği konusunda ilgili tarafların farkındalığını arttırmak konusunda fayda sağlayacağını vurgulayan Sibel Sayiner, "Marcogaz'ın üye şirketlerine bakıldığında tüm bu hususlarda yapılacak çalışmalar için, dağıtım sektörü öncelikli olmak üzere, son derece uygun bir yapıdadır. Marcogaz üyeleri arasında ulusal gaz birlik ve komiteleri, gaz teknoloji merkezleri, iletim ve dağıtım sistem operatörleri, perakende satış şirketleri yer almaktadır." şeklinde konuştu.

Marcogaz bünyesinde komite bazında yürütülen çalışmalar; Gaz Altyapı Daimi Komitesi, Gaz Kullanım Daimi Komitesi ve Çevre, Sağlık ve Güvenlik Birleşik Komitesi altında yer alan çeşitli çalışma grupları vasıtası ile yürütülmektedir.

Gaz Altyapı Daimi Komitesi altında Dağıtım, İletim Boru Hatları, PE Borular, Biyogaz, Enerji Ölçüm ve Gaz Sayaçları çalışma grupları yer almakta; Gaz Kullanım Daimi Komitesi altında da Enerji Verimliliği, Gaz Kalitesi, Biyogaz, Sanayi Gaz Tesisatları, Gaz Tesisatçıları çalışma grupları yer almaktadır. Marcogaz, Eurogas'ın teknik ihtisas konuları için daimi işbirliği yaptığı bir organizasyon olup, IGU ile de benzer şekilde çalışmaktadır. Marcogaz Avrupa Birliği Komisyonuna direktifler konusunda tavsiyelerde bulunmakta, Avrupa Standartlar Merkezi'ni destekleyen çalışmalar yapmakta ve Avrupa Birliği Otoriteleri için Avrupa Doğal Gaz Endüstrisi'nin teknik birliği sıfatını taşımaktadır. Ayrıca bu yıl 6.'sı gerçekleştirilecek olan Avrupa Gaz Forumu'nu da düzenlemekte olup, bu forumda Avrupa çapında doğal gaz endüstrisini oluşturan kurum, kuruluş ve organizasyonlar sektördeki teknik gelişmeler, araştırma ve geliştirme çalışmaları gibi konularda yoğun şekilde bilgilendirilmektedirler.

gained during the development process of the gas sector in Turkey as a result of this cooperation."

Sibel Sayiner also stressed that the participation of GAZBİR in international organizations will contribute to the promotion of our natural gas sector on an international scale and create awareness that the natural gas sector in Turkey as an important component of the energy sector moves in parallel with the general conditions in Europe and the world. She said "when we look at the member companies of Marcogaz, we see that especially the distribution sector is very suitable for such activities. There are national gas unions and committees, gas technology centers, transmission and distribution system operators and retail sales companies among the members of Marcogaz".

The activities of Marcogaz are being undertaken through various working groups, such as Gas Infrastructure Standing Committee, Gas Usage Standing Committee and Environment, Health and Security Joint Committee.

There are workshops for Distribution, Transmission Pipelines, PE Pipelines, Biogas, Energy Measurement and Gas Meters operating under the Gas Infrastructure Standing Committee. Energy Efficiency, Gas Quality, Biogas, Industry Gas Installations, Gas Installators working groups operate under Gas Usage Standing Committee. Eurogas cooperates on a permanent basis with Marcogaz on technical specialty issues and works in a similar fashion with IGU. Marcogaz makes suggestions to the European Union Commission about the directives, supports the activities of European Standards Center and has the technical association qualification of the European Natural Gas Industry with respect to the European Union Authorities. Furthermore, it will be organizing the 6th European Gas Forum this year. In this forum, the institutions, companies and organizations comprising the European natural gas sector are informed about the technical developments, research and development activities of the sector.

göker
plast
Güvenlik Mühürleri

KAÇAK KULLANIMA SON!

Elektrik, Su ve Gaz sayaçları için
Konteynerler ve brandalı tırlar için

Petrol tankerleri için

Banka para torbaları , ATM'leri ve arabaları için

Varil sevkiyatları ve laboratuvar çalışmaları için

Arşivleme ve depolama çalışmaları için

www.gokerplast.com

Yeniol Sokak Etap Is Merkezi A-Blok 34718 Acibadem / Istanbul Tel: + 90 216 327 40 56 pbx Fax: + 90 216 325 57 28

GAZBİR ve UGETAM işbirliği protokolü imzalandı

GAZBİR and UGETAM signed a cooperation protocol

GAZBİR ve UGETAM arasında işbirliği yapılmasına ilişkin protokol UGETAM'ın Pendik Kurtköy tesislerinde 2 Mayıs 2008 tarihinde imzalandı.

The cooperation protocol between GAZBİR and UGETAM has been signed at the Pendik facilities of UGETAM on 2 May 2008.

İmza törenine EPDK Kurul üyesi Fatih Dönmez, İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan, UGETAM Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Doğay Arıncı, GAZBİR Genel Başkanı Mehmet Kazancı, GAZBİR Yönetim Kurulu Üyeleri, İGDAŞ Yönetim Kurulu Üyeleri ve UGETAM Yönetim Kurulu üyeleri katıldılar.

EMRA Board Member Fatih Dönmez, İGDAŞ General Manager Bilal Aslan, UGETAM President of Board of Directors Ümit Doğay Arıncı, GAZBİR General Manager Mehmet Kazancı, GAZBİR Board Members, İGDAŞ Board Members and UGETAM Board Members were present at the ceremony.

İmza töreninde bir konuşma yapan UGETAM Yönetim Kurulu Başkanı Ümit Doğay Arıncı, doğal gaz tüketiminin giderek yaygınlaştığına dikkat çekerek, "Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı verilerine göre 2020 yılına kadar 82 milyar metreküp düzeyinde bir doğal gaz tüketimi hedeflenmektedir. Yapılacak yatırımlar sonunda 81 ilimiz doğal gazla ısınmaya geçecek ve bu amaçla alt yapı imalatı işletmecilik ve müşteri hizmetleri çalışmaları gerekecektir. Tüm bu işler için 15 bin nitelikli insan gücüne ihtiyaç duyulacaktır. Doğal gaz işletmeciliği ve kullanımı yüksek güvenlik ve özel teknoloji gerektirmektedir. Gerek şebekenin genel emniyetinin, gerekse ani etkin müdahalelerin hem güvenli hem de kullanıcıya giden gazın herhangi bir kesintiye uğratmadan yapılabilmesi gerekmektedir. Bu daha kaliteli bir hizmeti güçlü yeterli teknik bir alt yapıyı gerektirmektedir" dedi.

During his speech at the ceremony, UGETAM President of Board of Directors Ümit Doğay Arıncı noted that the consumption of natural gas is steadily increasing and said "According to the data of Ministry of Energy and Natural Resources, consumption of natural gas is expected to reach 82 billion m3 by 2020. As a result of the investments, 81 cities will be using natural gas and this will require infrastructure construction, administration and customer relations services. This will require 15,000 qualified personnel. Natural gas usage and administration needs a high level of security and special technology. It is necessary to ensure the general security of the network while making emergency interventions in an effective manner without cutting off the supply to the consumer. This high quality service demands a strong technical base."

UGETAM bugün ayrı bir anonim şirket olarak gaz ve enerji sektörlerinde hizmetlerine devam ettiğine dikkat çeken Ümit Doğay Arıncı, UGETAM bünyesinde halen 4 laboratuvar, 3 atölye ve Ümraniye'de dahil olmak üzere 6 derslik ve uygulama salonu ile 100 kişinin eğitim alabildiğini, 80 ayrı konuda teorik ve pratik eğitimler verildiğini vurguladı. UGETAM'ın halen Suudi Arabistan Suriye, Ürdün, Romanya, Makedonya, Azerbaycan ve Bosna Hersek için eğitim müşavirlik gibi çalışmalar yaptığını söyleyen Arıncı, "Suudi Arabistan'ın Cidde şehrinde Kral Abdulaziz Üniversitesi Kampüsünde UGETAM benzeri gaz eğitim teknoloji ve ar-ge merkezi kurulmaktadır. Avrupa'nın doğal gaz alanında böyle kapsamlı bir eğitim araştırma kurumu olan UGETAM'ın benzeri halen Ortadoğu, Asya, Afrika, Kafkaslar ve Balkanlarda mevcut değildir" dedi.

Noting that UGETAM now works as a separate incorporated company serving the gas and energy sectors, Ümit Doğay Arıncı said that there are 4 laboratories, 3 workshops and six classes and application centers including the one in Ümraniye where a total of 100 people can be trained and theoretical and practical courses are being offered in 80 different topics. Arıncı said that UGETAM currently provides training and consultancy services for Saudi Arabia, Syria, Jordan, Romania, Macedonia, Azerbaijan and Bosnia Herzegovina and continued "A new gas training technology, research and development center is being built in the King Abdul-Aziz University campus in Jeddah, Saudi Arabia, similar to UGETAM. There is no other training and research institute similar in scope to UGETAM in the Middle East, Asia, Africa, Caucasia and Balkans."

Ümit Doğay Arıncı, Sektörün talep ettiği ve daha önce Avrupa'dan karşılanan eğitim ve sertifikasyon hizmetlerinin UGETAM tarafından karşılanmasının ekonomiye sağladığı katkıya dikkat çekerek,

Ümit Doğay Arıncı drew attention to the contributions of UGETAM to the economy by providing the training and certification services which is required by the sector and which has been provided by

"Sektörün talep ettiği ve daha önce Avrupa'dan karşılanan eğitim ve sertifikasyon hizmetlerinin UGETAM tarafından karşılamaya başlanmasıyla 35 milyon dolar gibi bir dövizin ülkemizde kalması sağlanmıştır." diye konuştu.

Ümit Doğan Arınç'ın ardından söz alan İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan ise doğal gaz sektörünün standartları belirlenmiş bir sektör olduğunu belirterek, "Kamu kurumlarını bir kenara koyarsak birçok piyasada yapılan işin tarifi yok. Hatta yapılan kullanılan malzemenin tarifi, standardı yok. Bunu neye dayanarak söylüyorum Mesleki Yeterlilik Kurumu kuruldu şu anda ilk çalışmayı Doğal gaz sektöründe yapıyor. Neden? Çünkü doğal gaz sektörü örgün bir sektör yani doğal gaz sektöründe yapılan iş tarif edilmiş, kim tarafından, ne şekilde yapılacağı tarif edilmiş. Kullanılacak malzeme tarif edilmiş. Yani standardı var" dedi.

UGETAM'ın ülke açısından önemli olduğunu söyleyen Bilal Aslan, "UGETAM'ın bu günlere gelmesi kolay olmamış, yıllar almış. Burada bir know-how üretilmiş. Dolayısıyla UGETAM, bu anlamda ülke için son derece önemli. Ayrıca GAZBİR var. Birçok sektörün sivil toplum kuruluşu yok. Dolayısıyla Mesleki Yeterlilik Yasası'nın tarif ettiği piyasa şu anda Doğal gaz Piyasası. Yani hem iş süreçleri, kim tarafından, nasıl, hangi malzeme kullanılarak yapılacak bütün bunlar belirlenmiş. Şu anda UGETAM ve GAZBİR bütün bunları konsolide ederek MYK'ya sunacak ve resmileştirilip sektörün hizmetine sunulacak. Bu projede katkı olduğu için son derece mutluyum. Çünkü ülkeye bir katkı yaptık, sektöre bir katkı yaptık. Belki diğer piyasalara örnek bir katkı yaptık" şeklinde konuştu.

Mehmet Kazancı ise konuşmasında UGETAM ile bir araya gelmelerinde İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan'ın önemli katkısı olduğunu belirterek kendisine teşekkür etti. UGETAM tesislerini görmeden önce düşüncelerinin daha farklı olduğunu belirten Mehmet Kazancı, "Ben bu tesisleri gezmeden uzaktan bana anlatılanlar ile gezdikten sonraki düşüncelerim arasında dağlar kadar fark var. Müthiş bir şey yapılmış, Ülkem adına çok sevindim. Çok güzel bir tesis kurulmuş. Emegi geçen herkese tekrar tekrar teşekkür ediyorum" dedi.

İGDAŞ ve UGETAM sektöre insan kaynağını temin noktasında önemli hizmet verdiğini vurgulayan Kazancı şunları söyledi: "Sizler ve İGDAŞ ilk kurulduğu günden beri sektöre verdiğiniz hizmet, her şeyden önce sektöre insan kaynağını temin ettiniz. Sektöre sizler çok farklı bir bakış açısı getirdiniz. Devletin desteğiyle özel sektör tarafından böyle bir para harcanması kimse tarafından beklenmesin. Devlet bu kaynağı ayırabilirdi. Devlet bu imkanları sağladı, bu insan kaynağını geliştirdi. Bugün Türkiye'de gaz dağıtım şirketlerinin yüzde 70-80'ini İGDAŞ'ın içinden yetişmiş değerli arkadaşlarımız yönetiyorlar."

GAZBİR ve UGETAM'ın işbirliği yapmasının önemine dikkat çeken Kazancı, "GAZBİR bence yapması gereken şeyi gerçekleştiriyor. Sizlerle buluşmak durumundaydık. Sizlerle bir araya geldik. İlerisi için bir özel kuruluş olan UGETAM ile birlikte çalışarak sektör daha farklı hizmet vereceğimizi düşünüyorum. Sektör için önümüzdeki günler daha güzel günler olacaktır" şeklinde konuştu.

EPDK Kurul Üyesi Fatih Dönmez ise imza töreninde yaptığı konuşmada 5 yıl öncesine kadar doğal gazın sadece 5 büyük

European institutions until recently and said "UGETAM achieved a saving of 35 million dollars for our economy by providing the much-needed training and certification services which have been obtained from Europe until recently."

After Ümit Doğan Arınç, İGDAŞ General Manager Bilal Aslan took the floor. He noted that natural gas sector has well-defined standards and went on to say "Leaving aside state institutions, most of the sectors lack definitions and standards. There is even no definition or standard for the material produced or used. How do I say this? Once the Professional Qualification Institution has been established, it chose natural gas sector as its first area of focus. Why? Because the natural gas sector has a formal structure and the functions, responsibilities and schedule are well defined. The material to be used is also defined. In other words there is a standard."

Bilal Aslan stressed the importance of UGETAM for the country. He said "UGETAM has not reached this stage so quickly and easily; it took time. Know-how has been produced here. Therefore, UGETAM is very valuable for this country. There is also GAZBİR. Many sectors do not have a non-governmental organization. Therefore, the sector that is being defined by the Professional Qualification Law is the natural gas sector. That is to say, work processes, by whom, how, with which material have all been defined. UGETAM and GAZBİR will consolidate these and submit to the approval of Professional Qualification Institution and then provide to the sector as an official document. I am very happy to a part of this project because we have made a contribution to the country and to this sector. Maybe we have set a good example to the other sectors."

Mehmet Kazancı noted that İGDAŞ General Manager Bilal Aslan played a significant role in the cooperation with UGETAM and thanked him. Mehmet Kazancı said that he had a different idea before he saw the facilities of UGETAM, "There is a vast difference between my opinion based on what I heard before and after I saw the facilities. This is a tremendous achievement and I am very happy for my country. It is a spectacular facility. I thank once again for everyone for their contributions."

Stressing that İGDAŞ and UGETAM provided a significant service for the provision of human resources for the sector, Kazancı said: "First of all, you and İGDAŞ provided human resources to the sector right from the start. You introduced a very different approach to the sector. No one could expect the state to provide financial resources for this purpose. The state was able to provide the funding and the facilities and developed the human resource. Today, 70-80% of the natural gas distribution companies in Turkey are run by our colleagues who worked and became experienced at İGDAŞ."

Kazancı drew attention to the importance of the cooperation between GAZBİR and UGETAM and said "I think GAZBİR is doing what it should. We had to cooperate and we did. We believe that we will provide a different service to the industry by working together with UGETAM that is a private company now. The future is brighter for our sector."

During his talk, EMRA Board Member Fatih Dönmez reminded that natural gas was available in only five cities just five years

kentte bulunduğunu hatırlatarak, "Yapılan dağıtım lisans ihaleleri ile bu 55 ile ulaştı. Beş sene içerisinde aslında bir devrim başarıldı. Avrupa'ya baktığınız zaman doğal gaz ile 1930'lu yıllarda tanışmış. Ondan öncesinde havagazı kültürü var. Hatta çoğu yerde bir müddet aynı şebeke kullanılmış. Türkiye'de ise havagazı sadece İstanbul ve Ankara'da çok kısıtlı bir alanda vardı. Dolayısıyla böyle bir kültürü hem malzeme, hem projelendirme hem de insan kaynağını hazır bulduğumuzu söyleyemeyiz. Dolayısıyla 1992'den 2003 yılına kadar 10 yıllık süreçte orta basınç dağıtım sisteminde İGDAŞ bir ilkti. Bir projenin güzel bir şekilde ortaya çıkması, hem müşteriye, hem de yatırımcıyı memnun etmesi sadece projelendirmenin, malzeme ve ekipmanın kaliteli ve belgeli olmasıyla mümkün olmuyor. Onu uygulayacak kaliteli insan kaynağına ihtiyaç var. Bunu AB sürecinde çok daha net görüyoruz. EPDK'nın kurulması, MYK'nın kurulması gibi aslında her alanda izlenebilir, kaliteli, belgeli bir hayata yönelik adımlar atılıyor" şeklinde konuştu.

UGETAM'ın sektörde önemli bir boşluğu dolduracağını söyleyen Fatih Dönmez, "UGETAM belki daha genç bir şirket olmasına rağmen İGDAŞ bünyesinde 8-10 yıllık bir deneyim var. Sadece İGDAŞ bünyesinde yapılan çalışmalar değil, yurtdışından getirilen bilgi ve deneyim var. Dolayısıyla UGETAM belki yurtdışından getirilenlerle birlikte bir 50 yıllık deneyime sahip diyebiliriz. Gerek lise seviyesinde meslek liselerinde, gerekse üniversitelerde meslek ile ilgili teknik bilgiler alıyoruz. Fakat iş hayatına çıkınca maalesef biraz bocalıyoruz. Uygulamada karşımıza bir takım değişik şeyler çıkınca zorlanıyoruz. Yanlış şeylerde yapıyoruz. Dolayısıyla bu şekilde eğitim merkezlerinde, uygulamaya dönük, adeta işbaşı eğitimi şeklinde eğitimin veriliyor olması temel eğitimi olarak gelen arkadaşların yetişmesine ve hızlı bir şekilde piyasaya kazandırılmasına yardımcı olacaktır. Dolayısıyla bu işbirliğini son derece önemli buluyor, artarak devam etmesini diliyoruz" şeklinde konuştu.

Ümit Doğay Arınç, EPDK Kurulu Üyesi Fatih Dönmez, GAZBİR Başkanı Mehmet Kazancı ve GAZBİR Yönetim Kurulu üyelerine tesisleri gezdirerek eğitim ve kalibrasyon hizmetlerine ilişkin bilgi verdi.

ago. He said "This number increased to 55 as a result of the distribution license tenders. A revolution has been realized over the last five years actually. When you look at Europe, they met with natural gas in the 1930s. Before then they had coal gas. In certain places, they used the same network. However, in Turkey, coal gas was available in a limited part of Istanbul and Ankara. Therefore, we were not ready for such a culture in terms of material, project and human resource. Thus, İGDAŞ was a first during the ten-year period from 1992 to 2003 in terms of medium pressure distribution systems. The successful realization of a project in a way that it will please the customer and the investor is not only possible with the right planning and the use of high-quality and certified equipment and material. It is also necessary to have the human resource to make the right application. We see this more clearly during the EU process. The establishment of EMRA and the Professional Qualification Institution are actually steps towards a higher quality and certified life style which can be followed in every stage."

Fatih Dönmez said that UGETAM will fill a significant vacancy in the sector, "even though UGETAM is a new establishment, there is at least 8-10 years of experience coming from İGDAŞ. This is not confined with the activities undertaken within İGDAŞ, but there is also the knowledge and experience brought over from abroad. Maybe we can say that UGETAM has an experience of 50 years with the contributions from abroad. We receive a professional and technical education at the professional schools and universities. But we face difficulties when we start working. We stumble when we are faced with new things in application. We may even make mistakes. Therefore, this on-the-job training being offered in these training centers that are especially oriented to applications will help our colleagues who have received a formal education and will prepare them to the market place quickly. Thus we give great importance to this cooperation and hope that it will flourish further."

Ümit Doğay Arınç made a tour of the facilities with EMRA Board Member Fatih Dönmez, GAZBİR General Manager Mehmet Kazancı and GAZBİR Board Members and provided information about the training and calibration services.

Eurogas Genel Kurulu gerçekleşti

Eurogas General Assembly was held

Eurogas Genel Kurulu, 13 Haziran 2008 tarihinde Almanya'nın Leipzig şehrinde yapıldı. Yeni yönetim kurulunun da seçildiği Genel Kurula, ülkemizden de GAZBİR Başkan Yardımcısı Erdoğan Arkış ve Dernek Müdürü Sibel Sayiner katıldı.

Eurogas General Assembly was held on 13 June 2008 in Leipzig, Germany. The new Board was elected during this meeting and GAZBİR Vice-President Erdoğan Arkış and Association Manager Sibel Sayiner represented Turkey.

Genel Kurul, Eurogas Başkanı Domenico Dispenza'nın açılış konuşması ile başladı. Açılış konuşmasında ana hatları ile Eurogas faaliyetlerini aktaran Dispenza, ayrıca Eurogas'ın çalışmaları ve ilgililer nezdinde gündeme getirilmekte olan konuların yeterliliğinin sürekli irdelenmesi ve gelecekteki çalışmaların buna göre şekillendirilmesi gerektiğini de vurguladı. Yeni yönetim kurulunun seçiminin de gerçekleştirildiği Genel Kurul'da, Başkan tarafından yeni yönetim seçimine ilişkin gereksinimler okundu ve daha önce başvuruda bulunan adaylardan oluşan yeni yönetim kurulu, yönetim komitesi ve yönetim üyelerinin yokluğunda kendilerini temsil edecek kişiler önerilmiş ve onaylandı.

Yeni yönetim kurulu

Genel Kurul'da yeni yönetim kurulu şu şirket üyelerden oluştu: Energined-Hollanda, OMW Gas and Power-Avusturya, Gas Natural SDS-İspanya, Dong Energy S/A-Danimarka, SPP-Slovak Gas Industry-Slovakya, Gas de France-Fransa, Swiss Association of Gas Industry-İsviçre, ENI Spa-İtalya, VNG Verbundnetz Gas AG-Almanya, Gasum Oy-Finlandiya, Gas Terra-Hollanda, RWE Supply and Trading GmbH-Almanya, E.ON Ruhrgas AG-Almanya, Distrigas-Belçika, Centrica Plc-İngiltere firmaları temsilcileri ile yer almış, federasyon üyeler ise Czech Gas Union-Çekoslovak Cumhuriyeti, FGW-Avusturya, MGE Hungarian Gas Association-Macaristan, Association Francise du Gas-Fransa, Synergrid-Belçika, Sedigas-Spain, BDEW-Almanya ve GERG (The European Gas Research Group)

Başkan yeniden Dispenza

Genel Kurul'da tekrar başkan seçilen Domenico Dispenza'nın yaptığı teşekkür konuşmasının ardından 2009 yılı Eurogas Genel Kurul toplantısının Antalya-Türkiye'de yapılacağı belirtilerek söz GAZBİR Başkan Yardımcısı Erdoğan Arkış'a verildi. Arkış konuşmasında Antalya'da olmak için Mayıs ayının çok ideal bir zaman olduğu, verimli bir toplantı yapılmasının sağlanacağı, toplantının yanı sıra Antalya çevresinin tarihi ve turistik açıdan görülmeye değer birçok zenginlik barındırdığı bu nedenle de düzenlenecek toplantının sosyal programlar açısından etkileyici olacağını düşündüğünü ifade etti. Erdoğan Arkış ayrıca konuşmasında, kısaca GAZBİR ve ülkemiz doğal gaz dağıtım sektörü hakkında bilgiler de aktardı.

Arkış'ın konuşmasının ardından Eurogas Genel Sekreteri Jean-Marie Devos, Eurogas tarafından düzenlenecek olan "Eurogas Annual Policy Conference- Eylül 2008" ve "Gas Strategy Meeting-Aralık 2008" organizasyonlarının duyurusunu yaptı.

Siyasi oturumlar

Siyasi oturumlarda ise, Eurogas komite başkanları komitelerinin faaliyetlerine ilişkin sunumlar yaptı. Yapılan sunumlarda Strateji Komitesi Başkanı Didier Sire ana konularının 3. Enerji Paketi ve Arz Güvenliği olduğunu belirtti. Dağıtım Komitesi Başkanı Uwe Wetzel ise komitenin, 3. Enerji Paketi, DSO'ların ayrıştırılması konusunda ERGEG önerileri ve evsel kullanımda tüketici hakları konularına yoğunlaştığını ifade etti. Arz ve Pazar Geliştirme Komitesi Başkanı David Johnson tarafından yapılan sunumda ise enerji tüketicilerinin haklarına ilişkin çalışmalar ile gaz ve sürdürülebilirlik konularında yapılan çalışmalar aktarıldı. Sistem Kullanıcıları Komitesi Başkanı Dieter Pfaff ise bölgesel pazarların

The General Assembly began with the opening speech of Eurogas President Domenico Dispenza. Talking about the activities of Eurogas in general, Dispenza stressed the need for a continuous evaluation of the topics brought up by Eurogas for discussion by the related institutions and said that the future activities should be planned accordingly. The new Board was also elected during the General Assembly. The President read the necessity for the election of a new Board and the Board of Directors, Executive Committee and substitute members to represent the Board and Committee members were elected from among the applicants and proposed individuals.

The new Board of Directors

The new Board of Directors consists of the representatives of the following companies:

Energined-Holland, OMW Gas and Power-Austria, Gas Natural SDS-Spain, Dong Energy S/A-Denmark, SPP-Slovak Gas Industry-Slovakia, Gas de France-France, Swiss Association of Gas Industry-Switzerland, ENI Spa-Italy, VNG Verbundnetz Gas AG-Germany, Gasum Oy-Finland, Gas Terra-Holland, RWE Supply and Trading GmbH-Germany, E.ON Ruhrgas AG-Germany, Distrigas-Belgium, Centrica Plc-Britain. The federation members are from Czech Gas Union-Czech Republic, FGW-Austria, MGE Hungarian Gas Association-Hungary, Association Francise du Gas-France, Synergrid-Belgium, Sedigas-Spain, BDEW-Germany and GERG (The European Gas Research Group).

Dispenza is the President again

Following the speech of thanks by Domenico Dispenza for being elected as the President again, it was mentioned that 2009 General Assembly of Eurogas will be held in Antalya, Turkey and GAZBİR Vice President Erdoğan Arkış was invited to the floor to give a speech.

Arkış noted that May would be the ideal time to be in Antalya and that they will do their best to organize a fruitful meeting. In addition, he told that Antalya and the surrounding area is full of historical and touristic attractions and thus the meeting would be rich with the social programs to be organized. Erdoğan Arkış also gave information about GAZBİR in general and the natural gas distribution sector in Turkey.

Following Arkış' speech, Eurogas General Secretary Jean-Marie Devos announced the "Eurogas Annual Policy Conference-September 2008" and "Gas Strategy Meeting-December 2008" to be organized by Eurogas.

Political panels

During the political panels, Eurogas committee presidents made presentations about the activities of their committees. Strategy Committee President Didier Sire said that their main topic is the 3rd Energy Package and Supply Safety. Distribution Committee President Uwe Wetzel said that the committee focused on the 3rd Energy Package, the propositions of ERGEG concerning the unbundling of DSOs and consumer rights in residential usage. Supply and Market Development Committee President David Johnson talked about the activities concerning the rights of consumers and issues related with gas and sustainability. System Users Committee President Dieter Pfaff talked about their activities

geliştirilmesi, ERGEG, Madrid Forum ve GIE ile ilgili çalışma dokümanları konusunda çalışmalar yaptıklarını ve gaz bölgesel inisiyatiflerine ilişkin çalışmalarını takip ettiklerini belirtti.

GERG Başkanı Marc Florette'in yaptığı "Avrupa'da Biyogaz ve GERG (The European Gas Research Group) Katkısı" başlıklı sunumda; gelecekte doğal gaz pazarının % 20'sinin biyogaza kayacağı, bunun ciddi bir oran olduğu, gaz fiyatlarının yükselmeye devam ettiği, tüm bu donelerin biyogazın desteklenmesi gerektiğine işaret ettiği belirtilerek, bu kapsamda yüksek basınçlı gaz iletim şebekelerine biyogaz enjekte edilmesine yönelik yeni geliştirilmekte olan BONGO projesi çalışmalarına başlandığını aktarıldı. Alman Biyokütle Araştırma Merkezi adına Frank Scholwin "Enerji için Biyomass ve Biyogaz" başlıklı bir sunum yaparak Biyokütle potansiyeli, Almanya'da politik inisiyatifler, Avrupa'da Biyogaz kullanımı ve potansiyeli, araştırma/geliştirme konularında katılımcılara bilgiler verdi.

Doğal Gaz Altyapı İşletmecilerini temsil eden GIE (Gas Infrastructure Europe) adına Milene Pitou yaptığı sunumda; GIE'nin İletim (GTE), Depolama (GSE) ve LNG (GLE) altyapı işletmecilerini temsil ettiğini belirterek organizasyon, amaç ve hedefleri ile aktivitelerinden bahsetti. Pitou, bu kapsamda süreç içerisinde GTE'nin (Gas Transmission Europe) son olarak 3. Enerji Paketi gereği olarak oluşturulması öngörülen ENTSOG'un (European Network of Transmission System Operators for Gas.) kurulabilmesi için yürütülen çalışmalar hakkında bilgiler verdi. Toplantıya davet edilmiş olan IGU başkanı Ernesto Lopez Anadon tarafından IGU organizasyonu tanıtıldı. IGU'nun amaç ve hedefleri ile yürüttüğü çalışmalar hakkında bilgiler de veren Ernesto Lopez Anadon, IGU'nun odaklandığı konuların diyalog, araştırma/geliştirme, enerji verimliliği ve LNG olduğunu vurgulayarak tüm toplantı katılımcılarını gaz endüstrisinin şimdisi ve geleceği olarak sunduğu 2009 yılında Arjantin'de yapılacak Dünya Gaz Konferansına katılmaya çağırdı.

Marcogaz adına toplantıya katılan Milos Kerbdle tarafından da Marcogaz üyeleri, faaliyetleri ve komiteleri çalışmalarını hakkında katılımcılara kısa bilgiler verildi.

Genel kurula ev sahipliği yapan, VNG-Verbundnetz Gas AG firması başkanı Prof. Dr. Klaus-Ewald Holst tarafından yapılan sunumda; VNG'nin şirket yapısı ve büyüklüğü, Almanya'da kaynak çeşitlendirmesi, Doğru Almanya'da boru hattı altyapısı, Leipzig'de emisyonların azaltılmasının kronolojisi ve bu çerçevede doğal gaza dönüşüm konularında bilgiler aktarıldı.

Holst'tan sonra söz alan Avrupa Topluluğu Komisyonu Üyesi Andris Piebalgs, Avrupa Birliği olarak enerji ekonomisinin devlet ağırlıklı, merkezi planlanan ve yönetilen sistemden uzaklaştırılarak; tüm ekonominin dinamik ve esnek motoru olmaya dönüştürülmekte olduğunu, bu süreç içerisinde akıllı, bir merkezden yönetilmeyen ve düşük karbon emisyonuna sahip bir enerji ekonomisi yaratılması için yeni inisiyatifler kullanıldığını ve eskilerin yeniden düzenlendiğini kaydetti. 3. Enerji paketinin önemi ve gerekliliği, iklim paketinin iyi uygulanması için bir altyapı oluşturulması gerekliliği konularında yürütülen çalışmalar hakkında bilgiler veren Piebalgs, yenilenebilir enerji kaynaklarının kullanımının ve Avrupa çapında "akıllı şebeke" yaratılmasının önemine de değindi. Piebalgs ayrıca gazın elektrik

on the development of regional markets, working documents on ERGEG, Madrid Forum and GIE and said that they are following up the activities concerning regional gas initiatives.

In his presentation entitled "Biogas in Europe and the Contribution of GERG (The European Gas Research Group), GERG President Marc Florette said that 20% of the natural gas market will switch to biogas in the future and that this is a significant percentage and as gas prices are rising, all these data should support biogas. He mentioned that BONGO project has been initiated to inject biogas to the high-pressure gas transmission lines.

In his presentation entitled "Biomass and Biogas for Energy", Frank Scholwin from German Biomass Research Center gave information about the potential of biomass, political initiatives in Germany, biogas usage and potential in Europe and research and development issues.

In his presentation, Milene Pitou from GIE (Gas Infrastructure Europe) as representative of Natural Gas Infrastructure Operators talked about their activities in terms of organization, purpose and targets after mentioning that GIE represents Transmission (GTE), Storage (GSE) and LNG (GLE) infrastructure operators. Pitou also provided information about the latest developments on ENTSOG (European Network of Transmission System Operators for Gas) that is planned to be established within the framework of the 3rd Energy Package by GTE (Gas Transmission Europe).

IGU President Ernesto Lopez provided information about the IGU organization. Talking about the goals, targets and activities of IGU, Ernesto Lopez said that IGU focuses on dialogue, research & development, energy efficiency and LNG. He invited all the participants to the World Gas Conference to be held in Argentina in 2009 to discuss the current status and future of the gas industry. Milos Kerbdle participated in the meeting as representative of Marcogaz and gave information about the members, activities and committees of Marcogaz.

Hosting the meeting, VNG-Verbundnetz Gas AG President Prof. Dr. Klaus-Ewald Holst gave information about the company structure and size of VNG in addition to information about activities on resource diversification in Germany, pipeline infrastructure in Eastern Germany, the chronology of decreasing emissions in Leipzig and the conversion to natural gas within this context. Taking the floor after Holst, European Union Commission Member Andris Piebalgs said that the energy economy of the European Union is moving away from its state-centered structure with a central planning and operating system to become the dynamic and flexible motor of the whole economy. In this process, he said that an intelligent and multi-centered administration is taking initiatives and reorganizing existing ones to create an energy economy with a low carbon emission. After noting the importance and necessity of the 3rd Energy Package, he gave information about the steps taken with regard to the need to establish an infrastructure to apply the climate package properly. He stressed the importance of the use of renewable energy sources and creation of an "intelligent network" across Europe. He also stressed that the usage of gas together with electricity and offering it with a renewable intermittent source will lead to a more intelligent usage of gas.

üretiminde kullanımının, yenilenebilir bir kesintili kaynak ile işbirliği halinde sunulabilmesinin, gazın daha akılcıca kullanımına imkan vereceğinin altını önemle çizdi.

Komasyon Üyesi Andris Piebalgs, konuşmasında bu yıl ikinci stratejik enerji raporunun yayınlanacağını ve bu raporun, Avrupa Konseyi'nde enerji konusundaki tartışmaların temelini oluşturan, Avrupa'nın gelişmekte olan enerji politikası konusunda ana belge niteliğinde olduğunu vurguladı. Piebalgs konuşmasını şöyle sürdürdü:

"Birinci Rapor, rekabet ve sürdürülebilirlik konusuna odaklandı ve bundan sonra gelen öneriler de Avrupa Birliği Ülkeleri ve Hükümetleri Başkanları tarafından onaylandı. İç piyasa, yenilenebilir enerji, enerji teknolojisi ve enerji ticareti konusunda somut öneriler de ardından geldi.

İkinci Stratejik Enerji Raporu, enerji üçgeninin üçüncü ayağı olan arzın güvenliğine odaklanacaktır. Güvenliğin hem iç hem de dış unsurlarını kapsayacak olup özellikle doğal gaz konusu üzerinde duracaktır.

Siz, Avrupa Gaz Sektörü, arz güvenliğimizin birinci temel taşı olduğunuz için, İkinci Stratejik Enerji Raporunun öncesinde de sonrasında da sizin bu tartışmaya katılmanızı önemle rica ediyorum. Böylece sesinizi duyurmalısınız."

EUROGAS Başkanı Domenico Dispenza tarafından yapılan toplantı kapanış konuşmasında ise; 3. Enerji Paketi ile ilgili ön görüşler, 6 Haziran 2008 tarihli Konsey sonuçlarına atıf yapılarak ifade edildi. Bu çerçevede Eurogas'ın dile getirdiği birçok konuya halen yer verilmediği, ilk doğal gaz piyasası direktifinin Haziran 1998'de yürürlüğe girdiği dikkate alınarak 10 yıldan az sürede sektörde "Avrupa Gaz Pazarı" hedefine yönelik kayda değer ilerlemeler sağlandığı, her müşterinin kendi arz sağlayıcısını seçeceği tam pazar açılımı, altyapıya üçüncü tarafların erişimi ile taşıma ve ticari işlerin ayrışımının halen önlerinde aşama kaydedilmek üzere çalışılan konular olduğuna da değindi. Eurogas Başkanı Dispenza yaptığı konuşmada şunları söyledi: "Tüketicinin istediği tedarikçiyi seçebileceği tam anlamıyla açık bir pazarın kurulması, üçüncü tarafların altyapıya erişimi ve ticari ile ulaştırma faaliyetlerinin ayrıştırılması, başarılması gereken önemli adımlar olarak önümüzde durmaktadır.

Avrupa hâlâ bir yanda gerçek liberalizasyon ve diğer yanda da düzenleme uçları arasında yer yer farklılıklar sergilemektedir. Tek Avrupa doğal gaz piyasasının yaratılabilmesi için mevzuat çerçevesinin uyumlaştırılması gerektiği konusunda bir uzlaşmaya varılmıştır.

Bize göre, güçlü bir Enerji Düzenleyicileri Koordinasyon Ajansı (ACER) kurulması bu amaca yönelik olarak önemli bir adımı teşkil etmektedir; tek düze mevzuat oluşturmak için gerekli etkin güce sahip olmayan bir ACER, tek Avrupa enerji piyasasının kurulmasına katkı sağlayamayacaktır.

Hesap verebilen düzenleyicilerin açıkça tanımlanmış güçlerinin uyumlaştırılmasını destekliyoruz. Bununla birlikte, bağımsız NRA, rekabet otoriteleri ve politik açıdan hesap veren yetkililerin rollerini de bulanık hale getirmemeliyiz, bununla ilgili açık bir tarif gereklidir."

Commission Member Andris Piebalgs also said that the second strategic energy report will be published today and this report will be the main document for the development of the energy policy in Europe that lies at the basis of all discussions at the European Council concerning the energy sector. Piebalgs continued his speech as follows:

"The first report focused on competition and sustainability and the recommendations were approved by the European Union countries and Prime Ministers. This was followed by concrete recommendations on domestic market, renewable energy, energy technology and energy trade.

The Second Strategic Energy Report will focus on the third leg of the energy triangle, which is the security of supply. It will encompass both the internal and external elements of security and especially focus on natural gas.

As the European Gas Sector, you are the primary founding stone of our supply security. Therefore, I strongly request your participation in the discussions before and after the Second Strategic Energy Report. This way you will be able to have your voice heard." During the closing speech of EUROGAS President Domenico Dispenza, he expressed the preliminary views on the 3rd Energy Package by making references to the Council decision of 6 June 2008. He noted that many topics brought up by Eurogas have not been put in the package. He said that the first natural gas market directive was enacted in June 1998 and in less than 10 years the sector achieved quite a significant progress towards the "European Gas Market" target. He said that the opening of the market to enable the consumer to choose his/her gas supplier, third-party access to infrastructure and the unbundling of transportation and commercial activities are the targets to be achieved by the sector.

Eurogas President Dispenza said the following:

"The opening of the market to enable the consumer to choose his/her gas supplier, third-party access to infrastructure and the unbundling of transportation and commercial activities remain as the targets to be achieved by the sector.

Europe still displays differences between liberalization on one side and regulation on the other extreme. There is consensus that the regulatory framework should be harmonized to create a single European natural gas market.

We think that the establishment of Energy Regulator Coordination Agency (ACER) is an important step forward. If ACER lacks the necessary effective power to institute a harmonious legislation, it will not be able to contribute to the establishment of a single European energy market.

We support the harmonization of the powers of the regulators who are accountable. In the meantime, we should not blur the roles of the independent NRA, competition authorities and executives who are politically accountable. We need a clear definition about this"

TSE EN 1856 Baca Semineri

TSE EN 1856 Chimney Seminar

Poujoulat Baca Sistemleri A.Ş. tarafından GAZBİR işbirliği ile düzenlenen "İç Tesisat Atık Gaz Çelik Baca Sistemleri" konulu seminer doğalgaz dağıtım kuruluşları, EPDK ve TSE yetkililerinin katılımıyla 18-19 Nisan tarihlerinde İstanbul Taksim Point Otel'de gerçekleşti.

The seminar entitled "Internal Installation Waste Gas Steel Chimney Systems" organized by Poujoulat Baca Sistemleri A.Ş. in cooperation with GAZBİR was held on 18-19 April at the İstanbul Taksim Point Otel with the participation of natural gas distribution companies, Energy Market Regulatory Authority (EMRA) and Turkish Standards Institute (TSI) officials.

Seminer GAZBİR Dernek Müdürü Sibel Sayiner'in açılış konuşması ile başladı. Sibel Sayiner yaptığı konuşmada, GAZBİR olarak üç yılı aşkın bir süredir faaliyetlerini yürüttüklerini dile getirerek her geçen gün sektör gelişimine katkıda bulunacak faaliyetlerini geliştirmeye çalıştıklarını ve bugüne kadar sektörle iletişim anlamında daha çok kurum ve kuruluşlarla dağıtım şirketlerinin birlikte gerçekleştirdikleri çalışmalar yaptıklarını belirtti.

Sibel Sayiner şunları söyledi:

"Amaç ve hedeflerimiz doğrultusunda yürüttüğümüz çalışmaların önemli bir bileşeni sektörün gelişimine katkı sağlayacak bilgilendirme ve görüş alışverişini yapabilecek ortamların

The seminar started with the opening remarks of Sibel Sayiner, GAZBİR Association Manager. In her talk, Sibel Sayiner mentioned that GAZBİR has been operational over the last three years and they have been trying to undertake activities with the institutions and distribution companies of the sector to contribute to the development of the sector and improve the communication among the players of the sector.

Sibel Sayiner said the following:

"An important component of our activities in line with our purposes and goals is the creation of a suitable environment to share knowledge and views that will contribute to the development of

Sibel Sayiner
GAZBİR Dernek Müdürü
GAZBİR Association Manager

sağlanmasıdır. Bu anlamda sektör için hayati önem taşıyan iç tesisat baca uygulamaları konusunun ele alınacağı bu seminerin organizasyonunda Poujoulat Baca Sistemleri A.Ş. ile birlikte yer aldığımız için memnuniyet duymaktayız. Bu seminer daha mikro düzeyde değerlendirmelerin ve görüş alışverişlerinin yapıldığı teknik bir çalışma olması açısından GAZBİR açısından önem taşıyor. Bu seminer bu önemli konuda çalışmalara başlamış olmak adına ayrı bir önem taşıyor. Dağıtım Şirketlerimizi bilgilendirici ve sektör gelişimine katkı sağlayacak bu tip organizasyonları önümüzdeki süreçte daha sık gerçekleştirme gayreti içinde olacağız. Bu çalışmalarını sizlerin de katkılarıyla geliştirmeyi arzu ediyoruz. Geçtiğimiz ay, EPDK ile Antalya'da yaptığımız değerlendirme toplantısında iç tesisatlarda baca uygulamaları ile ilgili olarak GAZBİR'in Bacader ile ortak çalışma yürüterek bacaların tasarımı, yapımı, bakım ve onarımı konusunda sınav ve belgelendirme yapmak üzere onaylanacak kuruluşların belirlenmesi için çalışma yapılması konusunda görüş birliği oluşmuştur. Buna bağlı olarak bacaların uygunluğunun bağımsız bir kuruluş tarafından belgelenmesi ve dağıtım şirketlerinin bu belgeye dayanarak işlem yapması hedeflenmektedir. Bacader ile bu konuda bir öngörüşme yaptık. Bu konuda kısa sürede yol almayı hedefliyoruz"

GAZBİR Dernek Müdürü Sibel Sayiner'den sonra söz alan TSE Ürün Belgelendirme Merkezi Başkanı Mehmet Evcı ise yeni yaptıkları çalışmalarla Avrupa standartları ile yüzde 95 oranında paralellik sağladıklarını dile getirdi.

Belgenin hazır bir ürün olmadığını dile getiren Evcı, "Resmi kuruluşlarımız ile belgeyi aramakla mükellef olan kuruluşlarımıza belge sunan sanayi ve imalatçılarımızın, hem kurumumuzu hem de sanayicileri kendi aralarında haksız rekabetle karşı karşıya getirecek bir belge ibraz metotunu çok yoğun bir şekilde yaşıyoruz. Üç gün içinde menşeyi dahi bilmediğimiz dünyanın değişik ülkelerinden gelen firmalar belge veriyorlar. Bir çanta, bir cep telefonu ile sabit bir telefonunu dahi bulamayacağımız belgelendirme kuruluşlarının temsilcileri tarafından temin edilen belgeler var. TSEK belgesi, ancak bir ürünün standartının asgari şartlarını sağladığını kanıtlamanız durumunda verilen belgedir. TSE bugün CE işaretlemesi konusunda ilk onaylanmış kuruluştur. Bir ürünün kalitesini tevsik eden belge TSE belgesidir." dedi.

Ayna komitelerinde görev alın

Bacanın önemini ve sıkıntılarını bildiklerini kaydeden Mehmet Evcı, konuşmasına şöyle devam etti:

"Buradaki herkes biliyor ki baca bir soba borusu değildir. İstanbul'da yaşayanlar İodosların ne kadar etkili olduğunu çok iyi bilirler. Bacayla ilgili standartların uygulanması konusunda yaptığımız işbirliği neticesinde, hem yabancı uzmanlarla hem de yurtdışında

the sector. Within this context, we are happy to be together with Poujoulat Baca Sistemleri A.Ş. in this seminar which is about internal installation chimney applications that have a vital significance for the sector. This seminar is important for GAZBİR for offering a venue for evaluation and exchange of views on a micro level. The seminar is also important for initiating work on such significant topics. We will aim to hold such meetings more often in the future to provide information to the distribution companies and contribute to the development of the sector. We hope to realize such organizations with your contributions. During our evaluation meeting in Antalya last month with EMRA, we reached the conclusion to initiate work on the determination of the institutions that will hold examinations and give certification for the design, construction, maintenance and repair of chimneys. This will be done by GAZBİR together with Bacader. The aim is to have the certification of the chimneys by independent institutions and the distribution companies will rely on this certification in the constructions. We have also held an initial meeting with Bacader. We plan to move ahead quickly."

After Sibel Sayiner, GAZBİR Association Manager, Mehmet Evcı, Head of TSI Product Certification Center, took the floor. He said that they have reached 95% conformity with the European standards as a result of their recent activities.

Noting that the certificate is not a ready-made product, Evcı said "The industry and the producers are submitting certificates to official and other related institutions in a way that can cause unfair competition. Companies with unknown origins are coming up with certificates from different countries in three days. There are certificates issued by obscure institutions whose phone numbers are impossible to find. TSEK certificate is provided only if the product meets the minimum requirements. TSI is the first institution to be approved by CE signature. It the TSI certificate that proves the quality of a product."

Work on the mirror committees

Noting that they know the significance and difficulties of chimneys, Mehmet Evcı continued to say:

"Everyone here knows that a chimney is not a stovepipe. Inhabitants of Istanbul know how effective are southwester winds. Within the context of the cooperative work we undertook to apply the standards concerning chimneys, we organized on-site education

Mehmet Evcı
TSE Ürün Belgelendirme Merkezi Başkanı
Head of TSI Product Certification Center

yaptığımız yerinde uygulamalarla ilgili sektörden arkadaşlarımızın katıldığı eğitim programları düzenledik. Bacaların ne kadar önemli olduğunu biliyoruz. Özellikle gaz dağıtım kuruluşlarımızın ürün güvenliği ile ilgili ürün kalitesi ve standartı ile ilgili belgelere özen gösterdiklerini gurur duyarak takip ediyoruz.

Konu ulusal çıkarlarımızın sanayicilerimizin çıkarlarının korunması açısından önem arz ediyor. Artık serbest standartlar hazırlanmıyor. Her şeyi biz hazırlamıyoruz. EN normları tercüme ediliyor. Bu konuda sektörün kendini hazırlayabilmesi için, bu standartların hazırlanması esnasında komitelerde yer almaları, hem kendi sektörlerinin gelişimi bakımından hem de altı ay sonra karşılaçacakları problemi en başındayken görüp kendilerini hazırlamaları bakımından önem arzedeceğini paylaşmak istiyoruz. Lütfen aynı komitelerindeki çalışmalarda görev almaya gayret ediniz."

Avrupa'da baca mevzuatı

Seminerde Avrupa Baca Komisyonu Başkan Yardımcısı Jean-Jacques Adam da, Avrupa'da baca mevzuatı ve standartlarını anlatan bir sunum gerçekleştirdi. Jean-Jacques Adam sunumunda şunları söyledi:

"Standartlarda bacalar arasında ayrıma gidiliyor. Mesela 1856-1'e metal bacalar, 1856-2'ye ise astar baca ve bağlantı elemanları girmektedir. Şunun altını çizmek istiyorum. Eğer CE işareti astar baca için alınırsa baca için kullanamayız. Bu özellikle çok önemli..."

Jean-Jacques Adam
Avrupa Baca Komisyonu Başkan Yardımcısı

Daha da önemlisi sadece bağlantı elemanı için alınmış bir CE işareti baca için kullanılmamaktadır. Ama tersine, bacalar için alacağımız CE işareti bağlantı elemanı için de geçerli olacaktır. Diyelim ki siz 1856-1'e göre belgeyi aldınız. Bu durumda siz bu belgeyi bağlantı elemanı ve astar baca için de kullanabilirsiniz. Astar baca ve bağlantı elemanı için aldıysanız bunu kullanamazsınız. Çünkü bunlar baca değildir.

Diğer standart kategorisi ise test standartlarıdır. Bu baca üreticileri açısından çok önemli çünkü testleri geçmek durumundalar. Daha sonra tasarım standartlarımız var. Tasarım standartları aslında bir bacanın tasarlanması konusunda bize yardımcı olan standartlar. EN 1443 genel baca kurallarını içerir. Diyebiliriz EN 1443, 1856-1 ve 2'nin atasıdır. Bunun dışında EN 13384 var. Burada hesaplama yöntemleri yer alıyor. Biliyorum ki siz de bir takım

and training programs for our colleagues working in the sector. We know how important chimneys are. We are happy to follow out that the gas distribution companies are giving importance to the necessary documents to certify the quality and standards of the products.

The topic is important because it protects our national interests as well as the interests of our industry. The standards are not free anymore. We do not prepare everything. EN norms are translated. In order for the sector to become prepared, we urge the sector representatives to participate in the committees that prepare these standards. This will contribute to the development of their sector and also make them aware of the problems they will face in a six months time. Please try to participate in the mirror committees."

Chimney legislation in Europe

Jean-Jacques Adam, Vice President of Europe Chimney Commission, made a presentation about chimney legislation and standards in Europe. Jean-Jacques Adam said the following:

"There is a differentiation in standards among chimneys. For example, metal chimneys are in 1856-1, coating chimney and connection elements are in 1856-2. I want to stress this: If the CE sign is obtained for coating chimney, we cannot use it for the chimney itself. This is very important... What is more important is that a CE sign obtained for connection element cannot be used for the chimney. However, the converse is true; the CE sign for the chimney will be valid for the connection element. Let us say that you obtained the certificate in accordance with 1856-1. In this case you will be able to use it for connection element and coating chimney. If you obtained it for coating chimney and connection element, you cannot use them because these are not chimneys.

Another standard category is test standards. This is very important for chimney producers because they have to pass these tests. Then we have design standards. The design standards help us in the design of chimneys. EN 1443 concerns the general chimney rules. You can say that EN 1443 is the mother of 1856-1 and 2. Other than this, there is EN 13384. This includes calculation methods. I know that you also have some concerns. For example, you wonder whether the diameter of the chimney is sufficient. These questions will be answered by EN 13384.

The producer is at the heart of the system

It is important to understand how the CE sign procedure works. The standard clearly says that the producer should declare the performance values of the product. This means the following: The producer is responsible from the technical capabilities of the chimney he produces. If he declares that his chimney can do so and so, it should be able to do that. In making this declaration, I have to think about the different classes within the standards. But there are different classes for each qualification. Therefore, it does not mean much by itself to be subject to CE. I have to make a choice. As the responsible company, I should abide by the declaration I made as a result of this choice. It is necessary to pass through certain stages to be able to make a declaration

endişelere sahipsizsiniz. Örneğin çap olarak baca yeterli mi gibi sorular var aklınızda. İşte bu durumda soruları yanıtlayacak olan EN 13384'tür.

Üretici sistemin kalbinde yer alıyor

CE işareti prosedürünün nasıl çalıştığını anlamak önem arz ediyor. Standart çok açık olarak üretici, ürün performans değerlerini beyan etmek durumundadır, diyor. Bu şu anlama geliyor: Burada bacasının teknik olanaklarından sorumlu olan kişi üreticinin kendisidir. Eğer bacam şunu yapabilir diyorsam o baca öyle olmalı. Sonuç olarak bu beyanı yaparken ben bu standartlar içerisindeki farklı sınıfları düşünmek zorundayım. Fakat her özellik için farklı sınıflar mevcut. O yüzden sadece CE'ye tabi olmak tek başına bir anlam ifade etmiyor. Benim seçim yapmam lazım. Sorumlu şirket olarak da bu seçim sonucu yaptığım beyana uymak durumundayım. Bir beyanda bulunabilmek ve CE işareti alabilmek için çeşitli aşamalardan geçmek gerekiyor. Bu testler yapıldıktan sonra bir sonraki önemli adım onaylanmış kuruluşun yaptığı ilk denetim. Onaylanmış kuruluş burada elbette TSE. Dolayısıyla TSE Türkiye için bu rolü üstlenmiş durumda.

Bir kez daha altını çizmek istiyorum. Avrupa standartlarına göre imalatçı bacanın yapabileceklerinden sorumludur. Montajcı ise kendi seçimi ve kendi monte ediş tarzından sorumludur. Üretici bu sistemin kalbinde yer almaktadır. Yani üretici olarak bir standartın arkasına gizlenemem."

Hakan Ergin
TSE Ürün Belgelendirme Merkezi Başkan Yardımcısı
Vice President of TSI Product Certification Center

İkinci gün yapılan konuşmalarda ise TSE Ürün Belgelendirme Merkezi Başkan Yardımcısı Hakan Ergin TSE'nin ve belgelendirme sisteminin genel bir tanıtımını yaptı. Ergin, ürün belgelendirme kavramlarının temel felsefesi ve AB entegrasyonu konusunda çeşitli bilgiler verdi.

Son olarak söz alan eski EGO Genel Müdür Yardımcısı Ethem Uludağ, ülkemizde bacalar konusunda yaşanan sorunlara değindi.

Belediyelere görev düşüyor

Uludağ yakılan gazın uygun bir şekilde binadan uzaklaştırılmadığını dile getirerek şunları ifade etti: "Maalesef yaktığımız gazı uygun bir şekilde binadan uzaklaştırılmıyor. Aymazlık derecesinde göz ardı ettiğimiz bir sorun. Baca konusunu Türkiye'de bilen insan sayısı çok az.

Ethem Uludağ
EGO Genel Müdür Yardımcısı
EGO Former Vice President

and obtain a CE sign. After these tests, the next important step is the first inspection held by the authorized institution. In this case, the authorized institution is TSI. TSI has undertaken this role in Turkey.

I have to stress once more. According to European standards, the producer is responsible from the capabilities of the chimney. The installer is responsible from his choice and installation method. The producer lies at the heart of this system. I cannot hide behind the standard as a producer."

On the second day of the seminar, Hakan Ergin, Vice President of TSI Product Certification Center, made a general presentation about TSI and the certification system. Ergin gave some information about the fundamental philosophy of product certification concept and EU integration.

Ethem Uludağ, EGO previous Vice President, took the floor as the final speaker and talked about the problems experienced in Turkey about chimneys.

The responsibility falls on the shoulders of the municipalities

Noting that the burnt gas is not discharged appropriately, Uludağ said the following:

"Unfortunately, we are not able to discharge the burnt gas appropriately. We are overlooking this issue in a heedless way. There are very few people who know chimneys well. The architects mark something arbitrarily on the plans for the chimneys. TSEK used to give certification for chimneys made of bricks but these were later cancelled. Unfortunately, this is the most commonly used chimney type in Turkey. Although we repeatedly warn the municipalities that this is not right, they still give construction license to these buildings. Chimneys are not very simple elements of a building. We notice that independent chimneys are frequently used in Ankara. What does that mean? There are two chimneys on the second floor and ten chimneys on the tenth floor. But these independent chimneys are the ones that cause the most injury. As the cast is not properly built and the builders do not bother to break the concrete and steel in the passage from floor to floor, they lean the chimney to the concrete from the lowest floor up. When the chimney is built without considering the slope of the roof and the finishing altitude of the roof, this is the cause of deaths as a result of southwester winds."

Mimarlar bacayla ilgili projeye rastgele bir şey işaretliyorlar. TSEK, daha önce tuğladan yapılan bacalara belge vermişti, sonradan iptal edildi. Tüm Türkiye'de müteahhitlerin kullandığı baca tiplerinin başında maalesef bu geliyor. Israrla bunun yanlış olduğunu belediyelere söylememize rağmen müteahhitler yapıyorlar, belediyeler de bu yanlış imal edilmiş bacaların kullanıldığı binalara yapım izin belgesi veriyorlar. Baca çok basit bir eleman değildir. Ankara'da sıklıkla müstakil bacanın kullanıldığına şahit oluyoruz. Bu ne demektir? İkinci katta iki baca var onuncu katta on baca var yanı yana. Fakat en çok ölümlere neden olan baca sistemi bu ferdi bacalardır. İnşaat yapılırken kalıplar düzgün açılmadığı için ve bacanın yapım aşamasında ustalar kat geçişlerinde betonu kırmak, orda demirler varsa onları kesmek gibi zor şeylere katlanmıyorlar. Bacayı aşağıdan yukarıya betona dayıyor. Binanın çatı eğimine dikkat edilmeden, Bursa'daki lodos ölümlerinin en büyük nedeni bence bu, bacanın çatıda bitiş yüksekliği ve konumu dikkate alınmadan imal ediliyor."

Atık gazın kimyasal formülü hakkında bilgiler veren Uludağ, hermetik cihazlarda üst kattaki dairenin bu dumanı solduğunu dile getirdi. Ethem Uludağ bu konuda şunları söyledi:

"Ankara'da günde 15 metreküp gaz yakan bir konut günde 24 kg su buharını bacadan atmaya çalışıyor. Keşke atabilse. Beş aylık bir sezonda ise bu bacadan atılan suyun miktarı 3.6 ton. Baca çok sıkı endüstriyel kontrol altında yapılması ve hiçbir şeyin göz ardı edilmemesi gereken ciddi bir eleman. Bacalı cihaz kullanan insanlar potansiyel olarak ölüm tehlikesi altındalar.

Benim şahsi tercihim yakma havasını çatıdan alan ve atık gazı çatıdan atan bacalar. Her katta ikişer cihazın bağlanmasına imkan veren, tek şaftla işi çözen, insanların müdahalesini engelleyen bu tip bacalar uygun."

Seminer son gün düzenlenen bir panelle sona erdi. Panelde katılımcılar hem sorular sordular hem de fikirlerini ve yaşadıkları sorunları paylaştılar.

Giving information about the chemical formula of the waste gas, Uludağ said that the upper floor inhales the waste gas used by hermetic appliances. Ethem Uludağ said the following:

"A house in Ankara consuming 15 m³ of gas daily is trying to discharge 24 kg of water vapor. It would be good if it could. In a five-month season, the total amount of water discharged is 3.6 tons. The chimney should be built under strict industrial control and nothing should be left to chance. Everyone using an appliance with a chimney runs the risk of death.

My personal preference is for chimneys that get the burning air from the roof and discharge the waste gas from the roof. The chimneys that can serve two appliances on each floor and work with a single shaft preventing the interference of people are the right type of chimneys."

The seminar ended with a panel held on the last day. The participants asked questions, exchanged views and talked about the problems that they experienced.

Doğalgaz aboneliğinde avantajlı kampanya

Bilgi ve iletişim için

www.igdas.com.tr

İGDAŞ

"Gökyüzüyle Arkadaş"

* Bu kampanya 11 Haziran - 25 Ağustos tarihleri arasında abone olacak konut ve ticariler için geçerlidir.

 İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

İGDAŞ, markalaşma yolunda ilerliyor

İGDAŞ is moving
ahead to become
a brand

Bilal Aslan
İGDAŞ Genel Müdürü
IGDAS General Manager

İGDAŞ, çevre dostu, ekonomik ve konforlu bir yakıt olan doğal gazın İstanbul'un tamamına ulaşması için yatırım çalışmalarına ara vermeksizin devam ediyor. İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan, İGDAŞ'ın geldiği noktayı değerlendirdi.

İGDAŞ is making investments uninterruptedly with the aim of supplying natural gas as an environment-friendly, economical and comfortable fuel to the whole of Istanbul. İGDAŞ General Manager Bilal Aslan evaluated the current status of İGDAŞ.

İGDAŞ, 2007 yılında çelik ve polietilen olarak 892 km yeni doğal gaz hattı inşa etti. İstanbul genelindeki hatların uzunluğu çelik, polietilen ve servis hattı olarak 13 bin 500 kilometreye ulaştı. İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan'ın verdiği bilgilere göre, yeni yatırımlarla beraber, yeni abone kazanımı konusunda da çalışmalar devam ediyor. Abonelik kampanyalarına 2007 yılında da devam edildi. Biri ilkbaharda diğeri ise sonbaharda olmak üzere, iki abonelik kampanyası gerçekleştirdi. Bu kampanyalarda 120 bin yeni abone İGDAŞ'a katıldı. İstanbul genelindeki abone sayısı 3 milyon 740 bine, gaz kullanıcı sayısı ise 3 milyon 400 bine ulaştı.

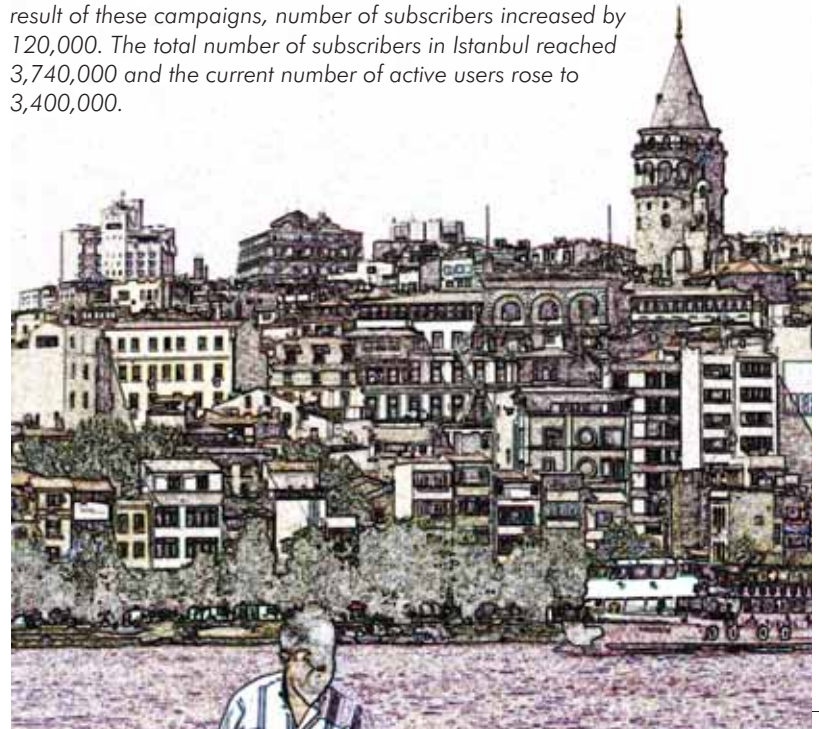
Tarihçe

Bilal Aslan, İGDAŞ'ın 1995 yılında doğal gaz aboneliğinin artırılmasına yönelik yapılan çalışmalarda çok büyük engellerle karşılaştığını dile getiriyor.

"İstanbul halkı yeraltına döşenen doğal gaz hatlarını bir tehlike olarak algılıyordu. Bu önyargıyı kırmak konusunda halkımızı bilgilendirmek ve abone sayımızı arttırmak için sadece merkezi binalarımızda değil, çadırlarda dahi abonelik kampanyaları düzenlenmiştir. Bu çalışmaların meyvesini daha sonraki yıllarda almış olmanın yanı sıra diğer illerdeki yeni doğal gaz şirketlerinin bu aşamayı kolaylıkla geçmelerine katkıda bulunmuştur. Çünkü İGDAŞ doğal gaza geçişte ülke genelinde örnek alınmasının bir sonucu olarak sektörün önündeki önyargıları yıkmıştır. Bu durum diğer illerin hızlı bir şekilde abonelik çalışmalarına yön vermesini sağlamıştır.

İGDAŞ built 892 km of new natural gas lines in steel and polyethylene during 2007. The natural gas lines throughout the whole of Istanbul in steel, polyethylene and service lines reached 13500 km.

According to İGDAŞ General Manager Bilal Aslan, the company is trying to expand its subscriber base along with new investments. Subscriber campaigns were undertaken during 2007. Two campaigns were held, one in spring and the other in fall. As a result of these campaigns, number of subscribers increased by 120,000. The total number of subscribers in Istanbul reached 3,740,000 and the current number of active users rose to 3,400,000.

1992-2004 yılına kadar geçen 12 yıllık süreçte alınan abone sayısı 2 milyon 200 bin iken Nisan 2004 - Mart-2008 tarihleri arasında geçen 3 yıl 11 ay gibi kısa bir sürede bu rakam 3 milyon 700 bin'e çıkarak % 61 artış göstermiştir. Yine aynı şekilde gaz kullanıcı sayısı 1 milyon 900 bin iken 3 milyon 309 bin ile % 72 artış, 850 km olan çelik hat 1.369 km ile % 57,7 artış, 7000 km olan polietilen hat 11 bin 300 km ile % 61 artış, 370 bin adet servis kutusu ise 605 bin adet ile % 64 artış göstermiştir. Bu rakamların her biri rekor düzeydedir. Bu kadar büyük atılımlara karşın 2004 yılına kadar 2.607 personel ile çalışan İGDAŞ, bu yıldan sonra İstanbul dışındaki dağıtım şirketlerine uzman (teknik ve idari) personel ihtiyacını karşılamış ve bugün bu sayı % 10 oranında azalmasına rağmen, mevcut 2.300 personel ile söz konusu rekor yatırım ve hizmetlere imza atmış ve atmaya da devam etmektedir."

İGDAŞ, ayrıca müşteri memnuniyetini maksimum seviyeye ulaştırmak için bugüne kadar pek çok uygulamayı hayata geçirdi: Sabit Ödeme Sistemi, Isı Danışma Merkezi, On-line Abonelik ve On-line Sözleşme, Cepgaz; SMS Gaz, Kredi Kartı ile Abonelik ve Sözleşme Bedeli Ödeme İmkani, Cep Tesisat; On-line Tesisat gibi projeleri hayatı kolaylaştırmaya yönelik uygulamalar olarak dikkat çekiyor.

Planlar

İGDAŞ'ın planlarından bahseden Aslan, markalaşmanın önemine değiniyor.

"Bir firmayı gerçek yapan iki özellik vardır. Birisi firmanın mülkiyeti ikincisi marka değeridir. Üç yıl öncesine kadar biz bu uluslararası firmalardan mal ve hizmet alıyorduk ama şimdi beraber çalışıyoruz. Biz firmamızın marka değerini artırmaya çalışıyoruz. Çünkü marka değeri bazen mülkiyetten daha önemlidir. İGDAŞ bu konuda çok önemli mesafeler kat ederek Türkiye'nin lider, dünyanın ise önde gelen doğal gaz dağıtım şirketlerinden biri haline gelmiştir. Bu başarısını bağımsız kurum ve kuruluşlar tarafından yapılan araştırmalarda da somut olarak ortaya koymuştur. Geçtiğimiz yıl 2,2 milyar dolarlık cirouyla Capital Dergisi'nin yaptığı "Türkiye'nin En Büyük 500 Özel Şirketi" başlıklı araştırma da İGDAŞ, 30. sırada yer almıştır. İGDAŞ'ın başarısı sadece finansal alanla sınırlı kalmamış, yeni ekonomide şirketler için belki ciro değerlerinden daha önemli olan Etik Hesap Verebilirlik konusunda da büyük bir başarı yakalamıştır. Capital Dergisi'nin gerçekleştirdiği bir diğer araştırma olan "Etik Hesap Verebilirlik Skoru (Accountability Rating)" araştırmasında Türkiye'deki özel şirketler arasında 27. sırada yer aldı. Bunlar bizim için çok önemli, çünkü işimizi doğru yaptığımızı gösteriyor.

History

Bilal Aslan notes that they faced with serious obstacles during their efforts to increase the number of subscribers in 1995.

"The inhabitants of Istanbul regarded the natural gas lines to be built underground as a source of danger. In order to change this misconception, we had to organize subscription campaigns not only in our head office, but also in tents built all around the city. Our efforts proved to be fruitful in the following years and also contributed to the efforts of our counterparts in other cities. İGDAŞ has set an example for the sector and served to break down the prejudices. This helped the other cities to increase their number of subscribers quickly.

During the 12 years from 1992 to 2004, a total of 2,200,000 people became subscribers, but during the three years and eleven months between April 2004 and March 2008, the total number of subscribers grew by 61% to reach 3,700,000. Similarly gas users increased by 72% from 1,900,000 to 3,309,000. The steel lines built increased by 57.7% from 850 km to 1369 km, polyethylene lines increased by 61% from 7000 km to 11,300 km and the number of service boxes increased by 64% from 370,000 to 605,000. All of these statistics indicate record amounts. In spite of these achievements, there has not been a significant increase in the headcount of İGDAŞ. In fact, İGDAŞ had 2607 personnel until 2004 and the staff needs of the new natural gas distribution companies were met by İGDAŞ, decreasing the total headcount of the company to 2300 now. Still, İGDAŞ has been and is continuing to realize a record level of investments and services.

"İGDAŞ has also initiated a number of programs to maximize customer satisfaction: fixed payment system, temperature consultation center, on-line subscription and on-line contracts, GSM gas, SMS Gas, subscription and contract payments by credit card, GSM installation, on-line installation are such projects that have been initiated with the aim of making life easier for the subscribers.

Plans

Talking about the plans of İGDAŞ, Aslan talks about the importance of branding.

"There are two characteristics that make a company a reality. One is the company's ownership and the other is its brand value. Up until three years ago, we were purchasing goods and services from international firms, but now we are working together with them. We are trying to increase the value of our brand because brand value is sometimes more valuable than ownership. İGDAŞ has become the leading natural gas distribution company of Turkey and is also one of the leading companies of the world. The surveys made by independent institutions have also ratified this fact. With its annual turnover of 2.2 billion dollars, İGDAŞ was ranked as the 30th company among "Turkey's Largest 500 Private Companies" listed by Capital magazine. İGDAŞ' success is not limited with financial figures, but has made a significant achievement in terms of ethical accountability. İGDAŞ was ranked as the 27th company among the private companies of Turkey in terms of the "ethical accountability research" conducted by Capital

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

İGDAŞ artık bir dünya markasıdır ve marka değerini her geçen gün arttırmaktadır. Bu anlamda yine Capital Dergisi'nin İngiliz marka değerlendirme şirketi Brand Finance (Dünyanın 3 marka değerlendirme şirketinden biri) ile birlikte gerçekleştirdiği "Türkiye'nin En Değerli Markaları Araştırması"nda 32. sırada yer alarak büyük bir başarıya daha imza atmıştır.

Şirketimizin makro hedefleri doğrultusunda; sektördeki gelişmeleri, ulusal ve uluslararası ilişkilerdeki değişimleri, sosyo-politik etkileşimleri ve mevzuatları değerlendirmek suretiyle önümüzdeki 5 yıllık dönem için "İGDAŞ Stratejik Planımızı" hazırladık ve bu planı temel olarak 12 ana başlık altında topladık. İşletmelerin en iyi, yani lider veya bir diğer deyişle öncü olma çabaları çerçevesinde, son yıllarda önemi giderek artan bir değişim yönetimi ve mükemmeli arayış stratejisi olan "benchmarking" (kıyaslama) çalışması şirketimizin öncelikli hedefleri arasındadır. Bu çalışmadaki gayemiz gelişme gücümüzü artırarak sektördeki liderlik konumumuzu sürdürmek ve mükemmeliyet başarısını yakalamaktır.

İGDAŞ; emin adımlarla, kalıcı üstünlüklerle hedef ve stratejileri doğrultusunda markalaşma yolunda ilerlemektedir."

Sorunlar

İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan, doğal gaz işletmeciliği esnasında hizmetin daha hızlı verimli yapılabilmesini sağlayan birtakım çözümler geliştirdiklerini vurguluyor.

Yaklaşık toplamda 14.000 km, yıllık ise 1.000 km doğal gaz dağıtım hattı inşa etmekte olan İGDAŞ'ın saha çalışmaları (dağıtım hattı plan ve haritaları, servis hattı, kutu ve detay bilgileri) anlık olarak şirket içi intranet ağı üzerinden Web ortamında yayınlanabiliyor ve raporlanıyor, bu bilgiler tüm personel tarafından görüntülenebiliyor.

Bilal Aslan, dağıtım lisans sınırı içerisindeki Adalar'a off-shore deniz geçişi ile 9,1 km. çelik ve 4,1 km. PE iletim hattı çekilerek 4 ay gibi kısa sürede doğal gaz arzı sağladıklarını belirtiyor.

magazine. This is important for us as it shows that we are doing our business well.

İGDAŞ is now a world brand and is increasing its brand value every day. In this context, it was ranked as 32nd among the "Most Valuable Brands of Turkey" according to the research conducted by the British brand valuation company Brand Finance (one of the three brand valuation companies in the world) together with Capital magazine.

In line with the macro targets of our company, we prepared our "İGDAŞ Strategic Plan" for the next five years by evaluating the developments in the sector, changes in the national and international relations, socio-political interactions and legislation and divided this plan into 12 headings in principle.

"Benchmarking" studies, which have become a significant change management and excellence search strategy of the companies within the scope of their goals to become the best or the leader in their fields, are also within our primary targets. Within this context, our aim is to develop our power to progress and maintain our leadership position and achieve excellence. İGDAŞ is steadily moving ahead in the way to branding with permanent excellence targets and strategies."

Problems

İGDAŞ General Manager Bilal Aslan stresses that they have developed certain solutions that enable the provision of more speedy and efficient service.

İGDAŞ has built 14,000 km of natural gas distribution lines by now or 1000 km annually. The fieldwork of İGDAŞ (distribution line plans and maps, service lines, box and detail information) is published on a real-time basis on the company's intranet network on the web and all personnel can view the reports. Bilal Aslan notes that they were able to supply natural gas to the Princess Island in four months by installing 9.1 km of steel and 4.1 km of PE lines offshore under the sea.

"Of course, we are experiencing problems. The change in the definition of neighboring region for the city of Istanbul in 2006 extended the distribution license borders of İGDAŞ as well. The fact that natural gas had to be supplied to the new districts (Silivri, Gaziosmanpaşa, Şile) to the north of the city according to the new license border within a certain deadline necessitated the building of certain lines that did not have a priority in terms of feasibility. EMRA should allow more time for the installation of lines to such regions with a low subscriber potential.

I would like to touch upon another problem, which we feel is important, and which we face quite frequently. During our infrastructure investments, we come across the infrastructure of other institutions for which proper as-built projects are not available and this causes problems in the determination of routes for our lines and sometimes may even damage the infrastructure facilities of other institutions.

We are trying to open trial holes as much as possible to inspect the existing infrastructure and prevent such problems. We are

"Hizmetlerimiz esnasında bazı problemlerle de karşılaşırız elbette. İstanbul ili mücavir alan sınırlarının 2006 yılında değişmesi İGDAŞ doğal gaz dağıtım lisans sınırının da genişlemesine sebep olmuştur. Yeni lisans sınırına göre şehrin kuzeyinde yer alan (Silivri, Gaziosmanpaşa, Şile) gibi ilçelerin tüm köylerine gaz arzının belirli süre içerisinde sağlanmak zorunda olması, öncelikli olarak fizibil olmayan iletim hatlarının çekilmesini zorunlu kılmaktadır. Bu sebeple abone potansiyeli düşük bu tür bölgelerde gaz arzının sağlanması için EPDK tarafından dağıtım şirketine daha uzun süre tanınmalıdır.

Bunlarla birlikte çok önemseydiğimiz ve maalesef sıklıkla karşılaştığımız bir soruna da değinmek istiyorum. Altyapı çalışmalarımız sırasında diğer altyapı kuruluşlarının altyapı tesislerine ait as-built projelerinin sağlıklı olmaması nedeniyle, boru hattı imalatı esnasında güzergah belirlemede sıkıntı yaşanmakta ve diğer altyapı kuruluşlarının altyapı tesislerine istemeden verilen hasarların artmasına yol açmaktadır. Bu sorunun çözümüne yönelik olarak deneme çukurlarını mümkün olduğu kadar sıklıkla açarak altyapıyı görme imkanı sağlamaya çalışıyoruz. Diğer altyapı kuruluşlarına ait varsa as-built projelerini alarak, bu projelerden azami şekilde faydalanmaya çalışıp imalatımızı yapıyoruz.

Çalışma yapılacak bölgedeki diğer altyapı kuruluşlarından kazı refakatçisi isteyerek kazı çalışmasında bu teknik elemanların yönlendirmelerini göz önünde bulundurarak yapmaya özen gösteriyoruz."

Beklentiler

İGDAŞ Genel Müdürü Bilal Aslan, son olarak İGDAŞ olarak beklentilerini şöyle özetliyor:

"İGDAŞ ilgili yönetmelikler çerçevesinde doğal gaz faaliyetleri ile ilgili hizmetleri yerine getirirken imalatçı/ithalatçı firmalar ve sertifikalı firmalarla birlikte çalışmalar içinde bulunmaktadır. Doğal gaz tesisatlarının proje onayı, yapım uygunluk kontrolü ve işletmeye alınması dağıtım şirketlerinin sorumluluğunda olup, tesisatın projelendirilmesi, projeye uygun yapılması ve bakım onarımını, yönetmeliklere göre sertifikaya hak kazanan sertifikalı firmalar yapmaktadır. İGDAŞ, EPDK'nın yayınlamış olduğu Doğal gaz iç tesisat yönetmeliğine göre doğal gaz tesisatlarında standart belgesine sahip olan malzemelerin kullanılmasının takibini yapmaktadır.

Bahsedilen konularda İGDAŞ olarak imalatçı/ithalatçı firmalar ve sertifikalı tesisatçı firmalardan beklentilerimiz var. Doğal gaz kullanımı için ürettikleri cihazlara ait standart belgelerini, ürünleri piyasaya sürmeden önce dağıtım şirketlerine (İGDAŞ'a) mutlaka ibraz etsinler. Doğal gaz tesisatı yapan firmalara bayilik verirsen, tesisatçı firmaların "Doğal Gaz İç Tesisat ve Servis Hatları Sertifikası"na sahip yetkili tesisatçı olmalarına dikkat etsinler. İmalatçı firmaların yetkili servislerinin doğal gaz kullanan cihazları

trying to obtain the as-built projects from other institutions and use them as much as possible during our installations. We request digging escorts from the other infrastructure institutions in the region to use their technical guidance during the execution of our infrastructure investments."

Expectations

İGDAŞ General Manager Bilal Aslan explains İGDAŞ' expectations as follows:

"During the course of its natural gas services within the scope of the relevant legislation, İGDAŞ works together with producers, importers and certified firms. The project approval of the natural gas installations, construction conformity checks and initiation of operations are within the responsibility of the natural gas distribution company. Preparation of the installation project, construction in accordance with the project and the repair and maintenance are done by certified firms in line with the legislation. İGDAŞ ensures that equipment and material having the appropriate standardization certificate are being used in these installations in line with the regulations published by EMRA.

We, as İGDAŞ, have some expectations from producers/importers and certified installation firms. They should submit the standardization certificates of the equipment and appliances that they are producing to be used with natural gas to İGDAŞ and the other distribution companies before they put their products to the marketplace. They should ensure that the installation franchisees should have the "Natural Gas Internal Installation and Service Lines Certificate" and be authorized in making installations.

It is essential that the authorized agents of the producers give the necessary information to the subscribers about natural gas usage and the related appliances before installing the natural gas appliances.

The producers should give the necessary information and training to their authorized service personnel about natural gas usage and safety procedures. It is also important to explain to the subscribers the necessity of making the periodic checks of their natural gas appliances. It is equally important to regularly check the chimneys that are connected to the natural gas appliances and have them periodically cleaned. The subscribers should be informed about the necessity of periodical checking and cleaning of the chimneys because when this is not done, we experience sad events.

I would also like to stress the need for the authorized services to operate the appliances before making an intervention in the gas lines. The certified installation companies should make sure that they make the installations in accordance with the specifications entitled "technical specifications for natural gas installations in buildings" and published by the distribution companies before

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

ilk devreye almaları sırasında doğal gaz ve cihaz kullanımı hususlarında abonelere gerekli bilgileri vermeleri hususunda gerekli hassasiyeti göstermeleri de çok önemli.

İmalatçı firmaların yetkili servis personeline doğal gaz ve emniyetli doğal gaz kullanımı hakkında gerekli bilgi ve eğitimleri vermeleri gerekir. Abonelere doğal gaz yakan cihazların periyodik bakımlarının önemi ve gerekliliği hususunda bilgilendirme yapmaları da keza diğer önemli konulardan biri. Cihazların bağlandığı bacaların kontrolü ve periyodik temizliğinin önemi mutlaka anlatılmalı zira bunlar yapılmadığında zaman zaman üzücü olaylarla karşılaşabiliyoruz.

Bu arada yetkili servislerin gazlı hatta müdahale etmeden cihazların ilk çalıştırmasını yapmaları konusunu da burada vurgulamak isterim. Doğal gaz tesisatı yapan sertifikalı tesisatçı firmalar ise, abonelerin mağduriyetini önlemek amacıyla vatandaşın ilk kontrolde gaz kullanımına başlayabilmesi için taahhüdünü yapmış oldukları tesisatlarda dağıtım şirketinin yayınladığı ve doğal gaz tesisatı kurallarını anlatan "Binalar için doğal gaz tesisatı teknik esasları" isimli şartnameye uygun olarak tesisatları yapmaları hususunda azami gayret göstermeleri gerekir.

Onlar da doğal gaz tesisatını yaptıkları abonelere doğal gaz ve emniyetli doğal gaz kullanımı hakkında gerekli ve yeterli bilgilendirmeyi mutlaka yapmalıdır. Tesisatçı firmaların, abonelere doğal gaz tesisatında ileride yapabilecekleri değişiklik ve tadilatları dağıtım şirketinin izni olmadan yaptırmamaları gerektiği ve değişiklikleri sertifikalı firmalara yaptırmak zorunda oldukları hususunda gerekli uyarıları yapmaları çok büyük önem taşıyor. Ayrıca, sertifikalı firmaların yapacakları işlerle ilgili işe başlamadan abone(müşteri) ile aralarında yapılacak işleri kapsayan doğal gaz iç tesisat sözleşmesi imzalamaları ileride oluşabilecek anlaşmazlıkları ortadan kaldıracaktır.

Öte yandan, sertifikalı firmaların doğal gaz tesisat projelerinde iş süreçlerinin azalmasını sağlayan dijital proje onay sistemini tercih etmeleri kendi lehlerine olan bir durumdur. Ayrıca sertifikalı firmaların İGDAŞ'la yapılan proje, gaz randevu, cari hesap takibi gibi işlerde kolaylıklar getiren Web Tesisat ve Cep Tesisat hizmetlerinden daha çok yararlanmaları da yine kendileri için bir kazançtır diye düşünüyorum."

letting the subscribers start operating their appliances. The installation companies should also adequately inform the subscribers about the safe usage of natural gas. The subscribers should be told that any changes or renovations concerning the natural gas installation should be done with the permission of the distribution company and by the authorized certified companies. The signing of a natural gas internal installation contract between the subscriber and the certified firm will prevent potential conflicts in the future.

On the other hand, the use of digital project approval system by the certified firms will shorten the natural gas installation process and thus it is to their advantage. I also think that Web Installation and GSM Installation services offered by İGDAŞ for project, gas appointment and account follow up provide advantages for certified firms."

KÜLTÜR | CULTURE

Pierre Loti'den Altın Boynuz'a

From Pierre Loti to the Golden Horn

KÜLTÜR | CULTURE

Pierre Loti... Geçmiş zaman âşıklarından bugünlere miras, bir tarihin izini sürmemize yardımcı, hüznü bir kır kahvesinin adı olduğu kadar Haliç'in en iyi izlenebildiği mekanın da adı demek.

Eyüp Sultan Camii'nin yanındaki mezarlıkların arasından merdivenlerle başlayan uzun, dar bir yolu tırmanırken, bir yandan muhteşem Haliç manzarasını izleyip; bir yandan da bu dünyadaki hırslarımızın, kızgınlıklarımızın, yanlısamalarımızın ne kadar boş olduğunu, aslında tek yaşanması gerekenin huzur olduğunu düşünerek ve hayatla ilgili tüm ezberlerimizin nasıl da şaştığını fark ederek, biraz da yorularak Piyerloti Kahvesi'ne doğru yol alıyoruz.

Bir yandan Haliç'in o muhteşem güzelliği insana yaşama sevinci katarken bir yandan da yolun her iki yanında yer alan mezarlar insana farklı bir huzur veriyor. Mezar taşlarındaki yazıları okurken anlıyorum ki dünya tahminimizden çok daha hızlı dönüyor ve biz sadece hayat denen bu oyunun kurallarına boyun eğmek zorunda kalıyoruz. Umutsuz başkaldırış hislerimize destek çıkan ise sadece anılarımız ve hayatta bizden arta kalanlarımız meğer. Nitekim yolun sonundaki tarihi Piyerloti Kahvesi de bu hislerimizin en somut kanıtı olarak karşımıza çıkıyor. Bir anda bizi bu dünyadan uzaklaştırıp uzaklara, çok uzaklara hesapsız, kitapsız, çıkarsız

Pierre Loti... The name of a garden cafe that is a legacy from the lovers of the past and an assistant in following the trails of history as well as the name of the best point to watch the Golden Horn.

While we climb the steep hill that begins with the stairs from the cemetery beside the Eyup Sultan Mosque, we admire the marvelous view of the Golden Horn and think how meaningless our worldly ambitions, frustrations, angers and illusions are and that peace is what we need. We are surprised at how our memorizations about life are mistaken and approach the Piyerloti Loti cafe at the top of the hill, somewhat left out breath.

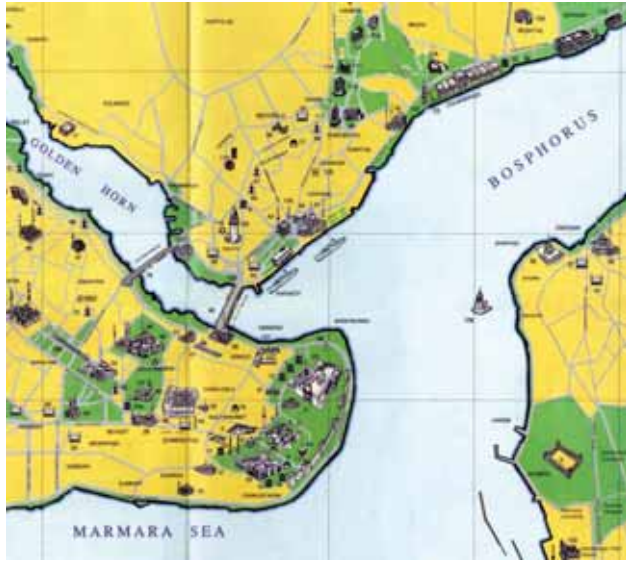
While the marvelous beauty of the Golden Horn give happiness, the cemeteries at each side of the hill offer a different sense of peace. While reading the inscriptions on the gravestones, I realize that the world spins much faster than we think and all we can do is to abide by the rules of the game that is called life. All that is left to support our desperate attempts of rebellion is our memories and what is left behind. In fact, Piyerloti Cafe at the top of the hill stands as a concrete proof of our feelings. It takes us away from this world to the far away world of uncalculated and pure love that is not driven by interests and leads us to question the love of the concrete age.

yaşanan saf aşkların yüzyılına götürüyor, beton zamanların aşklarını sorgulamamıza sebep oluyor.

Söylenceye göre, gerçek adı Julien Viaud olan Pierre Loti bir deniz subayı olarak Gladyatör gemisinden Selanik limanına indiğinde 29 yaşındaydı. Dünyanın dörtbir köşesini görmüş olan bu melankolik denizciye İstanbul'u yurt tuturan ve sevdiren neden burada başlıyordu. Yunanistan'da o gün sadece gözlerini gördüğü Aziyade'ye ilk görüşte aşık olmuştu. Aziyade evli Çerkez bir köleydi. Loti ona kavuşamayacaktı ama bu onun Aziyadesi ile aynı havayı soluyamayacağı anlamına da gelmezdi, nitekim onun peşinden

According to legend, Pierre Loti, whose real name was Julien Viaud, came to the Thessaloniki Harbor from the ship named "Gladiator" at the age of 29. Having traveled all around the world, this melancholic sailor fell in love with Istanbul here. He fell in love with Aziyade at first sight in Greece. But he saw her eyes only. Aziyade was a married Circassian slave. Loti would not be able to reach the love of his life, but he followed her to Istanbul and started living in the house, which is now the cafe in his name. Having learned Turkish and assimilated the Anatolian traditions, Loti would write in his diaries about his love for Aziyade as well as about Istanbul at the time and the political turmoil. His love for Aziyade gave him the capability to see the world from eastern eyes and make him a universal writer that would not become obsolete.

Now sitting in this cafe that has been the indispensable setting for the Turkish films, the witness to a hopeless love and the temple of Loti's love, we once again have the opportunity to watch the transformation of the Piyerloti cafe over time as we drink a cup of tea on this spring like day in February.

The name of the Piyerloti Cafe was "Rabia Lady Cafe" in the 19th century. Found deserted and left to decay in 1964, it was taken over by Sabiha Tansuğ and rented for eight years. Following restoration, the cafe was opened once again on 11 September 1964.

İstanbul'a geldi ve Eyüp sırtlarında bugün hala onun adına kahve olarak işletilen eve yerleşti. Türkçeyi ve Anadolu örfünü benimseyip tıpkı bir İstanbullu gibi yaşayan Loti, yazdığı günlüğünde hem Aziyade'ye olan sevdasını, hem İstanbul'un o yıllarını, hem de o dönemde yaşanan siyasi çalkantıları dile getirmişti. Aziyade'nin sevdası, bu Avrupalı romantik yazara yaşama doğulu gözlerle bakma yeteneğini kazandırdığı gibi onu eskimeyecek evrensel bir yazar haline de getirecekti.

İşte şimdi yıllar sonra Türk filmlerinin vazgeçilmez mekanı, umutsuz bir aşkın tanığı, Loti'nin ise aşkının mabedi olan bu yerde, baharı anımsatan bir şubat gününde, Haliç'in panoramasının en güzel izlenebileceği mekanda çaylarımızı yudumlayıp Piyerloti kahvehanesinin yıllar içinde geçirdiği dönüşümü bir kez daha görme şansına varıyoruz.

Bugün 'Piyerloti Kahvesi' olarak tanınan kahvenin adı 19. yüzyılda Rabia Kadın Kahvesi idi.

1964 yılında metruk halinden dolayı kapatılmak üzereyken Sabiha Tansuğ tarafından alınıp, sekiz yıllığına kiralanmıştır. Kahvehane geçirdiği restorasyon çalışmaları sonucunda, 11 Eylül 1964 tarihinde tekrar ziyarete açık hale getirildi.

Bu tarihi kahvenin hemen bitişiğindeki eski merdivenlerden çıkınca sağ tarafta, İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nin 1997 yılında bölgeyi turizme kazandırmak amacıyla başlattığı ve 2000 yılında

Climbing up the stairs next to this historical cafe, we see the historical wooden mansions built in the Ottoman-Turkish architecture style and restored by the Municipality of Istanbul between 1997-2000. Named after the neighboring districts of Ayvansaray, Sötlüce, Eyüp, Balat, Hasköy and Fener, these mansions serve as hotels. The surrounding gardens have also been taken care of beautifully and opened for visitors.

There are still people who come to the Wish Well in the garden following the daily worship and prayer and hopefully expect to see within the well the valuable belongings that they have lost. In the entrance to the facilities, there is the cemetery of Ali Pasha who fell from the horse. According to legend, Ali Pasha was removed from his post. Later he was pardoned and brought back to service, but one day he fell from his horse and died.

Being especially crowded in the evenings both during the week and on the weekends, Piyerloti Cafe is open from 08:00 to 00:00. If you have not seen this place and complain that it is a long way up the hill and frightening to walk through the cemetery, your excuses are meaningless because there is cable car that will take you from the Eyup Sultan Mosque up to the cafe in less than one minute.

French, British, Japanese and Israeli tourists come to the Piyerloti Cafe very frequently. If you have not yet visited this cafe and you are fed up with the intensity, traffic and stress of the city and are looking for a quiet and peaceful location, you really have a reason to come to Piyerloti.

In addition, the visitors to Piyerloti Touristic Facilities will have the chance to see the marvelous silhouette of the Golden Horn. Golden Horn does not seem so beautiful and majestic from anywhere like the Piyerloti Cafe.

Witness of the Past: Golden Horn

What the foreigners call the Golden Horn, Haliç gives life to the city like a scream from the past that has witnessed wars, destruction, entertainment and love over the centuries and having escaped from the common rules and ambitions of life.

Haliç is the bay that separates the Fatih and Beyoğlu districts of Istanbul. It was called Khrysokeras (Golden Horn) during the Byzantine times and Halic-i Konstantiniye during the Ottoman era. The word Haliç actually means the bay at the entry point of the river.

During the Tulip Period in the Ottoman Era, which has sailed through the gloomy and sad periods of history, famous Sadabad events were organized at Haliç. When Haliç is viewed from the top, it seems like the horn of a deer together with Kağıthane and Alibeyköy shores. When the water was clean, it would have a golden glitter at sunset. That is why Haliç is called "Golden Horn". According to a different legend, the name Golden Horn was

tamamlayıp hizmete açtığı Osmanlı-Türk mimarisine uygun yapılan ahşap konaklar karşımıza çıkıyor. Otel olarak hizmet veren altı konağa Ayvansaray, Sütlüce, Eyüp, Balat, Hasköy ve Fener gibi Piyerloti'ye yakın semtlerin isimleri verilmiş. Tesisin bulunduğu bahçe zevkli bir peyzaj çalışmasıyla ziyaretçilerin rahatça gezebilecekleri oturup bir şeyler içebilecekleri bir alana dönüştürülmüş.

İki rekât namaz kılıp, niyet duasını okuduktan sonra bahçedeki Niyet Kuyusu'na gelenler, kuyunun içine baktıklarında kaybettikleri değerli bir şeyin nerede olduğunu gördüklerine inananlar, bu umutla hâlâ kuyunun içini gözleyenler var. Tesisin girişinde Attan Düşen Ali Paşa'nın kabri de bulunuyor. Rivayete göre, Ali Paşa'nın padişahla arası açılmış, görevinden azledilmiş. Bir süre sonra padişah tarafından iade-i itibara mazhar olmuş ancak bu kez attan düşüp vefat etmiş.

Hafta sonu ve hafta içi, özellikle akşamüstleri aşırı kalabalık olan, ayakta kalan konukların birilerinin kalkmasını büyük bir sabırla beklediği, doğal ve sakin mekan Piyerloti Kahvesi, saat 08.00 civarlarında açılıp, gece saat 00.00 sularında kapanıyor. Burayı hala görmediyseniz ve yolun çok uzun olduğundan şikayet edip, mezarlıkların ne denli korkutucu olduğuna dair bahaneler üretiyorsanız artık Piyerloti'ye ulaşmak daha kolay çünkü Eyüp Sultan Camii ile tepe arasında kurulan teleferik ile 1 dakikadan daha az bir sürede Piyerloti'ye çıkmak mümkün.

Fransız, İngiliz, Japon ve İsraili turistlerin yoğun olarak ziyaret ettiği Piyerloti Kahvesi'ne bu şehirde yaşayan biri olarak hala gitmediyseniz; şehrin yoğunluğundan, trafikten, stresten dem vuruyorsanız ve kendinize sakin, huzurlu bir köşe arıyorsanız arada bir buraya gelmek için artık bir bahaneniz var demektir.

Tüm bu saydıklarımızın yanı sıra Pierre Loti Turistik Tesisleri'ne gelenler Haliç'in muhteşem silüetini izleme şansını da yakalayabilirler. Çünkü Haliç, İstanbul'da Pierre Loti Kahvehanesi hariç hiçbir yerden bu kadar güzel ve heybetli görülemez.

Geçmiş Zaman Tanığı : Altın Boynuz

Yabancıların Altın Boynuz adını verdiği Haliç, yüzyıllardır savaşlara, yıkımlara, eğlencelere ve nice aşka tanıklık etmiş hayatın genel geçer kurallarının, hırslarının cümlesinden firar etmiş bir geçmiş zaman çılgılığı gibi yüzyıllardır şehre hayat veriyor.

İstanbul'un Fatih ve Beyoğlu semtlerini ayıran koy olan Haliç'e Bizanslılar zamanında Khrysokeras (Altınboynuz), Osmanlı devrinde Haliç-i Konstantiniye de denirdi. Zaten Haliç'in kelime anlamı da nehir ağzındaki koy demektir.

Tarihin loş ve hüzünlü koridorlarından süzülüp gelmiş Osmanlı'da Lale Devri'nde dillere destan Sadabad eğlencelerinin yapıldığı Haliç'e kuşbakışı bakıldığında, Kâğıthane ve Alibeyköy suları ile birlikte bir geyik boynuzu görünümünde olduğu görülebilir. Sularının temiz ve berrak olduğu zamanlarda, akşam güneşinin

given to Haliç as a sign of prosperity due to the abundance of prosperous land, fish, freshwater streams and its shape. Haliç was an internal harbor at the time and could host even large ships. Therefore, it was an important location for sea trade. There were profitable and rich enterprises on both sides. Even though Haliç could not match Bosphorus in terms of beauty and wealth, it was a place of protection and shelter in terms of security. During the colonization phase of the Byzantine era, Haliç was the naval center of the Empire. The walls along the shore were built to protect the city from the attacks of the invaders. There was also a big chain near the northeast end of the old Galata tower across the opening of Haliç to prevent the entry of unwanted ships. As the city grew, it was faced with several enemy attacks. In the tenth century, the Vikings pulled their ships outside the strait towards Galata and then entered Haliç through the stocks. The Byzantines won the war by Greek fire. During the 4th Crusader Attack, the Venetians were able to break the chain with a ram. Ottoman Sultan Mehmed the Second was able to enter Haliç by moving the ship on oiled logs across from Galata in 1453 and this was the third entry to Haliç in history.

Following the conquest of the city by Sultan Mehmed the Conqueror in 1453, Greeks, Greek Orthodox Church, Jews, Italian traders and other non-Muslim community started living in Fener and Balat region along the shores of Haliç.

sulara vurmasıyla su altın rengini alırdı. Bu yüzden Haliç'e "Altın Boynuz" ismi verilmiştir. Bir başka rivayete göre etraftaki bereketi topraklar, bol balık, tatlı su dereleri ve şeklinden dolayı Haliç'e "Altın Boynuz" ismi bereket sembolü anlamında verilmişti. Bu dönemde Haliç, en büyük gemilerin bile barınabildiği bir iç liman olduğu için deniz ticâreti yönünden çok önem taşımaktaydı. İki kıyısında da verimli ve zengin işyerleri bulunurdu. Her ne kadar Haliç, güzellik ve zenginlik bakımından Boğaziçi ile boy ölçüşemese bile güvenlik bakımından korunma ve sığınma yeriydi. Bizans döneminde kolonileşmenin başladığı zamanlarda Haliç, İmparatorluğun denizcilik merkeziydi. Sahil boyunca uzanan duvarlar, şehri bir deniz filosu atağından korumak için inşa edilmişti. Haliç'in girişinde ise istenmeyen gemilerin girişini engellemek için, şehirden karşıya eski Galata kulesi'nin kuzeydoğu ucuna uzanan geniş bir zincir vardı. Zamanla büyüyen şehir birçok defa düşman hücumlarına maruz kalmıştır. Onuncu yüzyılda Viking'ler uzun gemilerini boğaz dışına, Galata etrafına sürüklediler ve onları kızaktan tekrar Haliç'in içine indirdiler. Bizanslılar onları Yunan ateşi ile yendiler. 1204 de 4.Haçlı seferinde, Venedik gemileri zinciri koç ile kırabilecekti. 1453 de Osmanlı Sultanı II. Mehmed'in gemilerini yağlanmış kütükler üzerinde Galata içlerinden karşı yana geçerek Haliç'e indirmesi ile tarihte 3 kez Haliç'e girilebildi.

Şehrin, 1453'te Fatih Sultan Mehmet'e tesliminden sonra; Yunanlılar, Yunan Ortodoks Kilisesi, Yahudiler, İtalyan tüccarları ve diğer gayri müslimler Haliç boyunca Fener ve Balat bölgesinde yaşamaya başladılar.

Osmanlı Devleti zamanında Haliç'e çok önem verilmiş, 1615 senesinde Kasımpaşa'da tersane inşa edilmiştir. On sekizinci yüzyılda Kaptanı Derya Hasan Paşa da burada muhteşem bir bina yaptırmış ve kaptan paşaların ikametlerine tahsis etmiştir. Bugün, bu bina Kasımpaşa Deniz Hastanesi olarak kullanılmaktadır. Kasımpaşa iskelesinin yanında, denize doğru uzanan kısımda bahçe içindeki yalı eski Bahriye Nezâreti (Deniz Savunma Bakanlığı) idi.

Sultan Üçüncü Ahmed zamanında Haliç'in kuzey batısında şiihlere

Haliç was very important during the Ottoman era and a shipyard was built in 1615 in Kasımpaşa. In the 18th century, a marvelous building was built by Kaptanı Derya Hasan Paşa as residence for the captains. Today this building is being used as Kasımpaşa Marine Hospital. The mansion in the gardens by the side of Kasımpaşa Harbor was the old Marine Defense Ministry (Bahriye Nezareti).

Even though Sadabat, famous in the poems of that time, was demolished during the Sultan Ahmed the Third period, Kağıthane stream remained as a popular resort and entertainment destination. Kağıthane Stream remained popular during the Sultan Abdülhamid the Second period with its clean air. During the Ottoman era,

konu olan Sâdâbât yıkılmışsa da, Kâğıthâne Deresi, severek gidilen bir gezi ve istirahat yeri olarak kalmıştı. Kâğıthâne Deresi, Sultan İkinci Abdülhamîd Han devrinde de, temiz havası bol bir mesire yeriydi. Osmanlı devrinde Haliç'te hazret-i Ebû Eyyüb-el-Ensârî'nin Türbesi ve çevresi büyük bir önem kazanmıştı. Bu semt dînî bir ziyaret merkezi, hem de burada inşa edilen türbelerle, ölümle hayatın iç içe olduğu bir yer hâlini aldı ve Eyüp'ün yakınında şehrin en büyük mezarlıklarından biri doğup gelişti. Bu mezarları gölgeleyen serviler de, Haliç'in yeşiline yeşillik kattı.

Haliç'in yeşili, şehir halkının yalnızca dînî hislerine değil, gezme, eğlenme ihtiyacına da cevap veriyordu. Türk devrinde bu liman, bir ticaret ve gemi tezgâhları bölgesi hâlini alırken, aynı zamanda ticaret ve savaş gemilerinin barınağı, yukarı kesim ise çok sevilen bir mesire ve sayfiye yeri olmuştur. Tıpkı Boğaziçi gibi, köşklerin, yalıların, sarayların sıralandığı bir alan durumundaydı. Bu dönemde Eyüp ve Kasımpaşa gibi şehir semtleri çevresinde bağ ve bahçeler arasında konaklar vardı ve kayıklarla Kâğıthane'ye gezmeye gidilirdi.

Haliç'in etrafındaki toprakların verimliliği, tabii güzelliği, deniz ve kara ulaşımına çok uygun bulunması, çok emin bir iç liman olması gibi özellikler, bu semtin çok çabuk gelişmesinde büyük rol olmuştur. Osmanlılar devrinde bu semtte bir taraftan yalılar, kasırlar (Sepetçiler Kasrı, Aynalı Kavak Kasrı gibi), park ve bahçeler yapılırken, diğer taraftan da tersane ve iskeleler kurulmuş ve zamanla Haliç bir ticaret ve sanayi merkezine dönüşmüştür. Ancak bu gelişmenin çevreye verebileceği zarar vaktinde anlaşılmış ve bunu önlemek için zamanın idarecileri bazı tedbirler almışlardır. Meselâ, Mustafa Paşanın Netâyic-ül Vukûât kitabında belirtildiği gibi, Fâtih Sultan Mehmed, Haliç'in dolma ve kirlenme tehlikesinden korunması için özel bir ferman çıkarmıştır. Bu fermana göre Kâğıthane sırtları tarımdan men edilmiş ve bu sahada ağaçlandırma faaliyetleri başlatılmıştır. Ayrıca, Haliç'in etraftan sürüklenen tortu ve çöküntülerden temizlenmesini teşvik etmek amacıyla Haliç'in dibinden çıkartılan kili kullanan porselen işletmeleri vergiden muaf tutulmuştur. Haliç'e karşı gösterilen bu hassasiyet, yirminci yüzyılda devam etmemiştir. Nüfusun hızla artışı, plansız sanayileşme ve şehircilik kurallarına uymadan gelişigüzel kurulan yanlış yerleşme merkezleri, Haliç'in kirliliği ve düzensiz bir kimliğe bürünmesine neden olmuştur.

Günümüzde Galata köprüsü; Galata ve Eminönü'ü Haliç üzerinden birleştirir. Haliç üzerinde diğer iki köprü de Atatürk Köprüsü ve Haliç Köprüsüdür. Bu bölgede artık Haliç'le özdeşleşen Pierre Loti ise Haliç'in en iyi seyredilebileceği yerdir.

hazret-i Ebû Eyyüb-el-Ensârî Türbesi (shrine) and its surroundings gained significance. This district was both a religious visiting center giving the impression of mixture of life and death with many shrines built. Near Eyüp, one of the largest cemeteries of the city was built and developed. The cypress trees that provided shade to the cemetery made the green waters of Haliç even greener.

The green of Haliç not only served the religious feelings of the inhabitants, but also satisfied their travel and entertainment needs. During the Turkish time, the harbor was a trade and shipyard center and protection for the trade and war ships while the upper parts were a popular resort area. It was like the Bosphorus with the mansions and palaces along the shore. At that time Eyüp and Kasımpaşa were full of mansions located within gardens and vineyards and people would sail to Kağıthane on small boats.

The prosperity of the land, its natural beauty, suitable location to marine and land transportation and its security as an internal harbor contributed to the rapid development of the district. During the Ottoman era, mansions and palaces (Sepetçiler Kasrı, Aynalı Kavak Kasrı, etc) were built and parks and gardens were designed while shipyards and ports were built and Haliç became a trade and industrial center in time. The possible harmful effects of this development were foreseen at that time and the administrators took some precautions. For example, according to the book entitled "Netâyic-ül Vukûât" by Mustafa Paşa, Fatih Sultan Mehmed the Conqueror issued a special decree to prevent the filling up of Haliç with dirt. According to this decree, agriculture was forbidden on the hills of Kağıthane and this area was turned into a forest. Also, in order to encourage the removal of dirt from beneath the water in Haliç, the porcelain factory that was using the clay from Haliç was granted tax exemption. This sensitivity to Haliç was abandoned during the 20th century. The rapid population growth, unplanned industrialization and building of residential areas without paying attention to proper urbanization principles caused Haliç to become dirty and disorganized.

Today Galata Bridge connects Galata and Eminönü over Haliç. The other two bridges over Haliç are Atatürk and Haliç Bridges. The best place to get a view of Haliç is Pierre Loti, which is identified with Haliç itself.

Erzurum'da yatırımlar bitmek üzere

The investments in Erzurum are nearly complete

Şu anda Erzurum'daki 33 bin abonenin tamamına yakını doğal gaz kullanıyor. 70 bin aboneye hizmet verecek nitelikte bir altyapı kuran Palen, abone rakamını daha yukarılara çekmek için çalışmalarını sürdürüyor. Palmet Enerji Mevzuat ve Kurumsal İlişkiler Direktörü Erdoğan Arkış Erzurum'daki çalışmalar hakkında bilgiler verdi.

Nearly all of the 33,000 subscribers in Erzurum are currently using natural gas. Having established the necessary infrastructure to serve 70,000 subscribers, Palen is working on expanding the subscriber base. Palmet Energy Legislation and Corporate Relations Director Erdoğan Arkış gave information about their operations in Erzurum.

Erdoğan Arkış
Palmet Enerji Mevzuat ve
Kurumsal İlişkiler Direktörü
Palmet Energy Legislation and
Corporate Relations Director

Erdoğan Arkış, Erzurum projesinin çok hızlı başladığını, sonrasında ise oldukça olumlu bir şekilde ilerlediğini belirtiyor.

"Erzurum doğudaki ilk proje olduğu için herkesin de gözü üzerimizdeydi. Sayın Başbakan da açılışı şereflendirmişti. O nedenle biz işi biraz sıkı tuttuk. Şu anda Erzurum'da kamu kurum ve kuruluşlarının tamamına yakını doğal gaz kullanıyor. Sadece özelleştirme sürecinin yarattığı tıkanıklık nedeniyle Şeker Fabrikası'nın doğal gaza geçirilmesinde bir sıkıntı var. Ilıca'da bulunan şeker fabrikası hala kararını veremediği için oraya çekilecek şebekenin çapı, basıncı, malzeme özelliği gibi konuların belirsizliği nedeniyle orada henüz yatırımlara başlamadık. Bu aboneliğin gerçekleşmesine bağlı olarak Erzurum Ilıca projesi de tamamlanacak. Bunun da sonuca ulaşmasının ardından 90 binin üzerinde bir abone kapasitesine ulaşmış olacağız."

Erdoğan Arkış said that the initial phase of the Erzurum project progressed rapidly and now the project is advancing in a positive way.

"As Erzurum was the first project in the East, everyone was watching us. Mr. Prime Minister also honored the opening ceremony. We also took everything seriously. Now almost all of the state institutions in Erzurum are using natural gas. There is only a problem in the Sugar Factory due to some delays in the privatization process. The sugar factory in Ilıca has not made a decision yet, therefore, we have not started the investments there until the size of the network, pressure and type of materials are determined. Depending on the realization of this project, the Ilıca project will also be completed. This way we will reach a subscriber capacity of 90,000."

Erzurum Kış Olimpiyatları

Şu anda Erzurum'daki kayak tesislerinin tamamı doğal gazla çalışıyor ve üç senedir doğal gaz kullanıyorlar. 2011 Üniversitelerarası Kış Olimpiyatları'nın Erzurum'a alınmasından sonra Palen Doğal Gaz, hedeflenen yatırımları da dikkate alarak bir proje değişikliğine gitti. Erzurum'un doğal gazla geçme kararını vermeden önce komşusuna baktığını ve oradan gelecek olan referanslar neticesinde karar sürecinin şekillendiğini ifade eden Arkış, bölgede abonelik sürecinin hızlanacağını umuyor.

"Kampanyalar yürütüyoruz. Bizim projemize özel finansman modellerimiz var. Taksitlendirme yapılıyor, peşinatlar azaltılıyor. Hatta isteyenlere iç tesisatlarının da finansmanına yönelik teklifler getiriyoruz. Bankalarla birlikte, kullanıcıya ihtiyaç duydukları krediyi özel fiyatlarla sunacak projeler geliştiriyoruz. Bu tür kredilerin artık etkili olmaya başladığını söyleyebilirim.

Erzurum'da her şey sıfırdan kuruldu. BOTAŞ ile birlikte bir proje geliştirdik ve onların şehir besleme noktası olarak bıraktıkları pik istasyonundan yaklaşık 3 km şehre daha yakın bir noktada şehir giriş istasyonu için yer tespiti yaptık. Gene BOTAŞ'ın onayladığı projeleri uygulayarak bütün yatırımı biz yaptık. Elbette hattın sorumluluğu BOTAŞ'ta..."

Şubat 2004 yılında Erzurum'da doğal gaz dağıtımı için lisans alan Palmet, 12 Haziran 2004 tarihinde ise altın kaynak törenini yaptı. Bu tarihten 8 Kasım 2004'e kadar şehir giriş istasyonuna bağlantı hattı, A tipi istasyon ve şehrin de en yakın tüketim talebi ileten mahallelerine kadar dağıtım hatlarını tamamladı. Kuruluş, bu ilk yatırım döneminde ilk ulaşılacak mahallenin karşılayacağı hattı çekerken bir yandan da şehirdeki ana çelik ring hattını da tasarlamak ve kurmak mecburiyetindeydi. Dolayısıyla o dönemde Erzurum'da çok büyük bir yatırım hamlesi başladı. Erdoğan Arkış, fizibilite çalışmalarında projeyi daha uzun bir zamana yaymayı planladıklarını ancak planlanan aksine çok daha kısa sürede çalışmalarını tamamladıklarını dile getiriyor.

"Erzurum'da bizim ilk gaz verdiğimiz dönemde 290 abonemiz vardı. Şu anda 33 bin abonemiz var. Hummalı bir şekilde talebin yoğunlaştığı bölgeleri dikkate alarak çelik hat güzergahı boyunca dağıtım hattımızı tamamladık. 2005 sonunda Erzurum'da 24 bin aboneye gaz bağlamaya hazır bir şekilde dağıtım hatları ve kılcal hatları hazırlamıştık. 2006 ve 2007 yılında da bu rakam 74 bine çıktı. 2006 sonunda Dadaşkent bölgesinde ciddi bir talep söz konusuydu. Dadaşkent projesinde belediyenin de çok büyük bir istek ve arzusu vardı. Maalesef belediyelerin heyecanı halka yansımıyor. Şu anda orada hedeflediğimiz abonenin ancak yarısında." "

Erzurum'un toplamda 120 bin abone kapasitesi olduğu düşünülüyor. Bölgede bir sanayi tüketiminden bahsetmek oldukça güç. Şehirde aktif olmayan organize sanayi bölgesi var. Arkış özellikle son bir iki seneye kadar bölgede yapılan yatırımların pek verimli olmadığını belirtiyor.

"Erzurum'da özellikle enerji düzenli hale geldiği ve bunun teminatını verebildiğimiz için artık sanayi ve işletmecilik yatırımlarının da

Erzurum Winter Olympics

All the winter sport facilities in Erzurum have been using natural gas for the last three years. Following the decision to host 2011 University Winter Olympics in Erzurum, Palen Gaz made some changes in the investment plans. Noting that the inhabitants of Erzurum check their neighbors before making a decision to switch to natural gas, Arkış says that they are now expecting an increase in new subscriptions.

"We are carrying out campaigns. We have special financing models for our project. Installments are offered, down payments are reduced. We even offer assistance for the financing of the internal installation. We are developing new finance packages with the banks to offer special rates. I can say that such credits have become quite effective.

Everything has been built from scratch in Erzurum. We developed a project with BOTAŞ and determined the location of the entry station to the city at a point 3 km closer than the peak station that they had left for us. We made all the investments ourselves following the approval of BOTAŞ. Of course the responsibility of the pipeline rests with BOTAŞ.."

Having received its license for the distribution of natural gas in Erzurum in February 2004, Palmet made the golden welding ceremony on 12 June 2004. The construction of the connecting line to the entry station, A type station and distribution lines in the city centre was completed by 8 November 2004. While the company was building the lines to the first subscribers, it also had to complete the main steel ring line. Therefore, a significant investment move was started in Erzurum. Although they had planned to spread out the project to a longer time during the feasibility studies, Erdoğan Arkış says that they finished the project much earlier than planned.

"We had 290 subscribers when we first gave natural gas to Erzurum. Now we have 33,000 subscribers. Taking into account the concentration of demand, we completed the distribution lines along the steel lines. At the end of 2005, we had distribution and capillary lines ready to serve 24,000 subscribers. With the investments in 2006 and 2007, this number increased to 74,000. There was a serious demand in Dadaşkent at the end of 2006. The municipality of Dadaşkent was also very keen on natural gas. Unfortunately, the interest of the municipality is not equally reflected to the inhabitants. We have only reached half of the targeted number of subscribers."

It is estimated that Erzurum has a subscriber potential of 120,000. It is hard to talk about an industrial consumption in the city. There is an inactive organized industrial zone there. Arkış says that the investments were not profitable until the last two years.

"As energy has become stable in Erzurum and we can guarantee this, we expect industrial and operational investments to be attracted to the region. There are some attempts in this respect. We expect that investors will appreciate this need with the 2011

Dadaşlar diyarı Erzurum

Erzurum'un bilinen ilk adı Doğu Roma (Bizans) İmparatoru II. Theodosios' a (408-450) mal edilen Theodosiopolis'ti ve şimdiki Erzurum' un yerinde kurulmuştu. Erzurum adı ise, Erzen'in Selçuklular tarafından fethedilmesi üzerine halkın Theodosiopolis'e (Kalikala=Karin) göç etmelerinin ardından bu şehre Meyyafarikin (Silvan) ile Siirt arasındaki Erzen' den ayırmak ve Anadolu'ya ait olduğunu belirtmek üzere Rum kelimesi ilave edilerek, Erzen al-Rum denilmesinden kaynaklanmıştır. Selçuklular tarafından Erzurum'da basılmış paraların üzerinde şehrin adı Arzan al-Rum şeklinde yazılmıştır.

Erzurum ve çevresi özellikle son Kalkolitik ve Eski Tunç çağından itibaren yoğun bir şekilde yerleşime ve siyasi olaylara tanık olmuştur. Bunun sebebi en eski çağlardan beri önemli ticari ve askeri yolların kavşak noktasında yer alması, zengin akarsu ağız bünyesinde bulundurmaları ve doğal savunma zeminine sahip olmalarıdır. Çevredeki sert iklim şartlarına rağmen dağ silsileleri ve akarsu boylarındaki verimli ovalar tarıma ve bilhassa hayvancılığa uygun bir ortam oluşturmuştur. Karaz, Pulur ve Güzelova kazılarının tanıklığında, yaklaşık altı bin yıldan beri çevredeki yaşama biçiminin devam ettiği söylenebilir. Bölgede M.Ö. IV. binden itibaren çok kuvvetli bir kültür birliğinin olduğu da ortaya çıkmıştır.

6000 yıllık tarihi boyunca şehir; bölgesel, iktisadi ve siyasi merkez olmuştur. Erzurum, bugün de ünlü İpek Yolu üzerinde bulunan bir ticaret merkezi olma özelliğini halen devam ettirmektedir. Erzurum; Persler, Romalılar, Bizanslılar, Selçuklu Türkleri ve Osmanlılar gibi dünyanın en önemli medeniyetlerine ev sahipliği yapmıştır.

Erzurum tarihi yerler bakımından da önem arz eder. Erzurum Kalesi bu tarihi eserlerin en önemlilerinden biridir. İlk inşa tarihi kesin olarak bilinmemekle birlikte MS 5.yy ilk yarısında Bizanslılar tarafından yaptırıldığı tahmin edilmektedir. Şehirde tarihi çok eskilere dayanan Öşvank, Haho kiliseleriyle birlikte Çifte Minareli Medrese, Lala Paşa Camii gibi eserler bulunmaktadır. Bu yönüyle Erzurum iki medeniyetin buluşma noktasıdır. Şehir, tescilli 320 taşınmaz kültür varlığıyla bir açık hava müzesi görünümündedir.

Geleneksel yemekleri (Oap, kadayıf dolması, mantı vb.) ve geleneksel sporlarıyla (atlı cirit, atlı kızak, kar voleybolu vb.) dünyanın önemli kültürel mekânlarından. 256 endemik florası ve çok zengin faunasıyla bir doğal zenginlik merkezidir. Eğer bir gün yolunuz Dadaşlar diyarı Erzurum'a düşerse Palandöken'de kayak yapmadan, Çifte minareli Medresesi, Yakutiye Medresesi'ni ve müzeleri görmeden, yolunuz İspir'e düşerse Çoruh nehrinde rafting yapmadan, Palandöken Dağı'na, Tortum Şelalesi ve gölüne gitmeden, çağ kebab, su böreği, ayran çorbası, kadayıf dolması yemeden dönmeyin.

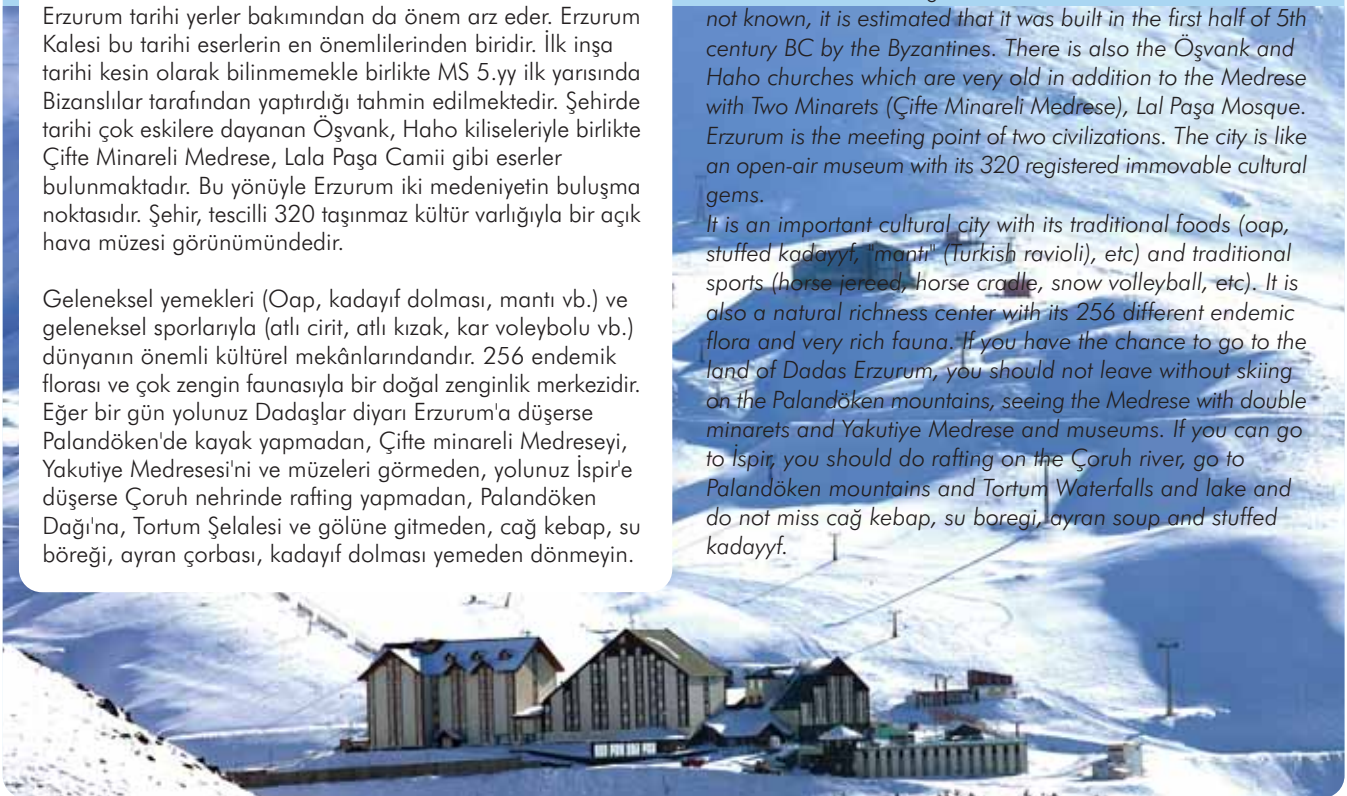
The land of the Dadaş - Erzurum

The first known name of Erzurum is Theodosiopolis given by East Roman (Byzantine) emperor II. Theodosios (408-450) and the city was founded in its current location. The current name was given when the city of Erzen was conquered by the Selcuks and the inhabitants migrated to Theodosiopolis (Kalikala=Karin), they wanted to differentiate the city from Erzen located between Meyyafarikin (Silvan) and Siirt and to add the word "Rum" to indicate that the city is part of Anatolia, hence the name "Erzen al-Rum" was created. The name of the city was written as Arzan al-Rum on the coins printed by the Selcuks.

Erzurum and the surroundings were densely populated and witnessed various political developments ever since the last Calcolithic and old Bronze Age. The reason for this is its location at the junction of trade and military routes, its rich river sources and landscape providing a natural defense. In spite of its harsh climate, it is protected by mountain strains and the prosperous plain fields in between the mountains and the rivers are suitable for agriculture and especially husbandry. According to the findings of Kazraz, Pulur and Güzelova diggings, it can be said that this lifestyle has been continuing for the last six thousand years. Thus the region has a strong cultural unity since 4000 B.C.

During its history over the last 6000 years, the city has been the regional economic and political center. Erzurum continues to be a trade center located on the famous silk route. Erzurum has been a host to the most important civilizations in history, Persians, Romans, Byzantines, Selcuk Turks and Ottomans. Erzurum has several important historical sites. Erzurum Castle is one of these. Although the exact date of its construction is not known, it is estimated that it was built in the first half of 5th century BC by the Byzantines. There is also the Öşvank and Haho churches which are very old in addition to the Medrese with Two Minarets (Çifte Minareli Medrese), Lal Paşa Mosque. Erzurum is the meeting point of two civilizations. The city is like an open-air museum with its 320 registered immovable cultural gems.

It is an important cultural city with its traditional foods (oap, stuffed kadayıf, "mantı" (Turkish ravioli), etc) and traditional sports (horse jereed, horse cradle, snow volleyball, etc). It is also a natural richness center with its 256 different endemic flora and very rich fauna. If you have the chance to go to the land of Dadas Erzurum, you should not leave without skiing on the Palandöken mountains, seeing the Medrese with double minarets and Yakutiye Medrese and museums. If you can go to İspir, you should do rafting on the Çoruh river, go to Palandöken mountains and Tortum Waterfalls and lake and do not miss çağ kebab, su böreği, ayran soup and stuffed kadayıf.

bölgeye yöneleceğini düşünüyoruz. Bu konuda çeşitli girişimler var. Özellikle 2011 kış olimpiyatları ile birlikte bu ihtiyacı Erzurum yatırımcıları tarafından da kavranacağını ve canlanacağını umuyoruz. Özellikle doğu tarafımızdaki komşu ülkelerle ticaretimiz düzenli bir halde organize edilirse Erzurum'un o anlamında ilk buluşma noktası olacağından şüphemiz yok. Zaten Erzurum şu anda doğunun merkezi diyebiliriz."

Hedefler

2008 yılı Erzurum'da artık projenin sonucu itibarıyla tamamlama dönemi olacak. Bölgedeki yatırım en geç 2009 yılında tamamlanmış olacak. Erzurum yapı itibarıyla genişleyebilecek bir tüketim potansiyeline sahip değil. Erzurum'da şu anda, 20 km civarında bir çelik hat tamamlanmış durumda. Şeker Fabrikasının kararının netleşmesiyle Ilıca'da ve 2011 kış olimpiyatlarıyla Konaklı'da hedeflenen çelik hat yatırımları daha da artabilir. Bu bölgeler dışındaki bütün hatlarımız özellikle işletme kolaylığı açısından polietilen olarak tasarlandı. O şekilde genişlemeyi sürdüreceğiz."

Sorunlar

Erdoğan Arkiş, hâlihazır haritalarının bulunmaması nedeniyle altyapı hizmetlerinde sorunlar yaşadıklarını vurguluyor.

"Küçük ölçekte uygulamalar var ama tüm şehrin altyapı planı sağlıklı bir şekilde mevcut değil. Önümüzdeki en büyük engeli de bu oluşturuyor. Ülkemizde çok sık seçim yapılıyor. Vatandaşlardan gelen baskılar nedeniyle seçim dönemlerinde yerel yönetimlerin bizi şaşırtan talepleriyle karşılaşıyoruz. Bunun dışında çok sık kaldırımlar ve yollar değişiyor. Böyle olunca da bizim yapım ve işletme programımıza da çok fazla müdahaleler oluyor. Erzurum altyapı yatırımlarına yeni başlayan bir kent. Bu çalışmalar sırasında bizim hatlarımıza çok ciddi müdahaleler olabiliyor. Bu müdahalelere gaz arzını sürdürerek çözüm üretmeniz gerekiyor. Bunlar maliyetli işler. Teknik olarak bunlar hiçbir zaman bizim için sorun değil. Karın altında dahi biz bu işleri rahatlıkla yapabilecek teknik ve kabiliyete sahibiz. Ama maliyet ve mühendislik çalışmaları açısından planlaması oldukça sorunlu durumlarla karşılaşabiliyoruz.

Erzurumda pınl pınl ışık saçan bir üniversite var. Bütün yöneticileriyle birlikte Erzurum üniversitesi ülkenin aydınlık yüzü. Çok çalışkan bir üniversite... ÖSS sınavları yapıldıktan sonra şehir bir keşmekeş halini alıyor. İnsanlar yurt peşinde koşuyorlar, bulamayanlar ev peşinde koşuyorlar. Bizim bütün abone plan ve programlarımız altüst oluyor. 60 bin öğrenci ve akademisyen var. Evler boşalıyor tekrar doluyor. Abonelikler kapatılmadan ev boşaltılıyor. Dolayısıyla abonelik açma ve kapatma kurallarına pratikte uyulmuyor. Yaptığımız işlemler sonrasında da onların yerine gelenler bizi ilgilendirmez diyerek EPDK'ya gittiklerinde biz koşturmaya uğruyoruz. En büyük sorun ise yerel yöneticilerle olan işbirliğini sürekli olarak korumak. Maalesef tayinler nedeniyle bu değişkenlik arz ediyor. Bizlerde adapte olmaya çalışıyoruz."

Erdoğan Arkiş, bacalar konusunda da önemli sıkıntıları olduğunu belirtiyor.

Winter Olympics. If trade with our neighbors in the East is vitalized, Erzurum will become the first meeting point. We can already call Erzurum the "center of the east".

Targets

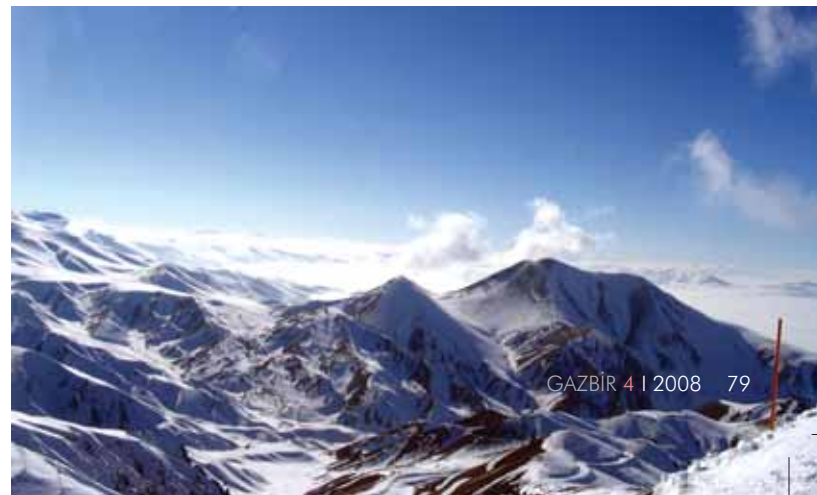
2008 will be the completion year of the project in Erzurum. The investments will be completed by 2009 at the very latest. Erzurum does not have a structurally expanding consumption potential. 20 km of steel lines have already been built. Depending on the decision of Sugar Factory and 2011 Winter Olympics in Konaklı, there may be additional steel line investments. All the other lines have been planned as polyethylene for ease of operations. We will continue to grow in this fashion."

Problems

Erdoğan Arkiş says that they are experiencing difficulties in infrastructure services due to the lack of maps.

"There are small scale applications, but a good infrastructure plan of the city is non-existent. This causes the biggest hurdle. We have very frequent elections in this city. We are faced with surprising demands from the local municipalities under the pressure of the electorate. Also, the roads and sidewalks are very frequently changed and rebuilt. This interferes with our construction and operation schedules. Erzurum has recently begun its infrastructure investments. There are serious interferences with our lines in the course of these infrastructure projects. We have to respond to these without cutting the gas supply. This brings additional costs. These are not difficult problems technically; we can easily carry them out even if we make a loss. But we are faced with situations quite difficult to plan both in terms of cost and engineering.

There is a university that enlightens the city. Erzurum University is the bright face of the city with all its academicians and administrators. A very hardworking university... After the university entrance exam, the city is full of traffic. People try to get university housing, if not look for rental flats. This disrupts our subscription plans. There are 60,000 students and academicians in the city. There is constant turnover in the houses. People leave their houses before cancelling their subscriptions. The subscription procedures are not followed in practice. In response to our actions, the newcomers refuse to take responsibility of the previous tenants and when they apply to EMRA, we are punished. Another problem is to be able to keep up the cooperation with the local administrators. Since turnover is very high, there is a constant change and we are trying to adapt."

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

"Evler yapılmış olarak biz devreye giriyoruz. Bu evlerin yapılmış olması demek mevcut mevzuat çerçevesinde bu evlerin bacalarının olması demek. Bu evlerin bacalarının nasıl olması gerektiğine bizlerden önceki merciler karar veriyor. Ruhsat veriyorlar. Ondan sonra bu işle ilgili olarak bizim tesisatımız devreye girdiğinde, bu bacanın bize uygun olup olmadığı konusunda bir gün ortaya çıkacak handikaplarda biz devrede olmak durumundayız. Bu konuda Bacader ile temaslara başladık. Kendileriyle teknik seviyede oturumlar yapıyoruz. Özellikle binaların yapılmasında dikkat edilmesi gerekenler açısından, ilgili mevzuatın da şekil alması için yapılacak çalışmalar da dahil olmak üzere bir süreçte başlıyoruz."

Erdoğan Arkiş also notes that they have serious problems with the chimneys.

"We supply gas to the houses that have been built long before. These houses should have the chimneys that are in accordance with the current legislation. However, the previous administration has approved these buildings. When we build our internal installation, we also have to deal with potential problems. We initiated contact with Bacader. We are making technical cooperation with them. We are initiating a process to determine what needs to be done during the construction phase of the buildings and the necessary legislation."

Erzurum'un Siyah İncisi Oltu Taşı

The Black Amber of Erzurum: "Oltu Stone"

Yıllarca bin bir zahmetle her türlü zorluğa meydan okuyan yorgun ve nasırlı ellerde işlendikçe setleşen sertleştikçe parlayan, kimi zaman bir sevgiliye vuslatın bir nişanesi olarak sunulan, kimi zaman bir elin parmaklarında ya sabır çekilmesine yardımcı olan, kimi zaman dudakla tütün arasındaki o kışkırtıcı ve hastalıklı birliktelikte köprü vazifesi gören, kimi zamansa kırk yıllık hatırın ölümsüz simgesi olarak tüm ihtişam ve heybetiyle karşımıza çıkar Oltu Taşı...

Black amber has endured years of pain, hard work and difficulty, shines more and more in the coarse hands of the artist, is sometimes presented to the lover as a sign of reunion, sometimes helps to endure in the form of the paternoster, sometimes becomes the bridge between the lips and tobacco in the form of a cigarette holder or sometimes comes forward with all its splendor and magnificence as a symbol of respect and memory....

İnsanlık tarihinin tozlu sayfalarında bilinen en eski süs eşyalarından biri olarak adından söz ettiren Oltu Taşı ya da bir diğer adıyla kehribar taşı, sert ve hoyrat esen rüzgarı, karlı dağlarıyla göğü bir çığlık gibi yırtan Palandökeniyle, ciriti ve dadaşlarıyla ünlü Erzurum'da bir yaşam biçimi olarak geçim kaynağının da adıdır. Erzurum'un en önemli simgelerinden biri olan, Erzurum denince akla ilk gelen ve adeta şehirle özdeşleşmiş olan Oltu Taşı işletmeciliğinin Erzurum kültüründe önemli bir yeri vardır.

Dünyanın pek çok yerinde çıkarılan Oltu Taşı'nın tarihi Bronz Çağı'na dek uzanır. Zengin Romalıların mücevherlerini ve değerli süs eşyalarını süsleyen Oltu Taşı'ndan Ortaçağ'da tespihler, kutsal emanet sandıkları ve heykeller yapılır. Yazılı kaynaklara göre, 17. yüzyılda Oltu Taşı'nın tozu doktorlar tarafından ilaç niyetine de kullanılır. Ancak Oltu Taşı en ihtişamlı günlerini Viktorya döneminde (1837-1901) yaşar. Kocası Prens Albert'in yasını tutan İngiltere Kraliçesi Viktorya hayatının sonuna dek Oltu Taşı'ndan mücevherler takmasıyla bir moda akımına öncülük eder ve o dönemde gücü yeten herkes, bu taştan yapılmış yüzük, broş ve kolyeler taşımaya başlar. Erzurum'da ise ata yadigarı sanatlarını devam ettiren ustalardan öğrenildiği kadarıyla Oltu Taşı'nın işlenmesi 200-250 yıllık bir maziye sahiptir.

Oltu Taşı'nın işlenmesi ne kadar maharet gerektiriyorsa çıkarılması da bir o kadar maharet gerektirir. Oltu Taşı'nın çıkarıldığı köylerin arazisi genellikle çok engebeli dik yamaçlardan meydana geldiği için maden çıkarılan ocaklara ancak yaya olarak ulaşılabilir. Oltu Taşı'nın çıkarılması işi, dağlık kesimin parçalanmış kısımlarında hemen hemen dağ içerisine dik olarak açılan ve 70-80 cm çapa sahip tünelden geçtikten sonra ulaşılan daha geniş şekilde

Known to be one of the oldest ornaments in history, black amber is also a means of making a living in Erzurum, a city with its harsh weather, snowy mountains of Palandöken, jereet and dadas. Black amber production and processing is one of the most important symbols of Erzurum and is identified with the city.

The historical background of black amber, which is found in various places of the world, goes way back to the Bronze Age. Rich Romans used black amber to make jewelry and ornaments, paternoster, sacred boxes and statues during the Middle Ages. According to written sources, doctors used the dust of black amber as medicine during the 17th century. But the fame of black amber reaches its peak during the Victorian times (1837-1901). Mourning over her husband Prince Albert's death, Queen Victoria wore jewelry made of black amber until her death and actually started a new fashion. Under her influence, people started to wear rings, brooch and necklaces made of black amber. According to the masters of this craft, the processing of black amber in Erzurum has a history of 200-250 years.

The processing as well as mining of black amber requires talent. The villages of black amber mines are located on steep hills; therefore, it is only possible to reach these places on foot. The mining of black amber involves straight tunnels into the mountains

oyulmuş galeriler içerisinde sürdürülür. Galeriler ekonomik olmadığı için teknik metotlarla değil, yöre halkı tarafından geliş güzel olarak açılır. Açılan bu galerilerin çökmemesi için silindirik olmasına dikkat edilir. Oltu Taşı ocaklarında biraz ilerleyince su çıkar ki, bu da Oltu Taşı'nın belki 200 metre uzunluğundaki ocaktan diz üstü sürünerek çıkarılması anlamına gelir. Bu kadar zorlukla çıkarılması ve doğada az miktarda bulunması Oltu Taşı'nın kıymetini daha da artırır.

En kalitelisi Erzurum'da çıkarılan Oltu Taşı'nın en dikkat çekici özelliği, topraktan çıktığında çok yumuşak olmasına rağmen hava ile temas ettiğinde hemen sertleşmesidir. Bu yüzden de galeriden çıkıp cilalanana kadar mutlaka nemli ortamda saklanır.

Büyük emekle çıkarılan bu maden küçük atölyelere gönderilir. Atölyelerde, tasarlanan süs eşyalarına göre sınıflandırılan maden, el çarkı ile işlenir. Bu işlem yürek ister, sevgi ister ve her şeyden öte derin bir sabır ister. İşin püf noktası ise taşın yumuşak ve nemli kalmasının sağlanmasıdır. Bu yüzden işlenecek kadar maden, su içinde bırakılarak korunur. Geri kalanı ise yeniden toprağa gömülerek saklanır. Oltu Taşı'nda hakim renk siyahtır, ancak nadiren de olsa gri-yeşilimsi renkli olanları da vardır.

Taşlar, yapılacak mamulün, tip ve cinsine göre uygun bir şekilde küçük bir keserle kütük üzerinde kırılarak taşın içindeki yabancı maddeler, çatlaklar temizlenir. Bu aşamada taş çok fire verir. Öyle ki, bir kilo hammadde Oltu Taşı'ndan ortalama yedi tespah çıkar. Keserle kırılan taşlar bu defa bıçakla etrafı yontularak lobut haline getirilir. Sonra tornaya takılan bir biz aleti ile teker teker delinir. Delinen taşlar çark denilen tornadaki mile takılır. Usta, bir eli ile çarkı çevirirken, diğer elindeki keski ile milde dönen taşı tornaya çeker. Milden çıkarmadan önce, çırtı ağacının kömürünün tozu ve Palandöken Dağından getirilen tebeşir taşının tozu ile cila verilerek parlatılır. Artık işlem tamamdır. Bu anlattığımız, tespah tanelerinin yapım şeklidir.

Uzun, yorucu, ama sabırlı ve kıvanç verici bir çabadan sonra nihayet Oltu Taşı, zevk sahiplerinin beğenisine sunulacak hale gelmiştir. Artık onu, büyük şehirlerin büyük mağazalarında, kuşaktan kuşağa aktarılacak bir hatıra olarak görebilirsiniz. Geniş bir kullanım alanı olsa da Oltu Taşı en çok tespihte kullanılır. Çekildikçe ve dokundukça daha bir parlaklık kazanır... Geçen zamana karşı parlaklığını yitirmeyen Oltu Taşı, zamana meydan okurcasına kullanıldıkça canlanır, hayat bulur. Doğadan aldığı enerjiyi sahibinin avuçlarına bırakır... Kuyumculukta da kullanılan altın ve gümüş filigre kaplama Oltu Taşı'ndan ilginç kolyeler, broşlar, küpeler, yüzükler, bilezikler, rozetler, kol düğmeleri, kravat iğneleri, sigara ağızlıkları ve nadir de olsa fincan takımları da yapılmaktadır. Oltu Taşı, antik ve tarihi değerlendirmeye çok uygundur. Dünyanın hemen hemen tüm aristokrat ve devlet adamı şahsiyetlerin koleksiyonlarında bu ürünleri görmek mümkündür.

Oltu Taşı işletmeciliği, günümüzde Kanuni Sultan Süleyman'ın damadı ve sadrazamı Rüstem Paşa tarafından yaptırılmış olan ve yöre halkı tarafından Taşhan olarak bilinen Rüstempaşa Bedesteni'nde hâlâ devam ediyor. Eğer Oltu Taşı atölyelerini görmek; erzurumtaşı, karakehribar, sengi, musa da denilen bu yeraltının siyah incisine sahip olmak istiyorsanız, ilk işiniz burayı ziyaret etmek olmalı.

with a diameter of 70-80 cm, which opens to a larger gallery inside. As the galleries are not economically feasible, they are not opened by technical methods but instead randomly by the villagers. It is important to open cylindrical galleries to prevent them from falling down. As you go in further, black amber mines may be full of water, which requires the miners to crawl in. The difficulties of excavating and its relative scarcity make black amber more valuable.

The highest quality black amber can be found in Erzurum. An interesting feature of this stone is that it is rather soft when first excavated, but becomes hard once it gets in touch with the air. Therefore, it is kept in a moist environment until it is polished.

The stones, which are excavated under difficult conditions, are sent to small workshops. In these workshops, the stones are processed by hand mills according to the design of the jewelry. This process requires courage, love and above all perseverance. The critical thing is to keep the stone soft and moist. Therefore, the stone, which is to be processed, is kept in water. The rest is hidden back underground. The main color of black amber is black, but rarely comes in grayish-green.

According to the type of the product to be made, the stone is broken down to pieces by a small hammer to clean dirt within. During this process, a lot of stone is wasted. From 1 kg of stone, seven paternosters are produced. The broken stones are later sharpened in the form of a club. Then each one is put on the machine and a hole is made. These stones are mounted on the mill of the lathe. The craftsman turns the mill with one hand while polishing the stone on the mill with his other hand. In this polishing, the dust of a special tree (çırtı) and chalk dust from the Palandöken Mountains are used. The process is now complete. This is how each round piece of a paternoster is made.

After this long, tiring, but patient and gratifying endeavor, black amber is at last ready to be served to its admirers. Now you can see it as a gift of remembrance in the big stores of large cities. Black amber is mainly used for ornaments. It is mostly used for paternosters. It shines more and more as it is used....Not losing its shine with the passage of time, black amber in fact becomes even more lively as it is used more and more. It transfers the energy it brings from the nature to the hands of its owner. Interesting necklaces, brooches, earrings, rings, bracelets, pins, shirt cuffs, tie pins, cigarette holders and even rarely cups are made of black amber combined with gold and silver filigree lining. Black amber is very suitable for antique and historical pieces. It is possible to see these in the collections of aristocrats and statesmen around the world.

Black amber processing is still done at the Rüstempaşa Bedesten

Dünyada her şeyin olduğu gibi elbette ki doğanın bu çok özel armağanının da sahteleri var. Ancak gerçek Oltu Taşı'nı sahtelerinden ayırmak için pek çok yol da var. Örneğin, elinize alıp nefesinizle buharlaştırdığınızda, Oltu Taşı buharı çeker ve üzeri nemlenir. Özellikle tespihlerin kendine has ağırlığı ve tok bir sesi vardır. Örneğin camdan olanlar çok ağır, plastikler çok hafif olurlar. Kızgın bir toplu iğnenin ucunu batırdığınızda eğer elinizdeki taş Oltu Taşı değilse iğne içine batar; Oltu Taşı ise iğne işlemez. Sürtünme ile elektriklendiği için küçük kağıt parçalarını kendine çeker. Oltu Taşı bıçakla hafifçe kazındığında kahverengi toz çıkarır. Her ustanın farklı hikâyeler düşünüp işlediği, akıp giden zamana rağmen var olan Oltu Taşı, insan sıcaklığı ile daha çok parlar.

Oltu Taşı; soğuk algınlığı, astım, guatr, bronşit ve alerji tedavisi için boyun bölgesinde kullanılır. Boğaz ve tiroid enfeksiyonlarını tedavide diğer taşlardan üstündür. Elde oynandığında bedenin elektriğini nötrleştirir. Elektrik yükünü azalttığı için depresyona karşı da faydalıdır. Ağrıyan yerlere koyulduğunda ağrıları hafifletir.

Oltu Taşı, yaşamın bir yük olduğunu düşündüğünüz ve sorumluluklar altında ezildiğinizi hissettiğiniz anlarda, şifa yüklü enerjisiyle sizi canlandırır. Strese ve sinire iyi gelir. Korku ve kabuztan uzak tutar. Yaşamın güzel yanlarını fark etmenizi ve böylece içinizin neşeye dolmasını, günlük olağan yaşantınızla, zihinsel ve ruhsal gelişiminiz arasındaki dengenin kurulmasını sağlar. Oltu ilçesinin Güzelsu, Güllüce, Yeşilbaşlar, Alatarla, Dutlu, Çataksu ve Sülünkaya gibi çevre köylerinde bol olarak

which is also known as Taşhan and which was built by Rüstem Paşa, son-in-law of Suleyman the Magnificent. If you would like to visit black amber workshops and get the special stones of Erzurum such as Erzurum stone, "karakehribar", "sengi" or "musa", you should first come here.

As with anything else, there are fake copies of this stone as well. But there are many ways to differentiate the real ones. For example, if you exhale your breath to the stone, it should become moist. Especially the paternosters have a characteristic heaviness and a deep sound. The ones made of glass are too heavy and the plastic ones are too light. If you push a very hot needle into the stone, the needle will get into the fake stone but not the real one. As it is electrified by rubbing, it attracts small pieces of paper. If black amber is rubbed by a knife softly, a brown dust is produced. Each craftsman works on his stone with a different story in mind. The stone shines more and more with the warmth of a human touch.

Black amber is used on the neck to heal cold, asthma, goiter, bronchitis and allergy. It is more effective than other stones in the treatment of throat and thyroid infections. It neutralizes the body electricity when played by the hand. It is also useful against depression as it lightens the bodily electrical powers. It helps to remove pain if put on the painful parts of the body.

When you feel the weight of life on your shoulders and have the sense of being crashed under responsibilities, black amber lifts up your spirits and gives you strength with its healthy energy. It

is good for stress and anxiety. It keeps you away from fear and nightmares. It helps you to see the good aspects of life and fills you with happiness by establishing the balance between your mental and spiritual development. Being especially found in the Güzelsu, Güllüce, Yeşilbaşlar, Alatarla, Dutlu, Çataksu and Sülünkaya villages of Oltu district, black amber is fighting its ground against the serial production of jeweler and ornaments in spite of its reduced competitive power.

The magic of black amber

Many legends are being told about the black amber. According to one saying, Blind Ali had a very beautiful daughter. But she was so lively that she would run after butterflies in her colorful dresses and headscarf and run from place to place like a bee

görülen Oltu Taşı, gelişen teknolojiyle birlikte seri üretim takı ve mücevherlerle rekabet gücü zayıflamasına rağmen zamana yenik düşmemek için var gücüyle dayanmaktadır.

Siyah Taşın Tılsımı

Oltu Taşı hakkında pek çok efsane anlatılır. Rivayete göre, Kör Ali'nin güzel mi güzel bir kızı varmış. Öyle deli dolu imiş ki, rengârenk çiçekli şalvarı, rüzgârda uçuşan yemenisi ile allı pullu bir kelebeğin peşine takılır; bal arayan arı gibi bir taraftan diğer tarafa savrulmuş. Bu güzel kız, bir gün ışıl ışıl parlayan bir gölün kenarında seyrüsefaya dalmış. O anda gökyüzü yeryüzüne pınar olmuş akmış, sanki yaşam değişmiş, kız büyük anneannesinin anlattığı tılsımın içine düşmüş. Ne gökyüzü, ne yeryüzü sadece o an ve o yağız delikanlı varmış. Saatlerce süren uzun bakışmalar sonunda, bir anda gencin boynunda göz alıcı parlaklıkta simsiyah bir inci belirivermiş. Nedir ne değildir tam bilinmez ama tek bilinen boynundaki taşın aşk tılsımı olduğuymuş. Aşkı mıknatıs gibi çekip, kızcağzın kalbini kor etmiş, sudaki delikanlıya ölene dek aşk ağıtları yaktırmış.

İşte bu tılsımlı siyah taşın Oltu Taşı olduğu ve olağanüstü güçleri içerdiği rivayet edilir yörede. Her delikanlı, her genç kız, her sevdalı siyah incinin tılsımına inanır. Bu masal dilden dile dolaşır, usta ellerin işleriyle her gün yeniden yazılır. Her madenci zamanla Ali'nin kızını görür Oltu Taşı'nın içinde Her usta kendi aşkına şekil verir elleriyle Yontulan taş bir olur bedenimizle, aşkı işler kalbimize...

looking for honey. One day this beautiful girl was dreaming by the lake shining under the sunlight. At that moment, the sky flowed into the surface of the earth like a river, everything changed all of a sudden and the girl was captured in the magic told by her great grandmother. There was no sky, no earth, just the girl and the handsome young boy. After hours of staring at each other, a very shiny deep black pearl appeared on the boy's neck. It is not known how, but this stone was the magic of love. It drew love like a magnet and burnt the girl's heart and she could do nothing but sing requiems after the boy in the water until she died.

This magical stone is believed to be black amber with exceptional powers. Every young girl, every young boy believes the magic of this black pearl full of love. This tale is told over and over again and rewritten by the talented hands of the craftsmen. Every miner starts to see Ali's daughter reflected in the stone. Every craftsman shapes his love with his hands. The refined stone becomes part of our body and its love infiltrates to our heart...

BADAŞ, 10 bin abone hedefliyor

BADAŞ targets 10 thousand subscribers

Bandırma şehrinin toplu sayılabilecek bir yerleşime sahip olması BADAŞ'a işletme anlamında kolaylık sağlıyor. 120 binin üzerinde nüfusa sahip olan Bandırma limanı ve sanayi potansiyeli ile il olmak için gerekli şartları bünyesinde taşıyor. BADAŞ İşletme Müdürü Göksel Kayacan, Bandırma'daki doğal gaz çalışmaları hakkında bilgiler verdi.

The collected and tidy layout of Bandırma offers BADAŞ advantages in administration and operation. Bandırma fulfills the necessary conditions to become a city with its population exceeding 120 thousand along with its harbor and industrial potential. BADAŞ Operation Manager Göksel Kayacan gave information about BADAŞ' natural gas activities in Bandırma.

Bandırma İstanbul'a yakın olmasının avantajını da doğru bir şekilde kullanıyor. Şehrin önemli bir sanayi bölgesi olması, nüfus artışı hızına ve şehrin genişlemesine katkı sağlıyor. Bölgede pek çok yer yerleşime açılıyor, dolayısıyla yeni yerleşim yerleri ile birlikte BADAŞ'ın yatırım alanları da genişliyor.

BADAŞ (Bandırma Doğal Gaz Dağıtım AŞ) Bandırma şehri doğal gaz dağıtım ihalesi ile işletme lisansını 23 Mart 2004 tarihinde EPDK'dan alarak 20 Temmuz 2004 tarihinde çalışmalara başladı ve 28 Ocak 2005 tarihinde şehre ilk gazı verdi. Personel sayısı 28 olan BADAŞ'ın lisans sınırları içerisinde 56 tane de iç tesisat firması bulunuyor.

BADAŞ İşletme Müdürü Göksel Kayacan'ın verdiği bilgilere göre, BADAŞ; çalışmaların başladığı günden bugüne kadar 19 km çelik, 153 km PE dağıtım hattı, 46 km servis hattı imalatı, 7400 servis kutusu, 5 adet de bölge regülatörü montajı yaparak bölgeye yapılması öngörülen yatırımın %98'i tamamladı ve 35.000 potansiyel aboneye ulaştı. Aynı zamanda BOTAŞ'tan devir alınan RMS/A istasyonu revize edilerek kapasitesi 90.000 m³/h'e çıkarıldı. Yine BOTAŞ'tan devir alınmış olan 5 sanayi müşterisinin sayısı 16'ya çıkarıldı.

CNG tesisi işleten bir müşterisi de olan BADAŞ, bu tesis sayesinde hatlarının ulaşamadığı bölgelere hizmet götürebiliyor. Bandırma'da yıllık gaz tüketimi bu yatırımlarla birlikte sanayide 34 milyon m³'e, evsel kullanım oranı anlamında da 13 milyon m³'e ulaştı. Banvit, Şeker Piliç, Bupiliç ve serbest tüketici olarak Hidrojen Peroksit BADAŞ'ın sanayi abonelelerini oluşturuyor. Yakın zamanda yapılacak revizyonlarla Etibor İşletmeleri'nin de doğal gaza geçirilmesi planlanıyor.

Bandırma correctly uses its advantage of being located near Istanbul. Its being an important industrial area contributes to the growth in its population and the city. New residential areas are being created which offers new investment opportunities for BADAŞ.

BADAŞ (Bandırma Doğal Gaz Dağıtım AŞ) received its operating license for the distribution of natural gas in Bandırma from EMRA in 23 March 2004 and initiated its activities in 20 July 2004. The gas was introduced in Bandırma in 28 January 2005. Working with 28 personnel, BADAŞ also has 56 internal installation firms within the license area.

According to information provided by Operation Manager Göksel Kayacan, BADAŞ built 19 km of steel, 153 km of PE distribution lines, 46 km of service lines, 7400 service boxes, 5 regional regulators until now and completed 98% of the planned investments. The company has thus reached 35,000 potential subscribers. It also revised the RMS/A station taken over from BOTAŞ and increased its capacity to 90,000 m³/h. In addition, the number of corporate customers taken over from BOTAŞ was increased from 5 to 16.

BADAŞ also has a client that operates a CNG plant and uses this facility to bring service to the areas that cannot be reached by the lines. As a result of these investments, annual gas consumption in Bandırma has reached 34 million m³ in the industry and 13 million m³ in residential areas. Banvit, Şeker Piliç and Hidrojen Peroksit as an independent subscriber constitutes BADAŞ' industrial subscribers. Etibor is also planned to be converted to natural gas with the completion of some revisions soon.

BADAŞ İşletme Müdürü Göksel Kayacan, Bandırma'nın önemli bir sanayi bölgesi ve buna bağlı olarak nüfus artışıyla birlikte genişleyen bir şehir olması nedeniyle yatırımlarının sanayi ve şehirle birlikte büyüyeceğini, nihai hedeflerinin Bandırma'da bulunan tüm sanayi kuruluşları, ticari işletmeler ve binaların doğal gaz kullanımına geçmesini sağlamak olduğunu ifade ediyor.

"Nihai hedefimiz hava kirliliği bakımından birinci grupta yer alan şehrimizin tüm organlarıyla doğal gaza geçmesini sağlamak. Bu ticari değil insanı bir hedef. Neticede burada yaşıyorsak kendimizi ortak çıkarlarımız doğrultusunda çalışmak zorunda hissediyoruz. Burada kirliliği solumak istemiyoruz. Yaptığımız işin ticari bir iş olduğunun bilincindeyiz ama sonuç itibarıyla halkın sağlığı için bir iş yaptığımıza inanıyoruz da tam. Bunun için mevcut 17.700 BBS abonemiz ve 13.800 olan gaz kullanıcımıza bu yıl içinde 10.000 abone daha eklemeyi hedefledik."

BADAŞ şu anda mevcut projesinin % 98'i tamamlamış işletme ağırlıklı bir şirket. Şu ana kadar hedeflenen abonelerin, çok küçük bölgeler hariç, hemen hemen hepsine ulaştıklarını vurgulayan Kayacan, henüz hizmet ulaştıramadıkları bölgelere de yakın bir zamanda ulaşmayı hedeflediklerinin altını çiziyor.

"Yeni yapılan TOKİ konutları bu seneki programımızın içerisinde yer alıyor. Bazı mahallelerin belli başlı bölümleri kaldı. Abonelik paralelinde bu sene elimizden geldiğince oralara da ulaşmaya çalışacağız. Muhtemelen 2009'da o bölgelere de gaz verilmiş olacak."

Doğal gazın kullanıldığı yerler

Bandırma'da doğal gazı proseste kullanan tek sanayi kuruluşu Hidrojen Peroksit Fabrikası. Piliç fabrikaları ise doğal gazı daha çok kazanlarda kullanıyorlar. Bölgede bulunan cezaevi ise BADAŞ'ın önemli tüketicileri arasında yer alıyor. Kamu kuruluşlarında doğal gaz kullanımı çok yaygın değil. Bandırma'da şu an itibarıyla 38 adet devlet okulundan sadece 1'i doğal gaz kullanıyor. Bölgedeki okullarda da doğal gaz kullanım oranının az olmasının sebebi ödenek eksikliği olarak ifade ediliyor. Şehir daha çabuk doğal gaz kullanımına geçmesinde kamu kuruluşlarının etkin bir rol oynaması gerektiğini vurgulayan Kayacan, BADAŞ olarak bu konudaki girişimlerinin devam ettiğini aktarıyor.

"Bu nitelikteki yapılar bir binanın tüketiminden çok daha fazla oranda tüketimin gerçekleştiği yer olduğu için kirlilik dozu ve bu ölçüde önemi de artıyor. İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü'nün okulların doğal gaza geçmelerini sağlamak için girişimleri var. En son olarak Emniyet Müdürlüğü lojmanlarını ve 6. Hava Jet Üssü'nün lojmanlarını aldık. Hattımız o bölgeye kadar ulaşıyor, bu nedenle bu sene içerisinde orasının da aboneliğini alacağımızı düşünüyorum. Bölgede 2 adet hastane var ve bunlardan birisi doğal gaz kullanıyor. Diğerinin ise bu sene içerisinde doğal gaza geçirilmesi konusunda çalışmalarımız devam ediyor. Bölgeye 3 yıl önce gaz geldiği halde kamu kuruluşlarının hala gaz kullanımına

BADAŞ Operations Manager Göksel Kayacan notes that as Bandırma is an important industrial region and a rapidly growing city in terms of its population, their investments will grow together with the industry and the city and their ultimate target is to convert all industrial establishments, commercial companies and buildings to natural gas.

"Our ultimate goal is to convert the whole city to natural gas as the city currently ranks in the first group in terms of pollution. This is not a commercial but a humanitarian goal. At the end of the day we are all living here and we feel the obligation to work for our mutual and common interests. We do not want to inhale polluted air here. We are operating a commercial enterprise, but at the same time we fully believe that we are serving for the good of the public. For this reason we have set the goal of adding 10,000 subscribers to our existing 17,700 BBS subscribers and 13,800 gas users."

BADAŞ is currently an operating company, having completed 98% of its current project. Noting that they have reached the targeted subscribers except for some very small districts, Kayacan says that they will be also bringing service to these areas soon.

"The newly built TOKİ houses are within our programme for this year. We have to reach some major parts of these districts. We will do our best to add as many subscribers as possible. Probably we will be providing gas to these districts in 2009."

The areas, which use natural gas

The only industrial establishment that uses natural gas in the production process is Hidrojen Peroksit Plant. The poultry plants usually use the natural gas in the boilers. The jail operating in the region is also one of the important clients of BADAŞ. Natural gas usage is not very extensive in the state institutions. Only one out of the 38 state schools in Bandırma uses natural gas. The reason for the lack of natural gas usage by the schools is cited as inadequate funding. Kayacan notes that it is necessary for the state institutions to take the leading role in the switch to natural gas to speed up the process and that BADAŞ continues to take initiatives in this respect.

"As these buildings are large consumers, they have a significant contribution to pollution and therefore they are significant. The District Education Directorate is working on the conversion of

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

Sanayi kenti Bandırma

Bandırma'nın kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber bölgede yapılan kazı ve araştırmalar sonucunda, M.Ö. 6000 yılının ortalarına uzanan Neolitik ve 5000 yılının sonlarına uzanan Kalkolitik yerleşmelerin olduğu tespit edilmiştir. Çeşitli araştırmalardan, Bandırma'nın M.Ö 8. veya 9. yüzyıllar arasında, Kapıdağ yarımadasındaki Kyzikos şehri ile aynı zamanda kurulmuş olabileceği sonucuna varılmıştır. Bir balıkçı köyü olan ve Kyzikos şehri devletinin limanı olarak da kullanılan Bandırma, o yıllarda Güvenilir Liman anlamına geldiği düşünülen Panormos olarak anılıyordu. Panormos adının "Güvenilir Liman" anlamına geldiği bazı tarihçilerce reddedilmekte, bu adın "Yeşil Ova" anlamına geldiği ve bugün hava üssünün bulunduğu, şimdiki şehir merkezinin biraz dışında kalan düzlük yörenin o dönemlerde çeşitli eğlencelerin yanı sıra büyük güreş ve başka spor müsabakalarının da düzenlendiği bir şenlik alanı olduğu, şehrin adının bu düzlükten geldiği ileri sürülmektedir. Çeşitli zamanlarda Frigler, Mysialılar, Traklar ve Perslerin egemenliğinde kalan Bandırma bölgesi, M.Ö.334 yılında Makedonya kralı Büyük İskender tarafından fethedilmiştir. Daha sonraki yıllarda Roma, Bizans, Selçuklular ve Osmanlıların eline geçmiştir.

Bandırma; Marmara Denizi'nin güneyinde, aynı adla anılan körfezde yer alan önemli bir liman kentidir. Ülkemizin üç büyük kenti İstanbul, İzmir ve Bursa'ya ortalama 2 saatlik uzaklıkta olması ve kara, deniz, hava ve demiryolu ulaşım olanaklarının tamamına sahip olması nedeniyle Bandırma, önemli bir sanayi kenti ve önemli bir liman kentidir.

Bandırma'nın bir önemli özelliği de, İstanbul'un, Marmara ve Ege bölgeleriyle bağlantısını sağlayan bir noktada bulunmasıdır. Gelişmiş ve donanımlı limanı ile İstanbul'un giriş kapısı özelliğini taşımaktadır. 1998 yılında başlatılan İstanbul-Bandırma arasındaki hızlı feribot seferleriyle, bu özelliğini daha da pekiştirmiştir. Bu limanın varlığı Bandırma'da ticaretin gelişmesindeki en önemli etkidir. Bandırma Limanı, İstanbul'dan sonra Marmara Denizi'ndeki en büyük ikinci limandır. 12 metre derinliği olan liman, 20 bin grastona kadar 15 adet geminin aynı anda yanaşıp yüklemeye ve boşaltmaya yapabileceği bir kapasiteye sahiptir.

Bandırma ve çevresi turizm açısından zengin bir potansiyele sahiptir. Dünyaca ünlü Kuşçenneti, antik çağların iki önemli dönemine ait Kyzikos ve Daskyleion kazıları, Kapıdağ'da doğa turizmi, Erdek ve Aşağı'da deniz turizmi, Gönen ve Manyas'ta termal turizm bölgenin önemli zenginlikleri arasında yer almaktadır.

Bandırma'nın güneyinde yer alan Kuşgölü (Eski adı Manyas Gölü) nün yüzölçümü 164 km²'dir. Kuşgölü'nün kuzeyinde dünyaca ünlü ve Avrupa Konseyi A sınıfı diplomalı Kuşçenneti yer almaktadır. Ülkemizin doğal güzellikleri arasında ayrı bir yeri olan Bandırma Kuşçenneti Milli Parkı, Kuşgölü'nün kuzeydoğu kıyılarında yer alır. Kuşçenneti'nin "Milli Park" olarak ayrılmasının tek nedeni, barındırdığı kuş topluluklarıdır. Kuşçenneti Ülkemizdeki milli parklar içinde en küçük olandır. Küçüklüğüne rağmen, Kuşçenneti en çok ziyaretçi çeken milli parklarımızdan birisidir.

Bandırma Kuşçenneti'nin bugünkü yeri Prof.Dr.Curt Kosevigi ve eşi Leonore tarafından 1 Nisan 1938 tarihinde keşfedilmiştir. Buraya "Kuşçenneti" adını veren Kosswing'in çalışmaları sonucunda doğayı sevenler arasında bu güzel cennetin değeri kısa zamanda anlaşılmış, 1952 yılında ise İ.Ü. Hidrobiyoloji Enstitüsü tarafından buraya bir inceleme istasyonu kurulmuştur. 1959 yılında Milli Park enstitüsüne alınan Bandırma Kuşçenneti bundan sonra gerçekleştirilen etkili koruma ile daha da gelişmiştir. Buradaki kuş topluluklarında önemli artışlar olmuştur. Bunun sonucunda da, yapılan başvuru üzerine Avrupa Konseyi tarafından 1976 yılında "A sınıfı" diploma ile ödüllendirilmiştir. İyi korunan doğa parçalarına verilen A sınıfı diploması, daha sonra 1981, 1986, 1991 ve 1996 yıllarında yenilenmiştir. Kuşçenneti'nde 1975 Haziranına kadar 138 kuş türünün varlığı tespit edilmiştir. Daha sonra çeşitli zamanlarda yapılan sayımlar sonucunda yapılan sayımlar sonucunda bu rakam 255'e çıkmıştır. Kuş türlerinden 66 tanesi Milli Parkta düzenli olarak her yıl kuluçka topluluğuna katılmaktadır. Geri kalanlar ise, göçler sırasında Kuşçenneti'ne uğramaktadır.

geçmemiş olmaları iyi bir örnek teşkil etmiyor. İlerleyen zamanlarda bölgedeki tüm kamu kuruluşlarının da doğal gaza geçeceklerini umuyoruz."

Yürütülen faaliyetler

Kayacan, doğal gaz konusunda halktaki tereddütleri silmek ve bilinçlendirmek adına bir takım faaliyetlerde bulduklarına değiniyor.

"Yerel medya ile irtibatımız devam ediyor. Halktaki tereddütleri ortadan kaldırmak için BADAŞ'ta bu güne kadar görev almış olan arkadaşlarımızın da bu konuda çok yoğun bir çalışması oldu. Neredeyse buradaki bütün site yöneticileri ile birebir

Bandırma - a city of Industry

While the exact date of establishment for Bandırma is not known, as a result of the archeological works completed in the area, it was found out that there are Neolithic residential areas that trace back to mid 6000 B.C. as well as Calcolithic residential areas that date back to late 5000 B.C. As a result of various studies, it was found out that, Bandırma might have been established during the same era with Kyzikos city located on Kapıdağ peninsula between BC 8th and 9th centuries. Bandırma, which is a fishermen's town and is known to be the port of the Kyzikos State, was called Panormos which meant "safe harbor". Some historians argue that Panormos does not mean "Safe Harbor" and argue that the name meant "Green Plain" and that the plain which is a little outside of the city center where the air force base is located, was in those times a recreation area where various sports and entertainment events were organized and that the city took its name from this. Bandırma region which was under the reign of Phrygians, Mysians, Trachs and Persians, was conquered by Alexander the Great -the king of Macedonia in 334 B.C. In the following years, it was controlled by Romans, Byzantines, Seljuk Empire, and Ottomans.

Bandırma; is a magnificent port city located in the Bandırma gulf which is to the south of Marmora Sea. Due to the facts that it is only at a 2 hours distance from the three major cities of Turkey-namely İstanbul, İzmir and Bursa and that it provides all transportation opportunities such as land, sea, air and rail transportation, it is an important industrial port city.

Another important feature of Bandırma is that, it is located on a spot that connects İstanbul to Marmora and Aegean regions. It serves as the entrance of İstanbul with its advanced and well-equipped port. And the scheduled fast-ferry services that were started in 1998 emphasized this feature of the city. The existence of this port is one of the reasons for the advancement of trade in Bandırma. Bandırma port is the second largest port in Marmora, after İstanbul. The port has a depth of 12 meters and can handle 15 vessels up to 20 gross tons loading and unloading material simultaneously.

Bandırma and its surrounding regions have a rich potential in terms of tourism. The world famous Bird-Eden (formerly known as Manyas Lake), the ruins of Kyzikos and Daskylon from the two major eras of the antique age, nature tourism in Kapıdağ, sea tourism in Erdek and Aşağı, and thermal tourism in Gönen and Manyas are among the most important touristic wealth of the region.

The surface area of the Bird Lake (formerly known as Manyas Lake) which is located to the north of Bird Lake is 164 km². At the north of Bird Lake, there is the world famous Bird-Eden which is certified with a Class A diploma from the European Council. Bandırma Bird-Eden National Park which is one of the major natural wealth of our country is located at the northeastern shores of Bird Lake. The only reason for the Bird-Eden to be allocated as a "National Park" is the bird populations it hosts. This Bird-Eden is the smallest of all the national parks in our country. Despite its small size, this location among the national parks that attract the highest number of tourists.

The current location of Bandırma Bird-Eden was discovered by Prof.Dr.Curt Kosevigi and his wife Leonore on April 1st 1938. As a result of the efforts of Kosevigi who gave this place its name of "Bird-Eden", the value of this beautiful Eden was appreciated further by the public and in 1952, a research facility was established in the region by the Hydrobiology Institute of İstanbul University. Bandırma Bird-Eden that was given the National Park status in 1959 was further developed as a result of the effective preservation activities initiated after this date. The bird populations in the park grew significantly. And as a result, after the application made to the European Council, the Council rewarded the park with a Class A diploma in 1976. Class A diploma that is given to well preserved nature pieces, was later on renewed in years 1981, 1986, 1991 and 1996. until June 1975, 138 different bird species were detected in the national park. Later on this numbered increased to 255 as a result of the population counts conducted later on. 66 of the bird species regularly attend the incubation population in the national park while the remaining stop by the Bird Eden during immigration periods.

schools to natural gas. Security Directorate residents and the 6th Air Jet Base have lately become our subscribers. Our lines reach that area so we believe that we will have subscribers from there this year. There are two hospitals there and one of them uses natural gas. We are working on the conversion of the other hospital to natural gas before the end of this year. The fact that state institutions have not yet switched to natural gas although natural gas is available for the last three years does not set a good example for the rest. We hope that all the state institutions will switch to natural gas soon in the future."

Activities in progress

Kayacan talks about their activities undertaken to get rid of the

görülmüş. Yerel medyada birçok tanıtım çalışmaları yapılmış. Her ne kadar, 3 yıl gibi kısa sayılacak bir sürede toplam potansiyelinin yaklaşık %50'sini abone olarak iyi bir penetrasyon oranı yakalamış olmakla birlikte, hedefimiz sadece abone kaydı yapmak değil; aynı zamanda sosyal sorumluluklarının bilincinde olarak en iyi hizmeti sunmaktır. Hemşerilerimizin, çocuklarımızın daha temiz bir havada nefes alabilmesi, daha konforlu ve ekonomik enerji kullanımı için sanayide ve evlerimizde doğal gazın yaygınlaşması için gerekli bilgilendirme ve bilinçlendirme çalışmalarını bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da yapmaya devam edeceğiz. Bu amaçla Bandırma'lılarla kurduğumuz doğrudan iletişimin dışında, Milli Eğitim Festivaline katılmamız, ilk öğretim öğrencileri arasında düzenleyerek ödülleri aynı festivalde sunduğumuz "hava kirliliği" konulu resim yarışması, Toplum Gönüllüleri Vakfı'nın Bandırmadaki etkinliğine katılmamız, Milli Eğitim ve Marmara İ.Ö.O.'nun öncülüğünde kağıt, pil, cam ve plastik atık toplama kampanyasına katılmamız gibi çeşitli etkinliklerle, özellikle çocuklarımıza gerçek anlamda çevre bilincini aşılayacak çalışmaların içinde yer almaktayız. Belki eksik anlatmışızdır, belki de şartlar değişmiştir, diyerek kendimizi mutlaka yeniden anlatacağız.

Ayrıca önümüzdeki dönemde kış aylarında meydana gelebilecek yığılmaları engellemek için aboneliği bütün yıla yaymaya çalışıyoruz. Hedeflediğimiz 10 bin aboneye ulaştığımız durumda şehrimizin büyük çoğunluğu doğal gaz kullanıyor olacak"

BADAŞ, mevcut ekonomik durum ve rekabet koşullarında hiç de kolay olmayan bu sayıya ulaşmak için abonelik kampanyaları düzenliyor. Kayacan, doğal gaz kullanıcılarını müşteri olarak değil aboneleri olarak gördüklerini, bu vizyonla hareket ettikleri sürece doğal gaz aboneliğinde artışlar yaşayacaklarını kaydediyor.

"Ülke sanayinde önemli bir yere sahip olan Bandırma'nın daha da gelişmesinde önemli bir enerji tedarikçisi olarak katkıda bulunmaktayız; malumunuz enerji çağındayız."

Kömürün doğal gaz kullanımına etkisi

Kayacan, bölge halkının doğal gaza geçişini yavaşlatan nedenlerden birinin de Bandırma'nın kömür yataklarına yakınlığı olduğunu dile getiriyor.

"Çan'da, Biga'da ve Balıkesir çevresinde küçük de olsa kömür kaynakları olması nedeniyle bölgede karşımızda kömür gibi bir rakip var. İnsanlar daha ekonomik olduğunu düşündükleri için kömürü tercih ediyorlar ancak bu kömürler özellikleri itibarıyla evsel kullanıma uygun değil. Ama insanlar bunun bilincinde değiller. Ayrıca kömür satış sonrası hizmet, nakliye, depolama, atıklarının bertaraf edilmesi ve çevre anlamında düşünlüğünde de düşünülmediği kadar avantajlı bir yakıt değil. Kısacası yerli kömürlerimizin çoğu evsel kullanıma uygun değil. İthal kömürlerin de belli şartlarda ithal edilmesi gerekiyor. İthal kömürler bile ne kadar uygun olursa olsun kirlilik yaratıyor. Ancak insanlarımızın çoğu ya bunun farkında değil ya da bu bilince sahip değiller. Doğal gaz ile kömür toplam karlılık oranı üzerinden karşılaştırılıp değerlendirilmeli. Fosil yakıtlar içerisinde en uygun enerji kaynağının doğal gaz olduğu yadsınamaz bir gerçek."

hesitations of the public and to increase the level of their awareness and consciousness.

"We are in close contact with the local media. Our personnel worked hard to remove the hesitation of the public. They talked with almost all the apartment managers. Informative programs have been carried out with the local media. Although the company has reached 50% of its potential subscribers in three years and this can be considered a good penetration rate, our goal is not only to increase the number of subscribers, but also to provide the best service in line with our social responsibilities. We will continue to inform and educate the public as necessary to provide clean air to the inhabitants and children of the region and to bring more comfortable and economic standards to houses and industry through a more wide-spread usage of natural gas. In addition to our direct contact with the inhabitants of Bandırma, we are active through our contributions to the Education Festival, the art competition within this festival with the topic of air pollution, our contributions with the activities of the Toplum Gönüllüleri Foundation in Bandırma, our participation in the collection of paper, battery, glass and plastic waste together with the Ministry of Education and Marmara İ.Ö.O. in order to create environmental awareness for the children in particular. We will continue to express ourselves again and again thinking that the conditions may have changed or maybe we have not clear enough.

In addition, we are trying to distribute new subscriptions evenly throughout the year in order to prevent concentrations during the winter months. Once we reach the targeted 10,000 subscribers, a great majority of the city will be using natural gas."

BADAŞ is carrying out subscription campaigns to reach the target subscriptions, which is not at all easy under the current economic and competitive environment. Kayacan says that they regard the natural gas users as subscribers rather than customers and they believe that they will experience growth in subscriptions as long as they operate with this vision.

"As an energy supplier, we are contributing to the development of Bandırma which already has a significant position in the country's industry. After all, we are living in the energy age."

The effect of coal on the use of natural gas

Kayacan cites the proximity of Bandırma to coal reserves as one of the reasons for the slow conversion to natural gas in the region.

"As there are small coal reserves around Çan, Biga and Balıkesir, we are faced with a competition from coal. People prefer to use coal as they think it is cheaper but coal is actually not suitable for residential usage. But the people are not aware of this. In addition, when issues such as after-sale service, transportation, storage, removal of waste and environmental effects of coal are considered, it is not advantageous at all. In short, most of our local coal is not suitable for residential usage. As for imported coal, it should fulfill certain standards. Even imported coal causes air pollution. However, people are not aware of this or they are not conscious enough. Natural gas and coal should be compared according to total profitability. It is an undisputable fact that natural gas is the most suitable energy source among the fossil fuels."

Bahçeşehirgaz, örnek bir hizmet sunuyor

Bahçeşehirgaz is providing an outstanding service

Mürsel Parlak
Bahçeşehirgaz Teknik Müdürü
Bahçeşehirgaz Technical Manager

Bahçeşehirgaz, tamamen sorunsuz bir bölgede ve ideal koşullarda abonelerine hizmet veriyor. Kuruluş, yeni bölgelerin yerleşime açılmasıyla abone sayısını artırmayı hedefliyor. Bahçeşehirgaz Teknik Müdürü Mürsel Parlak bölgedeki çalışmalarını hakkında bilgiler verdi.

Bahçeşehirgaz is operating in a trouble-free region and providing service to its subscribers under ideal conditions. The company aims to reach the new residential areas and increase its subscriber base. Bahçeşehirgaz Technical Manager Mürsel Parlak gave us information about their operations in the region.

Ancak doğal gazın Ankara ve İstanbul'da yaygınlaşması ile birlikte Bahçeşehir proje yetkilileri böyle bir uydu kentte doğal gazın olmasının gerekliliğine kanaat getirdiler. Bunun üzerine İGDAŞ'a müracaat edildi. Ancak İGDAŞ'ın, o dönemde, bölgenin İstanbul mücavir alanının dışında olmasını gerekçe göstererek gaz arzına yönelik bu bölgeye hizmet veremeyeceğini belirtmesi üzerine proje yetkilileri BOTAŞ'a müracaat ettiler. BOTAŞ ile yapılan yazışmalar sonucunda 1992 yılında gaz alım satım sözleşmesi imzalandı.

Bahçeşehirgaz Teknik Müdürü Mürsel Parlak'ın verdiği bilgilere göre; sözleşmenin imzalanmasını müteakip BOTAŞ Esenyurt RMS-A istasyonuna hat çekildi ve 20 barlık yaklaşık 5 km uzunluğunda

Having seen the widespread usage of natural gas in Ankara and Istanbul, Bahçeşehir project authorities agreed on the necessity of natural gas in this residential region. They applied to İGDAŞ. However, İGDAŞ declined to provide gas to this region as it was outside the neighboring districts of Istanbul. Therefore, they applied to BOTAŞ. Following their correspondence with BOTAŞ, a gas purchase agreement was signed between the two parties in 1992.

According to the information provided by Bahçeşehirgaz Technical Manager Mürsel Parlak, upon the signing of the contract, a connecting line was built to BOTAŞ Esenyurt RMS-A Station and a 5 km long steel network of 20 bars was constructed. Gas was

çelik şebeke yapıldı. 1994 yılının Ekim ayında gaz çekişine başlandı. O tarihten bu yana Bahçeşehir'in içerisindeki tüm konut ve işyerleri doğal gaz kullanıyor. Bahçeşehirgaz 2001 yılında 4646 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nun çıkmasını müteakip 2002 yılında müracaatını yaparak 2003'ün ağustos ayında EPDK'dan Bahçeşehir toplu konut alanı dağıtım lisansı aldı.

Sayısal veriler

Bahçeşehirgaz'ın kullanım türüne göre toplam 1963 tane kombi-ocak, 164 tane merkezi sistem, 5435 ocak ve şofben aboneli mevcut. Kuruluş, 7367 konut, 126 ticarethane, 4 resmi daireye hizmet veriyor. Bölgede yer alan tüm resmi kurumlar doğal gaz kullanıyorlar. Bölgede bugüne kadar toplam 70.343 m polietilen boru, 9.432 m çelik boru döşendi. Toplam 1770 servis hattı, 7621 montajı yapılmış sayaç, 4 tane bölge regülatörü, 1 tane işletmeye alınmış 22.000 m³/saat kapasiteli RMS-B istasyonu, toplamda ise 1770 tane servis regülatörü var.

Bahçeşehirgaz Teknik Müdürü Mürsel Parlak, bölgede toplu konutların yapılıyor olmasının kendileri için altyapı yatırımları anlamında avantaj oluşturduğunu dile getiriyor.

Birim hizmet amortisman bedeli

EPDK her yıl Bahçeşehirgaz'ın birim hizmet amortisman bedelini gözden geçiriyor. Bahçeşehirgaz'ın birim hizmet amortisman bedeli 1 Nisan 2008 den itibaren geçerli olmak üzere 0.072040 YTL/m³ olarak belirlendi. EPDK'nın daha önce iki defa birim hizmet amortisman bedelini düşürmesi bölgede sanayiye olmadığı için sıkıntı yaratmakta, zira Bahçeşehirgaz'ın müşteri portföyünün tamamı konutlardan oluşmaktadır.

Parlak, bu yüzden şu anda kar etmediklerini ve ancak ileride sisteme girecek yeni aboneler olduğu zaman şirketin kar hanesine geçeceğini öngörüyor. Şu an şirket halihazırdaki birim hizmet amortisman bedeliyle yatırım yapma aşamasında sıkıntılar yaşıyor.

"Şirket bünyesinde 27 kişi çalışıyor. Bunların giderleri belli... Bütün masraflar çıktığında büyük karlar elde ettiğimiz söylenemez. İlerleyen dönemlerde yeni abonelerin de sisteme girmesiyle birlikte rahatlamaya olacaktır. Ancak 2016-2017 yılına kadar gereken abone sayısına ulaşmış olacağımızı tahmin ediyoruz. Ama o döneme kadar böyle devam ettirmek zorundayız."

İç tesisat uygulamaları

Parlak, başlangıçta bölgede yeterli sayıda firma bulunmaması nedeniyle iç tesisat uygulamalarında sıkıntı yaşadıklarını ancak daha sonra çözüm üreten şirket profiline uygun olarak bu görevi de üstlendiklerini aktarıyor.

"İç tesisat firmaları şehirden uzak olması ve yeterince iş potansiyeli bulunmaması nedeniyle bu bölgeye girmediler. Bu nedenle lisans aldıktan sonra bölgede yetkili firma oluşuncaya kadar bu tür hizmetleri merdiven altı şirketlere bırakmamak adına şirketimiz tarafından yapılması ile ilgili EPDK'ya bir talebimiz oldu. EPDK da olumlu karşıladılar. Yine bir müşavir kontrolünde bu hizmeti de verdik. Sonuçta teknik olarak şehirdeki iç tesisat firmalarından bir farklılığımız yok. Projeler tamamen mevzuatlara uygun olarak yapılıyor. Keza projelerde kullanılan malzemelerde standartlara ve mevzuatlara uygunluk asla göz ardı edilmiyor.

supplied for the first time in October 1994. All the residences and businesses in Bahçeşehir are using natural gas. Following the enactment of Natural Gas Markets Law No. 4646 in 2001, Bahçeşehirgaz applied in 2002 for a license and received its license in August 2003 from EMRA for the distribution of natural gas in Bahçeşehir.

Numerical data

The composition of Bahçeşehirgaz's subscribers by type of appliance used is as follows: 1963 kombis, 164 central systems, 5435 heaters. The Company serves 7367 houses, 126 businesses and 4 official institutions. All the official institutions in the region use natural gas. A total of 70343 m polyethylene pipeline and 9432 steel pipeline have been built up to now. There are 1770 service lines, 7621 connected gas meters, 4 regional regulators, one operational RMS-B station with a capacity of 22.000 m³/hour and 1770 service regulators.

Bahçeşehirgaz Technical Manager Mürsel Parlak notes that the housing development projects being built in the region provides a major advantage to them in terms of infrastructure investments.

Unit service amortization cost

EMRA reviews the unit amortization cost of Bahçeşehirgaz on a yearly basis. Bahçeşehirgaz's unit amortization cost has been determined as 0.072040 YTL/m³ starting on April 1st, 2008. The lowering of unit amortization cost by EMRA twice in the past is creating problems for Bahçeşehirgaz in the absence of industrial establishments in the region as the customer portfolio of Bahçeşehirgaz is composed of residents.

Parlak says that they have not been able to make a profit until now but they expect to become profitable with the addition of new subscribers. The company is experiencing difficulties in the investment phase at the current level of unit amortization costs.

"Total headcount is 27. Personnel costs are known. We cannot say that we are making great profits once all the expenditures have been accounted for. We will be relieved with the addition of new subscribers to the system. We expect to reach optimum number of subscribers by the year 2016-2017. But we have to continue like this until then."

Internal installation applications

Parlak says that due to the inadequacy of installation companies in the region, they experienced problems in internal installation applications, but later they assumed this responsibility in accordance with their profile of a problem solving company.

"As the region is far from the city and does not offer a great business potential, the internal installation companies did not come to our region. We did not want to leave these services to the hands of inexperienced and unqualified companies, so we applied to EMRA for permission to give installation services after we received our distribution license. EMRA gave a positive response. We provided this service under the supervision of a consultant. At the end of the day, we are not technically different from the other internal installation companies in the city. The projects are completed in accordance with the legislation. The materials used also meet the standards and legislation.

Bir uydu kent projesi

Bahçeşehir Avrupa'dan Asya'ya geçiş güzergahı üzerinde olan Trakya'da yer almaktadır. Trakya'da, M.Ö 7. yüzyıldan itibaren yaşamış en eski halk Hint-Avrupa kökenli olan Traklar'dır. Bölgede; Pers, Yunan, Makedonya medeniyetleri, Trakya Krallığı, daha sonra da Roma ve Bizans imparatorluklarının egemenliği hüküm sürer. Osmanlı egemenliği ise 1354'de bölgenin fethi ile başlar ve yaklaşık 560 yıl devam eder.

Osmanlıların fethettikleri topraklara Anadolu'dan eğitimli aileleri ve Türk oymakları getirip köy ve kasabalara yerleştirme geleneği Trakya'da da sürer. O dönemde bir Bulgarın çiftliği olan Hoşdere, (o zamanki adı Bojdar), Türk-Rus savaşında (93 Harbi) Bulgaristan'dan kaçan üç haneli bir Türk aileye ev sahipliği yapar. Bir müddet sonra bu üç aile şimdiki Boğazköy tarafından toprak satın almaya başlar. 1923-1927 yılları arasında mübadele olur. Bulgaristan ve Yunanistan'dan yaklaşık 30 aile ile Romanya'dan bir iki aile muhacir gelir. Köyün yüzde 90-95'i muhacirlere dağıtılır.

Bojdar, bu dönemden İkinci Dünya Savaşı'nın hüküm sürdüğü yıllara kadar Boşdere olarak anılır. Tarihte "Alman Harbi" de olarak geçen o zor yıllarda Alman tehdidi gün geçtikçe artınca Türkiye Cumhuriyeti tedbirlerini artırır. Bu amaçla Hoşdere ve civarına Türk Ordusu lojistik yığınaklar yapar. Bu dönemde bölgeye kuvvet komutanlarının biri gidip, diğeri gelmektedir. Bahar mevsiminin olanca güzelliği ile bölgede yaşadığı bir dönemde, bu ziyaretlerin birinde Mareşal Fevzi Çakmak-İsmet İnönü olduğu da söylenmektedir- köye gelir. Mareşal Fevzi Çakmak, muhtara sorar: "Bu köyün adı nedir?" Muhtar ürkek, cevap verir. "Boşdere, paşam!" Mareşal, çıkışır, "Nasil olur Boşdere, yani bu kadar hoş bir yer, Boşdere olur mu? Burası Hoşdere... Evet, bu köyün adı bundan böyle Hoşdere olsun" der. O günden sonra Boşdere, Hoşdere olarak anılmaya başlar. Yıllar sonra değişen koşullar ve kentleşme dinamikleri, kentsel gelişmeyi bir bütün olarak anlayan, konutu altyapısıyla birlikte düşünen uydu kent modeli projeleri doğurur. İstanbul'da Bahçeşehir projesi bu anlayış çerçevesinde şekillenir.

Dünyanın başarılı uydu kent projelerinden biri olan Bahçeşehir; Hoşdere Köyü Muhtarlığı'na bağlı, Dereköy çiftliği (Bahçeşehir), Kapadık Çiftliği (Ardıçlı Evler) ve Taşalın Çiftliği'nin (Evren Sanayi Sitesi) bir araya getirilmesi ile ve İçişleri Bakanlığının 98/50126 sayılı "İstanbul İli, Büyükçekmece İlçesi'ne bağlı Hoşdere Köyü'nde 'Bahçeşehir' ismiyle belediye kurulması 1580 sayılı Kanunla değişik 7. maddesi uyarınca uygun görülmüştür" denilerek oluşturulmuş bir beldedir. Bahçeşehir, post-modern bir yaşam merkezi olarak Hoşdere Köyü merkez alınarak tasarlanmıştır.

Küçükçekmece Gölü'nün kuzeybatısında yer alan ve TOKİ tarafından toplu konut projeleri kapsamında yapılan Bahçeşehir son 15 yıl içinde planlı bir şekilde büyüyerek örnek bir uydu kent haline alır. 4.703.000 m²'lik alan içerisinde, toplam 15.400 konutun oluşacağı bir uydu kent projesi olarak planlanan Bahçeşehir toplu konut alanı, İstanbul şehir merkezinin 25 kilometre batısında yer almakta ve TEM Otoyolu ile İstanbul'un her semtine kesintisiz yollar ile bağlanmaktadır. Türkiye'yi Avrupa'ya bağlayan İstanbul - Edirne demiryolunun yaklaşık 3 kilometrelik kısmı bu alanın içinden geçmekte, İspartakule tren istasyonu burada bulunmaktadır. Bölgede yeşil alanların sulanmasına kaynak sağlamak amacı ile atık su arıtma tesisi kurulmuştur, tesisin ana amacı hem çevre kirliliğini önlemek hem de yeşil alanların sulanmasına yardımcı olmaktır.

Türkiye'nin ilk ve en büyük yapay göleti, 300.000 m²'lik yeniden yapılanma alanı bu kompleks içinde yer almaktadır. 26.000 m²'lik göletin yer aldığı komplekste, çeşitli restoranlar, özel kulüpler, bar, disko, çay bahçesi, atlı spor ve golf kulübü gibi tesisler bulunmaktadır. Bugüne kadar tamamlanmış ve faaliyete geçmiş 1 üniversite, 2 özel ilk-orta öğretim, 2 resmi ilköğretim okulu, 1 resmi lise, 2 özel lise, 2 sağlık merkezi (resmi-özel), karakol, amfitiyatro, PTT santrali, kültür eğlence ve alışveriş merkezleri kullanıcıların hizmetindedir.

Türkiye'nin en önemli, dünyanın sayılı uydu kent projelerinden biri olan Bahçeşehir projesi, 1996 yılında Birleşmiş Milletler HABİTAT II Konferansı çerçevesinde, "Kurumsal Uygulamalar ve Projeler" ödülüne, 1997 yılında da Kanada'da "Yeni Kentsel Yerleşim Anlayışı" ödülüne layık görülmüştür. Mayıs 2000 tarihinde de The American Institute of Architects tarafından "Kentsel Düzenleme" ödülünü alır. Türkiye'nin ilk ISO 9001 Kalite Belgesi'ne sahip olan Bahçeşehir Belediyesi, bu ve benzeri proje ve uygulamasının sonucu olarak 2001 yılında Avrupa Konseyi Çevre Tarım Yerel ve Bölgesel Yönetimler Komisyonu tarafından verilen Avrupa Diploması ile ödüllendirilir. 2005 yılında, Avrupa Konseyi'nin yerel veya bölgesel yönetimlere verdiği ödüllerin en büyüğü olan Avrupa Ödülü'nün 50. yıldönümünde Türkiye'den Avrupa Şeref Bayrağı alan tek belediye olur.

A Satellite town project

Bahçeşehir is located in Trakya, which is on the transit route from Europe to Asia. The most ancient society that existed in Trakya after B.C. 7th century are Traks whose ancestry traces back to Indian-Europeans. The region was ruled by Persian, Greek, Macedonian civilizations, and Thrace Kingdom, and then Roman and Byzantium empires respectively. Ottoman reign in the region starts with the conquest of the region in 1354 and lasts around 560 years.

Ottoman tradition of bringing well-educated families and Turkish tribes to villages and towns for settlement was observed in Trakya as well. Hosdere (then known as Bojdar) which was a farm that belonged to a Bulgarian, had hosted three Turkish families who escaped from Bulgaria during the Turkish-Russian war (War of 93). After a time, these three families start buying land from the region that is known as Bogazkoy today. Between 1923 and 1927, the population exchange takes place. Around 30 families from Bulgaria and Greece and a few families from Romania immigrate to the region. And around 90-95% of the village is then distributed among the immigrants.

Starting from these years, until the years of the Second World War, Bojdar was known as Boşdere. After the German threat which was also known as the "German War" in those years got more and more intense, Turkish Republic increases its precautions. For this purpose, the Turkish Army sends soldiers to Hoşdere and the surrounding region. The region becomes frequently visited by generals. The rumor is that in a time when spring was in full bloom, the region was visited by Marshall Fevzi Çakmak and İsmet İnönü. Marshall Fevzi Çakmak comes to the village and asks the village headman, "What is the name of this village?" The village headman answers timidly, "Boşdere, sirl". Marshall, says in excitement, "How come?, such a cute place be named Boşdere? It should not be Boşdere, but rather Hoşdere...Yes from now on I declare the name of this place to be Hosdere". After that date, the place has been known as Hoşdere. The conditions that emerge years after as well as the dynamics of urbanization, give birth to satellite town projects that view urban development as a whole together with its infrastructure. Bahçeşehir project in Istanbul is the result of this new notion.

Bahçeşehir, which is one of the successful satellite town projects of the world, was formed by combining the regions of Dereköy farm (Bahçeşehir), Kapadık Farm (Ardıçlı Evler) and Taşalın Farm (Evren Sanayi Sitesi) under the decree of the Ministry of Internal Affairs numbered 98/50126 stating "The project of establishing a municipality named "Bahçeşehir" at Hoşdere Village of Büyükçekmece District of Istanbul Province was decided to be appropriate in line with the article 7 of the Law numbered 1580)." As post-modern residential project, Bahçesehir was designed centered around Hoşdere Village.

Bahçeşehir, which is located to the northwest of Küçükçekmece Lake and was included in the collective housing projects by TOKİ, turned into a satellite town after a planned growth during the last 15 years. Bahçeşehir collective housing region which was planned as a satellite town project made up of 15.400 houses over an area of 4.703.000 m², is located 25 kilometers to the west of İstanbul and is connected to every neighborhood of İstanbul via TEM highway. Around 3 kilometer of İstanbul-Edirne railway that connects Turkey and Europe, passes from this area and also the İspartakule train station is located here as well. A waste water treatment facility was formed to provide irrigation resources for the arable land in the region.

The first and largest artificial lagoon of Turkey, and the restructuring area of 300.000 m² are located within the borders of this complex. In this complex, with a 26.000 m² lagoon, there are various social facilities such as restaurants, private clubs, bars, discos, tea gardens, a horse riding club, and a golf club. There are also, one university, 2 private primary and secondary schools, 2 public primary schools, 1 public high school, 2 private high schools, two health centers (public and private), a police station, an amphitheater, PTT station, cultural and recreation centers and a shopping mall.

Bahçeşehir project, which is one of the few satellite town projects of Turkey, was granted the award of "Corporate Practices and Projects" award within the framework of UN HABİTAT II Conference in 1996 and the "The novel notion of urban settlement" in Canada in 1997. And in May 2000, the project was granted the award of "Urban Design" by The American Institute of Architects. Bahçeşehir Municipality which has the first ISO 9001 Quality Certificate of Turkey, was awarded also with the European Diploma given by the Commission of Environment, Agriculture Local and Regional Governments of the European Council. And in year 2005, it was the only municipality in Turkey to be granted the European Flag of Honor during the 50th Anniversary of the European Award which is the most important award granted by the European Council to the local or regional governments.

Şu anda bizden yetki almış olan 19 adet firma var. Burada daire başı değil, site veya blok bazında iş yapılır. Daha konutlar inşaat aşamasındayken binanın tesisatı yapılır. İnsanlar dairelerini satın aldıktan sonra, buraya gaz bağlantısı için müracaat etmelerine gerek kalmadan, sadece kullanım aboneliği için müracaat ederler. Sonuçta burası anahtar teslim yapılan bir şehir. Bu yapı gereği bu tarz bir hizmet vermekteyiz."

Ön ödemeli sistem

Mürsel Parlak başlangıçta tahsilatla ilgili bir takım problemler yaşadıklarını daha sonra tüm konutlara ön ödemeli elektronik sayaç takarak bu sorunu çözdüklerini dile getiriyor.

"2003'den önce yapılan apartmanların mutfak sayaçları mekanik, onun haricindeki tüm sayaçlarımız elektronik veya mekanik artı dönüşüm seti şeklinde yapılmıştır. Yıllık gaz satışımızın yüzde 96-97 gibi bir miktarı ön ödemeli ve böyle olmasından da çok memnunuz. Bu sistemden dolayı yükümüz biraz ağır çünkü sayacın pili bitebiliyor, herhangi bir elektronik arızadan dolayı devreyi kapatabiliyor. Bu tarz sorunların giderilmesine yönelik hizmetleri aboneye bedelsiz veriyoruz.

Mevzuat gereği yılda en az bir defa sayaçların kontrolünü yapmak zorundayız. Ama biz o zaman dilimini 12 aydan 2 aya çektiğimiz. Büyük tüketiciler her ay kontrol ediliyor. Diğer villa ve apartmanlardaki sayaçlarda bu kontroller 2-3 aylık periyotlarda yapılıyor. Burada kontrol zamanını artırsak bile sayaçlar akıllı tip sayaç olduğu için hangi tarihte cihazın arıza yaptığını sayaç hafızasındaki master card ile öğrenebiliyoruz. Arıza tarihini ne bizim ne de abonenin değiştirme şansı var."

Şikayet kutumuz teşekkürle dolu

Parlak, olması gerekenden çok daha kısa bir sürede gaz açma işlemlerini gerçekleştirdiklerini bu durumun ise abonelerde memnuniyet yarattığını kaydediyor.

"İstanbul'da veya değişik şehirlerde gaz kullanan insanlar buraya abonelik müracaatı için geldiklerinde biz onlardan oturacak şahsın kimlik fotokopisi, kiracı ise kira kontratı, ev sahibi ise tapusunu istiyoruz, Bize gazım ne zaman açılacak, diye sorduklarında, birkaç saat içinde diye yanıt verebiliyoruz. İşlemlerin bu kadar çabuk olması abonelerimizi şaşırtıyor. Sonuçta küçük bir şehir... Bu tür hizmetleri aksatmadan verdiğinizde abone şikayet kutusunda teşekkür mektubundan başka hiçbir şey bulamıyorsunuz."

Çalışmalar, hedefler

Parlak, önümüzdeki dönemde yapacakları çalışmalarını ve Bahçeşehirgaz'ın hedeflerini şöyle özetliyor.

"Bu yıl içerisinde 25.000 m³/h kapasiteli RMS-A istasyonu çalışmasına başlanacaktır. Yıl içerisinde bu çalışmanın tamamlanması hedeflenmektedir. Mevcut hat üzerindeki BOTAŞ müşterileri de mevzuat gereği İGDAŞ'a devri olacağından dolayı bizim hat üzerinden beslenen müşteriler İGDAŞ'ın yapacağı çalışmayla kendi şebekelerinden beslenecektir. Bununla ilgili tutanak İGDAŞ la Bahçeşehirgaz arasında imza edilmiştir.

Bahçeşehir içerisinde yeni yapılan konut projelerinde yaklaşık 2000 aboneye hitap edecek altyapı yatırımı yapılacaktır."

Currently, we have authorized 19 firms. The projects are carried out on the basis of groups of apartments or blocks instead of each flat. The installation is built during the construction phase of the apartments. When the residents purchase their flat, they do not have to worry about installation; they just apply for subscription. It is a turnkey project here. That is why we give this type of service."

Prepaid systems

Mürsel Parlak notes that they experienced some collection difficulties initially, but that they eliminated these problems with the initiation of the prepaid system.

"The kitchen meters of the houses built before 2003 were mechanic, but the rest of all the meters used are electronic or have a mechanic plus conversion set. Nearly 96-97 percent of our annual gas sales are prepaid and we are very happy with this. This brings in an additional workload as the gas meter may run out of batteries or turn off the system due to an electronic error. We provide services to solve such problems free of charge.

According to the legislation, we have to make a regular checking of the gas meters on an annual basis. But we have shortened this interval from 12 months to 2 months. The large consumers are checked every month. The other meters in the villa and apartments are checked once every 2-3 months. Even if we lengthen the interval, we can still track any instance of malfunction from the master card in the memory of the meter. Neither we nor the subscriber can change the date of malfunction."

Our complaint box is full of thanks

Parlak says that they complete the gas supply procedures in a short time and this makes subscribers happy.

"When people come to us to apply for subscription, we request the identity card of the resident, rental contract or deed, whichever is applicable. When they ask when their gas will be turned on, we reply "in a few hours" and they are very surprised that it can be completed in such a short time. At the end of the day, it is a small city... When you can provide such services without delay, you can find nothing but letters of thanks in the complaint box."

Operations, targets

Parlak summarizes the current operations and targets of Bahçeşehirgaz as follows:

"We will start the construction of RMS-A station with a capacity of 25.000 m³/h. We plan to complete this project by the end of the year. As the BOTAŞ subscribers receiving gas on the current line will be transferred to İGDAŞ, the subscribers on our line will be transferred to İGDAŞ' network. A protocol has been signed between İGDAŞ and Bahçeşehirgaz for this purpose.

We will be undertaking infrastructure investments to provide gas to 2000 new subscribers in the new residential projects."

Trakyadaş, Çatalca'da 40 bin abone hedefliyor

Trakyadaş targets 40 thousand subscribers in Çatalca

Şehir merkezinin altyapı çalışmalarının yüzde 80'ini bitiren Trakyadaş'ta hedef bu sene içerisinde bölgedeki çalışmaları sonuçlandırmak... Trakyadaş İşletme Müdür Vekili Ufuk Akdemir, bölgedeki son durumu aktardı.

Ufuk Akdemir
Trakyadaş İşletme Müdür Vekili
Trakyadaş Operations Deputy Manager

Having completed 80% of the infrastructure investments at the city center, Trakyadaş aims at finishing the work in the region this year. Trakyadaş Operations Deputy Manager Ufuk Akdemir talked about the latest situation in the region.

Çatalca, Hadımköy, Muratbey ilçe ve beldelerini içeren ihale kararı 30 Nisan 2003 tarih ve 25094 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe girdi. 25 Eylül 2003 tarihinde yapılan ihaleyi Anadolu Doğal gaz Dağıtım A.Ş. firması kazandı ve 16 Aralık 2003 tarihinde Trakyadaş'ı (Trakya Doğal gaz Dağıtım A.Ş) kurarak 23 Şubat 2004 tarihinde gerekli işlemler tamamlayıp EPDK' dan 30 yıllık işletme lisansını aldı. Lisans alımını takiben 23 Temmuz 2004 tarihinde Çatalca'da çalışmalara başlandı.

The tender announcement for the Çatalca, Hadımköy, Muratbey districts was published in the Official Gazette dated 30 April 2003 and numbered 25094. Anadolu Doğal Gaz Dağıtım A.Ş. won the tender on 25 September 2003 and obtained the license from EMRA on 23 February 2004 after establishing Trakyadaş (Trakya Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.) and completing the necessary procedures. Following the receipt of the license, the company started investments in Çatalca.

Çatalca ve Hadımköy'e 2005 yılında gaz verilmesiyle beraber Muratbey ve çevresinden yoğun talep alınmaya başlandı. Bölgenin İstanbul'a yakın ve İstanbul'dan daha ucuz gaz fiyatına sahip olması bu talebin artışında en büyük etkenlerden biri oldu. Muratbey beldesinde 2006 yılında 930 metre çelik, 11.010 metre PE hat döşendi ve 216 adet servis kutusu konuldu. Beldede, Haziran 2006 başlayan çalışmalar Ağustos 2006 tarihinde sonuçlandırıldı ve bölgenin tümü gaza kavuşturuldu. 2006 yılı sonunda Hadımköy bölgesinde TOKİ'nin yapmış olduğu 2.000 konutu kapsayan projede ve Yeşilbayır mahallesinde doğal gaz altyapı çalışmalarına başlandı, TOKİ konutlarına 12 Temmuz 2007 tarihinde, Yeşilbayır Mahallesi'ne 20 Ağustos 2007 tarihinde gaz verildi.

Once the company started supplying gas to Çatalca and Hadımköy in 2005, it met with intense demand from Muratbey and the surrounding districts. The proximity of the region to Istanbul and the relatively cheaper price of gas were the main causes of this demand. 930 meters of steel, 11,010 meters of PE line and 216 service boxes were installed in Muratbey district during 2006. The investments that were initiated in June 2006 were completed in August 2006 and the whole region was supplied with gas. Natural gas infrastructure investments were initiated at the 2000-house project that was being built by TOKİ in Hadımköy and the Yeşilbayır district at the end of 2006. Natural gas was supplied to the TOKİ houses on 12 July 2007 and to Yeşilbayır district on 20 August 2007.

Altyapı yatırımları

Trakyadaş İşletme Müdür Vekili Ufuk Akdemir, bölgede bugüne kadar yapılan altyapı yatırımlarını şöyle aktarıyor: "2004 Yılında başlayan çalışmalarımız sonucunda bugüne kadar Çatalca, Hadımköy ve Muratbey bölgeleri toplamında 36.270 metre çelik, 123.258 metre polietilen ana hat, 21.821 metre servis hattı yaptık. 2.438 adet servis kutusu koyduk. Çatalca

Infrastructure investments

Trakyadaş Operations Deputy Manager Ufuk Akdemir gives the following information about the infrastructure investments completed so far: "We built 36270 meters of steel, 123,258 meters of PE lines, 21821 meters of service lines and put 2438 service boxes in Çatalca, Hadımköy and Muratbey since 2004. We completed

İlçesinde 3 adet dere geçişi, 2 adet karayolu geçişi, Hadımköy Beldesinde 5 adet dere geçişi, 3 adet karayolu geçişi, 2 adet demiryolu geçişi yaptık. Lisans bölgesinde toplam 11 adet vana odası, 13 adet bölge regülatörü, 43 adet müşteri istasyonu bağlantısını tamamladık. Şu anda toplam abone sayımız 12160'tır. (BBS). Gaz kullanan toplam abone sayımız ise 7022'dir.

Çatalca ve Hadımköy bölgesi İstanbul'un yeni yerleşim bölgesi olarak planlanıyor ve bu nedenle bu bölgelerde yoğun bir şekilde toplu konut projeleri var. Örneğin, TOKİ'nin şu anda 2. etabı kuruluyor. Aynı parsel üzerinde gene Hadımköy'de yaklaşık 700 dairelik bir inşaatları daha var. Ayrıca yine Kiptaş'ın yapmış olduğu ve bu sene teslim edilecek olan konutlar var. Onlarında altyapı çalışmalarını tamamladık, bu sene oraya da gaz vereceğiz. Önümüzdeki sene gene Ömerli tarafında Kiptaş'ın ve Soyak'ın toplu konut projeleri olacak. Yine Çatalca'da tarihi net olarak bilinmemekle beraber bir kentsel dönüşüm projesi söz konusu. Kısacası burada yatırım hiç bitmeyecek gibi görünüyor. Bu nedenle abonelik rakamları yakın zamanda şu anki rakamların çok çok üzerine de çıkabilir. Bizim orta vadeli hedefimiz bu artışı sağlamak."

Altyapı çalışmaları

Ufuk Akdemir, 2007 yılı içerisinde Çatalca İlçesinde Kaleiçi Mahallesi Doktor Çeşme Mevkiinde, Hadımköy Beldesinde Yeşilbayır Mahallesi, İstasyon Mahallesi, Hastane Mahallesi, Atatürk Sanayi Bölgesi ve Akpınar Küçük Sanayi Sitesi'nde doğal gaz altyapı çalışmaları yaptıklarını, bu sene ise Hadımköy'ün İstasyon Mahallesine yönelik bir yatırımlarının olacağını dile getiriyor. Çatalca, Ferhatpaşa ve Kaleiçi mahallesinde henüz altyapı çalışmalarını tamamlayamadıkları yerler olduğunu ifade eden Akdemir bu seneki hedeflerinin bu bölgelerdeki çalışmaları sonuçlandırmak olduğunu vurguluyor. Akdemir şehir merkezinin altyapı çalışmalarının yüzde 80'ini bitirdiklerini önemle vurguluyor.

İç tesisat çalışmaları

Bölgede şu anda 59 adet firma iç tesisat dönüşüm çalışmaları yapmak üzere Trakya'da tarafından yetkilendirilmiş durumda. Başlangıçta yetkili servis konusunda sıkıntı yaşadıklarını vurgulayan Akdemir, yetkili firmaların yerel olmasını tercih ettiklerini, kullanılan yanıcı cihazlarda da servis hizmetinin, müşterilerin sorun yaşamamaları için 24 saat devamlı olması konusu üzerinde hassasiyetle durduklarını ifade ediyor.

three river crossings and two road crossings in Çatalca and five river crossings, three road crossings and two railway crossings in Hadımköy. We completed the connection of 11 valve rooms, 13 regional regulators, 43 customer stations in the license area. We currently have 12160 subscribers. (BBS) The number of subscribers that use natural gas is 7022.

Çatalca and Hadımköy are planned as new residential districts of İstanbul and there are many ongoing housing projects in the region. For example, TOKİ is building its second phase. In the same area, a 700-house project is also being built. There are also the houses built by Kiptaş and these are planned to be completed this year. We have completed the infrastructure investments there and will be supplying gas this year. There will be the Kiptaş and Soyak housing projects next year in Ömerli. There is also another transformation project in Çatalca whose exact date is not certain yet. In short, the investments in the region do not seem to be ending soon. Therefore, the number of subscribers may easily increase much further. Our medium-term target is to achieve such an increase."

Infrastruktur investments

Ufuk Akdemir said that they carried out the natural gas infrastructure investments in Çatalca district Kaleiçi quarter Doktor Çeşme area, Hadımköy district Yeşilbayır quarter, İstasyon quarter, Hastane quarter, Atatürk Industrial Zone and Akpınar Small Industrial Zone during 2007 and they will be undertaking investments in Hadımköy İstasyon quarter this year. There are still parts in Çatalca, Ferhatpaşa and Kaleiçi quarters where infrastructure investments have not yet been completed and they aim to finish them this year. Akdemir notes that they have completed 80% of the investments at the central locations of the city.

Internal installation work

59 companies have been authorized by Trakya'da in the region to transform the internal installations. Akdemir says that they experienced some problems initially in designating authorized service units and they insisted on working with local firms and providing a continuous 24-hour service with the combustible appliances in order to prevent potential problems.

"The local firms in this region have not made any natural gas internal installation before. In terms of installation, their experience

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

"Buradaki yerli firmalar daha önce hiç doğal gaz iç tesisat işi yapmamışlar. Tesisat anlamında kalorifer kazanı, radyatör bağlamaktan öteye gidememişler. Bu firmalar da işi burada öğrendiler. Şu anda Çatalca ve Hadımköy içinde iş yapan firmaların yerli firmalar olması bir avantaj. Bir de bölgede faaliyet

consists of installing boilers and radiators only. These firms learned this business here. Now it is an advantage that there are local firms in Çatalca and Hadımköy that can do these installations. There are also firms from Istanbul operating here. These Istanbul firms have been installing devices in accordance with the technical

Erguvanlar Cenneti

Çatalca, yüzölçümü itibarıyla İstanbul ilinin en büyük ilçesidir. İlk Çağ boyunca Çatalca, Metraj, Metraj, Metron ve Metris şeklinde anılmıştır. Osmanlılar döneminde ise, çatalca benzeyen bir dağın eteğinde kurulması nedeniyle, şehre Çatalca adı verildi.

Bir başka kaynaktan ise Fatih Sultan Mehmet döneminde İstanbul kuşatması öncesi uzun süren direnişinden ve çetin savunmasından veya bir nevi çetinlik hissedilmesinden dolayı şehre "Çetince" adının verildiği de rivayet edilmektedir. Zamanla Çetince sözcüğü Çatalca'ya dönüşmüştür.

Yaklaşık 2500 yıllık bir tarihe sahip olan Çatalca bölgesinin ilk yerleşimi M.Ö.450'li yıllarda Romalılar zamanında şimdiki Inceğiz Köyünün bulunduğu yerde imiş. Fakat bir süre sonra aslen Tatar ırkına mensup olan kabilelerin Balkanlara akınları sırasında yakılıp yıkılmış ve hemen ardından Havuzlar Mevkinde Akıncılar tarafından ikinci defa inşa edilmiş.

Çatalca Bizans İmparatorluğu döneminde de önemli bir yerleşim yeri olarak tarihteki yerini alır. Öyle ki İstanbul'un kapısı olarak nitelendirilir. İstanbul'un kuruluşundan beri İstanbul'a yakın önemli bir yer olması sebebi ile Çatalca, tarihte askeri istila hareketlerine ve birçok savaşa sahne olmuştur. Hatta bugün bir bölümü halen ayakta olan ve Çatalca'nın Karadeniz kıyısındaki Evcik İskelesinden (Plajından) Silivri ilçesinin batısındaki Karıncaburnu'na kadar uzanan Anastasius surlarının Bizans döneminde Hunların akınlarını durdurmak amacıyla yapıldığı bilinmektedir. Bu surlar Çin Seddi'nden sonra Hunları durdurmak için yapılan dünyanın ikinci büyük surudur ve ormanlık alandaki bölümü halen ayakta.

Çatalca, Bizanslılar döneminde yöre bol ağaçlık ve ormanlarla kaplı olması sebebi ile hem bir av merkezi hem de İstanbul'un yakacak odun ihtiyacının karşılandığı yerdir. Bizans döneminde İstanbul'un su ihtiyacını karşılamak için Gümüşpınar köyü yakınlarında halen ayakta bulunan (Kursun Germe ve Ballı Germe) bulunan su kemerleri ile İstanbul'a su taşınmıştır. Günümüzde de İstanbul'un su ihtiyacının büyük bölümü Çatalca bölgesinden sağlanmaktadır. Bugün, Çatalca denilince akla bahar aylarında bölgeyi baştan aşağı eflatun çiçekleri ile bezeyen erguvan ağaçları geliyor. Eskilerin "erguvan kenti" dedikleri Çatalca, Türkiye'nin en büyük metropollerinden biri olan İstanbul'a yakın ve ulaşımın kolay olması, tarihi yapıları, mağaraları, plajları ile İstanbul'un keşmekeşliğinden yorulmuş olanlar tarafından alternatif bir kaçamak yeri olarak nitelendiriliyor. Çatalca ulaşımı kolay, gezi seçenekleri fazla olmasının dışında her damağa ve keseye uygun yemekleri ile de cazip bir seçenek olarak gezi tutkunlarının karşına çıkıyor.

Eğer yolunuz Çatalca'ya düşerse görülecek yerler listesinizin ilk sırasında 32 bina ile 1983 yılında tarihi eser olarak tescil edilmiş Kaleiçi Mahallesi'ni yerleştirin deriz. Zira tarihi eserlerin hızla azaldığı günümüzde burası bu anlamda bir vaha olarak nitelendirilebilir. Çatalca'nın içindeki turununda Topuzlu Çeşmesi Meydanı'ndan geçmenizi öneririz. Eski askerlik şubesi veya maliye lojmanı, şimdiki Kültür Evi haline getirilen eski Kaymakamlık lojmanı, eski Ziraat Bankası şube binası, bazı eski evler, Potaki Çeşmesi görmeye değer yerlerin başında geliyor.

507-511 tarihleri arasında Bizans İmparatoru Anastasius tarafından İstanbul'un su yollarını korumak amacıyla yapıldığı tahmin edilen kentin içinde ve 18 kilometre batısında yer alan Bizans surları da görülmesi gereken yerlerdir. Kalıntılarına bakılarak surların, dört yanında birer burç bulunan dikdörtgen biçimli bir kalenin parçası olduğu var sayılıyor. Viran durumdaki bu surların yanından dere geçiyor. Fatih Sultan Mehmet'in İstanbul kuşatması sırasında Edirne'de döktürdüğü toprakları bu dere yatağında denendiği rivayet ediliyor.

İlçenin ortasındaki 16'ncı yüzyıldan kalma hamamın bacası halen tütüyor. Padişah Avcı Mehmet Han'ın şehzadelikli döneminde avlanmak için geldiği bölgede kendisi ve harem için inşa edilen hamamın müşterileri bugün Çatalca'nın yerlileri olmuş. Yine Sadrazam Ferhat Paşa için 1575 yılında Mimar Sinan tarafından yapılan Ferhatpaşa Camisi ve yanında yer alan ve suyu hala kullanılan çeşmede tarihi özelliğe sahip. Yapının caddeye bakan duvarının dibinde hoş bir çeşme var. Küfeki taşından yapılan caminin avlusunda önü revaklı ve üstü kubbeli bir kütüphane binası da mevcut. Bölgedeki bir başka tarihi yapı Ali Paşa Camisi. Cami kesme taşın dört duvar ve sekiz pencere bir kasnak üzerine oturtulmuş. Büyük bir kubbesi var. Balkan Savaşı sırasında büyük hasar görmüş. 1934-35 yılları arasında hurda ambarı olarak kullanılmış daha sonra da restore edilerek işlevselliği kazandırılmış. Yine bölgede yer alan Aya Yorgi Kilisesi, Aya Porastidi Kilisesi, Cenevizlilerden kalma Inceğiz Mağaraları, İki Göz Mağarası, Kocakuyu Mağarası, Elbasan Mağarası, Gökçeali Mağarası ve olağanüstü güzellikteki Yalıköy, Çilingöz, Karaburun, Ormanlı, Evcik Plajı da gözlerimize ziyafet çekmek için bulunmaz fırsat.

The Heaven of Judas Trees

In terms of area, Catalca is the largest district of the province of Istanbul. During the first century, Catalca was known as Metraj, Metrai, Metron and Metris. And during the Ottoman period, because it was located on the skirts of a mountain that looked like a fork, it was called Catalca (means like a fork).

In another resource, it is noted that the city was given the name "Cetince (meaning tough)" due to the resistance it displayed to the siege of Istanbul by Fatih Sultan Mehmet. And in time, the term Cetince had turned into Catalca.

The first residential area of Catalca region which has a 2500 years old history, was at the region currently known as Incegiz Village, during Roman Empire's reign in B.C. 450s. However, later on, during the raids of the Tatar race into Balkans, the city was destroyed and then was built for the second time by the raiders at the Havuzlar region.

And during the Byzantium period, Catalca takes its place as a major residential area, so much so that it is even termed as "the door of Istanbul". Because of its proximity to Istanbul since Istanbul's foundation, Catalca was the scene of various military raids and wars in history. It is known that the Anastasius ramparts built between the Evcik Port of Catalca on Black Sea and Karıncaburnu located to the west of Silivri district were actually built stop Hun raids during Byzantium era. These ramparts, are the second largest ramparts after the Chinese Rampart, built to stop Hun raids and its section in the woods remains intact.

Because the region is covered with woods, Catalca was both a hunting center and a source for wood for heating for Istanbul during Byzantium period. During the Byzantium period, water was carried via the water viaducts located near Gümüşpınar village (Kursun Germe and Ballı Germe), which are still intact, in order to meet water requirements of Istanbul. And today, a great portion of Istanbul's water need was met from Catalca region.

Today, Catalca is associated with Judas trees that cover the whole region with their lilac colored flowers. With its proximity to Istanbul-one of the largest metropolises of Turkey, Catalca, which was termed as the "city of Judas trees" by the former residents, is termed as an alternative place for escape with its historical locations, caves, and beaches. In addition to being easy to reach and offering various recreational alternatives, Catalca also provides economic food alternatives to travel enthusiasts.

If you ever make it to Catalca, we advise you to add to the top of your list, the Kaleiçi Neighborhood, which was registered with its 32 buildings, as a historical monument in 1983. In today's world, where historical pieces vanish rapidly, this region can be termed as an oasis. We also advise you to pass through Topuzlu Çeşme Square during your tour in Catalca. The former Military Building or the Social Buildings of the ministry of Finance, the former Social Facilities of the District Governor's Office which is currently the Culture House, the former Ziraat Bank branch building and certain old houses and the Potaki Fountain are among the areas worth seeing.

The Byzantium ramparts that are within the borders of and 18 km west of the city and which are supposed to have been built between 507 and 511 by Byzantium Emperor Anastasius with the goal of protecting the water ways of Istanbul, are a must see as well. Looking at the ruins, it is assumed that the ramparts are the parts of a rectangular fortress with tower on four corners. A brook passes by these ramparts which are totally ruins. It is alleged that the cannons that were produced after the command of Fatih Sultan Mehmet during the siege of Istanbul, were tested in this river bed.

The pipe of the Turkish bath that remains from the 16th century and is located in the middle of the district still pipes. This Turkish Bath was built for Sultan Hunter Mehmet Khan who used to come to the region for hunting and his Harem. Today, the customers of the Turkish Bath are the residents of Catalca. Also, the Ferhatpaşa Mosque built by Mimar Sinan in 1575 by Mimar Sinan and the nearby fountain which is still in use, have historic value as well. Right next to the wall that faces the street, there is a very cute fountain. The mosque is made of küfeki stone and in the courtyard of the mosque, there is a library building with porch in the front and a dome on top. Another historical building in the region is Ali Paşa Mosque. The mosque is placed on a four walls made of face stone and on a rim with eight windows. It has a large dome. It was damaged during the Balkan War. It was used as scrap storage between 1934 and 1935 and then, was renovated to make it functional again. Again, Aya Yorgi Church, which is another historical piece in the region, as well as Aya Porastidi Church, the Incegiz caves remaining from the Genoese, Incegiz Caves, İki Göz Cave, Kocakuyu Cave, Elbasan Cave, Gökçeali Cave and Yalıköy, Çilingöz, Karaburun, Ormanlı, and Evcik beaches with their extraordinary beauties are must see as well.

gösteren İstanbul firmaları var. İstanbul firmaları da bugüne kadar İGDAŞ'ın şartnamesine göre tesisat yapmışlar. Ancak ufak tefek dahi olsa bizim şartnamemizde birtakım farklılıklar var. Örneğin, İstanbul'da dişli tesisat, burada ise kaynaklı tesisat yapılıyor. Başlangıçta bunu biraz yadırgadılar. Kaynak işçiliklerinde sıkıntı oldu. İstedığımız kalite düzeyinde kaynak yapamadılar. Bunun yanında ilk gaz verme aşamasının kış aylarına denk gelmesi nedeniyle bir yoğunluk yaşadık."

2008 Yılı planlamaları

Akdemir bu seneki hedeflerinin 40.000 BBS abone sayısına ulaşmak olduğunu bu nedenle tüm abonelik ve altyapı çalışmalarını bu amaç etrafında şekillendirdiklerini dile getiriyor.

"Abonelik oranını artırmak ve Eylül ayında olabilecek yığılmaları engellemek adına kampanyalar düzenliyoruz. Bu sene bizi en çok zorlayacak olan KIPTAŞ konutları projesi olacak. Geçen sene TOKİ konutlarının yarısına gaz verdik. Bu sene geri kalan kısmın gazları açılacak. Bu nedenle kışa doğru bir yığılma ve sıkışıklık olabilir. Bunun dışında Ömerli Projesi gerçekleşirse 3-3,5 kilometre çelik ve polietilen hat yapılacak. Ayrıca Çatalca ve Hadımköy hattını birleştirip ring yapmamız gerekiyor. Bu iki hattı birleştirdiğimizde mevcut hat üzerindeki yerleşim yerlerine de gaz verebileceğiz. Şu anda altyapı çalışmalarımız tutarlı bir şekilde devam ediyor. EPDK'nın istediği gibi planlara uygun bir şekilde ilerliyoruz. Bu sene beşinci yılımız doluyor. O zamana kadar zaten EPDK'nın istediği her yeri bitirmiş olacağız."

Kısaca 2008 yılında Çatalca İlçesinde Ferhatpaşa ve Kaleiçi Mahallelerinin hat döşenmeyen kısımlarında, Hadımköy Beldesinde KIPTAŞ tarafından yapılmakta olan 1.540 adet konut bölgesinde, TOKİ tarafından yapılmakta olan 2.Etap Ada İçinde ve İstasyon Mahallesinin hat döşenmeyen kısımlarında polietilen ana hat ve servis hattı çalışmaları planlıyoruz. Bunun yanı sıra bölgemizde oluşacak tüm gelişmeler takip ederek yeni sanayi ve konut alanlarını proje kapsamına almaya çalışıyoruz. Tüm planlarımızı gerçekleştirebilirsek bölgede gelecekte oluşacak yeni yapılaşma sonucu 40.000 (BBS) abone sayısına ulaşacağımızı düşünüyoruz."

Sorunlar

Ufuk Akdemir, 2004 yılından itibaren yapılan tüm çalışmalarda yerel yönetimler ile uyum içinde çalıştıklarını vurguluyor. "5216 Sayılı Büyükşehir Yasası ile İstanbul ilinin mücavir alan sınırlarının genişlemesi, Çatalca ve Hadımköy'de ana arterlerde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'nden ruhsat alınması ve üst yapı harçları yatırılmasının istenmesi nedeni ile yatırım maliyetleri umulanın çok üzerine çıkıyor. Gereken izinlerin alınmasında yaşanan zorluklar çalışmaların hızının sektöre uğramasına neden oluyor."

Bunun yanında Akdemir, altyapı çalışmalarında pek çok sıkıntı ile karşı karşıya kaldıklarını ancak İSKİ'nin kendilerine danışmadan altyapı çalışmalarında bulunmasının kendileri için en önemli sıkıntılardan birini oluşturduğunu vurguluyor.

"İSKİ'nin bize bilgi vermeden kazılar yapması, oldukça büyük sıkıntılar yaşamamıza neden oluyor. Sürekli nerelerde hatlarımız olduğuna dair onlara bilgi vermek için uğraşıyoruz. Aksi takdirde, daha öncede yaşadığımız gibi, gazlı hattı kopartabiliyorlar. Bunun dışında bir de yeni yol çalışmaları da bizi oldukça zorluyor. Bazen koordinasyon eksikliği nedeniyle bizim hat çektiğimiz yerler asfaltlanıyor. Daha sonra İSKİ buraya girip kazı yapıyor, sonra tekrar asfaltlanıyor."

specifications of İGDAŞ. However, there are some slight differences in our specifications. For example, the installations in Istanbul are notched while they are welded here. Initially, this seemed a bit odd. We experienced problems in welding workmanship. The quality of welding was not up to the standards we required. We also experienced some congestion during the initial phase of pumping gas as this coincided with the winter months."

2008 investments

Akdemir says that their target for this year is to reach 40,000 subscribers and they are organizing their subscription and infrastructure investments in accordance with this goal.

"We are organizing campaigns to increase the number of subscriptions and prevent congestion during September. The greatest difficulty we will have this year will be the KIPTAŞ residential project. We supplied gas to half of the TOKİ houses last year. The remaining will start to have gas this year. Therefore, we may experience some congestion towards winter. In addition, 3-3.5 km of steel and polyethylene line will be built if the Ömerli Project is realized. We also have to connect Çatalca and Hadımköy into a ring. When we connect these two lines, we will be able to supply gas to the residential areas along the existing lines. Our infrastructure investments are now consistently in progress. We are also progressing in accordance with the plans of EMRA. This year will be our fifth year in operation and by the end of the year we will have finished all the locations required by EMRA."

In summary, we are planning polyethylene main line and service line investments in the yet uninstalled parts of Çatalca district Ferhatpaşa and Kaleiçi quarters, in the 1540 residences being built by KIPTAŞ in Hadımköy, 2. Stage Zone being built by TOKİ and the uninstalled parts of İstasyon quarter. In addition we are closely following the developments in our region and taking the new industrial and residential projects into our programme. If we are able to realize our targets, we believe that we will reach 40,000 (BBS) subscribers as a result of new building projects."

Problems

Ufuk Akdemir says that they have been working in harmony with the local municipalities since 2004.

"As the borders of neighboring area of the city of Istanbul has been extended with the Municipality Law No. 5216, the requirement to obtain license for Çatalca and Hadımköy main arteries from Istanbul Municipality and the additional superstructure fees increased the required investment costs significantly above the foreseen amounts. The difficulty experienced in obtaining the necessary permissions slows down the process."

In addition Akdemir notes that they are experiencing serious difficulties during infrastructure investments and the greatest problem arises when İSKİ initiates infrastructure work without consulting TrakyaDaş.

"When İSKİ starts digging without informing us, we experience serious problems. We are constantly trying to inform them about the location of our lines underground. Otherwise, they may damage the operational lines that supply gas. Furthermore, road works also cause problems. Sometimes the areas under construction for the installation of gas lines are covered with asphalt. Then İSKİ comes and digs and the roads are asphalted again."

Erzincan'da, 5 bin konuta ulaşıldı

5000 houses have been reached in Erzincan

Hayrettin Sargın
Erzingaz İşletme Müdürü
Operations Manager

2006 yılında lisans alan Erzingaz, geçtiğimiz sene içinde yatırımlarına fiilen başladı. Erzingaz İşletme Müdürü Hayrettin Sargın, şimdiye kadar yapılan çalışmalarla 5000 civarında konuta ulaşıldığını dile getiriyor.

Having received its license in 2006, Erzingaz started its investments last year. Erzingaz Operations Manager Hayrettin Sargın says that they have reached approximately 5000 houses by now.

Erzincan Şehri Doğal Gaz Dağıtım ihalesi 27 Ocak 2006 tarihinde yapıldı. 4 Ağustos 2006 tarihinde lisans alındı ve 13 Şubat 2007 tarihinde temel atma töreni yapıldı. 13 Mayıs 2007 tarihi itibari ile yatırıma fiilen başlandı ve 21 Kasım 2007 tarihinde şehre gaz verildi.

Natural gas distribution tender for the city of Erzincan was carried out on 27 January 2006. The license was obtained on 4 August 2006 and the foundations were laid with a ceremony on 13 February 2007. The investments were started on 13 May 2007 and the first gas was supplied to the city on 21 November 2007.

Erzingaz İşletme Müdürü Hayrettin Sargın'dan aldığımız bilgilere göre, Erzincan'da 24 mahalle ve 28 bin konut bulunuyor. 2007 yılında yapılan yatırım ile 4 mahallede 5 bin 100 konuta ulaşıldı ve 21 Kasım 2007 itibariyle gaz arzı sağlandı. 2008 yılında şu anda yapımı devam eden yatırımın tamamlanması ile 2 bin 300 konuta daha ulaşılabilecek.

According to the information provided by Erzingaz Operations Manager Hayrettin Sargın, there are 24 quarters and 28000 houses in Erzincan. As a result of the investments during 2007, 5100 houses have been reached in four quarters and gas supply has been initiated on 21 November 2007. With the completion of the investments in 2008, they will reach a further 2300 houses.

Erzingaz İşletme Müdürü Sargın, 2008 yılı yatırımının tamamlanması ile şehrin % 25'lik kısmına gaz arzı sağlamış olacağını dile getirdi.

Erzingaz Operations Manager Sargın said that they would be able to supply gas to 25% of the city with the completion of the investments in 2008.

"Abone sayısı şu an itibariyle yaklaşık 2000 adettir. Şimdiye kadar 3 ay sonra ilk taksitin ödenmesi şeklinde 4 ve 5 taksit kampanyaları yapıldı."

"The current number of subscribers is 2000. Campaigns involving four to five installations with the first installment to be paid three months after the initial supply of gas have been offered."

Erzincan şehri 1. derece deprem bölgesinde bulunan bir şehir olduğu için çok katlı binalar mevcut değil. Çok katlı binaların olmayışı konutların büyük alan üzerine yayılmasına neden oluyor. Dolayısıyla doğal gaz kullanıcılarının yaklaşık % 90'lık bir kısmını konutlar oluşturuyor. Hayrettin Sargın'ın verdiği bilgiye göre; şehirde sanayi olarak doğal gaz kullanıcıları ise yok denecek kadar az.

As the city of Erzincan is located in an earthquake zone, high-rise buildings are not being built. The scarcity of high rises leads to a more diverse location pattern. Therefore, 90% of the natural gas users are residences. According to Hayrettin Sargın, industrial users of natural gas are nearly non-existent.

2009 planları

Erzingaz İşletme Müdürü Hayrettin Sargın, 2009 yılında hedeflerinin Erzincan'ın kuzeydoğusuna doğru ilerleyen yatırımları tamamlayarak, şehrin tamamına EPDK'nın tanıdığı süre içerisinde yatırımları yapmak olduğunu dile getiriyor. Sargın, faaliyetleri sırasında karşılaştıkları sorunlar konusunda da şu bilgileri veriyor:

"Şehrimizde doğal gazın daha çok yeni olması sebebiyle halkımız henüz doğal gazı tam olarak kabullenmiş değildir. Üretici ve ithalatçı ile tesisat malzemesi satan ve tesisat yapan şirketlerin doğal gazın şehrimize tanıtımı ile ilgili faaliyetlerimize destek vermeleri ve daha hassas davranmalarını bekliyoruz.

Bugüne kadar yapılan tanıtım faaliyetlerimizden ortaya çıkan sonuçlar neticesinde insanların yeniliklere karşı dirençlerinin çok fazla olması karşılaşılan en büyük sıkıntılardan biriydi. Ayrıca

Plans for 2009

Erzingaz Operations Manager Hayrettin Sargın says that their aim is to complete the investments in the northwest part of the city and supply gas to the whole city within the time period set by EMRA. Sargın notes the following problems they experience during their activities:

"As natural gas is very new in our city, the inhabitants have not fully accepted it yet. We expect the producers and importers of natural gas appliances and installation devices to support our promotion efforts in the city to create publicity and act more sensitively.

Our promotion efforts until now showed that the greatest problem we face is due to the resistance of the people to something new. In addition, we faced difficulties in the establishment, organization

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

şehrimize doğal gaz verilmeden önce sertifikalı firmaların oluşmasında, yapılanmasında ve bu işe teşvik edilmesinde çok büyük zorluklarla karşılaşıldı."

Hayrettin Sargın, şehirdeki doğal gaz kullanımının daha yaygın ve güvenli kullanımını sağlamak amacı doğrultusunda, sektörde hizmet vermekte olan şirketler ile tesisat malzemesi satan ve tesisat yapan şirketlerin yetkililerinden beklentileri olduğunu dile getiriyor.

"Bahsettiğim zorluklar aşıldıktan sonra cihaz üretici ve ithalatçıların servislerini oluşturmaları, belirli bir düzene oturtması sırasında birçok zorluklar ve sıkıntılarla karşılaşıldı. Bu tür zorlukların en kolay çözümü sektörümüzü oluşturan bütün zincir halkalarının konuya eğilerek daha titiz daha düzenli ve daha hassas çalışmalarıdır. Sektördeki resmi kurumlar, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının doğal gazın çevreye olan etkilerini dile getirerek doğal gaz dönüşümünü kolaylaştırmalarını ve şehrimizdeki doğal gaz kullanım oranının daha üst seviyelere ulaşması için desteklerini esirgememelerini temenni ediyoruz."

Erzingaz İşletme Müdürü Hayrettin Sargın, çevreci ve ekonomik bir yakıt olan doğal gazın tüm dünyada olduğu gibi Türkiye'de de desteklenmesini arzu ettiklerini vurguluyor.

"Bu konuda STK'lardan ve resmi kurumlardan konuya sahip çıkmalarını istiyoruz.

4646 sayılı yasanın yürürlüğe girmesi ve EPDK'nın kurulması ve ile birlikte doğal gaz daha da yaygınlaşmaya başladı. GAZBİR'in bu güne kadar yürüttüğü faaliyetler mevzuatın gelişmesine büyük katkı sağlamıştır."

and encouragement of certified companies before the initiation of natural gas supply."

Hayrettin Sargın explains their expectations from the companies operating in the sector, providing installation equipment and building installations in order to achieve an extensive and safe usage of natural gas in the city.

"After we solved the initial problems, we faced new difficulties during the establishment and organization of a well-functioning service network by the appliance producers and importers. The solution to these problems lies in the cooperation of all the players in the sector to work carefully and meticulously. We hope that the official institutions, local administration and non-governmental organizations will inform the public about the environmental effects of natural gas, facilitate the transformation to natural gas and support our efforts to increase the usage of natural gas in the city."

Erzingaz Operations Manager Hayrettin Sargın says that they would like to see a support for natural gas as an environmentally friendly and economical fuel in Turkey just as it is being done in other parts of the world.

"We would like to urge the non-governmental organizations and official institutions to embrace the issue.

With the enactment of Law No 4646 and establishment of EMRA, natural gas has become more widespread. GAZBİR's activities have also contributed significantly to the development of the legislation."

Erzincan Doğunun gizemli çığı

Erzincan... Yıllardır çoğu insanın göz ardı ettiği ama doğa ananın tüm güzellikleri bahşettiği; batının tüm kirlenmişliklerine inat kültürel zenginliğinin yanı sıra doğal güzellikleri, coğrafyası, mutfağı ve alışveriş olanakları ile Doğu Anadolu'nun saklı turizm cenneti...

Anadolu'nun en eski kültür merkezlerinden birisi olan ve tarihi İpek Yolu güzergahında yer alan Erzincan, Hitit, Urartu, Med, Pers, Helen, Roma egemenliğinde kalmış, Malazgirt zaferinden sonra Türk ve Osmanlı hakimiyetine geçmiştir. Bu uygarlıkların Erzincan kültürüne etkilerini bugün giyim-kuşam, yöresel mutfak, geleneksel yaşam tarzı, halk oyunları, halk edebiyatında (türküler, ağıtlar, halk ozanlığı) görmek mümkündür.

Yüzyıllar öncesine dayanan Erzincan bakırcılığı bugün de bölgede varlığını sürdüren önemli bir geleneksel el sanatıdır. Dövme bakırcılık zamanla yerini, usta, yorgun ve maharetli ellerin bakır üzerindeki dansına yani bakır el işlemeciliğine bırakmıştır. Bugün ustalar hislerini ince bir işçilikle semaver, tepsi, biblo, duvar tabağı, sekerlik, vazo gibi ani ve süs eşyaları üzerine aktararak bu muhteşem sanat eserlerini bin bir emekle ortaya çıkarıyor. Erzincan bakır işlemeciliği kadar hali dokumacılığıyla da kendinden söz ettiriyor. Özellikle Kemaliye ilçesinde yaygın olan halılar dünyada Kemaliye halıları adıyla yurt içi ve yurt dışında emek yoğun ürün sevenler arasında büyük ilgi görüyor.

Erzincan aynı zamanda dağlar ve platolarla kaplı doğal yapısıyla çam korulukları ve çalılıklarla kaplı yemyeşil alanlarıyla da doğa tutkunlarının vazgeçilmez adresi olma yolunda hızlı bir şekilde ilerliyor. Durgun gölleri, hızlı akarsuları, dağları, yaylaları, doğal ormanları ve vadileri ile Türkiye genelinde az bilinen doğa sporlarına kucak açıyor.

Ovalarındaki ılıman iklime rağmen, uzun süre kar tutan dağlarında her türde kar sporları ve tırmanma, çalgın debisi ile Fırat'ta rafting, Tercan ve Keban baraj göllerinde su kayağı yapılabilir. Türkiye'de donmuş şelale tırmanışının yapabileceği tek yer Girlevik şelalesi gene Erzincan'da bulunur. Kemaliye ve Kemah çevresinin vahşi doğası, mağaracılık ve kanyon turları için ideal bir merkezdir. Munzur dağlarında trekking, kaya tırmanışı, dağ bisikleti, yamaç paraşütü gibi sportif etkinlikler sınırsız heyecanları yaşayabileceğiniz yegane yerlerdendir. Ayrıca Ekşisu da yeraltından fıskıran sıcak ve şifalı havuzda yaz-kış jakuzi keyfi yaparak yorgunluk atabilirsiniz. Spor değil de tarihi eserlerden hoşlanıyorsanız Tercan Mama Hatun Kervansarayı ve Türbesi, Kemah Kalesi ve Sultan Melik Türbesi, Altıntepe Urartu kalıntısı, Erzincan Kalesi ve tarihi hamamları gezerken kendinizi bir tarih koridorundan geçiyormuş gibi hissedebilirsiniz.

Tüm bunların yanında sizi Erzincan aşığı yapacak bir diğer özellik ise Erzincan'a özgü yemekler. Bölge mutfağı yemek türleri açısından son derece zengin. Eğer yolunuz Erzincan'a düşerse buraya özgü eşgü kesme çorba ile su böreğinin tadına bakmayı unutmayın. Ayrıca yöreye özgü tulum peyniri de çok ünlü almadan dönmeyin deriz.

Erzincan - the mysterious cry of the East

Erzincan...the hidden tourism heaven of Eastern Anatolia, which managed to preserve its cultural wealth and natural resources despite the clichés of the west, is a place that nature bestowed all its beauties, although many people ignored it for years...

Erzincan, which is one of the eldest culture centers of Anatolia and which is located on the route of the historical Silk Road, was ruled by Hittites, Urartus, Meds, Persians, and Romans, was under the reign of Turks and Ottomans after Malazgirt victory. Today, it is possible to see the influences of these civilizations on Erzincan's dressing customs, local cuisine, traditional life style, folk dances, and local literature.

Copper artisanship that traces back to hundreds of years ago, is an important traditional art that still exists. Forged copper works, was replaced in time, by copper craftsmanship where skilled and creative hands danced on copper. Today, the skilled craftsmen, translate their feelings into various pieces of art such as tea urns, trays, knickknacks, wall plates, sugar cups, and vases. Erzincan is also famous for its carpets. Carpet production takes place mainly in Kemaliye district and the carpets produced here are very famous among carpet enthusiasts both in Turkey and abroad under the name of Kemaliye carpets.

With its mountains and plateaus as well as its pine woods, Erzincan is also a great location for tracking and nature enthusiasts. It is the home of nature sports which are less known in Turkey, thanks to its mild lagoons, fast rivers, mountains, plateaus, natural woods and valleys.

Despite its warm climate in its plains, it is possible to do all kinds of winter sports on its mountains that keep the snow for long and to do rafting in the crazy Fırat river and to do water ski in the Tercan and Keban dam lakes. The only place where frozen waterfall climbing can be done in Turkey, is Girlevik water wall and it is again in Erzincan. The wild nature of Kemaliye and Kemah region, is an ideal location for cave and canyon tours. Munzur mountain is an ideal place for tracking, rock climbing, mountain biking, and para-gliding. Also in Ekşisu, you can get rid of your stress while relaxing in the hot tubs with hot thermal waters full of nutritious minerals. And if you seeing historical pieces rather than doing sports, you will feel like in a time travel while visiting Tercan Mama Hatun Caravanserai and Tomb, Kemah Fortress and Sultan Melik Tomb, the ruins of Altıntepe Urartu, Erzincan Fortres and historic Turkish baths.

In addition to all these, another thing that would make you fall in love with Erzincan is its original cuisine. The region's cuisine is very rich. If you ever go to Erzincan, you must taste the sour soup and the water pie which are unique to this place. Also, the Tulum cheese unique to the region is very famous. You must definitely try it.

Osman Ersöz
Netgaz İşletme Müdürü
Netgaz Operations Manager

Netgaz 17 bin aboneye ulaştı

Netgaz reached 17 thousand subscribers

Anadolu Ereğlisi'nde altyapı çalışmalarını sorunsuz olarak yürüten Netgaz, yerel yönetimin de desteğini alarak 17 bin abone aldı. Netgaz İşletme Müdürü Osman Ersöz kentteki çalışmalar hakkında bilgiler verdi.

Netgaz is continuing with the infrastructure investments in Anadolu Ereğlisi without any problems and now has acquired 17000 subscribers with the support of the local administration. Netgaz Operations Manager Osman Ersöz gave some information about their activities in the town.

Netgaz A.Ş. 130 bini aşan nüfusu ile Türkiye'nin en büyük ilçelerinden birisi olan Anadolu Ereğli'sinin doğal gaz dağıtım faaliyetini yürütüyor. 2005 yılı Mayıs ayı içerisinde altyapı faaliyetlerine başlayan Netgaz, daha sonra çalışmalarını çok kısa bir sürede tamamlayarak, 15 Ekim 2005 tarihinde kente ilk doğal gazı verdi.

Netgaz İşletme Müdürü Osman Ersöz, doğal gazla ilgili olarak yaptıkları altyapı çalışmaları, abonelik bilgileri ve kampanyaları konusunda şu bilgileri veriyor:

"2007 yılı sonuna kadar alt yapı faaliyetleri kapsamında yaklaşık 20 km çelik hat, 118 km polietilen hat, 2 bin 630 adet servis hattı ile 5 adet bölge regülatörü imalatı tamamlanarak devreye alındı."

Doğal gaz katma değer yarattı

Netgaz İşletme Müdürü Osman Ersöz, kentin sosyoekonomik durumu hakkında da bilgiler verdi. Ersöz, kentin Türkiye için önemli bir katma değer yarattığını vurguluyor.

"Kentimizde doğal gaz kullanımının yaygınlaşmasının, nüfusu ve ekonomisiyle, Türkiye'nin 40 ilinden büyük olan Ereğli'ye sosyal ve ekonomik açıdan önemli bir değer kattığına inanıyoruz. Bugüne kadar 7 Milyon YTL'yi aşan yatırımlarımız ile Organize Sanayi Bölgesi dahil 32 mahallede doğal gaz arzı sağladık. Doğal gaz ile sanayicimiz enerji maliyetlerinde önemli oranda tasarruf gerçekleştirerek, daha çok üretim imkanına kavuştu."

Netgaz is building the natural gas infrastructure of Anadolu Ereğlisi, which is one of the largest towns of Turkey with a population of 130,000. Having started the infrastructure investments in May 2005, Netgaz completed these investments in a short time and supplied the first gas on 15 October 2005.

Netgaz Operations Manager gives the following information about their natural gas infrastructure investments, subscribers and campaigns:

"We have completed the construction of 20 km of steel lines, 118 km of polyethylene lines, 2630 service lines and five regional regulators until the end of 2007 and made them operational."

Natural gas created value

Netgaz Operations Manager Osman Ersöz gave some information about the socioeconomical status of the city. He noted that the city creates a significant added value for Turkey.

"We believe that the extensive usage of natural gas adds economic and social value to Ereğli which is bigger than 40 other cities in Turkey. By making investments of 7 million TL, we supplied natural gas to 32 districts including the Organized Industrial Zone. Our industries reached higher production volumes by benefiting from the energy cost advantages provided by the use of natural gas."

Abone bilgileri

Her yıl düzenli olarak kampanya ve etkinlikler düzenlediklerini vurgulayan Ersöz, abone sayılarının da hızla arttığını dile getiriyor.

"Lisans tarihinden itibaren, ara verilmeden devam eden yatırımlarımız ile 20 bin aboneye cevap verecek potansiyele sahibiz, abone sayımız 17 bini aşmıştır. Her yıl düzenli olarak yapılan kampanyalar ve etkinlikler ile abone sayımız hızla artmaktadır.

Kentimizde 40 adet iç tesisat dönüşüm firmasına yetki belgesi verilirken bu birimlerde gerçekleşen istihdam, Ereğli'ye sunduğumuz doğal gaz hizmetinin ayrı bir ekonomik yansıması olmuştur."

İhale süreci

Osman Ersöz'ün verdiği bilgilere göre Netgaz'ın ihale süreci şu şekilde gelişti.

"EPDK tarafından, 4 Aralık 2003 tarihinde yapılan ihaleyi kazanarak, 22 Haziran 2004 tarihinde Ereğli (Konya) şehrinde 30 yıl süre ile doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmak üzere lisansımızı aldık.

İhale şartnamesinde öngörülen süre içerisinde, alt yapı çalışmalarına yönelik şirket organizasyonunun tamamlanması, proje çalışmaları, müteahhit ekibin seçimi ve buna bağlı alt yapı malzemelerinin temini ile 2005 yılı Mayıs ayı içerisinde çalışmalara başlandı."

Osman Ersöz, yerel kuruluşların doğal gazın Ereğli'ye kazandırılmasında destek olduklarını ifade ediyor.

"Ereğli Belediyesi, Kaymakamlığı ve diğer altyapı kuruluşlarının desteği ile doğal gaz şehrimizin gündemine taşındı, halkımızın ilgisi ve duyarlılığı ile bilgilendirme toplantıları, etkinlikler düzenlenerek çalışmalarımız hakkında bilgi verildi. Düzenlenmiş olduğumuz kampanyalar ile doğal gaz abonelik işlemlerine

Subscriber data

Saying that they are regularly organizing campaigns every year, Ersöz notes that their number of subscribers are increasing rapidly.

"As a result of our continuous investments since the receipt of the license, we now have a potential for 20,000 subscribers and our current number of subscribers is 17,000. Our subscriber base is rapidly growing thanks to our campaigns and activities.

40 firms received authorization certificates for the transformation of internal installation and the additional employment thus created is another economic reflection of our natural gas services to Ereğli."

Tender process

According to the information provided by Osman Ersöz, the tender process of Netgaz was realized as follows:

"We won the tender opened by EMRA on 4 December 2003 and received our 30-year natural gas distribution license for Ereğli (Konya) on 22 June 2004.

In line with the period allowed in the tender specifications, the company to build the infrastructure was set up, projects were prepared, the contractors were selected and the necessary infrastructure equipment and material was procured and the construction of the infrastructure was initiated in May 2005."

Osman Ersöz says that the local administration supported the efforts to bring natural gas to the city.

"We brought the natural gas issue to the town's agenda, organized informative meetings and other activities to create awareness and consciousness for the public together with the support of the Ereğli Municipality, District Head and other infrastructure institutions. We started getting subscribers as a result of our campaigns. We completed the infrastructure investments before the "deadline" and supplied the first natural gas with a ceremony on 15 October."

TÜRKİYE TURU | TURKEY TOUR

başlandı. Süratle devam eden altyapı çalışmalarımızı "öngörülen süreden önce" tamamlayarak 15 Ekim tarihinde gaz yakma töreni ile kentimize doğal gaz sağladık."

Planlar

Osman Ersöz, gelecek yıllar içinde yapmayı planladıkları işler ve ulaşmayı hedefledikleri miktarlar hakkında ise şu bilgileri verdi:

"Öncelikli hedefimiz yapmış olduğumuz yatırımlar ile doğal gaz hattı tahsis edilen bölgelerde potansiyel abonelerimizin tamamının doğal gaz kullanımına geçmelerini sağlamak. Bununla birlikte yatırımlarımız devam etmektedir. 2010 yılında nüfusu 140 bini bulacak olan kentimizde, 20 bin abone hedefliyoruz."

Ersöz ayrıca çalışmaları sırasında pek bir sorunla karşılaşmadıklarını dile getiriyor ve sivil toplum kuruluşlarından bazı beklentileri olduğunu vurguluyor.

"Doğal gazın çevreci bir yakıt türü olduğu kabul görmüş bir gerçek. Hava kirliliğinin önüne geçebilen bir yakıt türü olan doğal gaz aynı zamanda ekonomik oluşuyla da dikkat çekiyor. Bu çerçevede ilgili sivil toplum örgütlerinin doğal gazın kullanımını daha çok desteklemeleri gerektiği kanısındayım."

EPDK'nın kurulması ve 4646 sayılı yasanın yürürlüğe girmesinin doğal gazın yaygınlaşmasında olumlu etki yarattığını ifade eden Netgaz İşletme Müdürü Osman Ersöz, mevzuatın gelişmesi açısından GAZBİR'in gösterdiği çabaların önemli ve etkili olduğunu dile getirdi.

Plans

Osman Ersöz gave the following information about their plans and targets for the future:

"Our primary target is to convert all the potential natural gas subscribers into actual users within the region where the infrastructure investments have been completed. Meanwhile, we are continuing our investments. Our town is expected to have a total population of 140,000 by the year 2010 and we are targeting 20,000 subscribers."

Ersöz notes that they have not experienced much difficulty during their activities, but also stresses that they have some expectations from the non-governmental organizations.

"It is a well-known fact that natural gas is an environment-friendly fuel. Its ability to prevent air pollution as well as being an economical source is noteworthy. I think that the non-governmental organizations should promote the use of natural gas more extensively."

Netgaz Operations Manager Osman Ersöz said that the establishment of EMRA and the enactment of Law No 4646 had a positive effect on increasing the usage of natural gas on a larger scale and GAZBİR's efforts have also been significant and effective in this respect.

Mitolojinin vücut bulduğu topraklar

Konya iline bağlı, sırtını Aydos dağlarına yaslamış, İvriz çayının coşkusıyla bereketli toprakları olan Ereğli'nin tarihi çok eskilere dayanır. Jeopolitik durumu ve bölgede zengin maden kaynaklarının varlığı insanlık tarihinin ilk evrelerinden itibaren Ereğli'nin kültürlerin bulunduğu bir yer olmasına neden olmuştur. Ayrıca Lykonian, Klykia ve Kapadokya üçgeninin uç noktasında yer alan Ereğli'nin antik yollarının kesiştiği bir merkezde bulunması nedeni ile önemini bir kat daha artırdığı görülmektedir.

Ereğli adı Yunan mitolojisinde yarı tanrılaşmış bir kahraman olan Herakles'ten gelmektedir. "Herakliyüs" kelimesi zaman içinde Türkçe'nin ses yapısına uygun olarak; Herakle > İrakle > Eregle > Ereğli > Ereğliye > Ereğli şeklinde almıştır. Evliya Çelebi Seyahatnamesinde ise I. Alaeddin Keykubad'ın Ereğli'den bir sefer dönüşü geçerken Peygamber Pınarı denilen (şu anda Akhöyük köyünde bulunan) çamurun yaralı askerlerinin yaralarına şifa olduğunu gördüğü ve bu nedenle buraya Erkili (Ereğli) dediğini Erkili'nin ise zamanla Ereğli olarak anılmaya başlandığı yazılmaktadır.

Tarih boyunca Hitit, Asur, Kimmer, Frig, Lidya, Pers, İskender İmparatorluğu, Roma İmparatorluğu ve Bizans idaresinde kalan Ereğli, 9 asırda Bizans ile Abbasiler arasındaki mücadeleye sahne oldu. Anadolu Selçuklular zamanında Türklerin idaresine giren Ereğli Fatih Sultan Mehmet devrinde Osmanlı topraklarına katıldı. 20. asırda Bağdat Demiryolunun ilçeden geçmesi ile Ereğli'nin önemi daha da arttı. Osmanlı Devleti'nin son döneminde Konya Vilayetine bağlı bir kaza merkezi olan Ereğli, Cumhuriyet döneminde de Konya'nın ilçesi olma durumunu devam ettirmiştir.

Ulu cami, Ağalar Mescidi, Rüstem Paşa Kervansarayı, İvriz Kaya Anıtı, Roma Hamamı kalıntıları, çeşitli dönemlerde yapılmış türbeler ve köprüler ilçenin önemli tarihi eserleri arasındadır.

Ereğli yakınlarında bulunan İvriz Kaya Anıtı (Hitit Kabartması) Hititlerden günümüze gelen önemli bir kültür mirasıdır. En eski medeniyetlerden biri olan Hititler dönemine ait bu Kaya Anıtı, bugüne ulaşmış çok değerli bir tarihi eserdir. M.Ö. 1200-742 yılları arasında Ön Hititler tarafından kurulan ve Başkenti Ereğli olan Tuvana Krallığı devrinde inşa edilen bu anıt 4.20x2.40m. ebatında ve kaya zemin üzerine kabartma tekniği ile yapılmış tipik bir Hitit devri eseridir. Dönemin yarı tanrı kralı Warpalawas'a Krallığın Baş Tanrısı Tarhundas tarafından üzüm salkı ve buğday başağı verilmesini tasvir etmektedir. Tuvanalılarda Tarhundas bereket ve barış tanrısıdır. Onun Kral Warpalawas'a sunduğu üzüm ve buğday da bereketi simgelemektedir.

İlçedeki diğer bir önemli tarihi eserde Roma Hamamı Kalıntılarıdır. Roma Medeniyeti eserlerinden olan hamamın günümüze ulaşan kısmı, düzgün kesme taş ve arası hatılla örülmüş duvarlardan ibarettir.

İlçede yer alan Ulu Camii ise Selçuklu Mimarisi'nin güzel örneklerinden biridir. Ulu Cami, dikdörtgen planlı ve orijinali toprak damlı olarak yapılmıştır. Karamanoğlu Mehmet Bey tarafından 1426 yılında yaptırılan camide geniş bir cemaatin bir arada ibadet etmesi amaçlanmıştır. Caminin minaresi ise Anadolu Selçuklu Sultanı I. Mesut tarafından önceleri gözletme kulesi olarak 1116 yılında inşa ettirilmiştir. Bu yapı daha sonra yanına yapılan camiyle minare olarak bir bütünlük oluşturmuştur. Minare 40 m. yüksekliğindedir ve 8 köşeli kaide üzerine dikilmiştir. Ulu Cami, tarihi eser olmasının yanında bu gün de cami olarak ibadete açık bulunmaktadır.

Rüstempaşa Kervansarayı ise ünlü Türk Mimarı, Mimar Sinan'ın eseridir. Kanuni Sultan Süleyman döneminde (16.yy) Damat Rüstem Paşa tarafından yaptırılmıştır. Türk-İslam devlet geleneğindeki sosyal dayanışma anlayışına uygun olarak, yolcu kervanlarının ücretsiz konaklaması ve diğer ihtiyaçlarının karşılanması amacıyla yapılmış bir sosyal tesisidir. 54x29m. Ebatlarındaki çok büyük ve sanat değeri yüksek bu eser, geçmişin zengin hatıralarını ve burada yaşayanların muhteşem iyilik duygularını bugüne taşıyarak şehrin dokusunu güzelleştirmeye devam etmektedir.

The lands where mythology comes to existence

Ereğli is a district of Konya province and rests its back to Aydos mountains. It has fertile lands and its history dates back to ancient times. Its geopolitical location and its rich metal resources have made it a major residential area starting from the early days of humanity. Also, because Ereğli, which is located on the farthest edge of the Lykonian, Klykia and Capadoica triangle, is also located on spot where antique routes cross, it has a special place in history.

The name Ereğli comes from Hercules which is a semi-god hero. In line with the structure of the Turkish language, the word Herakliyus has evolved in the following way in time, Herakle > İrakle > Eregle > Ereğli > Ereğliye > Ereğli. And in his book named Seyahatname, Evliya Çelebi writes that the mud pond called Prophets's Brook he saw on a trip from Ereğli (it is currently located in Akhöyük village), cured the wounds of the soldiers and thus he called this place Erkili (Ereğli) and that the name was later on changed to Ereğli.

Throughout history, Ereğli was ruled by Hittites, Kimmers, Frigians, Lidians, Persians, Macedonian Empire and Byzantian Empire, and in the 9th century, it saw the war between Byzantians and Abbasids. During the reign of Anatolian Seljuk Empire, Ereğli was under the rule of Turks, and during Fatih Sultan Mehmet's reign it was ruled by Ottomans. After the Bagdat railway started to pass through the district, Ereğli gained greater importance. Ereğli, which was a town of Konya province during the last period of Ottoman Empire, was turned into a district of Konya during the Republic era.

Among the major historical pieces of the district are; Ağalar Masjid, Rüstem Paşa Caravanserai, İvriz Stone Monument, Roman Bathhouse ruins, and various tombs and bridges built in different eras. İvriz Stone Monument (Hittite Glyph) is an important piece of cultural heritage from the Hittite period. This Stone Monument that belongs to Hittites, one of the earliest civilizations on earth, is a very valuable historical piece. This monument was built during the Tuvana Kingdom which was established by first Hittites and whose capital was Ereğli. The sizes of the stone monument are 4.20x2.40m. and it is a typical Hittite period piece made using the glyph technique. It depicts the occasion whereby the semi-god king of the period Warpalawas was given a bunch of grapes and ear of grain by the Chief God of the Kingdom Tarhundas. For Turvans, Tarhundas is a god of abundance and peace. And the grapes and the ear of grain given by him to King Warpalawas symbolize abundance.

Another important historical monument in the district, is the ruins of the roman Bath House. The part of the Bathhouse that remains is made up of face stone and walls woven using balk.

Ulu Camii mosque, is one of the best examples of the Seljuk Architecture in the district. Ulu Camii originally has a rectangular layout plan and a soil roof. The mosque was built by Karamanoğlu Mehmet Bey in 1426 and the purpose was to enable large number of people to worship simultaneously. The minaret of the mosque was built after the order of Mesut 1st who was the sultan of Anatolian Seljuk empire at that time, as a surveillance tower in 1116. Later on this was used as a minaret of the mosque built nearby. The minaret is 40 meters tall and is placed on an octagonal platform. In addition to being a historical piece, Ulu Camii mosque it is still open to public for worship.

On the other hand Rüstempaşa Caravanserai is a creation of the famous Turkish architect Mimar Sinan. It was built after the order of Damat Rüstem Pasha during the period of Kanuni Sultan Süleyman (16th century). It is a social facility providing free of charge accommodation to caravans, in line with the notion of social support of Turkish-Islamic government tradition. The sizes are 54x29m and it has a great artistic value. This monument continues to carry to current times, the rich memories of the past as well as the goodwill of those who lived here.

Mehmet Mazak
Araştırıcı Yazar
Investigative Reporter

İstanbul'un Sosyal Amaçlı İlk Aydınlatma Tesisi: YEDİKULE GAZHANESİ

The First Social Purpose
Illumination Facility of Istanbul:
YEDİKULE GASWORKS

YEDİKÜLLE GAZHANESİ YEDİKÜLLE GASWORKS

Dolmabahçe Gazhanesi'nin cadde, sokak ve mekan aydınlatılmasında faydalı olması neticesinde İstanbul cihetinin de havagazı ile aydınlatılması fikri gelişmiştir. Suriçi'nin modern bir şekilde aydınlatılması o dönemde ancak havagazı ile mümkün olabilirdi.

Şehremaneti tarafından yapılan ön fizibilite çalışmaları neticesinde Suriçi dediğimiz bugün Eminönü ve Fatih ilçelerimizin sınırlarını içerisine alan mekânların modern şehir aydınlatmasından faydalanabilmesi için Yedikule semti Gazhaneyi yapmaya en uygun yer olarak belirlenmiştir.

Asırlarca Osmanlı Devleti'nin yönetim ve idare merkezi olan Suriçi semtlerinin cadde ve sokaklarının ve burada ikamet eden halkın gündelik yaşamlarında aydınlatma gereksinimlerini sağlamaları için, sosyal yaşantının akşamları canlandırılabilmesi gayeleri de göz önüne alınarak Yedikule semtine gazhane inşa etme fikri ön raporlar neticesinde gelişti.

Yedikule semtine gazhanenin inşa edilmesi fikrinin nedenleri olarak karşımıza bu semtin deniz kenarında olması en önemli ayrıntı olarak görülüyor. Fabrika inşaatı ve makine ekipmanlarının gemiler ile naklinin buraya ulaşmasının kolaylığı, gazhane açıldıktan sonra ihtiyaç olan kömürün yine gemiler ile naklinin kolaylığı ve bu semtte çok kalabalık bir nüfusun yaşamıyor olması önemli bir neden olarak karşımıza çıkıyor. Gazhanenin çevreyi kirlenme nedenleri göz önüne alındığında bu bölge Suriçi için en ideal bölge olarak görülmektedir.

Onun için Yedikule'de emanetçe bir gazhane fabrikası yapılması çalışmaları 1873 yılında başlamıştır. Çalışmalar ancak 1880'de tamamlanarak tesis hizmete açılmıştır. Emanet tarafından Fransızlara yaptırılan Yedikule Gazhanesi, sosyal amaç için (cadde, sokak ve iç mekan aydınlatılması) İstanbul'da kurulan ilk gaz fabrikasıdır. Halka ve şehre yönelik sosyal amaçlı olarak İstanbul'da ilk inşa edilen tesis 1880 yılında bitirilen Yedikule Gazhanesi'dir. Bu tesisten elde edilen gaz öncelikle İstanbul halkının aydınlatma ihtiyacında kullanılmıştır.

1873 yılında inşaat çalışmaları başlamış olup, uzun süre sürüncemede kalan ve bir türlü tamamlanamayan bu proje II. Abdülhamid'in saltanatının ilk yıllarında tekrar gündeme gelmiştir. Konuyu inceleyen hükümet gazhanenin Şehremanetince yapılabileceğine karar verdi. Zira bütün medeni memleketlerde caddelerin havagazı ile aydınlatılması belediyelerin başlıca görevleri arasına girmişti. Maalesef şehirler

After it has been observed that Dolmabahçe Gasworks has been effective in illuminating the streets, houses and workplaces, the idea to illuminate Istanbul as a whole using gas has been developed. In those years, illumination of the Suriçi (Inner parts of the Fortress) in a modern fashion could only be achieved by gas.

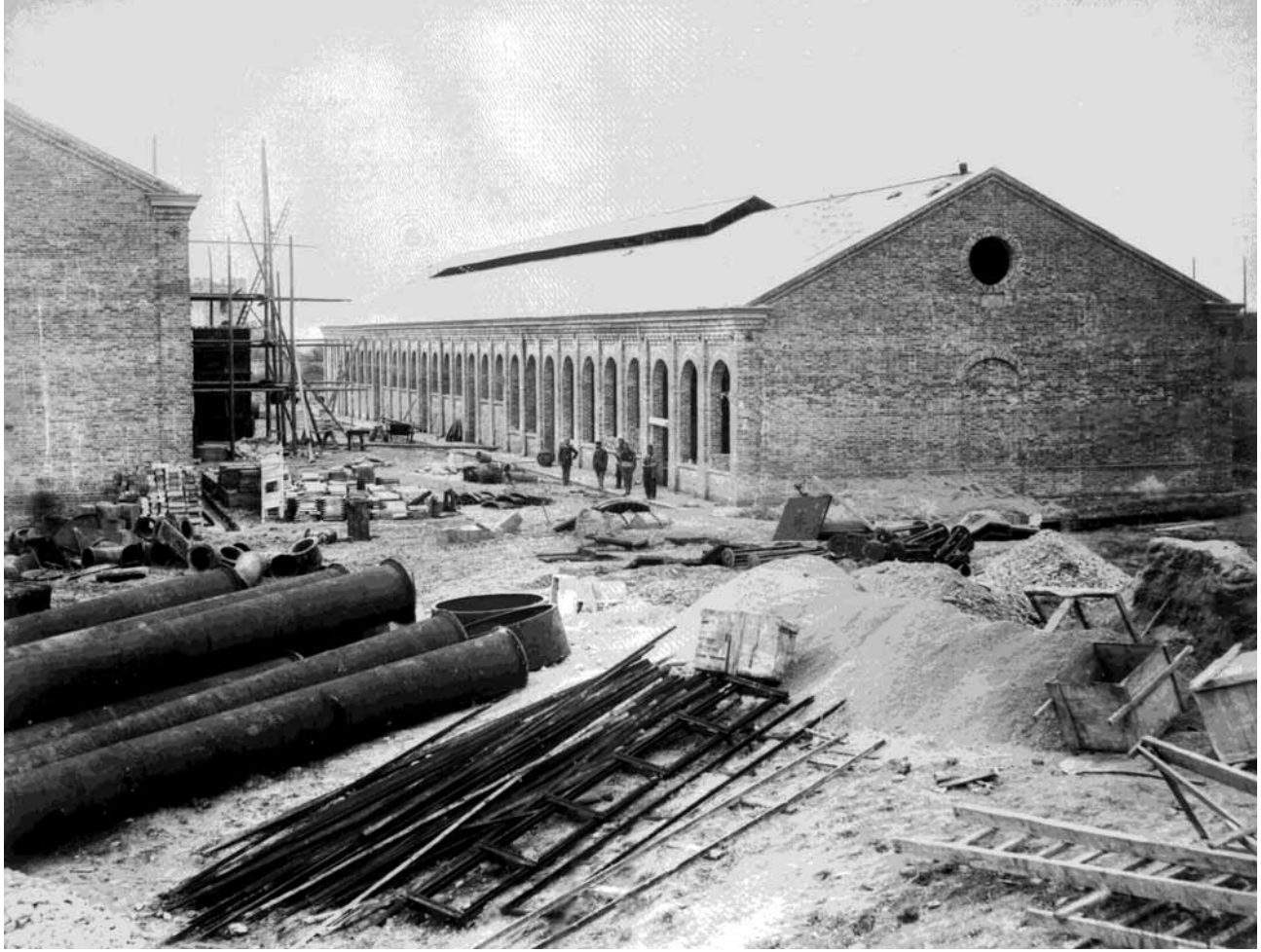
As a result of the preliminary feasibility works undertaken by the municipality, Yedikule neighborhood was chosen as the most suitable place to build the Gasworks in order to provide modern city illumination to Eminönü and Fatih districts which are termed as Suriçi as a whole.

In order to meet the illumination needs of the people living in the neighborhoods of Suriçi which has served as the government center of Ottoman Empire for centuries, and by taking into account the possibility to bring dynamism to social life at night as well, the idea of building a gasworks in the Yedikule neighborhood has been developed as a result of the preliminary reports.

One the main reasons for building a gasworks in Yedikule neighborhood is the fact that this neighborhood is located by the sea. The ease of transporting machinery and equipment needed for the facility, via vessels and again ease of transportation of coal needed to operate the gasworks via vessels and the fact that this neighborhood has a high population are among the other major reasons to choose this neighborhood for the gasworks. With regard to the possible pollution of the environment by the gasworks, Suriçi seemed to be the ideal place to build the gasworks.

Thus, the works to build a gasworks had started in 1873. The work could be finalized only in 1880 and the facility was opened. Yedikule Gasworks was built by the French and is the first gas factory established for social purposes (such as illumination of streets and houses and offices etc). This facility which is the first one to be built for social purposes in Istanbul is the Yedikule Gasworks completed in 1880. The gas obtained from this facility was used first of all for the illumination need of Istanbul people.

Construction works were started in 1873 but the project was kept on hold for a long time and could not be completed for a long time. During the first years of the reign of Abdülhamid II, the issue was brought to the agenda once again. The government reviewed the project and decided that the gasworks could be built by the municipality. It was already the tradition to have the municipalities illuminate the streets using gas in all modern countries. Unfortunately, in Istanbul, the city of the cities, this novelty was

şehri İstanbul'da Dolmabahçe ve çevresi ile İstiklal Caddesi, Galata, Kuzguncuk ve civarı dışında kalan yerlerde bu yeniliğe henüz geçilmemişti. Oysaki II. Abdülhamid Osmanlı Devleti'nin modern hayat ile tanışmasını istiyordu. Bu yüzden Şehremaneti'ne sur içinde kalan yerlerin de havagazı ile aydınlatması yönünde emir verdi. Burada üretilen gaz ara borularla Langa'ya, aynı ebattaki borularla bir diğer güzergâh ise Bahçekapısı'ndan tramvay yoluyla Beyazıt'a, yine bir üçüncüsü de Aksaray ve Beyazıt üzerinden Şehzadebaşı'na uzanacaktı. Böyle bir gazhanenin kurulması için 350/400 bin frank tutarında bir harcama gerekecekti. Ücret havagazıyla aydınlatılacak caddelerin İstanbul'un en önemli yerleri olduğu için fazla yüksek bulunmadı. Ayrıca üretilen fazla gazla devlet daireleri, özel ikametgâhlar, şimendifer durakları aydınlatacağı için onlardan tüketimleri karşısında alınacak ücretle bu masraf kolaylıkla karşılanacaktı.

Dolmabahçe Gazhanesi için ilk teklifte bulunan Fransızlar buraya da talip oldular. O dönemde İzmit demiryolunda aylık 1.000 franka maaşla çalışan Fransız mühendis daha önce Fransa'nın birçok kasabalarında gazhane kurmuştu. Ondan alınan bilgiye göre, buradan üretilen gazla Suriçi'ne yerleştirilecek 6.000 fenerle şehir aydınlatılacaktı. İlk başta sadece 2.000 fenerle yetecek gaz aydınlatma için kullanılacak, kalanı üretim fazlası olarak devlet daireleri, büyük ikametgâhlar, dükkânlar, şimendifer istasyonlarına satılarak gelir elde edilecekti. Yine ilk planda iki

not yet adopted other than for neighborhoods such as Dolmabahçe and its surrounding region, İstiklal Street, Galata, Kuzguncuk and its surrounding region. But Abdülhamid II's desire to bring modern life to Istanbul. So he ordered the municipality to illuminate those locations inside the Suriçi as well. The gas to be produced here was to be carried to Langa via main pipes. Another route using the same size pipes was extending from Bahçekapısı to Beyazıt via the tramway route and the third route was to reach to Şehzadebaşı via Aksaray and Beyazıt. The cost of establishing such a gasworks was estimated to be around 350-400 thousand francs. Because the areas to be illuminated were considered to be the most important places of Istanbul, the amount was not considered to be high. Also, because by using the excess gas produced, special residences, government offices and railway stations would be illuminated, this cost was to be easily compensated for by the fee to be charged to such locations that used the service.

The French, which gave the first proposal for Dolmabahçe Gasworks again, were the first to make a proposal for this gasworks. The French engineer who worked for a salary of 1.000 francs at İzmit railroad company in those years, had previously established many gasworks in various towns of France. According to information gathered from him, the city was to be illuminated using 6.000 lamps to be placed in different parts of Suriçi, that consumed the gas produced in this gasworks. In the first phase

fırınla üretime başlayacak gazhaneye daha sonra üç fırın daha ilave edilecek, havagazı üretimi esnasında elde edilen yan ürünler olan katran ve kok kömüründen de ayrıca gelir elde edilecekti. Yapılan planlama neticesinde daha önce imtiyazlar ile yapılamayan Yedikule Gazhanesi 1880 yılında II. Abdülhamid'in kesin emri ile ihale usulüyle inşa ettirildi.

İlk etapta dört yüz feneri besleyecek, akabinde de genişletilerek Eyüp, Bakırköy ve Yeşilköy'e havagazı temin edecek olan Yedikule Gazhanesi 1880 yılında hizmete girdi ve Şehremaneti tarafından işletmeye açıldı.

Emanet, 1887 yılına kadar gazhaneyi işletmiştir. 25 Ağustos 1887'de Şehremaneti Yedikule Gazhanesi işletme imtiyazını 40 yıllığına Sirkeci iskelesi tüccarlarından Hasan Tahsin Efendi'ye vermiştir. Hasan Tahsin Efendi ile yapılan sözleşmede, yukarıda bahsi geçen semtlere gaz dağıtımı, ayrıca 200 feneri de ücretsiz olarak yakması şart koşuldu. Buna karşılık belediye de ücret karşılığı 500 fenerin yakılabileceğini taahhüt etmiştir. Şehremaneti ile Hasan Tahsin Efendi arasında 20 maddelik bir mukavename ve 19 maddelik şartname yapılmıştır. Bu akit ile Eyüp dahil olmak üzere İstanbul'un dahil ve hariç sonunda bulunan bütün yerler Makrıköy (Bakırköy) ve Ayestefanos'a (Yeşilköy) gaz verilmesi şarta bağlanmıştır. Hasan Tahsin Efendi, 19 Haziran 1888 günü imtiyaz hakkını kendisinin de içinde bulunduğu "İstanbul Şirket-i Tenviriyye-i Osmaniyye" şirketine devretmiştir. (2)

1926 yılında Kadıköy Gazhanesini işleten Üsküdar-Kadıköy Gaz Şirketi'nin Yedikule Gazhanesi'ni satın almasıyla işletme imtiyazı son buldu. Gazhane 1945'te İETT'ye bağlanarak varlığını sürdürdü. Diğer gazhanelerle birlikte 1993 yılında işletmesine son verildi.

Bu çok ortaklı gaz şirketinde bir çok değişik Avrupa devletinden çalışan da mevcuttu. Bunlardan biri de "Eugène Autrique" adlı Belçikalı şahıstır. Bugün günümüzde Belçikalı Ünlü Mimar Victor Horta'nın "Maison Autrique"(Autrique Evi) isimli bir eseri, Brüksel'in "Türk Mahallesi" olarak adlandırılan Schaerbeek'te bulunmaktadır. Bu evi yaptıran ve ilk sahibi "Eugène Autrique" olup 1910-1912 yılları arasında, birçok yabancı yatırımcının faaliyet gösterdiği "İstanbul Gaz Şirketi"nde (Société du Gaz de Constantinople) sekreterlik yaptığını Belçika arşivlerinden öğrenmekteyiz. Yedikule Gazhanesi tamamen İstanbul halkının aydınlatma gereksinimini yerine getirmek amacıyla tesis edilmiştir.(3)

Kaynak

1-R. Sertaç KAYSERİLİOĞLU-Mehmet MAZAK-Kadir KON, Osmanlı'dan Günümüze Havagazının Tarihçesi, İstanbul 1999.

2- Zekeriya KURŞUN-Ahmet KAVASLI, "Bir Aydınlatma Aracı Olarak Havagazı", Dünya Başkenti İstanbul'da DOĞALGAZ, İGDAŞ yay., İstanbul 2006.

3-TC Bürüksel Büyük elçiliğinden şahsıma gelen mail vasıtasıyla bu bilgilere ulaştım.

gas amount that is sufficient only for 2.000 lamps was to be used for illumination purposes and the excess amount produced was to be sold to large residential places, shops, and train stations in order to generate revenue. The gasworks was planned to start production with two furnaces and three more furnaces were to be added later and the tar and coal which were side products were planned to be other sources of revenue. As a result of the planning done, Yedikule Gasworks which could not be built previously due to privileges was put on tender and built. Yedikule Gasworks which fed four hundred lamps in the first phase and was to be expanded later on, to provide gas to Eyüp, Bakırköy and Yeşilköy was opened in 1880 and started to be operated by the municipality.

The municipality ran the gasworks until 1887. On August 25th 1887, municipality granted the right to run the Yedikule Gasworks for 40 years to Hasan Tahsin Efendi who was among the prominent merchants of Sirkeci port. The agreement signed with Hasan Tahsin Efendi included provisions for supplying gas to the above mentioned neighborhoods and for burning 200 lamps free of charge. In return for this, the municipality pledged that 500 lamps would be available for illumination. An agreement consisting of 20 articles and a specifications document of 19 articles was signed between the Municipality and Hasan Tahsin Efendi. This agreement mandated gas supply to all neighborhoods within Istanbul's both ends including Eyüp, Bakırköy and Yeşiköy. On June 19th 1888, Hasan Tahsin Efendi transferred the privilege right given to him, to "İstanbul Şirket-i Tenviriyye-i Osmaniyye" company of which he was a partner. (2)

After Üsküdar-Kadıköy Gas Company which ran Kadıköy Gasworks purchased Yedikule Gasworks in 1926 privilege to operate the gasworks was ended. Gasworks continued to exist after being affiliated with İETT. It was closed along with the other gasworks in 1993.

This gas company which had many partners had also many employees from various European countries. One of them is "Eugène Autrique" who was from Belgium. Today, an art piece named "Maison Autrique" (Autrique House) by famous Belgian architect "Victor Horta" is located in Schaerbeek which is known as the Turkish neighborhood of Brussels. It is "Eugène Autrique" who built this house and is the first owner and we have learned that he served as a secretary between 1910-1912 at Istanbul Gas Company (Société du Gaz de Constantinople) in which foreign investors had shares. Yedikule Gasworks was built solely for meeting the illumination requirements of Istanbul residents. (3)

Sources

1-R. Sertaç KAYSERİLİOĞLU-Mehmet MAZAK-Kadir KON, Osmanlı'dan Günümüze Havagazının Tarihçesi, İstanbul 1999.

2- Zekeriya KURŞUN-Ahmet KAVASLI, "Bir Aydınlatma Aracı Olarak Havagazı", Dünya Başkenti İstanbul'da DOĞALGAZ, İGDAŞ yay., İstanbul 2006.

3-I obtained this information via an e-mail that was sent to me by the Turkish Embassy in Brussels.

Sivas'ta bir kış deneyimi

A winter experience in Sivas

Metin CEYHAN

"Donan PE borulardaki buzu çözmenin yolları araştırıldı. Tamamen gömülü olan hatlara, dışarıda müdahale etmek neredeyse imkânsızdı."

"Ways of melting the ice on frozen PE pipes were investigated. It was almost impossible to reach the lines that were totally buried."

Bilindiği gibi ülkemiz son yılların en sert, en çetin geçen kışlarından birini yaşadı bu sene. Küresel ısınma, iklim değişikliği derken "nerde o eski kışlar" diyenlere bir cevaptı sanki. Erzurum, Erzincan, Sivas gibi illerde -25 oC'yi aşan dondurucu soğuklar. Kar kalınlığı şehir merkezlerinde 45-50 cm. Esnafın sabahları ancak saat 9-10 kepenkleri açabildiği, araçların zincirsiz ara sokaklara giremediği, uçak seferlerinin iptal edildiği bir kış. Yolların açılması, kar temizleme çalışmaları günler aldı. Okulların tatil edilmesi, çocuklar için bir bayramdı. Zor geçen kış koşullarını eğlenceye çevirmesini bilenler de oldu.

Kış şartlarını ağır geçtiği illerdeki en temel sorun, ısınma problemidir. Ve temel enerji kaynağı Doğalgaz. 2007 yılı kışında doğalgaz kullanan abone sayısı 30.000 üzerinde. Yaklaşık 120.000 insan. (Sivas'ın nüfusu 252.000). Sivas Doğalgaz Dağıtım Şirketi olarak kışa yönelik bütün tedbirler alınmış; ekip, ekipman ve yedek malzemeler tamam. Ancak özellikle dondurucu geceler, su ve kanalizasyon gibi diğer altyapı sistemlerinin çalışamaz duruma getirmiştir. Basında çıkan bilgilere göre Sivas'ta 2.000 nin üzerinde su ve kanalizasyon abonesinin şebekesi donmuştur. Belediye ekipleri tarafından donan şebekeleri çözme çalışmaları ve yapılan kazılarda maalesef hem kendi su şebekesine hem de doğalgaz dağıtım hattına zarar vermiştir. İşin kötü tarafı, kazı yapılan yerdeki su şebekesinde donma olmadığı gibi kopan doğalgaz borusu içine çok fazla su girmiştir. Kontrolsüz çıkan doğalgazın kontrol altına alınması, hasarlı borunun tamir edilmesi ve doğalgaz borusu içindeki suyun gaz basıncıyla kontrollü bir şekilde dışarı atılması aşamasında, hem PE dağıtım hatları hem de servis hatlarında donmalar olmuştur.

As we all know, this year, our country experienced the toughest winters of all times. While talking about global warming and climate changes, once again our country went through one of the toughest winter season of all times, in response to those complaining like "where did all those old winter days go". Cold weather exceeding -25C in cities like Erzurum, Erzincan and Sivas...A winter when the shop owners could open their shops only after 9-10 a.m., cars couldn't get on the road without chains and snow thickness reached 45-50 cm at the city center. It took days for the roads to be opened and for the cleaning work to be finished. Kids were glad that schools were on holiday. Some people were successful at turning tough winter conditions into fun.

The basic problem in those cities where winter is tough is the heating problem. Natural gas is the main source of energy. In Sivas the number of subscribers using natural gas during the winter of 2007, was over 30.000. This means a population of 120.000. (Sivas's population is 252.000). As Sivas Natural Gas Distribution Company, we had taken all the necessary precautions and procured all necessary equipment and spare materials. However, freezing nights, had rendered the water and drainage system useless. According to news in the press; more than 2.000 water and drainage subscribers' network was frozen. During the efforts to melt the ice that covered the network, Municipality teams, had damaged both water and natural gas networks. The

worse thing was that, while the water network at the spot where excavation was done, was not frozen, water had leaked into the broken natural gas pipe. During the process of controlling the leaking natural gas, repairing the damaged pipes and pumping out the water inside the natural gas pipe, using gas pressure, both PE distribution lines and service lines were frozen.

Deicing the frozen polyethylene network

Natural gas distribution business in Turkish cities has a 20 year background. And I guess, what we experienced was a first in this sector. We investigated ways of deicing the frozen PE pipes. It was almost impossible to reach the lines that were totally buried. We asked about it to those who had experience with natural gas, to chemists and to pharmacists. We used instant deicers sold in the market and even used special solutions prepared at the pharmacies. However, they were all so slow to melt the ice. Subscribers as well were doing their best to support our crew, and they were appreciating the crew's efforts. The subscribers were so considerate that, even they knew that would be a freezing night for them, they were asking the crew to stop working that night as it produced no result. I think it was the third day of the work and a subscribers who had previously

UYGULAMA | APPLICATION

Donmuş polietilen şebekenin çözülmesi

Türkiye'deki şehir doğalgaz dağıtım işi yaklaşık 20 yıllık bir geçmişe sahiptir. Ve tahmin ediyorum ki bu sektörde bir ilk yaşıyordu. Donan PE borularındaki buzu çözmenin yolları araştırıldı. Tamamen gömülü olan hatlara, dışarıda müdahale etmek neredeyse imkânsızdı. Doğalgaz tecrübesi olanlara, kimyagerlere ve eczacılara soruldu. Piyasadaki hazır buz çözücü solüsyonlar ve eczanelerde hazırlanan özel solüsyonlar kullanıldı. Ancak bunların buzu çözme hızları çok yavaş ilerliyordu. Gece geç saatlere kadar ekiplerimizin yaptığı çalışmalara, gaz kullanan abonelerimiz de hem yardımcı oluyorlardı hem de takdir ediyorlardı. Öyle ki kendisi ve çocukları soğukta olmasına rağmen, geç saatlerdeki çalışmaların sonuçsuz kalması, o günkü çalışmalara abonelerin teklifi ile son veriliyordu. Sanırım çalışmanın üçüncü günüydü ve yine çalışmalarımıza katılan bir abonemiz elinde bir buhar makinesi ile yanımıza geldi ve kullanmamızı önerdi. Başta bu öneriye biraz temkinli yaklaştık, çünkü dondurucu bir soğuk vardı ve buharın hemen kristalleşme ihtimali yüksekti. Sökonusu buhar makinesi; Evlerde deterjansız kir ve lekeleri çıkarmada kullanılan, basınçlı sıcak buhar üreten tiptendi.

Buhar makinasını, işletme demirbaş listesine kattık.

Denemeye karar verdik. Buhar tabancasını ucuna bir adaptör uyduruldu ve buharın etkili olduğu mesafe denenerek yaklaşık 15 mt. Olarak tespiti yapıldı. Ø 6 mm çapında bir hortum ile

helped us, came to us with a steam machine in his hand and recommended us to use it. At first we were suspicious about the idea, because it was freezing cold and the chances for the steam to crystallize were high. This steam machine was the type that produced pressurized hot steam and was used in the house to remove stains without using detergents.

We added the steam generating device to the fixtures list of our company

We decided to try it out. An adapter was created to place on the tip of the steam gun and the distance from which the steam was most effective was determined after several trials. It was 15 meters. A hose with 6 mm diameter was connected to the adapter at the tip of the steam gun and we started deicing

the pipe through the PE valve on the service box. The method was successfully applied for other subscribers whose pipes were frozen.

The steam going out of the hose was melting the ice and because it radiated heat to its surrounding area, it prevented icing or crystallization risks. We even warmed our hands by holding on to the warm hose.

However deicing the PE main lines was not that easy. Holes were made to the network at certain spots and the network was cut at those spots. A guide was used to determine the frozen regions and the frozen regions of the main line were deiced using the same procedure above. As a result a new device was added to the fixtures list of our company.

buhar tabancasının ucundaki adaptöre bağlantı yapılarak, servis kutusu içindeki PE çakma vanasından, buzu eritmeye başladık. Sadece servis hatları donan abonelerde başarılı bir şekilde uygulandı. Hortumun ucunda çıkan basınçlı buhar buzu çözüyor ve etrafını da ısıttığı için donma veya kristalleşme endişemizi de ortadan kaldırmış oluyordu. Hatta üşüyen ellerimizi bile hortuma tutunarak ısıtıyorduk.

Ancak PE ana hatlarda buzu çözmek bu kadar kolay olmadı. Noktasal olarak şebeke açıldı ve açılan noktalarda kesildi, bir kılavuz ile donmuş bölgeler tespit edilerek, buhar makinesi ile aynı yöntem uygulanarak ana hatlar da çözülüş oldu. Ve böylece işletme malzemelerimiz arasında bir de Buhar makinesi eklenmiş oldu.

We thought we better share it with our friends in the sector, for they might need it one day.

Hani bir gün lazım olursa sektördeki dostlarımızla paylaşmak istedik.

Ankara EGO'da ilk havagazının üretimi ve ilk havagazından doğal gaza geçiş

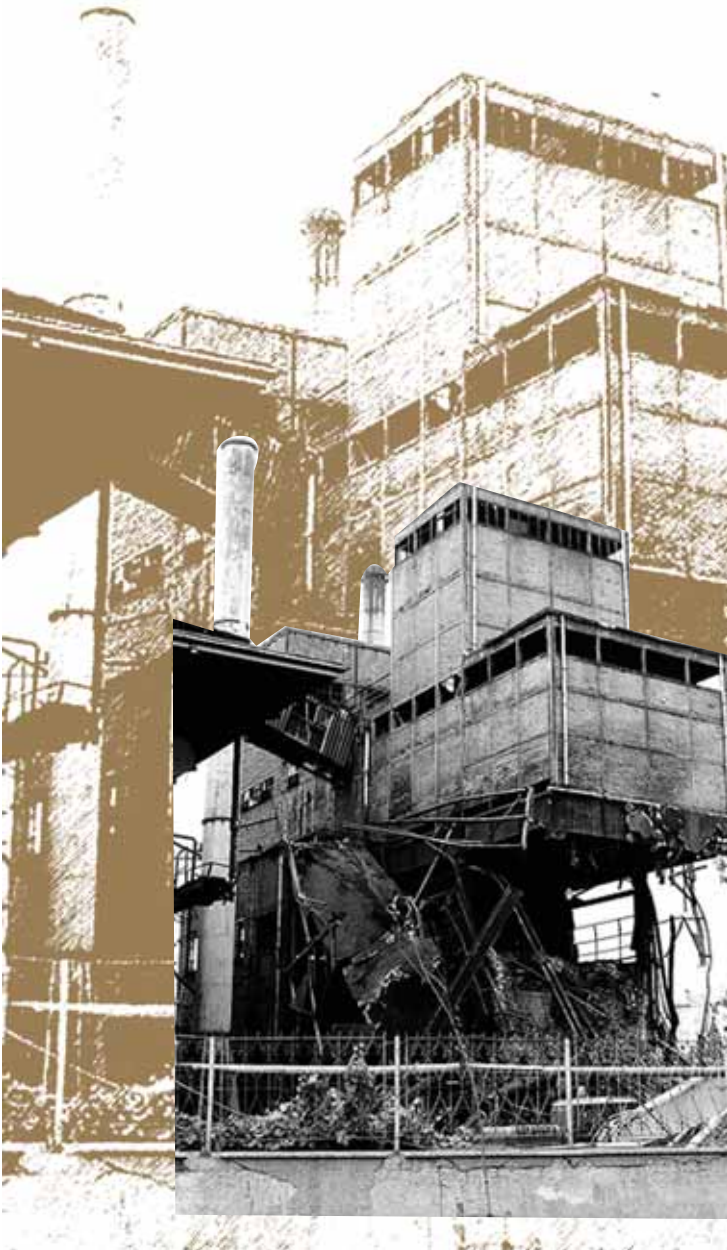
The production of coal gas for the first time in Ankara EGO and the switch to natural gas

İbrahim Kaymaz
EGO 6. Bölge Müdürü
EGO 6th Regional Manager

1929 ile 1990 yılları arasında havagazı, tamamen Türkiye'de (Zonguldak'ta) üretilen taşkömürü kullanılarak elde edilmiş ve fabrikanın bakım ve onarımı için yerli imkanlar kullanılarak 61 yıl kesintisiz havagazı üretilmesi ve kullanılması sağlanmıştır.

Between 1929 and 1990, coal gas was produced by using only the coal produced in Zonguldak and national resources were being utilized for the maintenance and repair of the facilities to ensure an uninterrupted production of coal gas for 61 years.

The first coal gas factory in Ankara was established and operated by a German firm (DR.C. OTTO) in 1929 at Maltepe Sıhhiye Toros Sokak. This is one of the first industrial facilities established in the history of the Republic. First 1/4 ovens (1700 kg) with a daily capacity of 5000 m³/day were built and coal gas was used by the First Parliament and Ankara Palace (Ulus). Afterwards, capacity was increased to meet the growing demand with the addition of 7/8 ovens (3580 kg), 5/6 ovens (2300 kg), 9/10 ovens (3490 kg) and 11/13 ovens (4330 kg) and daily production capacity was increased to 220,000 m³/day.

The 1/4, 5/6 and 9/10 ovens were built by the German firm, 7/8 ovens by a British firm. 11/13 ovens are the largest ovens built by the engineers and workers from Zonguldak on 9 December 1963. The chemical characteristics of the 0-10 mm thick coal brought from Zonguldak was 12-14% moisture (H₂O), 25-27% vaporizable, 12-14% ash and 51-45% pure carbon. Cracking and dry distilled coal gas is obtained in the five production ovens produced by the Turkish, German and British engineers from 0-10 mm coal operated under 1200-1700 degrees temperature for 16 hours.

After the chemical procedures at the tar, ammonium, naphthalene and sulphure purification facilities, the coal gas was stored at the 10-15-30 thousand m³ (Maltepe) and 75 thousand m³ (Gülveren) capacity gas meters and distributed to the city. The vaporizing material (gas) was taken out of the coal and at the end of the process 95-98% coke was sold over to the coal administration. In addition, the tar needs of the asphalt facility in Ankara were also met from this factory. During the period that it was operational (1929-1990), all the repair and maintenance needs of the factory were met by Turkish engineers and workers even without importing spare parts.

Ankara'da havagazi fabrikası ilk olarak 1929 yılında Maltepe'de Sıhhiye Toros Sokak'ta bir Alman firması (DR. C. OTTO) tarafından kurulmuş ve işletilmiştir. Cumhuriyet tarihinde kurulan ilk sanayi tesislerimizdendir. İlk kuruluşta günlük 5000 m³/gün kapasiteli 1/4 ocakları (1700 kg) kurulmuş ve havagazi öncelikle, ilk Büyük Millet Meclisi ve Ankara Palas'ta (Ulus semtindedir) kullanılmıştır. Şehrin artan ihtiyacını karşılamak için aralıklarla 7/8 ocakları (3580 kg) 5/6 ocakları (2300 kg) 9/10 ocakları (3490 kg) ve 11/13 ocakları (4330 kg) kurularak kapasite, 220.000 m³/gün kapasiteye çıkarılmıştır.

1/4, 5/6, 9/10 ocakları Alman firması, 7/8 ocakları İngiliz firması tarafından kurulmuştur. 11/13 ocakları ise 9/12/ 1963 tarihinde Zonguldak'tan gelen mühendis ve işçiler tarafından kurulan en büyük ocaktı. Zonguldak'tan 0-10 mm kalınlığında getirilen taşkömürünün kimyasal özelliği; %12-14 nem (H₂O) %25-27 uçucu, %12-14 kül %51-45 saf karbon içerir. Türk Alman ve İngiliz görevlilerince yapılan 5 adet üretim ocakları kamaralarına doldurulan 0-10 mm kalınlığındaki taşkömüründen havasız ortamda, 1200 ile 1700 derece sıcaklıkta, 16 saat içerisinde Krasing ve kuru kuruya damıtma yolu ile "ocak" gazı elde edilmekteydi.

Katran, amonyak, naftalin ve kükürt arıtma (temizleyici) tesislerindeki kimyasal işlemler sonucunda elde edilen havagazi, 10-15-30 bin m³ (Maltepe) ve 75 bin m³ (Gülveren) kapasiteli gazometrelerde depolanarak şehre dağıtılırdı. Kullanılan kömürün içerisindeki

The factory had 08:00-16:00, 16:00-24:00, 24:00-08.00 shifts. The ovens were made of fireclay, which was able to stand 1400-1700 degrees of heat. In case of cooling, it was technically impossible for the fireclay to resume shape. Therefore, when electricity was cut off, sucker generators were operated by hand for four minutes to prevent an explosion of the gas produced. Therefore, workers were not allowed to sleep or stop working. Also, no worker or engineer could leave the factory before his replacement came at the end of the shift. There was also no vacation in the factory, which operated constantly. The production ovens were heated up in 1929 and operated uninterruptedly until being shut off in October 1990.

The factory was composed of production ovens, gas cleaning, storage (gas meter), centralized generator and compressor. During the period 1929-1990, 5.5 million tons of coal produced in Zonguldak was consumed and as a result 3.8 billion m³ of coal gas, 3.85 million tons of coke and 192,500 tons of tar was produced. The tar was used in the asphalt facility in Balgat, Ankara.

Two production facilities each with a capacity of 130,000 NM³/day and ONIA-GEGL patent became operational in 1973 in Güvercinlik to meet the growing gas demand. These facilities produced coal gas from fuel oil with the cyclic, catalytic and thermal cracking method. For this plant in Güvercinlik, a water type gas meter with a capacity of 75,000 m³ was also installed.

TARİH | HISTORY

uçucu madde (gaz) alınarak üretim sonucunda %95-98 kok kömürü elde edilerek kömür işletmesine satılırdı. Ayrıca Ankara'da asfalt şantiyesinde katran ihtiyacı bu fabrikadan karşılanmaktaydı. Fabrikanın kuruluşundan (1929) devre dışı kaldığı (1990 Ekim) son güne kadar bakım onarım revizyon ve yenileme işleri yurt dışından yedek parça ikmal yapmaksızın kendi mühendis ve işçisinin bilgi becerisiyle yürütülmüştür.

Fabrikada 8-16, 16-24 ve 24-08 vardiya sistemi uygulanmaktaydı. Ocaklar 1400 ile 1700 dereceye dayanıklı şamot tuğlalarından yapılmıştı. Sıcaklığın düşmesi durumunda şamot tuğlalarının büzülüp tekrar eski durumuna dönmesi teknik olarak mümkün olmadığı için elektrik kesildiğinde en geç 4 dakikada emici jeneratörlerin elle (dizelli) çalıştırılmasıyla elektrik üretilerek, üretilen havagazının geriye tepme yapıp patlamaya yol açmaması için emiş yapılması gerekmekteydi. Bu nedenle fabrikada hiçbir zaman uyumamak ve çalışmaya ara vermemek şarttı. Ayrıca hiçbir zaman bir işçinin veya mühendisin yerine geçecek personel gelmeden fabrikayı terk etmesi mümkün değildi. Fabrikada hiçbir tatil geçerli olmayıp sürekli çalışılması gerekmekteydi. Fabrikanın üretim ocakları, 1929 yılında ateşlenmiş olup Ekim 1990 yılında söndürüldü.

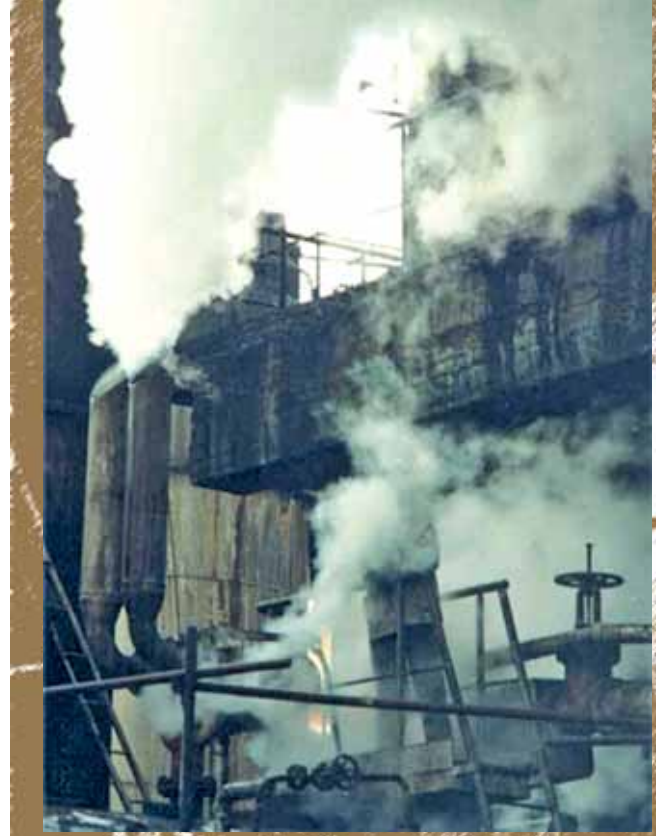
Üretim ocakları, gaz temizleme, depolama (gazometre) merkezi jeneratör ve kompresör olmak üzere dört ana üniteden oluşan fabrikada, 1929-1990 yılları arasında 5.5 milyon ton taşkömürü (Zonguldak'ta üretilen) tüketilmiş ve sonunda 3,8 milyar m³ havagazı, 3,85 milyon ton kok kömürü ve takriben 192,500 ton katran (Ankara Balgat'taki asfalt şantiyesinde kullanılmıştır.) elde edilmiştir.

Ankara'da artan havagazı ihtiyacını karşılamak amacıyla 1973 yılında Güvercinlik'te fuel-oil'den saykık, katalitik ve termal kriting yöntemi ile havagazı üretilen ONİA-GEGİ patentli her biri 130.000 N m³/gün kapasiteli iki üretim tesisi işletmeye alınmıştır. Güvercinlikteki havagazı fabrikasında şehir ihtiyacını karşılamak için 75.000 m³ hacimlisulu tip bir gazometre kurulmuştur.

Daha sonraları, her iki fabrikanın ekonomik ömürlerin, tamamlamış olmaları nedeniyle naftadan havagazı için çalışmalara başlanmıştır. Ancak sonuç alınamamıştır. Kasım 1985 yılında Ankara şehrinde artan gaz ihtiyacının karşılanması ve hava kirliliğinin önlenmesi için ısıtma sisteminde ve genelde doğal gaz kullanımına geçilmesi için ön rapor hazırlanmıştır.

Bu tarihte Ankara'da havagazı sayaçları kuru tip ve körüklü olup çeşitli marka ve ölçüde 110,134 adet sayaç mevcuttu. Bu sayaçlardan 102.915 adeti abonelerde takılı durumdayken, geri kalan 7219 gaz sayacı ise ambarda takılmaya hazır beklemekteydi. İhtiyaç duyulması halinde veya gerekirse tüm sayaçlar sayaç tamir atölyesinde çeşitli bölümleri sökülerek gerekirse yeni parça ilave edilerek tamir edildikten sonra 3516 sayılı Ölçüler ve Ayar Kanunu gereği yeniden muayene edilerek mühürlendikten sonra abonelere takılırdı. Amaç sayaçların hurdaya atılmaması, gerekirse tamir edilerek yeniden kullanılmasıydı.

Ankara'da hava kirliliğinin önlenmesi ve artan abonelerin ihtiyacının karşılanması nedeniyle tüm Ankara'nın ısıtılması için 1985'ten itibaren naftadan havagazı üretimi çalışmalarına başlanmıştır.

Later on as both of these factories completed their economic lives, ways of producing gas from naphtha were explored. But this yielded no results. On November 1985, a preliminary report was prepared to switch to the use of natural gas to meet the growing gas need of Ankara and to prevent air pollution.

At that time the meters in Ankara were dry type and had an accordion-like structure. 110,134 meters were available. In this total, 102,915 meters were already operational and 7219 meters were in storage ready to be installed. All the meters could be repaired if necessary at the meter repair facility and installed again after being inspected and stamped in accordance with the Measurements and Synchronization Law No 3516. The purpose was to prevent the disposal of the meters and use them after being repaired.

In order to prevent air pollution and to meet the growing demand of the subscribers in Ankara, natural gas began to be produced from naphtha in 1985. A group of specialists from the Maltepe gas factory went to Scandinavia to make some research. In the meantime, a second project was initiated at the Kırıkkale refinery to produce gas from the waste material of the refinery. However, later on when natural gas was imported to Yapraklı by BOTAŞ, it was decided to use this gas in Ankara.

A team of specialists, including myself, analyzed whether it would be possible to use the existing coal gas network and under what pressure. When it was seen that there were explosions near the

Bu konu ile ilgili olarak çalışmalarda bulunmak için Maltepe'de havagazı fabrikasından bir grup, İskandinav ülkesine gitti. Bu arada ikinci bir proje olarak Kırıkkale'de kurulan petrol rafinerisinin artıklarından havagazı üretimi üzerine çalışıldı. Ancak daha sonra doğal gazın BOTAŞ tarafınca Yaprıcak'a getirilmesi üzerine hükümetten gelen taleple Ankara'da doğal gaz kullanılmasına karar verildi.

Mevcut havagazı şebekesinin kullanılıp kullanılmayacağını tartışılması üzerine, benim de içinde bulunduğum bir ekip, Ankara'da bulunan şebekenin hangi basınçta kullanılabileceği üzerine çalışmalarda bulunmuştur. Havagazı basıncı yükseldiğinde eski şehirlerarası otopanı önünde ve bir kaç yerde şebekede patlama olması üzerine havagazı şebekesinde 50 mbar basınçla gaz verilmesine karar verilmiştir. Ankara'da yeni yapılan tüm bölgelerdeki borulardaki basınç 75 mbar'a çıkarılmıştır.

Ankara'da eski havagazı şebekesinin 51 sektöre bölünerek doğal gaz verilmesine karar verilmiştir. Her sektöre gaz verileceği sırada havagazı en son noktalardan boşaltılarak düzenli bir şekilde doğal gaz verilmiştir. Havagazı şebekesi tamamen boşalana kadar tahliye işlemi devam etmiştir. Dikkat edilen hususlardan birisi de havagazı ile doğal gazın karışımının olmamasıdır. Sektörlere doğal gaz verileceği sırada havagazı kullanan tüm abonelerin sayaçlarından önceki sayaç vanaları kapatılarak havagazı kullanması iptal edilmiştir. Daha sonra abonelerce havagazında kullanılan tüm cihazların dönüşümleri EGO-BRITISH GAS görevlileri kontrolü altında ihaleyi alan firma (AMEÇ-KUTLUTAŞ) tarafından yapılmıştır.

Ankara'da ilk olarak Yenimahalle Gayret Blokları pilot bölge seçilmiş ve 853 havagazı abonesine doğal gaz verilmesine karar verilmiştir. Türkiye`de ilk olarak Ankara'da Ekim 1988'de havagazı kullanan abonelerin cihazlarının dönüşümü yapılmış ve doğal gaz, törenle verilmiştir.

Sonuç olarak 1929 ile 1990 yılları arasında havagazı, tamamen Türkiye'de (Zonguldak'ta) üretilen taşkömürü kullanılarak elde edilmiş ve fabrikanın bakım ve onarımı için yerli imkanlar kullanılarak 61 yıl kesintisiz havagazı üretilmesi ve kullanılması sağlanmıştır.

Doğal gaz döşenen tüm boruların (şebekenin) harita sistemine işlenmesi hususlarına dikkat edilmesi gerekmektedir. Kullanılan tüm doğal gaz cihazlarının ve döşenen boruların emniyet tedbirlerine çok önem verilmelidir. Doğal gaz kullanan şehirlerde sıkıntıya düşülmemesi için bu konuda uzun yıllar sonra sorun (şebekede arıza, hat yenileme, abonelerle yapılacak işlemler vb) olacağı düşünülerek ciddi ve kalıcı hususlar hakkında tedbirler alınmalıdır.

old train station and a few other locations, it was decided to keep the pressure of the gas network at 50 mbar. In the newly built regions, the pressure was increased to 75 mbar.

It was decided to divide the old gas network in Ankara to 51 sectors to provide natural gas. When natural gas was to be pumped, coal gas was emptied from the end points to ensure a proper dissemination. The discharge process was continued until the coal gas network was fully emptied. It was also important to prevent the mixture of coal and natural gas. When natural gas was to be pumped for the first time, the previously used valves were shut off to prevent the usage of coal gas. Later on the transformation of the appliances being used with coal gas was performed by AMEÇ-KUTLUTAŞ under the supervision of EGO-BRITISH GAS specialists.

Yenimahalle Gayret Blokları was designated as the pilot region in Ankara and natural gas was supplied to 853 subscribers who were previously using coal gas. It was in 1988 in Ankara that the appliances using coal gas were transformed to natural gas in Turkey.

In summary, during the period 1929-1990, all the coal gas was produced by using the coal in Zonguldak and national resources were utilized for the repair and maintenance of the factory to ensure an uninterrupted service during 61 years.

It is very important to label all the natural gas pipelines (network) in the mapping system. The security standards of the natural gas appliances and pipelines are also very important. Necessary precautions should be taken to prevent problems in the future in serious issues (such as malfunction in the network, line repair and subscriber services, etc.)

Avrupa'ya enerji sağlamak: Güvenli tedarike sahip gerçek bir pazar

Energising Europe: A real market with secure supply

AVRUPA KOMİSYONU
EUROPEAN COMMISSION

Elektrik ve doğal gaz günlük hayatlarımızın ve ekonomimizin yaşam damarlarıdır. Avrupa enerji piyasalarının rekabete açılmasıyla -ki bu 10 yıl önce başlamış bir süreçtir- Avrupa'nın vatandaşları, global enerji fiyatlarının hızla arttığı dönemlerde dahi fiyatları aşağıda tutma anlamında daha fazla seçenek ve rekabetten faydalanabilmişlerdir. Rekabet, tüketicilerin farklı ihtiyaçlarının karşılanabilmesine fırsat tanır. Bazı tüketiciler temel olarak fiyatlarla ilgilenirken diğerleri yenilenebilir enerji seçeneklerine sahip olmayı ve yine diğer başkaları da daha kaliteli hizmet isteyebilirler.

Electricity and gas are the lifeblood of our day to day lives and our economy. By opening up the European energy markets to competition - a process which started 10 years ago - Europe's citizens have been able to benefit from more choice and more competition to keep prices down, even in times of spiralling global energy prices. Competition opens up the possibility for the different expectation of consumers to be met. Some consumers will be mainly interested in prices, others may want the choice of renewable energy, while others still may seek a higher level of service.

Her ne kadar gerçek anlamda rekabetçi bir enerji piyasası oluşturma anlamında yol kat edilmiş olsa da, Avrupa Komisyonu, Avrupa'daki tüketicilerin her zaman için en iyi şartlarla enerji almadıklarını ortaya koymuştur. Ve, enerji tedariki ve kullanımının diğer tüm yönlerini etkileyen ciddi zorluklar da söz konusudur. Eğer Avrupa'daki mevcut enerji tüketim trendleri devam edecek olursa, 2030 yılı itibari ile enerji ihtiyacımızın %70'ini ithal etmek durumunda kalacağız. Enerji tüketimindeki sürekli artış sebebiyle karbondioksit emisyonlarının 2030 itibari ile %60 artması beklenmektedir ki bu da sonuç olarak geri dönüşü olmayan iklim değişimlerine yol açacaktır. Bu tür çeşitli problemlere çözüm üretilmelidir ve elimizdeki en iyi seçenek bunların hepsine birlikte çözüm bulmaktır.

Bütün bu problemlerin çözümünde, doğalgaz ve elektriğe yönelik verimli bir iç pazar etkili olacaktır. Bu sebeple, tüm AB vatandaşlarının farklı beklentilerini karşılayabilecek yüksek kaliteli tedarikçi seçeneklerine sahip olmalarını sağlamak için bu alandaki mevcut kurallar tamamlanmalıdır.

Although progress has certainly been made in establishing a truly competitive energy market, the European Commission has found that customers in Europe are not necessarily getting the best deal. And there are other serious challenges regarding all aspects of energy provision and use. If the current energy consumption trends in Europe continue, we will need to import 70% of our energy by 2030. Due to the progressive increase in energy consumption, CO2 emissions are expected to rise by some 60% by 2030, which will in turn lead to irreversible climate change. These numerous challenges need to be addressed and our best option is to tackle them together.

All of these challenges will benefit from an efficient internal market for gas and electricity. Existing rules in this field therefore need to be completed to ensure that all EU citizens will have a real and effective choice of high quality suppliers capable of satisfying their differing expectations.

Elektrik ve doğalgaz piyasalarına yönelik mevcut mevzuat neden yeterli değildir?

Elektrik ve doğal gaz piyasasının pek çok alanda yapısal anlamdaki başarısızlığını düzeltmek için, önerilmiş olan yeni mevzuata gerek duyulmaktadır. Örneğin, bazen tekeli olabilen şebeke faaliyetlerinin enerji tedariki ve üretiminden ayrılması ile ilgili mevcut kurallar, çok sayıda şebeke operatörünün, ilgili tedarik ve üretim firmalarının yararına olacak şekilde, yeni şebeke kullanıcılarına karşı ayrımcılık yapmalarını önlememektedir. Sonuç olarak, doğalgaz ve elektrik piyasalarına giren ve -kendi şebekelerini inşa etmek maliyetli olacağı için- mevcut şebekeleri kullanmaktan başka seçeneği olmayan yeni firmalar, ayrımcı piyasaya giriş koşulları, yetersiz şebeke kapasitesi, şebeke verileri ile ilgili şeffaflık eksikliği ve düşük yatırım seviyeleri sebebi ile bir pazar pozisyonu elde etmekte güçlük çekmektedirler. Basit bir deyişle, dikey olarak entegre olmuş firmalar- yani elektrik ve doğalgaz şebekelerinin tedarik, üretim ve operasyon faaliyetleri ile ilgilenen firmalar - kendi ulusal tedarik pazarlarında ağırlık sahibi olmaya devam etmeyi tercih etmekte olup diğer yandan şebekeler de onlara, bu pozisyonları koruma konusunda yardımcı olmaktadır.

Dahası, bu enerji piyasaları ile ilgili ulusal kanun koyucu otoriteler, kendi görevlerini düzgün şekilde yerine getirme anlamında yeterli derecede bağımsızlığa sahip değildir. Diğer yandan, farklı üye

Why is the current legislation on the electricity and gas markets not sufficient?

The proposed new legislation is needed in order to resolve the structural failing of the electricity and gas market in a number of areas. For example, the current rules on separation of sometimes monopolistic network activities from the supply and production of energy do not effectively prevent a large number of network operators to discriminate against new users of the network in favour of related supply and production companies. Consequently, new companies entering the gas and electricity markets, who have no choice but to use the existing networks - as building their own network would be too expensive - have a hard time securing a market position due to discriminatory access conditions, lack of available network capacity, lack of transparency on network data and low investment levels. Simply put, vertically integrated companies - that is companies that deal with supply, production and the operation of the electricity and gas networks - have an interest to remain dominant in their national supply markets, while their networks help them retain this position.

Furthermore, the national regulators for these energy markets do not have sufficient independence to carry out their duties properly, while regulators in different Member States have different powers and cannot deal with cross-border issues. This means that there is a regulatory "gap" for cross-border transactions in gas and

AVRUPA RAPORU | EUROPEAN REPORT

ülkelerdeki kanun koyucular farklı güçlere sahiplerdir ve sınır-ötesi konular ile uğraşamamaktadırlar. Bu da, doğal gaz ve elektrik alanında sınır-ötesi işlemler konusunda bir düzenleme "boşluğunun" olduğunu gösterir. Bu sınır-ötesi tutarsızlıklar yeni elektrik ve doğalgaz firmalarının diğer ülkelerdeki tüketicilere doğal gaz ve elektrik tedarik etmelerini zorlaştırmaktadır ve bu durum da mevcut ulusal tedarikçilerin güçlü pozisyonlarını daha da güçlendirmektedir.

Her ne kadar yeni oluşan talebi karşılamak, eskimiş şebeke hatlarını yenilemek ve Avrupa'yı yeni kaynaklara veya yeni nakil hatlarına bağlamak için, şebekelere yapılacak yeni yatırımlara gerek olsa da, şebeke ve tedarik faaliyetleri uygun şekilde birbirinden ayrılmadığı sürece, mevcut firmalar aynı zamanda, rakiplerinin pazara girmesine izin verecek şekilde, şebekeye yeni yatırımlar yapma konusunda çok az motivasyona sahip olacaklardır.

Ne teklif edilmektedir?

Önerilen önlemler paketi, yukarıda belirtilen tüm yapısal başarısızlıkları çözmeyi ve de bir dizi yeni alanda iyileşme sağlamayı hedeflemektedir. Enerji piyasalarının ve ağlarının karmaşık ve teknik doğası sebebi ile alınacak tedbirlerin listesi oldukça tekniktir. Ancak, bu tedbirler genel anlamda beş temel alanı kapsamaktadır: faaliyet ayrıştırma, kanuni denetim ve işbirliği, şebeke işbirliği, şeffaflık ve kayıt tutma ve son olarak depolama ve LNG tesislerine erişim.

Faaliyet ayrıştırma

Faaliyet ayrıştırma, elektrik ve doğal gaz nakil şebekelerinin işletilmesinin, tedarik ve üretim aktivitelerinden etkin bir şekilde ayrıştırılması anlamına gelmektedir. Buradaki önerilerin hedefi, diğer üye ülkelere bağlanan yüksek voltajlı ya da yüksek basınçlı ana hatlar olan iletim şebekeleridir. Bunun aksine, dağıtım şebekeleri, daha düşük voltajlarda ve basınçlarda faaliyet gösteren ve tipik olarak sınır ötesi bağlantıları olmayan yerel ağlardan meydana gelmektedir. Nakil şebekesinin operatörünün gerçek anlamda şebekeye sahip olması ve şebekeyi işletmesi beklenmektedir. Eğer bir kişi ya da firma, bir şebeke operatörü üzerinde doğrudan ya da dolaylı bir kontrole sahip ise, o zaman bu kişi ya da firmanın bir tedarik faaliyeti üzerinde bir çıkarı ya da kontrolü olmayabilir ve bunun tam tersi de geçerlidir. Sonuç olarak elektrik ve doğalgaz ağlarının şebeke operatörleri aynı zamanda tedarik, üretim ve jenerasyon alanlarında da faaliyet gösteren bir grubun parçası ya da ortağı olamazlar. Ancak bu, bir kişi ya da firmanın hem bir şebeke operatöründe hem de tedarik faaliyetinde bulunan bir firmada hisseye sahip olamayacağı anlamına gelmez. Bu hisseler, kontrol-hakkı bulunmayan azınlık çıkarların temsil ettiği sürece bu durum mümkündür. Örneğin, bir bireysel yatırımcı veya bir emekli fonu gibi kurumsal yatırımcı, hem tedarikçi firmada hem de şebeke operatörlerinde azınlık payına sahip olabilir.

Komisyon aynı zamanda, bu tür bir faaliyet ayrışmasına olası bir zıt yapı da önermiştir. Bu yaklaşımda, şebeke mal varlıkları, aynı zamanda tedarik konusunda da aktif olan firmada kalacak, ama bu mal varlıklarının teknik ve ticari operasyonu üye ülke tarafından seçilecek bağımsız bir firmaya verilecektir. Bu diğer adıyla Bağımsız Sistem Operatörü modelidir. Bağımsız şebeke operatörü, diğer

electricity. These cross-border inconsistencies make it difficult for new electricity and gas companies to supply customers in other countries, again reinforcing the stronghold of national incumbent suppliers.

Without proper separation of network and supply, incumbent companies also have little motivation to make new investments into the network to let their competitors in, although these are necessary to cover new demand, to replace the ageing network and to connect Europe to new sources, or, in the case of existing sources, new transportation routes.

What is being proposed?

The proposed package of measures seeks to resolve all the structural failings outlined above as well as to improve a number of new areas. The list of measures is highly technical, due to the complex and technical nature of energy markets and networks. However, the measures broadly cover five main areas: unbundling, regulatory oversight and cooperation, network cooperation, transparency and record keeping and finally, access to storage and LNG facilities.

Unbundling

Unbundling refers to the effective separation between the operation of electricity and gas transmission networks from supply and generation activities. The proposals are aimed at transmission networks, which are the high voltage or high pressure main lines connected to other Member States. By contrast, distribution networks consist of local grids which operate at lower voltages and pressures, which typically do not have cross border connections. The operator of the transmission network will be required to actually own and control the network. If a person or company has direct or indirect control over a network operator, then this person or company may not have any interest or control in a supply undertaking and vice versa. Consequently, network operators of electricity and gas grids would no longer be affiliated or be part of a group which is also active in supply, generation and production.

However, this does not mean that a person or company cannot hold shares in both a network operator and a supply undertaking.

şebeke operatörlerinin uymak zorunda oldukları aynı faaliyet ayrıştırma gerekliliklerine uymak zorundadırlar. Bu da, örneğin, bağımsız bir şebeke operatörünün tedarik faaliyetinde hiç bir çıkarı olamayacağı anlamına gelmektedir. Bağımsız Sistem Operatörü, bariz şekilde daha fazla kanuni kontrole ve ilave spesifik kurallara ihtiyaç duyacaktır. Örneğin:

- Üretim ve tedarik faaliyetlerinde hala aktif olan şebeke sahibi, kanuni ve fonksiyonel olarak, şirketinin, şebekeye sahip olan kısmının da faaliyet ayrıştırmasına gitmek zorunda olacaktır.
- Şebeke sahibinin, bağımsız operatör tarafından karar verilen yatırımları finanse etmesi gerekli olacaktır.
- Bağımsız sistem operatörünün, kanun koyucu otorite tarafından önerilen 10 yıllık şebeke yatırım planına uymayı taahhüt etmesi gerekecektir.
- Bağımsız sistem operatörünün seçiminin Komisyon tarafından onaylanması gerekecektir.

Faaliyet ayrıştırmanın faydaları nelerdir?

İlk olarak, mülkiyetin ayrılması, işin doğasında olan ve ayırımı uygulamalara yol açan çıkar çatışmasını ortadan kaldırmaktadır. Şebeke operatörleri artık, rakip firmalara göre daha farklı davranacakları, kendilerine bağlı tedarik veya üretim firmalarına sahip olamayacaklardır. Bu aynı zamanda şebeke bilgilerine herkesin eşit erişime sahip olmasını da sağlamak ve yatırımlar konusunda teşviklerin torpilsiz bir şekilde verilmesini sağlayacaktır ki bu da tedarik güvenliği sağlar. Tam olarak uygulanması ve güçlü kanuni denetim ile birleştirilmiş olması şartı ile, Bağımsız Sistem Operatörü çözümü de benzer sonuçlar garantileyecektir.

Üçüncü ülke yönleri: AB, elektrik ve doğalgaz şebekelerinin, ekonominin rekabet gücü ve Avrupa Topluluğu vatandaşlarının refahı açısından çok önemli olduğu görüşünde.

Paket, üçüncü ülkelerden firmaların bir AB şebekesinde ciddi bir pay almaya ya da şebekeyi ele geçirmeye çalışması riskine karşı tedbirler içermektedir. Bu yüzden bu firmalar, AB firmaları ile aynı faaliyet ayırma kurallarına tabii tutulmaktadır. Bir alıcı, tedarik ve jenerasyon aktivitelerinden doğrudan ve dolaylı bağımsızlığını ispatlamadığı zaman, Komisyon müdahale hakkına sahip olmaktadır.

This is possible as long as these shares represent a non-controlling minority interest. For example, an individual investor or an institutional investor such as a pension fund could still have a minority stake in both supply undertakings and network operators.

The Commission has also suggested a possible derogation to this form of unbundling. In this approach, the network assets would remain with the company which is also active in supply, but the technical and commercial operation of those assets would be put in an independent company, to be designated by the Member State. This is the so-called Independent System Operator model. The independent network operator will need to comply with the same unbundling requirements as other network operators. This means that, for example, the independent network operator cannot have any interest in a supply undertaking. The Independent System Operator obviously entails increased regulatory control and specific additional rules. For example:

- *The owner of the network which is still active in supply or production will have to legally and functionally unbundle the part of its company which owns the network;*
- *The owner will be required to finance the investments decided by the independent operator;*
- *The independent system operator will have to commit to complying with a ten year network investment plan proposed by the regulatory authority;*
- *The designation of the independent system operator will have to be approved by the Commission.*

What are the benefits of unbundling?

First of all, ownership unbundling solves the inherent conflict of interest, which leads to discriminatory behaviour. Network operators will no longer have related supply or production companies which they could treat differently from competing companies. It also guarantees non-discriminatory access to network information and provides unbiased incentives for investments, which will guarantee security of supply. The Independent System Operator solution will ensure similar results, provided that it is applied in full and provided it is combined with strong regulatory oversight.

Third country aspects : The EU considers that electricity and gas networks are essential for the competitiveness of the economy and for the well-being of the citizens of the European Community.

The package contains safeguards to ensure that in the event that companies from third countries wish to acquire a significant interest or even control over an EU network, they will have to demonstrably and unequivocally comply with the same unbundling requirements as EU companies. The Commission can intervene where a purchaser cannot demonstrate both its direct and indirect independence from supply and generation activities.

The goal of the current proposal is to promote competition in the European energy markets and to promote the proper functioning of these markets. In this light it is imperative - without prejudice to the international obligations of the Community and in particular WTO rules - to ensure that all economic operators active on European energy markets respect and act in accordance with market investor principles. Therefore, the Commission also proposes a requirement that third country individuals and countries cannot acquire control over a Community transmission system

Mevcut önerinin amacı Avrupa enerji piyasalarında rekabeti teşvik etmek ve bu pazarların düzgün şekilde çalışmasını sağlamaktır. Bu bağlamda, - Topluluğun uluslararası sorumlulukları ve özellikle Dünya Ticaret Örgütü kurallarına yönelik önyargı olmaksızın- Avrupa enerji piyasalarındaki tüm ekonomik operatörlerin pazar yatırımcı prensiplerine saygı duyması ve ona göre hareket etmesi zorunludur. Bu sebeple, Komisyon aynı zamanda, üçüncü dünya ülkelerinden şahıs ya da şirketlerin, AB ile söz konusu üçüncü dünya ülkesi arasında bir anlaşma olmadığı sürece, Topluluğa ait bir iletim sisteminde ya da iletim sistemi operatöründe kontrolü ele geçirmesini önleyecek bir gereklilik de önermektedir. Burada amaç, üçüncü dünya ülkelerinden firmaların da AB merkezli firmaların tabii oldukları mevzuata hem öde hem de sözde bağlılıklarını garantilemek ve onlara karşı ayrımcılık yapmamaktır. Komisyon aynı zamanda, AB'nin enerji alanındaki dış politikasının daha kapsamlı yönleri üzerinde de hızlı ve derinlemesine bir değerlendirme yapacak ve bunun sonuçlarını kamuya duyuracaktır.

Düzenleme

Mevcut kurallar, üye ülkelerin zaten bir düzenleyiciye sahip olmasını gerekli kılmaktadır. Ancak, yeni kurallar bir dizi önemli değişikliği de beraberinde getirecektir. İlk olarak, mevzuat önerileri, tüm düzenleyicilerin, sadece endüstrinin çıkarlarından değil, ama aynı zamanda - günlük operasyonel kararları anlamında- hükümetlerden de bağımsız olmasını hedeflemektedir. Örneğin, her bir üye ülke, kendi düzenleyicisinin, kendi bütçesi üzerinde otoriteye ve faaliyetlerini yerine getirebilmek için yeterli finansal kaynaklara ve insan kaynaklarına sahip olmasını sağlamalıdır. Dahası, düzenleyici aynı zamanda tek seferlik ve beş yıllık bir dönem için atanmış bir yönetime sahip olmalıdır ve yönetimin görevden alınması ile ilgili sıkı kuralları vardır.

İkinci olarak, düzenleyicilerin kanuni güçleri ve görevleri güçlendirilecektir. Firmalar üzerinde bağlayıcı olan kararlar alabilecekler ve doğal gaz ve elektrik serbestleşme programları dahil olmak üzere, doğal gaz ve elektrik piyasalarının faaliyetlerinin yeterli olmasını sağlayacak uygun tedbirleri alabilecekler ve hukuki yükümlülüklerini yerine getirmeyen ya da düzenleyicinin koyduğu kurallara uymayan firmalara cezai yaptırımlar uygulayabileceklerdir.

or transmission system operator unless this is permitted by an agreement between the EU and the third country. The aim is guarantee that companies from third countries respect the same rules that apply to EU based undertakings in both letter and spirit - not to discriminate against them. The Commission will also hold a rapid and in-depth review of the wider aspects of the EU's external policy in energy, and will make the results of that work public.

Regulation

The current rules already require Member States to have a regulator. However, the new rules will make a number of significant changes. First of all, the legislative proposals aim to ensure that all regulators are truly independent, not only from industry interests but - with respect to their day-to-day operational decisions - also governments. For example each Member State must ensure that the regulator is an independent legal entity, which has authority over its own budget and which has sufficient human and financial resources to carry out its tasks. Furthermore, the regulator must have a management which is appointed for a non-renewable term of at least five years and there are strict rules on the conditions under which management may be removed from office. Secondly, regulators' statutory powers and duties will be strengthened. They will be able to issue binding decisions on companies, to take appropriate measures in cases where the functioning of the gas and electricity markets is insufficient including gas and electricity release programmes and to impose penalties on companies that do not comply with their legal obligations or with decisions from the regulator.

The legislation also introduces record keeping obligations. At the moment regulators cannot effectively assess allegations of market abuse. For regulators to be able to act they must be able to study the behavior of market participants in the past, to investigate if their operational decisions were based on sound economic reasoning or if their decisions tried to manipulate market prices. Electricity generators, gas network operators, and supply undertakings will therefore be required to keep record of all data relating to operational decisions and trades.

Thirdly, regulators will be required to cooperate with regulators from other Member States and all regulators will have the same clear objective of promoting competition, effective market opening and an efficient and secure network system.

These more detailed requirements for national regulators in combination with the mandate to cooperate at the European level will help resolve the European patchwork we see today as regards the powers of regulators, their responsibility and their independence. A functioning internal market for electricity and gas can not exist without independent regulators who cooperate with each other.

European Agency

This is why a fourth change covers the setting up of a European Agency for the cooperation of Energy Regulators. The establishment of such an Agency will complement at the European level the regulatory tasks performed at the national level. In other words,

Mevzuat aynı zamanda kayıt tutma zorunlulukları da getirmektedir. Şu anki şartlarda, düzenleyiciler piyasa suistimallerine dair iddiaları etkili bir şekilde takip edememektedirler. Düzenleyicilerin bu konuda harekete geçebilmeleri için pazar oyuncularının geçmişteki davranışlarını analiz edebiliyor olmaları, bu oyuncuların operasyonel kararlarının sağlam ekonomik temellere dayalı olup olmadığını ya da verdikleri kararların piyasa fiyatlarını manipüle etme amaçlı olup olmadığını araştırabiliyor olmaları gerekmektedir. Elektrik üreticileri, doğalgaz şebeke operatörleri, ve tedarik firmaları bu sebeple, operasyonel kararları ve ticari faaliyetleri ile ilgili her türlü veriyi kayıt altına almak zorunda olacaklardır.

Üçüncü olarak, düzenleyicilerin, diğer üye ülkelerdeki düzenleyiciler ile işbirliği yapmaları gerekecektir ve tüm düzenleyiciler, rekabeti teşvik etme, etkili pazar açılması ve güvenli ve verimli bir şebeke sistemi anlamında aynı net objektife sahip olacaklardır.

Ulusal düzenleyicilerden talep edilen bu daha detaylı gereklilikler ve de beraberinde, Avrupa seviyesinde rekabet etme zorunluluğu, onların, düzenleyicilerin güçleri, onların sorumlulukları ve bağımsızlıkları anlamında bugün gördüğümüz karışık tabloyu çözmelerine yardımcı olacaktır. Elektrik ve doğalgaza yönelik faal bir iç pazar, bir biri ile işbirliği içerisinde olan bağımsız düzenleyiciler olmadan var olamaz.

Avrupa Ajansı

İşte bu sebeple dördüncü değişim, Enerji Düzenleyicilerinin işbirliğini sağlamak amacıyla bir Avrupa Ajansı'nın kurulmasını öngörmektedir. Bu tür bir ajansın kurulması, Avrupa seviyesinde, ulusal seviyede gerçekleştirilen faaliyetleri tamamlamalı nitelikte olacaktır. Diğer bir deyişle, üye ülkeler arasındaki kanuni boşluklardan kaynaklanan ticari engeller sadece Avrupa seviyesinde kara verme gücüne sahip bir otoriteye sahip olmakla çözülebilir.

Bir ajansın kurulması, Avrupa Elektrik ve Doğalgaz Piyasaları Düzenleme Grubu (EREG) bünyesindeki mevcut yapının değişmesi anlamına gelmektedir. EREG, Komisyon tarafından, özellikle tasarı uygulama tedbirleri ile bağlantılı olarak, iç pazarın konsolidasyonunu hızlandırmak için bir danışma organı olarak kurulmuştur. Ancak EREG'in karar verme otoritesi yoktur. Bu noktada, bu ajansın ulusal seviyedeki düzenleyicilerin yerini almadığını ya da Avrupa'ya ait bir düzenleyici olmadığını belirtmek gereklidir. Ancak Ajans şunları garantileyecektir:

- Ulusal düzenleyici otoritelerin, işbirliğine imkan veren bir çerçeve oluşturmalarını sağlamak ve Ajansa, vaka bazında, iç pazarda doğrudan etkiye sahip olan ulusal düzenleyiciler tarafından verilen kararları değerlendirme fırsatı vermek.
- Şebeke operatörleri arasındaki işbirliğinin uygun şekilde takip edilmesi,
- Bireysel karar verme otoritesinin, birden fazla üye ülke gerektiren altyapı projelerine yönelik istisna talepleri gibi spesifik sınır-ötesi konuları için sağlanması
- Düzenleyicilerin Komisyona karşı EREG vasıtası ile olan mevcut danışman rolünün korunması ve Ajansa aktarılması

Ajansın yönetilme şekli ve kurumsal düzeni Topluluk düzenleyici ajansları için var olan standart kural ve uygulamalara dayalı olacaktır. Ancak, düzenleyicilerin Avrupa seviyesinde de gerekli

the very real barriers to trade caused by the regulatory gap between Member States can only be resolved by having a decision making power at the European level.

The creation of the Agency implies a transition from the current structure for international cooperation of regulators in the so-called European Regulators Group for Electricity and Gas (EREG). EREG was established by the Commission as an advisory body to facilitate the consolidation of the internal market, in particular with respect to the preparation of draft implementing measures. But EREG does not have decision making powers.

It should be noted that the Agency is not a substitute for national regulators, nor is it a European regulator. But it will help ensure that:

- *National regulatory authorities have a framework within which they can cooperate and the possibility for the Agency to review, on a case-by-case basis, decisions taken by national regulators that have a direct impact on the internal market;*
- *There is appropriate oversight of the cooperation between network operators;*
- *Individual decision making powers are established for specific cross-border issues, such as exemption requests for infrastructure projects involving more than one Member State;*
- *The current advisory role for regulators towards the Commission through EREG is preserved and transferred to the Agency.*

The way the Agency will be governed and its institutional setting is based on the standard rules and practices for Community regulatory Agencies. However, to ensure the necessary independence of regulators also at the European level, this Agency will be unique in that it will have a separate board of regulators. This board will be solely responsible for all regulatory matters and decision. It will function beside an Administrative board which will be responsible for administrative and budgetary matters.

More cooperation between Transmission System Operators for a more efficient market

The new legislation proposes the formalisation of cooperation between transmission network operators. This cooperation already exists on a voluntary basis in industry groupings (ETSO, GTE). However, the proposal obliges operators to cooperate in order to ensure an optimal management of the European transmission network through the establishment of a European Network for Transmission System Operators. The latter will be responsible for three core tasks.

First it must develop draft standards and codes that will facilitate

AVRUPA RAPORU | EUROPEAN REPORT

olan bağımsızlığını sağlayabilmek amacıyla bu ajans, ayrı bir düzenleyiciler kuruluna sahip olduğu için türünün ilk örneği olacaktır. Bu kurul tamamen tüm düzenleme konuları ve kararlarından sorumlu olacaktır. Bu kurul, idare ve bütçe konularından sorumlu olan bir İdari kurul ile birlikte faaliyet gösterecektir.

Daha verimli bir piyasa için, iletim sistemi operatörleri arasında daha fazla işbirliği

Yeni mevzuat iletim şebekesi operatörleri arasındaki işbirliğinin resmileştirilmesini önermektedir. Bu işbirliği, endüstri grupları (ETSO, GTE) arasında gönüllü bazda zaten mevcuttur. Ancak, bu yeni öneri operatörlerin, kurulacak bir Avrupa İletim Sistemi Operatörleri Ağı vasıtası ile Avrupa iletim şebekesinin optimal seviyede yönetimini sağlamak amacıyla işbirliği yapmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu Avrupa İletim Sistemi Operatörleri Ağı üç temel görevden sorumlu olacaktır.

İlk olarak, operasyonel prosedürlerin ve erişim rejimlerinin uyumluluğunu sağlayacak olan tasarı standart ve kodları geliştirmelidir. Bu, uyumlu pazar kuralları temelinde, tüm AB'de doğal gaz ve elektriğin serbest akışını temin edecek ve pazar entegrasyonunu destekleyecektir. Örneğin, farklı ülkelerdeki, şebeke kapasitesi kiralama ve ayırma prosedürlerindeki mevcut farklılıklar, farklı ülkelerdeki firmaların erişim sağlamalarını çok zor hale getirmektedir.

Bu standart ve kanunları oluşturmak için hukuki bir zorunluluk olacaktır ancak yine de bu kanunların gönüllü bazda oluşturulması da söz konusudur. Ancak, Komisyon ya da Avrupa Ajansının, bu kanunların yetersiz olduğunu ya da uygulanmadığını düşündüğü durumlarda, Komisyon bunları kanuni olarak bağlayıcı hale getirebilir.

İkinci olarak, şebeke operatörleri, şebekenin koordinasyon içerisinde çalışmasından sorumlu olacaktır. Bu, üzerinde anlaşılabilir olan standartlar ve kanunlar ve geliştirilen ortak operasyonel araçlar aracılığı ile gerçekleştirilmelidir. Özellikle elektrik alanında, senkronizasyon içindeki şebekenin birleşmiş operasyonları arz güvenliğini arttıracaktır. Ancak, bunun, ortak bir şeffaflık platformu gibi, doğal gaz alanında da faydalarının olması beklenmektedir. Üçüncü olarak, şebeke operatörlerinin, şebeke yatırımlarını planlaması ve iletim şebekelerinin kapasitelerini takip etmesi gerekli olacaktır. Şebeke operatörleri tüm Avrupa çapında her iki yılda bir, 10 yıllık ileri dönük bir yatırım planı yayımlamalıdır. Bu şebeke geliştirme planı, özellikle sınır-ötesi kapasiteler anlamında yatırım boşluklarının değerlendirilmesine yardımcı olacaktır. Bu plan ayrıca, ulusal şebeke planlamasında ve modellenmesinde tutarlılık sağlayacaktır.

Tüm pazar oyuncularının bu şebeke operatörlerinin çalışmalarından bir çıkarı olacaktır. Bu sebeple, şebeke kullanıcılarının ve tedarikçilerinin ihtiyaçlarının, şebeke operatörlerinin çalışmalarının odak noktasını teşkil etmesi gerekmektedir. Bu sebeple, yapılan öneriler, operatörlerin, işleri ile ilgili olarak atıkları her adımda endüstri katılımcılara danışmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu, operatörlerin, iş programları ile ilgili, öncelikleri ile ilgili, standart

the harmonisation or compatibility of operational procedures and access regimes. This will enable the free flow of gas and electricity across the EU on the basis of compatible market rules and will support market integration. For example, current differences in the procedure for booking and allocating network capacity in different countries make it very difficult to secure access for companies across several countries.

There will be a legal obligation to develop these standards and codes by the network of operators, even though the codes will have a voluntary character. However, where the Commission or the European Agency is of the opinion that these codes are either not sufficient or are not implemented, the Commission may make them legally binding.

Second, the network of operators will be responsible for the coordinated operation of the network. This must be done in accordance with the agreed standards and codes and through the development of common operational tools. Especially in electricity, combined operation of the synchronous network will enhance security of supply. However, benefits for gas are also to be expected, for example in the form of coordinated publication of access related information, such as a common transparency platform.

Third, the network of operators will be required to coordinate the planning of network investments and to monitor the development of the transmission network capacities. The network of operators must publish a European-wide and 10 year forward-looking investment plan, every two years. This network development plan will help identify investment gaps, notably with respect to cross-border capacities. It will also serve to enhance the consistency of national network planning and modelling.

All market participants will have an interest in the work of this network of operators. The needs of network users and suppliers must therefore be central in the work of the network operators. For this reason, the proposals contain a rigorous obligation on the operators to consult with industry participants in every step of their work. This includes consultation on their work programme, their priorities and the actual development of standards and codes as well as network planning activities.

We should bear in mind that the network of operators can only cooperate successfully when all operators are on a level playing field. This means that all operators must be effectively unbundled.

Protecting the consumer

The best way in which the new package will deliver a better deal for Europe's citizens is by achieving effective and properly regulated competition. Only this will bring competitive energy prices, improved security of supply and the necessary contribution to meeting the environmental objectives. Moreover the proposed legislation contains specific measures strengthening the position of customers in the market. For example the package requires Member States to clearly define the roles and responsibilities of market actors in order to allow for the emergence of well functioning retail markets. Furthermore, there are increased monitoring and reporting requirements on generation and supply adequacy. Suppliers will be required to ensure that customers get more frequent information on their energy consumption and costs.

ve kanunların geliştirilmesi ve şebeke planlama aktivitelerinin oluşturulması ile ilgili fikir almalarını içermektedir. Şebeke operatörlerinin ancak ve ancak, tüm operatörlerin eşit bir oyun düzeyinde olduklarında işbirliği içinde olabileceğini unutmamalıyız. Bu da tüm operatörlerde başarılı bir faaliyet ayrıştırması yapılması anlamına gelmektedir.

Tüketicinin Korunması

Yeni paketin, Avrupalı vatandaşlara daha iyi şartlar sunması, etkili ve uygun şekilde düzenlenmiş bir rekabet elde edilmesi ile mümkündür. Ancak bu, rekabetçi enerji fiyatlarını aşağı çekecek ve arz güvenliğini arttıracaktır ve çevresel hedeflere ulaşılmasında yardımcı olacaktır. Bunlara ilave olarak, önerilen teklif, pazardaki tüketicilerin pozisyonunu güçlendiren spesifik tedbirler içermektedir. Örneğin, paket, iyi çalışan perakende piyasalarının ortaya çıkmasını sağlamak amacıyla, Üye Ülkelerin, piyasa aktörlerinin rollerini ve sorumluluklarını net bir şekilde tanımlamalarını gerektirmektedir. Bunun yanında, üretim ve arz uygunluğu üzerinde daha fazla gözetim ve raporlama gereklilikleri söz konusudur. Tedarikçilerin, kendi müşterilerine enerji tüketimleri ve maliyetleri ile ilgili bilgi sağlaması zorunlu olacaktır.

Şeffaflık

Şeffaflık ile ilgili mevcut kurallar mevcut şebeke kapasitelerine odaklanmakta olup, bunların doğal gaz depolama gibi diğer tesisleri de kapsayacak şekilde genişletilmesi öngörülmektedir. Yine, arz ve talep tahminleri ile ilgili piyasaya daha fazla bilgi sağlanması gerekli olacaktır. Komisyon ayrıca ticaret içinde şeffaflık kuralları konulmasını önermiştir. Ancak, Komisyon, problemleri daha yakından tanımlamak ve uygun çözümler sunmak için daha fazla araştırma yapılması gerektiği kanaatine varmıştır.

Daha fazla bilgi için lütfen aşağıdaki internet adresini ziyaret edin.
http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/index_en.htm

Transparency

Whereas current rules on transparency focus on available network capacities, these are to be extended to other facilities such as gas storages. More information also needs to be made available to the market on demand and supply forecasts. The Commission has also considered proposing transparency rules for trading. However, it concluded that more research is needed to identify the problems more closely and to propose the adequate solutions. For further information please see:

http://ec.europa.eu/energy/energy_policy/index_en.htm

Infostroom Konut gaz sayaçlarının otomatik okunması

Infostroom Automatic reading of the residential gas meter

E.L. Huijzer
Hollanda
The Netherlands

Özet

Konunun geçmişi

Continuon, bağımsız bir Hollanda grid operatörü ve Hollanda Nuon kamu hizmet kuruluşunun enerji ve gaz dağıtımından sorumlu firma olarak müşterilerine bundan sonra "InfoStroom" olarak anılacak bir Otomatik Sayaç Okuma (OSO) ve telekomünikasyon sistemi kurmayı hedefliyor. Bu müşterilerin uzaktan sayaç okuma, profilleme, anahtarlama ve diğer ek fonksiyonellikleri barındıran anahtarlama ve sayaç sistemi teknolojisi ile donatılması gerekiyor. InfoStroom projesinin ana hedefi Continuon'un esas işinde gelişmeler elde etmek ve OSO ile sayaç verilerinin otomatik işlenmesi uygulamalarını devreye alarak Continuon'un esas iş alanını desteklemektir. InfoStroom'un kapsamında OSO uygulamasını konutlara ve küçük işletmelere götürmek bulunuyor, zira ticari müşteriler için sayaç okuma ve yük profili çıkarma işlemleri halihazırda kullanılıyor.

Gaz sayacı ile elektrik sayacı arasındaki haberleşme Gaz sayacının var olan mimariye bağlanmasının en ekonomik yolu halihazırda bir ana sisteme bağlantısı olan elektrik sayacına bağlanmaktadır.

Sistem, elektrik sayacının girişinin gaz sayaç indeksini okuma çözümünden bağımsız olacağı şekilde tasarlanmalıdır. Bunun için de elektrik ve fiziksel bağlantılar uyumlu olmalı ve ortak bir protokol tanımlanmalıdır. Bu nedenle, uluslararası tanınmış bir grup elektrik sayacı, gaz sayacı imalatçısı ile veri haberleşme servisi Nuon ile elektrik sayaçlarına bağlanan gaz sayaçları için bir OSO standardı ortaya çıkarmak için işbirliği yaptı.

Bu da haberleşme için M-Bus protokolünün seçilmesine ve veri haberleşmesinin teknik yönünde birtakım şartların oluşturulmasına sebep oldu. Aynı sistem mimarisi elektrik sayacına bir ısı sayacı, su sayacı veya herhangi bir sayaç veya cihaz bağlanması için kullanılabilir.

Pilot proje

Aralık 2005'ten Şubat 2006'ya kadar tam bir OSO ortamında uzaktan okunabilir konut gaz sayaçlarını test etmek için pilot bir proje yürütüldü.

Avrupa'nın en büyük iki gaz sayacı imalatçısı, OSO kabiliyetine sahip yeni geliştirilmiş konut tipi gaz sayacını tedarik etti. Üçüncü bir firma da çoğu mevcut gaz sayacına sonradan takılabilen OSO kabiliyetine sahip elektronik indeksli konut tipi gaz sayaçlarını tedarik etti. Ayrıca, yaratıcı bir genç firma mevcut gaz sayaçlarına takılabilecek kamera teknikleri kullanan harici bir modül geliştirdi.

Abstract

Background

Continuon Netbeheer (Continuon) as an independent Dutch grid operator and responsible for the management of the power and gas grid of the Dutch utility Nuon, intends to install an Automatic Meter Reading (AMR) and telecommunications system for its customers hereafter referred to as the "InfoStroom" project. These customers shall be equipped with switch-and metering technology to enable remote meter reading, profiling, switching and other additional functionality. The main goal of the InfoStroom project is to achieve improvements of the core business of Continuon and to support the core processes of Continuon by implementing AMR and automated processing of metering-data. The scope of InfoStroom is to bring AMR to residential and small business customers, since meter reading and load profiling for business customers already is implemented. This paper focuses on the development of a residential AMR gas meter.

Communication between gas meter and electricity meter
The most economical way for the gas meter to connect to the existing architecture is to communicate with the electricity meter that already has a gateway to the host system. The system shall be designed so that the input to the electricity meter is independent of the technical solution for encoding the gas meter index. The electrical and physical connections should therefore be compatible and a common protocol defined.

For this purpose, a group of internationally renowned manufacturers of electricity meters, gas meters and data communication services has cooperated with Nuon to draw a company standard on AMR for gas meters connected to an electricity meter. This resulted in choosing M-Bus for communication and a number of requirements on technical aspects and on the content of the data communication. The same system architecture can be used for connecting a heat meter, a water meter or any other meter or device to the electricity meter

Pilot project

From December 2005 until February 2006 a pilot project has been executed to test remotely readable residential gas meters in a full AMR environment.

Two of the largest gas meter manufacturers of Europe supplied newly developed residential gas meters with embedded AMR capability. A third company supplied residential gas meters with electronic indexes with AMR capability that can also be retrofitted to many existing gas meters. Furthermore, an innovative young company developed an external module using camera techniques to be placed on already installed gas meters.

The pilot project has been carried out at about 135 residential customers.

Pilot proje yaklaşık 135 konut tipi müşteride yürütüldü. Bu müşterilerin evlerindeki elektrik saatleri düşük voltaj şebekesindeki Enerji Dağıtım Hattı (Power Line Carrier) (PLC) üzerinden orta voltaj trafo istasyonundaki veri toplayıcılarla haberleşebilen yenileriyle değiştirildi. Her eve ayrıca yeni gaz sayaçlarından biri kuruldu. Bu gaz sayaçlarından elde edilen veriler elektrik sayaçları tarafından okunup sanal bir ölçüm olarak kaydediliyor ve bu da verinin bir parçası olarak veri toplayıcılara iletiliyordu.

Sonuçlar

Saha testleri boyunca gaz sayacı ve elektrik sayacı arasındaki haberleşme sorunsuz işledi. Pilot projenin sonucu olarak artık konut tipi OSO gaz sayacı imal eden ve mevcut gaz sayaçlarını güncelleyecek çözümler sunan birçok firma var. Gaz sayaçları için OSO sistemlerinin teknik ve ekonomik sınırları artık açıkça anlaşıldı.

Giriş

Continuon, bağımsız bir Hollanda şebeke işletmecisi ve Hollanda Nuon kamu hizmet kuruluşunun enerji ve gaz dağıtımından sorumlu firma olarak, müşterilerine bundan sonra "InfoStroom" olarak anılacak bir Otomatik Sayaç Okuma (OSO) ve telekomünikasyon sistemi kurmayı hedefliyor. Bu müşteriler uzaktan sayaç okuma, profil oluşturma, açma/kapama ve diğer ek fonksiyonellikleri barındıran açma/kapama ve sayaç sistemi teknolojisi ile donatılmı.

InfoStroom projesinin ana hedefi, Continuon'un esas işinde gelişme sağlamak ve OSO ile sayaç verilerinin otomatik işlenmesi uygulamalarını devreye alarak Continuon'un esas iş alanını desteklemektir. InfoStroom'un kapsamında OSO uygulamasını konutlara ve küçük işletmelere götürmek bulunuyor, zira ticari

In their houses the electricity meters have been replaced by new ones that are able to communicate via Power Line Carrier (PLC) over the low voltage grid to data concentrators placed in the medium voltage transformer station. Each house has also been equipped with one of the new gas meters. The data from these gas meters was read out by the electricity meter, stored as a virtual meter register and were part of the data set that was communicated to the data concentrators.

Results

During the field test the communication between gas meter and electricity meter went faultless. The result of the pilot project is that there are now several manufacturers of residential AMR gas meters or of other solutions to upgrade existing gas meters to AMR gas meters. There is a common understanding about the technical and economical boundary conditions of an AMR system for gas metering.

Introduction

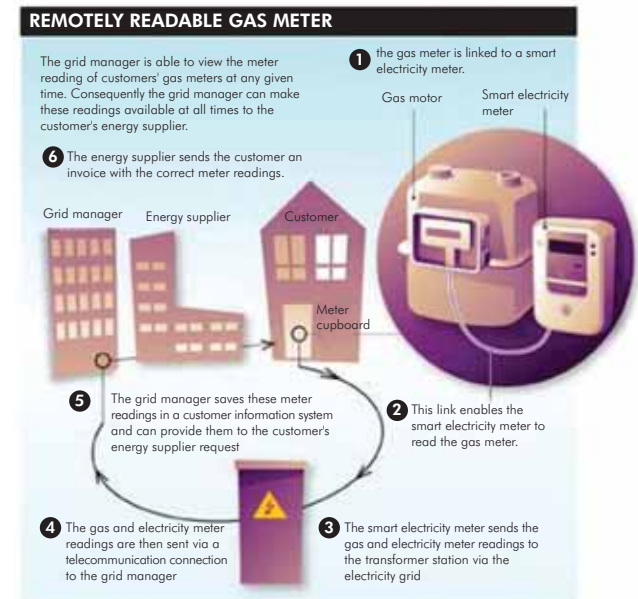
Continuon Netbeheer (Continuon) as an independent Dutch grid operator and responsible for the management of the power and gas grid of the Dutch utility Nuon, intend to install an Automatic Meter Reading (AMR) and telecommunications system for its customers hereafter referred to as the "InfoStroom" project. These customers shall be equipped with switch- and metering technology to enable remote meter reading, profiling, switching and other additional functionality.

The main goal of the InfoStroom project is to achieve improvements of the core business of Continuon and to support the core processes of Continuon by implementing AMR and automated processing of metering-data. The scope of InfoStroom is to bring AMR to residential and small business customers, since meter reading and load profiling for business customers already is

Şekil 1

Uzaktan okunabilen gaz sayaçları
Bu bildiri, konut tipi gaz sayaçlarının gelişimine odaklanmaktadır.

Figure 1

Remotely readable gas meters
This paper focuses on the development of a residential remotely readable gas meter.

YENİ TEKNOLOJİLER | NEW TECHNOLOGIES

müşteriler için sayaç okuma ve yük profili oluşturma işlemleri halihazırda kullanılıyor.

Elektrik sayacı ve gaz sayacı arasındaki haberleşme

Enerji Dağıtım Hattı (Power Line Carrier-PLC) üzerinden Otomatik Sayaç Okuma işinin geliştirilmesi sırasında gaz sayacının sisteme dahil edilmesinin gerekli olduğu ortaya çıktı. Birçok gaz sayacı, elektrik sayacı ve haberleşme sistemi imalatçısı olduğu için bunu sadece birkaç imalatçı ile halletmek mali açıdan imkansız olacaktır. İlgilenen tüm oyuncuların oynayabileceği bir oyun alanı yaratmak için ortak, açık bir protokol ve donanımın fonksiyonel özelliklerinin belirlenmesi gerekiyor.

Bu nedenle, uluslararası tanınmış bir grup elektrik ve gaz sayacı imalatçısıyla, veri haberleşme servisi Nuon elektrik sayaçlarına bağlanan gaz sayaçları için bir OSO standardı ortaya çıkarmak için işbirliği yaptı. Hollanda'da genellikle elektrik ve gaz sayacı aynı dolapta bulunuyor. Bu çalışma grubu, bir gaz ve elektrik sayacı arasında açık, standartlaşmış bir haberleşme protokolü ve haberleşme ile ilgili fonksiyonel donanım gereksinimlerini oluşturmak için Nuon tarafından oluşturuldu.

Bu çalışma grubunun katılımcıları, endüstrilerinin dürüst temsilcileri oldukları için davet edildi. Bu çalışma grubunda üzerinde anlaşılan her şartname, diğerlerinin pazara girmelerini engellemek yerine imalatçıların bu ortak yönde yazılım ve donanım geliştirmelerini cesaretlendirmek için kullanılmalıdır. Katılımcı firmalar Actaris, Echelon, Elster Instromet, Enermet, Iskraemeco ve Microtask'tir.

Mümkün olduğunca, standart hale getirilmiş protokoller ve donanım şartnameleri kullanılmıştır. Bu çalışma grubunun sonuçları Nuon'un ihale dokümanlarının bir parçası olacaktır ve şirketin standartlarını Hollanda Standardizasyon Komitesi seviyesine getirmek amaçlanmıştır.

Topluluk standardı, elektrik sayaçlarına bağlanan gaz sayaçlarında, OSO üzerine yoğunlaşmıştır. Ancak, aynı sistem mimarisi elektrik sayacına bir ısı sayacı, su sayacı veya herhangi bir sayaç veya cihaz bağlamak için de kullanılabilir. Topluluk standardında azami 4 sayaç veya cihaz bağlanması öngörülmüştür.

Gaz sayacı verisini diğer cihazlara iletmeye kullanılan yöntemler genellikle darbe çıkışları veya seri haberleşme kullanımıdır. Darbe çıkışı çözümünün en düşük maliyetli çözüm olduğu aşikar olsa da bu yöntem hatalara açıktır ve bu nedenle de kabul edilemez. Nuon gaz sayaçlarından eksiksiz okumalar talep ettiği için ana sistemle cihaz arasında bir seri bağlantı kurmak gereklidir. Bu nedenle seri haberleşme seçeneği bu standartta, geliştirilen seçenek olacaktır. Bu haberleşme bağlantısı yöntemiyle, elektrik şebekesinde bir enerji kesintisi olsa bile gaz sayacı değeri yeniden elde edilebilir.

Temel olarak protokol konut tipi gaz sayaçları ve elektrik sayaçları

implemented.

Communication between the electricity meter and the gas meter

In the business case on Automatic Meter Reading by Power Line Carrier (PLC) it appeared to be necessary to include the gas meter to the system. As there are many different suppliers of gas meters, electricity meters and communication systems it would be financially impossible to work this out with only few manufacturers. There is a need for a common, open protocol, and for functional requirements on hardware in order to create a playing field for all parties interested.

For this purpose, a group of internationally renowned manufacturers of electricity meters, gas meters and data communication services has cooperated with Nuon to draw a company standard on AMR for gas meters connected to an electricity meter. In the Netherlands, the electricity meter and the gas meter are usually located in the same meter cupboard. This working group has been established by Nuon to reach an open, standardized protocol and functional hardware requirements related to the communication between a gas meter and an electricity meter.

The participants to this working group were invited as being fair representatives of their industry. Any specifications this working group agreed upon, should not block entry to the market of other parties, but encourage suppliers to develop their hardware and software in this common direction. The companies involved were Actaris, Echelon, Elster Instromet, Enermet, Iskraemeco and Microtask.

Standardized protocols and hardware specifications are used as much as possible. The result of this working group will become part of Nuon tendering documents and it is intended to bring the company standard to the level of the Dutch standardization committee. The company standard focuses on AMR for gas meters connected to an electricity meter. However, the same system architecture can be used for connecting a heat meter, a water meter or any other meter or device to the electricity meter. In the company standard a maximum of 4 subtended meters or devices is foreseen.

Commonly used methods of getting gas meter data to other devices are either pulse outputs or the use of serial communication. The pulse output solution is obviously the least expensive but would be prone to errors and hence not acceptable. Because Nuon requires absolute readings from the gas meters it is necessary to have a serial link between the host system (via the electricity meter) and the device. The serial communication option is therefore the one that will be expanded in this standard. This communication link will mean that even after power outages in the electricity grid, the gas meter index can be retrieved.

Primary the protocol focuses on the communication between residential gas meters and electricity meters, although the scope is to be as universal as possible. So other devices like water meters, heat meters, valves, etc, shall be coupled in the near

arasındaki haberleşmeye odaklansa da amaç mümkün olduğu kadar evrensel olmaktır. Yani yakın bir gelecekte su sayaçları, ısı sayaçları ve vanalar gibi cihazlar standart protokolde herhangi bir değişiklik yapılmadan bağlanabilecektir.

Çalışma grubunun görüşmeleri sonucunda bir "Ev tipi elektrik sayaçları ve harici cihazlar arasında firma M-Bus haberleşme standardı" dokümanı oluşturulmuştur. Bu doküman, Nuon'un elektrik sayaçlarını okumak için geliştirdiği modele uyan bir gaz sayacı Otomatik Sayaç Okuma (OSO) topluluk standardı sağlar.

Bu standardın kapsamında konut tipi gaz sayaçları bulunmaktadır (azami 10 m³/saat kapasiteli). Daha yüksek kapasiteli gaz sayaçları için de aynı fonksiyonellik öngörülmüştür. Daha sonraki bir aşamada konut tipi olmayan bu tür gaz sayaçlarının gerçek gereksinimleri de tanımlanabilir.

Teknik Çözümler

Gaz sayacını var olan sistem mimarisine bağlamanın en ekonomik yolu ana sistemle mevcut bir PLC bağlantısı olan bir elektrik sayacı ile haberleşmektir. Bir OSO sisteminin uygulanabilmesi için 3 farklı çözüm bulunmaktadır:

- (1) Mevcut gaz sayacını tamamen OSO özellikli bir gaz sayacı ile değiştirmek
- (2) Mevcut gaz sayaçlarını modifiye ederek güncellemek
- (3) Mevcut gaz sayaçlarına bir modül ekleyerek istenen fonksiyonelliği sağlamak.

Mali ve teknik sebepler gereği seçeneklerin üçü de toplam çözümün bir parçası olmalıdır.

Mevcut gaz sayacını değiştirmenin maliyeti dahilinde, yeni sayacın maliyeti ve değiştirilen sayacın kıymet değeri bulunmaktadır. Sayaç nüfusunun yaşına bağlı olarak bu seçenek arzu edilmeyebilir. Bu durumda mevcut sayaçları modifiye ederek tamamen yeni bir OSO sayaçtan daha düşük bir maliyete uygun bir sayaç elde edilebilir.

Üçüncü bir seçenek de mevcut kurulu gaz sayaçlarını, istenen fonksiyonelliği sağlayacak bir modül ekleyerek OSO arabirimleriyle güncellemektir. Bu yaklaşım sayaçların sahada gaz akışını durdurmadan modifiye edilebilmesi ve fonksiyonelliğin (protokol, vs.) basitçe modülün değiştirilerek güncellenebilir olması avantajlarına sahiptir.

Pilot Arnhem

Aralık 2005'ten itibaren tam bir OSO ortamında, uzaktan okunabilir konut gaz sayaçlarını test etmek için pilot bir proje yürütüldü. Arnhem'de "Presikhaaf" bölgesinde 135 evde mevcut elektrik sayaçları PLC ile düşük gerilim hattı üzerinden haberleşebilen yeni tip Echelon elektrik sayaçları ile değiştirildi. Tüm bu evlere elektrik aynı orta gerilim trafosu istasyonundan dağıtıldı. Bu istasyona bir veri toplayıcı yerleştirildi.

future without any modification of the standardized protocol. The discussions in the working group resulted in a "Company standard for M-Bus communication between domestic electricity meters and external devices". This document provides a company standard for an Automatic Meter Reading (AMR) system for gas meters to fit into the model that Nuon has created for reading electricity meters.

The scope of this standard is on residential gas meters (with a maximum capacity of 10 m³/h). For gas meters with a higher capacity, the same functionality is foreseen. In a later stage the actual requirements for these non-residential gas meters can be defined.

Technical solutions

The most economical way for the gas meter to connect to the existing system architecture is to communicate with the electricity meter that already has a PLC gateway to the host system. There are 3 different solutions that could be used for the implementation of an AMR system.

- (1) Replace the existing gas meter with a fully AMR equipped gas meter.
- (2) Retrofit an index to upgrade existing gas meters.
- (3) Add a module to existing gas meters to provide the required functionality.

For financial and technical reasons all three options need to be part of the total solution. The costs involved with replacing the gas meter would be the costs of the new meter and the asset value of the replaced meter. Depending on the age of the population of the meters this option may not be desirable. In those cases it might be better to retrofit the replaced meters to provide an equipped meter at a lower cost than a complete new AMR meter.

A third alternative is to upgrade already installed gas meters with AMR interfaces during the system roll out by adding a module providing the functionality required. This approach would have the advantage that the meters would become field retrofitable without interrupting the gas supply and that the functionality (protocol etc) would be upgradeable by simply changing the module.

Pilot Arnhem

Starting December 2005 a pilot project was executed to test remotely readable residential gas meters in a full AMR environment. In 135 houses in the "Presikhaaf" district in Arnhem new Echelon electricity meters, which are able to communicate via PLC over the low voltage grid, replaced the installed electricity meters. All these houses are supplied with electricity from the same medium voltage transformer station. In that station a data concentrator was placed.

Four suppliers of AMR gas meter equipment took part in the pilot project. The installed database at the end of December was 40

YENİ TEKNOLOJİLER | NEW TECHNOLOGIES

Dört OSO gaz sayacı tedarikçisi pilot projede yer aldı. Aralık sonunda Actaris'ten 40 adet gaz sayacı, Elster Instromet'ten 39 adet gaz sayacı ve Flonidan'dan 19 adet gaz sayacı kurulu haldeydi. Dördüncü çözüm olan Xemtec'in kamera modülü evlere kurulmayıp ayrı olarak laboratuvar ortamında test edildi.

Bu gaz sayaçlarının verileri elektrik saati tarafından okundu ve sanal bir sayaç kaydı olarak kaydedildi. Merkezi sunucu tarafından yapılan planlı okumalar ve anlık okumalarla bu veriler elektrik saatlerinden alındı. Ayrıca, elektrik saati ve gaz saati değiştirme prosedürleri de test edildi.

Sonuçlar

En önemli sonuç, endüstrinin dürüst temsilcilerinin oluşturduğu çalışma grubunun "Ev tipi elektrik sayaçları ve harici cihazlar arasında firma M-Bus haberleşme standardı" üzerinde anlaşmaya varmış olmasıdır. Bu topluluk standardında, elektrik sayacıyla olan haberleşmenin gaz sayacı değerinin okunması için kullanılan teknik çözümden bağımsız olduğu bir sistem tasarlanmıştır. Elektrik ve fiziksel bağlantılar uyumludur ve ortak bir protokol tanımlanmıştır. Ayrıca, haberleşme için M-Bus seçilmiştir ve teknik açıdan ve veri haberleşmesinin içeriği üzerine birçok şartname tanımlanmıştır. Aynı sistem mimarisi elektrik sayacına bir ısı sayacı, su sayacı veya herhangi bir sayaç veya cihaz bağlamak için kullanılabilir. Pilot projenin sonucu olarak, artık konut tipi OSO gaz sayaçları veya mevcut gaz sayaçlarını OSO gaz sayaçları olarak güncellemek için çeşitli çözümler sunan birçok imalatçı bulunmaktadır. En önemlisi, gaz sayaçları için OSO sistemlerinin teknik ve ekonomik sınırları artık açıkça anlaşılabilir durumdadır.

Test süreci boyunca elektrik sayaçları ve gaz sayaçları arasındaki haberleşme neredeyse mükemmel bir şekilde gerçekleşmiştir. Kötü bağlanan kablolar gibi ikincil sorunlar nihai ürün şartnamelerinde gelişmelere önyak olacaktır.

Çıkarımlar

Nuon ve tanınmış imalatçılar "Ev tipi elektrik sayaçları ve harici cihazlar arasında M-Bus haberleşme topluluk standardı" üzerinde mutabakata varmışlardır. Gaz sayaçları için OSO sistemlerinin teknik ve ekonomik sınırları artık açıkça anlaşılabilir durumdadır. Pilot proje süresince gaz sayacından veri toplayıcıya olan haberleşme gerçek yaşam koşullarında test edilmiştir. Üç gaz sayacı imalatçısı tümleşik OSO kabiliyeti olan yeni gelişmiş konut tipi gaz sayaçlarını tedarik etmiştir. Yaratıcı bir genç firma da kamera teknikleri kullanan bir harici modül çözümü sunmuştur.

Gaz sayacı değerinin enerji dağıtım şebekesinden elektrik sayacına ve buradan M-Bus kullanılarak gaz sayacına bağlanılarak yapılmasının iyi bir sistem olduğu kanıtlanmıştır.

gas meters from Actaris, 39 gas meters from Elster Instromet and 19 gas meters from Flonidan. The fourth solution, the camera module from Xemtec was not installed in the houses but tested separately in a laboratory environment.

The data of these gas meters was read out by the electricity meter and stored as a virtual meter register. By scheduled reads and on demand reads from a central server the data was retrieved from the electricity meters. Furthermore, the procedures of exchanging the electricity meter or exchanging the gas meter were tested.

Results

Of great importance is that a working group existing of fair representatives of the industry has agreed upon a "Company standard for M-Bus communication between domestic electricity meters and external devices". In this company standard a system was designed so that the input to the electricity meter is independent of the technical solution for encoding the gas meter index. The electrical and physical connections are compatible and a common protocol was defined.

Furthermore, M-Bus was chosen for communication and various requirements on technical aspects and on the content of the data communication have been defined. The same system architecture can be used for connecting a heat meter, a water meter or any other meter or device to the electricity meter. The result of the pilot project is that there are now several manufacturers of residential AMR gas meters or of other solutions to upgrade existing gas meters to AMR gas meters. Important is that there is a common understanding about the technical and economical boundary conditions of an AMR system for gas metering.

During the test period, the communication between the electricity meters and the gas meters went almost perfect. Some minor issues like poorly connected cables will lead to improvements in the final product requirements.

Conclusions

Nuon and renowned manufacturers have agreed upon a "Company standard for M-Bus communication between domestic electricity meters and external devices". There is a common understanding about the technical and economical boundary conditions of an AMR system for gas metering.

During the pilot project the communication from gas meter to data concentrator has been tested in a real life situation. Three gas meter manufacturers supplied newly developed residential gas meters with embedded AMR capability. An innovative young company supplied a solution consisting of an external module using camera techniques.

Automatic meter reading of the gas meter by using power line carrier to the electricity meter and then using M-Bus to the gas meter has been proven to be a good system.

www.gazbir.org.tr

Reklam indeksi
Advertiser's index

AKFEL	ÖN KAPAK İÇİ
BORUSAN	11
ÇAMLICA	1
ELSEL	21
FİOGAZ	31
GÖKERPLAST	49
İGDAŞ	63
KİMELSAN	ARKA KAPAK İÇİ
ZORLU	ARKA KAPAK

Çağdaş ürünler; hesaplı çözümler

Doğalgaz servis kutuları

Doğalgaz vana koruma kapakları

Doğalgaz servis kutusu yükseltme aparatları

KIMELSAN

Factory

Adnan Kahveci Mahallesi

İnönü Caddesi No:115

34528 Gürpınar - Büyükçekmece

İstanbul / TÜRKİYE

Tel : +90 212 855 85 00

Fax : +90 212 855 85 10

www.kimelsan.com.tr

kimelsan@kimelsan.com.tr

ENERJİ İÇİN SINIRLARI ZORLUYORUZ.

Zorlu Enerji Grubu, yarınların enerjisi için bugünden yatırım yapıyor.

Türkiye'nin geleceği için enerjinin her alanında üretiyor, geliştiriyor ve dağıtıyoruz...

